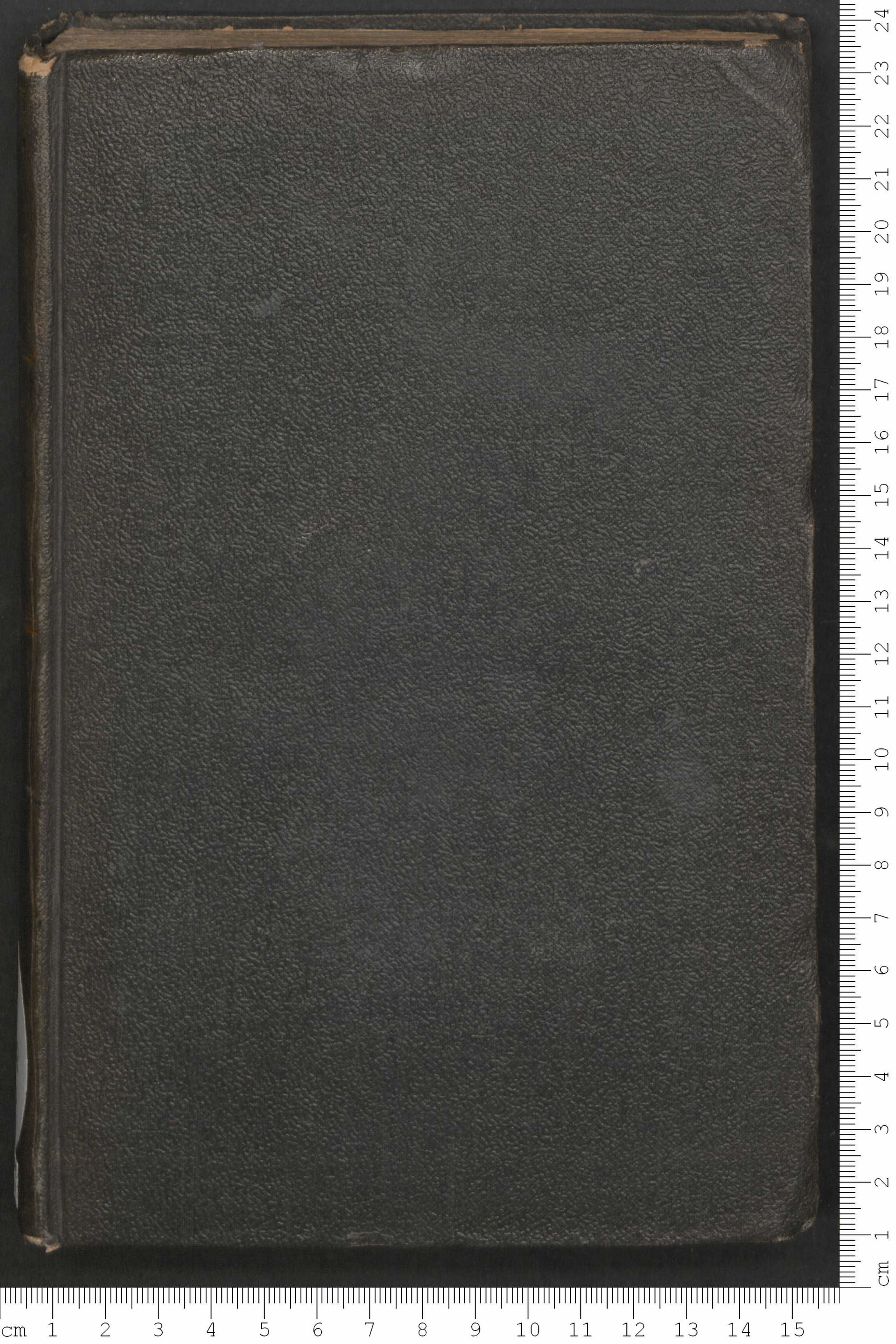
ROSS'
RESA.
II.

J. Ross. W. Radcly

BESKRIFNING

OM

EN RESA I POLARTRAKTERNA

TILL UPPTÄCKT AF

EN NORDVESTLIG GENOMFART.

VERKSTÄLLD ÅREN 1829, 1830, 1831, 1832 OCH 1833.

AF

SIR JOHN ROSS,
KAPITEN VID ENGELSKA FLOTTAN.

TILLIKA MED

BIFOGADE UPPLYSNINGAR

AF

KAPITEN J. C. ROSS.

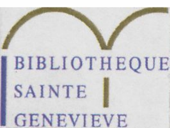
ÖFVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN
I TVENNE DELAR.

MED SJUTTON GRAVYRER OCH EN KARTA.

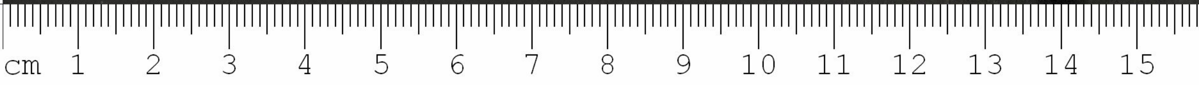
SEDNARE DELEN.

STOCKHOLM, HOS L. J. HJERTA, 1836.

TJUGEFJERDE KAPITLET.

LÖJTNANT ROSS' AFRESA PÅ EN TREDJE EXPEDITION. HOTELSE OM EN BRYTNING MED INFÖDINGARNE. LÖJTNANT ROSS' ÅTERKOMST.

Man hade således numera full visshet, att ingen genomfart till Vestra Oceanen stod att finna ända till 70:de Latitudsgraden; och det blef derföre onödigt att vidtaga åtgärder till framträngande i denna rigtning, med skeppet. En sorgfälligare undersökning mot norden blef alltså det mål, åt hvilket vår uppmärksamhet dernäst borde vändas. Sålunda funno vi skäl att vara belåtne, att vi ej framskridit längre, ehuru litet vi också vid en viss tid förutsett möjligheten af ett dylikt resultat. Hade vi nemligen framträngt vidare, så skulle vi ännu djupare intrasslat oss i en med mycken is uppfylld vik, och sannolikt nödgats återvända åt norden, under oändligt större svårigheter att reda oss ur denna labyrint, och kanske ur stånd att freda vårt skepp från isen, under hela sommaren. Det utgjorde ingen oväsentlig del af berättelsen om denna resa, att renar blifvit sedda endast tolf mil söder om vår vistelseort, jemte otaliga spår efter samma djur, åtföljda af fjät efter deras fiender, vargarne.

Den 23 April, S:t Georgs-dagen, iakttogs den vanliga ceremonien af en konglig salut och flaggornas hissande. Väl var ingen främmande åskådare af denna skyldiga plägsed tillstädes; men ordningen böd icke dess-mindre iakttagandet af tjenstens fordringar. Större delen af dagen upptogs derefter med rodrets iståndsättning, som lidit någon skada af isen; för öfrigt åtnjöt manskapet vanlig helgdagsledighet. Några af infödingarne anlände; och den unge vägvisaren begaf sig på hemvägen.

Den 24 April. — Morgonen började vacker, men slutade med snöglopp från norr. Medan jag gjorde en utfart till höjden af den närbelägna kullen, infunno sig två infödingar, och utvisade läget af Shag-a-voke, då jag äfven erfor belägenheten af ännu flera ställen, som namngåfvos, jemte de inhemska namnen på några af de orter vi sett, äfvensom på vår egen vistelseort och dess grannskap. Derpå inköpte vi hvad de medförde, och hemsände dem, väl undfägnade med en middag. Isen i vattenfaten hade denna dag minskats till halftannat ankare i veckan; så mycket hade den inre utdunstningen aftagit under den senare temperaturen.

Den 25 April. — Vädret var kallt, fastän thermometern utvisade plus 2°; och snön nedyrade ur ett tjockt moln. Vi fingo ett besök från folket i den nordliga byn, som nu var i begrepp att förfoga sig till Neitchillee. För öfrigt afbröt ingenting våra vanliga åligganden och söndagshvilan.

Den 26 April. — Måndagen anlände Infödingarne från deras tre stationer. Några skinn utbödos till salu, och för Löjtnant Ross medfördes äfven en present

af stöflor, från modren till hans vägvisare, såsom ett vedermäle af erkänsla. Derefter öfverenskoms, att de till nästföljande dag skulle anskaffa en ny ledsagare på en norrut tillämnad färd, i afsigt att undersöka den i nämnde rigtning omtalta genomfart; men då sedermera upptäcktes, att några af dem ämnade sig dit i egna ärender, träffades anstalterna i enlighet dermed.

Den 27 April. Löjtnant Ross och en af styrmännen afgingo att undersöka det nordliga inloppet. Öfverallt i byn rådde förvirring, i följd deraf, att ett barn blifvit dödadt af en nedfallen sten. Fadren och fem bröder utkommo, i ett synbarligen ursinnigt tillstånd, med knifvar i händerna; och då meningen härmed var tvetydig, lagade vårt eget sällskap gevären i ordning, hvarefter fadren drefs tillbaka i kojan och lugnet återställdes. Derpå afgjordes, att den förut begagnade mannen och gossen skulle åtfölja sällskapet om morgonen, i förhoppning att anträffa några muskusoxar. Om bord hade vi fullt upp att göra med att drefslå skeppet, så långt manskapet kunde räcka; och detta, jemte andra anstalter för vår tillkommande resa, upptogo äfven följande dag, som icke företedde någon tilldragelse af särdeles intresse.

Den 29 April. De två sista dagarne hade småningom blifvit kallare, och thermometern stod för dagen 2 grader under fryspunkten. Fartyget var nu drefslaget och tjäradt, och manskapet började att med skinn öfverdraga den båtstamm de tillredt. Thermometern sjönk om natten till 9° under fryspunkten, och en snöyra utbröt om morgonen, med nordlig vind. Det var omöjligt att arbeta utom skeppet, och vi erhöllo inga besök.

Vid en öfversigt af denna sista månads väderlek,

må anmärkas, att dess förra hälft var mycket varmare, än man vid denna tid kunnat vänta; men slutet var så kallt, att qvicksilfret öfver hufvud höll sig vid noll. De vigtigaste händelserna derunder voro de båda resorna, och de genom dem vunna upplysningar bestodo hufvudsakligen i följande:

Vi voro säkra att befinna oss på Amerikas fasta land. Vestra oceanen hade vi sett, men funno tillika, att om någon genomfart ditåt funnes, måste denna sökas inom en grad norr om vår ställning, vid slutet af Prince-Regents sund, och vid Gresswell-viken, der, efter sex mils segling, intet land åt något håll visade sig. Alldenstund gränsorna för våra nödvändiga undersökningar härigenom mycket inskränktes, blef vårt närmaste åliggande, att sorgfälligt undersöka de åtskilliga inloppen norrut; emedan vi, om ingen genomfart skulle finnas, borde återvända till Prince-Regents sund, och utforska den enda återstående öppningen, söder om Leopolds-öarne. Detta hade skett, såvidt det lät sig göra till lands, på den första resan; men resultatet var så till vida icke tillfredsställande. Det var framtiden förbehållet, att erfara framgången af den expedition, hvarpå Löjtnant Ross nyligen utgått.

Mycket nödigt arbete var förrättadt på skeppet, och manskapet var vid god helsa; det hade äfven undgått den vanliga ögon-inflammationen af snön, utom den styrman, som deraf lidit på sin första resa. Isen hade befunnits vara $7\frac{1}{2}$ fot tjock, och vi väntade icke att den skulle ännu mer tilltaga. Många nyttiga rön hade blifvit gjorda, och försöken med ljudet fortforo; men resultaterna deraf voro så oregelbundna, att vi ännu ej visste, hvilka slutsatser deraf borde dragas.

Den 1 Maj. Detta var icke skaldernas Majdag; men den var mild, åtminstone till aftonen, då en stark nordostlig blåst uppkom. Inga besök af infödingarne förspordes; och fastän många harar visade sig, dödades likväl ingen. Vi afbidade vårt sällskaps återkomst i dag förgäfves. Temperaturen var vid midnatten minus 4°, och barometern föll ½ tum.

Den 2 Maj. Ännu visade sig inga tecken till vårt sällskap; ej heller besökte oss infödingarne. Efter gudstjensten afgick styrmannen, med följe, fem mil åt samma håll, hvarifrån det väntades; men återvände utan några tidningar. Thermometern steg för några timmar till plus 18°; inga observationer kunde göras, utom öfver månans bana; så töcknig var himmelen.

Den 3 Maj. Då vårt sällskap ännu var frånvarande, började vi att oroas deröfver, och M:r Thom, tillika med läkaren och två af manskapet, afsändes i följd häraf till de nordliga kojorna, för att se om infödingarne ännu voro qvar der, och, i motsatt fall, der nedlägga ett förråd af lifsmedel, jemte en signalflagg, för att utmärka platsen; de kunde tilläfventyrs behöfva desamma, och skulle derigenom iståndsättas att uthärda, och fortfara i sina undersökningar, utan att återvända till skeppet. Emellertid anlände några infödingar från en annan by, och underrättade oss att vårt sällskap skulle återkomma dagen derpå, med en muskusoxe, hvilken det dödat. De sålde några skinn, och erhöllo middagsmåltid, nio personer till antalet. Kort derefter återkom M:r Thom; han hade funnit kojorna tomma, och verkställt sitt uppdrag. Det var ostridigt att de begifvit sig till Neitchillee; men de personer som besökt oss, skulle ännu någon tid qvarstanna.

Den 4 Maj. Vårt sällskap återkom på eftermiddagen, till vår stora fägnad. De hade skjutit två muskusoxar, och bragt en del af dem med sig, tre mil från skeppet. Ännu vigtigare var det att erfara, det de funnit en kanal, ledande till vestra oceanen; men, likasom vid ett föregående tillfälle, måste Löjtnant Ross' berättelse gifvas med hans egna ord. Vi förlorade ingen tid att skicka efter en del af oxarne; djuren hade varit ovanligt stora. Många renar hade visat sig, och några vattenfoglar blifvit vingskjutne, till den infödda vägvisarens stora förundran.

TJUGEFEMTE KAPITLET.

Löjtnant Ross' berättelse.

Då årstiden numera hastigt framskred, önskade jag högeligen att, om möjligt var, besöka den nordliga plats, infödingarne kallade Aw-wuk-too-te-ak, såsom en förberedelse till vår föresatta färd åt Vestra Oceanen. Esquimauerna hade nu äfven brutit upp, åt olika håll; och vi befarade derföre, att de alla torde lemna vårt grannskap, innan vi utrönt denna orts läge. Den var för oss ganska vigtig, om deras uppgift var tillförlitlig, emedan de påstodo, att kusten på andra sidan om denna punkt antog en nordvestlig sträckning, och att detta vore den enda väg, hvarpå vi kunde framkomma till hafvet vid Nei-tyel-le. Så grundad denna uppgift än kunde vara, så vida vi ej hade skäl att sluta till motsatsen, ansågo vi det dock för en märklig omständighet, som tillika minskade förtroendet till våra sagesmän, att ehuru många af dem varit i Aw-wuk-too-te-ak, och några på tre eller fyra dagsresor bortom nämnde ort, hade dock ingen färdats till Nei-tyel-le, på den för oss angifna vägen. Alla deras uppgifter stödde sig på rykten, och när de talade om den på en viss punkt befindtliga gemenskapen emellan östra och vestra oceanen, började vi misstänka, att denna vore på ett så

stort afstånd, att dermed sannolikt åsyftades genomfarten vid Barrow-sundet.

Men ehvad tvifvelsmål än måtte äga rum, huruvida bemäldte ort låg på större afstånd än vi förnummit, eller ej, var det likväl högst nödigt att vi besökte densamma. Landet var för oss alldeles okändt; allt omkring oss var lika mörkt och tvetydigt; ehuru mycket i allmänhet noggranna de geografiska underrättelserna om dessa folkstammar visat sig, kunde de dock aldrig vinna full tillförlitlighet; landet kunde någorstädes vara genomskuret af smala sund, eller ock kunde vi befinna oss på en ö; då det i hvarje händelse blefve vårt åliggande, att undersöka detta land, lika sorgfälligt som utloppet af en ström, enär vi anländt i sådant ändamål, och vi ej kunde förutse hvarest den länge sökta genomfarten skulle kröna våra bemödanden.

En ansenlig hop Esquimauer hade kommit till skeppet, medan dessa reflexioner hos oss uppstodo; en af dem begagnade denna omständighet, för att erbjuda sin åtgärd, att föra mig till det ifrågavarande stället, och anstalter gjordes till vår afresa morgonen derpå. Jag skulle åtföljas af styrmannen Abernethy; och läkaren skulle ledsaga mig till kojorna, der vägvisaren borde möta oss, för att underrätta Kapten Ross om arten af våra slutanstalter till sjelfva resan, och om den sannolika tiden för vår frånvaro; så att han, i nödfall, måtte vidtaga nödiga steg att förse oss med lifsmedel.

Vi afreste följaktligen tidigt om morgonen den 27 April, och då vi nalkades kojorna, blef vår väntan i hög grad felslagen, att icke höra de muntrande rop, hvarmed vi vanligen blifvit hälsade. Detta åtföljdes af

en högst oangenäm öfverraskning, då vi funno att alla qvinnorna och barnen blifvit aflägsnade, emedan vi visste, att detta var en signal till krig; ett förhållande, hvarom vi snart öfvertygades, då vi sågo alla männerna väpnade med knifvar. Äfven folkets dystra och djerfva blickar bådade olycka; men hvad orsaken till allt detta kunde vara, blef alldeles omöjligt att gissa.

Vi kunde se dem bättre än de kunde urskilja oss, emedan solen sken dem i ansigtet; det var bullret af våra hundar, som gaf dem kunskap om vår ankomst och närhet; och så snart denna förnams, rusade en af dem ut ur en koja, svängande sin vid björnjagt begagnade stora knif, under det tårar strömmade utför hans åldriga och fårade anlete, som vände sig vildt omkring, under spaningen efter föremålen för hans harm. I ett ögonblick höjde han armen, för att rigta sitt vapen mot mig och läkaren, som begge voro på få alnars afstånd från honom, dit vi framgått för att erfara orsaken till all denna oreda. Men solen, som bländade honom, hejdade för ett ögonblick hans arm; då en af sönerna fattade i hans upplyftade hand, och gaf oss ett ögonblicks rådrum till eftertanka.

Resultatet häraf blef naturligtvis en skyndsam rustning till försvar; ehuru vi kunnat föga uträtta mot sådana verktyg, dem våra oväntade fiender tillgrepo. Vi drogo oss derföre undan till slädan, der jag nedlagt mitt gevär, och som jag ej vågade lemna den, emedan styrmannen saknade vapen, afbidade vi resultatet, under det vi förlorade oss i tomma gissningar, rörande orsaken till denna förolämpning, hälst vi åtskiljts såsom goda vänner, den föregående dagen.

Den ursinnige gubben Pow-weet-yah tillbakahölls ännu af båda sina söner, som fjettrat hans armar, ehuru han våldsamt sökte att slita sig lös, medan de öfriga syntes färdiga att understödja hvarje anfall han kunde göra på oss. Att likväl någon olikhet i meningar rådde dem emellan, och att alla ej voro lika fiendtligt sinnade, var klart af dessa unga mäns förhållande, så att vi ännu kunde hoppas någon bemedling, innan saken skred till det yttersta. De började nu tala sinsemellan, och åtskiljdes derefter, på ett sådant sätt, att de syntes färdige att kringränna oss. Detta var nära att ske; men då vi ej funno oss vid att sålunda afskäras från skeppet, varnade jag dem som framträngde bakifrån, att afstå från vidare försök. Detta föranledde ett kort stillestånd och en ännu kortare rådplägning; men de började snart ånyo att framrycka, svängde med utmanande åtbörder knifvarne, på deras vanliga sätt, och hade nära uppnått sitt ändamål, då jag, öfvertygad att vidare fördragsamhet vore vådlig, lade geväret till ögat och var i begrepp att gifva eld, då jag lyckligtvis såg att blotta hotelsen var tillräcklig att skrämma dem. Utan tidspillan drogo sig de närmast stående tillbaka, under synbar förvirring och retirerade till sina kojor, samt lemnade oss vägen öppen.

Men då jag ej kunde förmå någon af dem att nalkas eller besvara mina frågor, förblefvo vi nära en half timma i detta tillstånd af ovisshet och förvirring, då vi befriades derifrån genom en qvinnas mod eller förtroende, hvilken utkom från en hydda, och, just i det jag åter lyftade min bössa, bad mig icke skjuta, samt genast framkom till vårt sällskap, utan att visa det ringaste tecken till fruktan.

Af henne erforo vi snart orsaken till allt detta

larm, som, så orimligt det än var, torde hafva ledt till ett beklagligt slut, enär vi sjelfve troligen blifvit de mest lidande. En af Pow-weet-yahs adopterade söner, en vacker gosse om 7 à 8 år, den vi kände, hade den föregående natten blifvit dödad deraf, att en sten nedfallit på hans hufvud. Detta hade de tillskrifvit vår åtgärd, i följd af de öfvernaturliga krafter, de förmenade oss äga; medan fadren, icke särdeles onaturligt under denna öfvertygelse, hade beslutat hämnas på det sätt vi erfarit.

Jag hade mycken svårighet att öfvertyga den goda qvinnan, det vi voro alldeles okunniga om denna olycka, och ganska ledsna deröfver; hon upprepade emellertid allt hvad jag sagt, till två af männerna, som ej deltagit i anfallet, och nu nalkades obeväpnade, till tecken af fred. Deras ändamål var att öfvertala oss återvända till skeppet, och efter tre dagars förlopp komma tillbaka, då de erbödo sig att ledsaga oss till det anvista stället. Men många skäl satte sig emot detta förslag, hvaribland det förnämsta var, att som detta var det första oss emellan uppkomna missförstånd, vore det af väsentlig vigt att komma till en förlikning, och att utan uppskof förnya vänskapen, hälst tillfälle dertill en annan gång ej torde erbjudas, emedan de undertiden kunde aflägsna sig, antingen af fruktan att vi skulle återkomma i större antal, eller af andra skäl, och sålunda icke blott föranleda en varaktig obenägenhet hos dem sjelfva, utan ock en allmän fiendtlighet och desertion bland alla de infödingar, på hvilka de kunde inverka; och derigenom göra alla landets invånare till våra ovänner. Jag satte mig således emot detta förslag, och förklarade mig sinnad att ej återvända förr,

än vår gamla vänskap var återställd; och då jag märkte att det fiendtliga partiet småningom nalkades vår grupp, ehuruväl troligen blott för att höra det började samtalet, uppdrog jag en linea på snön, och förklarade att ingen af dem skulle öfverträda den, utan att först bortlägga deras knifvar, dem de ännu fortforo att hålla i högra handen, med armarne korslagda öfver bröstet. Efter något samtal sins emellan, började deras mulna ansigten ljusna, och knifvarne instuckos; de öfvertygades slutligen, som det syntes, att vi ej varit delaktige i gossens död, och visade sig nu ganska angelägne att aflägsna det ogynnande intryck, deras uppförande, enligt hvad de borde finna, hade uppväckt hos oss.

Men ännu alltid anmanade de oss att återvända till skeppet, emedan det, enligt deras egen utsago,[1] vore för dem omöjligt att begagna sina hundar, innan tre dagar förflutit efter en till slägten hörande persons död. Fastän, efter all sannolikhet, detta verkligen var en vid begrafningar öflig sedvana, eller en bestämd sorgtid, ville jag ej häri gifva efter, såvida jag möjligen kunde genomdrifva min afsigt; enär förlusten äfven af tre dagar vid denna årstid var ett vigtigt hänseende.

Jag framtog derföre en stor fil, och erböd densamma åt den bland hopen, som ville åtfölja mig, försäkrande dem tillika, att om de ock alla vägrade, skulle jag gå ensam, och de således förlora belöningen. Härvid uppstod en rådplägning af några minuter, hvarunder jag hörde ordet "Erk-she" (vred) ofta upprepas, åtföljdt af mitt namn; efter hvars slut den man, som kallades Poo-yet-tah, syntes gifva vika för sin hustrus föreställningar, och erböd sig till ledsagare, såvida jag

tillät Il-lik-tah, en vacker yngling, om 16 eller 17 år, att vara honom följaktig.

Härtill samtyckte jag naturligtvis, då två följeslagare voro nyttigare än en enda; och de begåfvo sig följaktligen hem, för att rusta sig till resan. Att freden nu ansågs fullt återställd, var ej längre tvifvelaktigt, emedan de skockade sig rundt omkring oss; innan kort återtogo de sitt vanliga vänskapsfulla och förtroliga uppförande, samt röjde den otvungna munterhet i skick och åtbörder, hvaraf deras yttre vanligen stämplades.

Om jag något utförligare uppehållit mig vid denna händelse, har det skett, emedan detta tillfälle var det enda, hvarvid de nånsin visade fiendtliga tänkesätt mot oss, under alla de år vi tillbragte i deras grannskap. Jag bör dock ej tillskrifva mig sjelf hela förtjensten af att hafva bragt vårt lilla sällskap ur denna förlägenhet; mina båda följeslagares köld och rådighet bidrogo i hög grad till biläggandet af en tvist, hvarvid den minsta handling af öfverdåd eller oförsigtighet kunnat kosta oss alla lifvet.

Klockan 10 anträdde vi färden till vikens nordvestra ända, och ledsagades af våra vänners bifallsrop, så långt vi kunde höra dem. M:r M'Diarmid begaf sig, efter öfverenskommelse, tillbaka, för att underrätta Kapten Ross om hvad som förefallit, och att vi förmodade oss blifva borta fyra à fem dagar, såvidt jag kunde sluta af vägvisarens beräkning; så att vårt sällskap nu endast bestod af fyra personer, de begge Esquimauerna inbegripne.

Bagage och matförråd lades på två slädar, hvardera dragen af sex hundar; med deras tillhjelp färdades

vi ganska hastigt öfver den glatta isen. Efter att sålunda hafva tillryggalagt tio eller tolf mil, stannade vägvisaren Poo-yet-tah med sin släda, och sade sig vilja gå till ett skjälbo, som han kände, på något afstånd från oss till venster. Som jag ej kunde annat än misstänka att han torde lemna oss, för att återvända till kojorna, föreslog jag att vara honom följaktig, hvartill han utan tvekan samtyckte.

Sedan vi vandrat en stund, dervid han gick förut, vände han sig om och sade, i det han slog mig för bröstet, att jag var "god;" och då han nu först märkte att jag qvarlemnat min bössa, lade han sitt spjut i min hand, med tillägg, att jag borde vara väpnad, likasom han, och framdrog under kläderna, der den varit undangömd, sin långa knif, till eget begagnande. Vid ankomsten till skjälboet, lade han sig ned, stack näsan intill den lätta snöbeklädnad, hvarmed det var öfvertäckt, och sade att djuret öfvergifvit det på några dagar. Som intet således var att vinna, återvände vi till slädarne och fortsatte resan; hvardera ömsevis gående eller åkande.

Klockan 2 e. m. kommo vi till ett sund, hvilket vägvisaren kallade An-ne-reak-to, gående i nord-nordvestlig kosa, och vid pass en mil bredt vid inloppet. Öppningens östra spets benämndes af honom Ne-akkog-e-nek; ett namn, deriveradt från en genom rännan framskjutande klippa, som bar en förment likhet med ett menniskohufvud. Vestra spetsen, kallad Neck-lerrid-yeoo, utgör slutet af Ac-cood-le-ruk-tuk, ett namn, hvilket invånarne synas använda på allt slags land, eller halföar, som nästan omgifvas af vatten, det må antingen vara sött eller salt.

Vi fortsatte härifrån resan utmed vestra sidan af detta sund, tills vi inkommo i mynningen af en flod, vid pass halfannan mil från dess inlopp, då vi togo af till vest-nordvest och lemnade till höger slutet af Anne-reak-to. Denna del af floden kallas Ac-cood-le-it-pang-ut, och, ehuru betäckt med is af sött vatten, bar den likväl synbara märken af ebb och flod vid stränderna. Kl. 3 anlände vi till en punkt, der strömmen blef mer sammanträngd, så att den bildade ett fall af omkring 20 alnars längd; men härifrån blef vår resa högst besvärlig, emedan hela dalen var så uppfylld med lös snö, att vi ej längre kunde följa strömmens krökningar, såsom hittills. Så långt bestod flodens högra strand af kalkstensblock, mellan hvilka massor af gneis syntes framskjuta på åtskilliga ställen, medan venstra sidan uppsteg i sakta sluttning, så att den uppnådde en höjd af hundrade fot på en mils afstånd.

Klockan 6 kommo vi till en liten insjö, som är denna flods källa, omgifven af höga, skrofliga eller branta stränder, hvilkas fördjupningar voro uppfyllda af tätt sammanpackade snödrifvor, hvaraf kullarnes spetsar på afstånd äfven betäcktes. Från detta ställe afveko vi mera åt norr, öfvergående en hög bergspets, för att uppnå en annan insjö, uppehållne af stora svårigheter, under ett uppstigande af halfannn timma, i anseende till vägens branta sluttning och snöns djup. Först kl. 10 på aftonen anlände vi till vår hviloplats, och slutade denna dags resa; menniskor och hundar lika tröttade af en mödosam kamp mot blåsten och snöyran, under en sträcka af 30 mil, den vi beräknade oss hafva tillryggalagt.

De bägge Esquimauerna uppreste snart en för-

träfflig snöhydda, och efter en aftonmåltid af fruset kött, förfogade vi oss till hvila, allesammans så uttröttade, att vi ej kunde samtala äfven om morgonens händelser, hvari jag eljest skulle hafva inlåtit mig, för att lära känna plägsederna vid deras likbegängelser, äfvensom för att öfvertygas, att deras förbittring öfver vår öfvernaturliga och förderfliga verksamhet alldeles försvunnit.

Den 28 April. Natten var ganska stormig, och om morgonen blåste det skarpt från norr, med häftig snöyra, så att vi ej kunde lemna vår hydda förr än kl. 9. Af detta skäl hunno vi ej långt, ända till middagen, då blåsten betydligt aftog, hvarefter dagen blef vacker. Latituden var, till följe af en sydlig observation, 70° 25′ 19″, och vid denna tid, eller middagen, förbiforo vi en hop märken, uppsatta af Esquimauerna, på en holme i en stor insjö. Detta var, enligt hvad våra ledsagare förmälde, ett om sommaren och hösten mycket besökt fiskläge, emedan sjön på dessa tider äger öfverflöd på lax, som då uppstiger från hafvet, genom en ström, hvars utlopp är vid nordöstra delen af detta vatten. Sjelfva orten kallades Nap-purre-uk-ta-lig. Stället omgifves helt och hållet af granitberg, och holmarne bestå af samma bergart. Insjön är af en ganska oregelbunden form, och af betydlig vidd från nordost till sydvest.

Lemnande detta ställe, pejlade vi nyssnämnda vatten i en nordvestlig rigtning, men funno resan ganska mödosam, i anseende till snöns stora djup, som både var lös och intog sjelva strömfåran, hvilken olyckligtvis var den för oss tjenligaste kosan. Denna, äfvensom alla

dylika

dylika orter i landet, kallades It-tib-lin-ne-ak. Ehuru vägen var så dålig som möjligt, genom hela dälden eller vattendraget, fanns likväl en plats, som häruti vida öfvergick de andra. Detta var ett tillfruset strömdrag i floden, der, till råga på oformligheten och skarpheten af isen, som äfven framsköt i slippriga massor öfver den lösa snön, sluttningen var så betydlig, att slädarne rusade utföre med fruktansvärd fart, utan att kunna hejdas af hundarne, dem de ryckte med sig, och bragte sjelfva fordonen i våda, tillika med allt hvad de buro.

Vi funno en säkrare, ehuru ojemnare, väg för oss sjelfva, och rastade kl. 5, för att anställa nödiga observationer rörande longituden. Det var ej särdeles underligt, att åsynen af instrumenterna upplifvade hos vägvisaren tron på vår undergörande förmåga. Och emedan tanken på föda alltid är den herrskande hos en Esquimauer, då jagt och fiske utgöra deras enda sysselsättning, togo hans undersökningar denna helt naturliga vändning. Skulle vi väl finna några muskusoxar medelst dessa oförklarliga redskaper, eller se dem bland bergen, under det vi så ifrigt kikade genom dessa tuber och glas? I sjelfva verket befunno vi oss nu på de af dessa djur besökta ställen, och det var ju en ganska naturlig slutsats, att vi färdats så långt och gjort oss allt detta omak, för detta mest vigtiga af alla åligganden, en middag eller ett kalas. Poo-yet-tah visste ännu icke, att bildade Europeer måste anskaffa sin middag genom ännu mer invecklade operationer, än att slagta och äta, och skulle hafva blifvit förlägen att inse ett system, som hade bragt så många menniskor i ett stort

skepp, hela den långa vägen från England till hans egna kuster, att de måtte befalla öfver medlen till närvarande och framtida middagar, genom att mäta vinklar och kika på månan.

Jag var emellertid på intet sätt angelägen att anses för en trollkarl. Vi hade redan befunnit oss i en alltför kinkig ställning, i följd af detta för oss ingenting mindre än afundsvärda rykte, och jag förklarade derföre min fullkomliga okunnighet om alla muskusoxar och deras vägar. Härvid syntes han högeligen bedragen i sin väntan, och föreslog derefter, att vi skulle bygga en hydda på denna plats, för att bevaka dem; men då jag yttrade min önskan, att gå ännu längre denna dag, antog han åter hastigt en munter uppsyn, och vi begåfvo oss i följd deraf på vägen.

Inom en half timma observerade hans skarpa ögon spår efter några af dessa djur, nära kanten af den branta höjd, vid hvars fot vår väg framgick. Vid undersökning deraf fann han, att djuren hade passerat denna väg flera dagar förut; men vid närmare efterspaning fann han snart spåren efter tvenne, dem han påstod ha varit på stället ännu samma afton. Vi återvände derföre till slädarne; och sedan han utvalt ett ställe att bygga en hydda, och öfverlemnat arbetet att verkställas af gossen, tog han sin båge och gick; tvenne kopplade hundar medföljde, och mig bad han följa sig, med min bössa och favorithund Tup-to-ach-ua.

Då spåren visade sig, släppte han genast hundarne lösa, och jag följde hans exempel med min. De ilade bort, och voro snart utur sigte, emedan markens

beskaffenhet ej medgaf en synnerligt vidsträckt utsigt. Höfligheten mot mig ingaf honom likväl den tanka, att jag vore för mycket uttröttad, att följa honom under spaningen efter hundarne och villbrådet; och han saktade derföre sina steg, vägrande att lemna mig bakefter, ehuru jag uppmanade honom dertill, på det vi ej måtte förlora vårt väntade rof, och försäkrande mig att hundarne nog skulle göra skäl för sig.

Vi framträngde således, med temligt besvär, i två timmar, ännu vidare, öfver en ganska ojemn mark och genom djup snö, då han fann, att hundarnes spår ej längre följde oxarnes, hvaraf han slöt att de upphunnit djuren och sannolikt höllo ett af dem, eller båda, i klämman. Snart funno vi också, vid afvikandet omkring en kulle, att detta var händelsen, då åsynen af en vacker oxe, angripen af de tre hundarne, genast botade vår trötthet, och vi begåfvo oss i största hast till deras biträde.

Poo-yet-tah hann likväl framför oss andra, och var i begrepp att afskjuta sin andra pil, då jag anlände. Vi sågo att den träffat ett refben, emedan den nedföll utan att ens afleda djurets uppmärksamhet från hundarne, som fortforo att skälla och löpa omkring det, samt fattade det i hälarne, när tillfälle yppades eller när det sökte undkomma, och derpå drogo sig tillbaka, när det angrep dem framifrån. Undertiden darrade det af raseri och sökte att räcka sin verksammaste motståndare, utan att lyckas, i anseende till deras erfarenhet.

Det var lätt att se att min följeslagares vapen voro af ringa nytta i denna strid, eller att segern åtminstone ej skulle vinnas på flera timmar; emedan han

fortfor att skjuta utan synbar verkan, med mycken svårighet fann tillfälle att sigta, och derefter förlorade mycken tid med pilarnes hopsamling. Det fägnade mig derföre, oberoende af det väntade villbrådets värde, att finna ett tillfälle att visa honom våra vapens öfverlägsenhet, och jag gaf således eld på djuret med två kulor, på ett afstånd af ungefär femton alnar. De verkade och djuret föll, men reste sig åter och rusade hastigt på oss, der vi stodo nära tillsamman. Vi undveko anfallet, i det vi kastade oss bakom en stor sten, som lyckligtvis låg nära oss, mot hvilken det rusade med all sin styrka och stötte pannan så våldsamt, att det föll till jorden med ett sådant dån, att den hårda marken omkring oss återskallade af ljudet. Min ledsagare sökte härvid att döda det med sin knif; men häri misslyckades han, och måste söka ett skydd bakom hundarne, som nu åter framkommo till anfall. Härvid blödde det så ymnigt, att det långa håret på sidorna var hoptofvadt deraf; det oaktadt syntes dess raseri och styrka oförminskad, emedan det fortfor att anrycka och stöta med hornen lika ursinnigt som förut.

Emedlertid hade jag åter laddat min bössa bakom stenen och framgick för att afsända ett nytt skott, då kreaturet rusade emot mig liksom förut, till stor förskräckelse för Poo-yet-tah, som ropade till mig att återvända till samma skyddsort. Men jag hade tid att lugnt sigta; och djuret föll omedelbart vid dubbelbössans afskjutning, men ej förr än på fem alnars afstånd. Åsynen af den fallne fienden kom min följeslagare att skrika och hoppa af glädje, och då han nalkades, var djuret redan dödt; en kula hade gått genom hjertat och den andra krossat bogbladet. Han betogs af häp-

nad öfver eldgevärens verkan, undersökte först de hål kulorna gjort, och visade mig, att några af dem hade gått midt igenom djuret. Men den krossade bogens tillstånd förvånade honom mest, ej heller vore det lätt att förgäta hans af skräck slagna utseende, när han såg mig i ansigtet och utropade ”Now-ek-poke!” (den är krossad).

Vi hade nu tillbragt 18 timmar utan förfriskning, och jag väntade således naturligt, att min vän ej förlorat någon tid att tillreda en måltid af oxen. Jag hade likväl gjort honom orätt: hans försigtighet var mäktigare än hans mage. Han åtnöjde sig att blanda något af det varma blodet med snön, och upplöste deraf så mycket som erfordrades för att släcka hans törst, samt började derefter genast afdraga huden; väl vetande, hvilket jag bordt minnas, att denna operation innan kort blef omöjlig, i följd af köldens stränghet, hvarigenom alltsamman skulle snart ihopfrysa till en ohandterlig massa. Ur samma skäl delade han kroppen i fyra delar och förfor derefter på samma sätt med innanmätet, sedan han förut afsöndrat dess innehåll. Jag visste ej, att de icke åto detta, liksom de motsvarande delarne af Renen, och kunde blott gissa, att vid denna årstid, de vexter hvaraf muskus-oxen närer sig, voro oangenäma för deras smak. De i Renens mage fundna näringsämnen anses för en stor läckerhet; och fastän vår egen blef upprorisk öfver en på detta sätt kokad vegetabilisk rätt, utgör likväl detta en ganska nyttig och hälsosam ingrediens i deras grofva animaliska föda, emedan det knappt är möjligt för dem att på egen hand anskaffa några ätbara vegetabilier.

Som vi voro ur stånd att medtaga vår fångst,

nödgades vi bygga en snöhydda deröfver, hvarefter vi uppsatte märken, för att kunna återfinna stället och begåfvo oss till den ort, der vi qvarlemnat våra kamrater. På vägen upptäckte vi en annan oxe, på $\frac{1}{4}$ mils afstånd, nedifrån ett brådjup, men voro för mycket uttröttade att tänka på dess förföljande. Ledsagaren försäkrade mig dock, att detta var af ingen betydenhet, emedan djuret skulle dröja der någon tid, och vi lätt kunde gå efter det om morgonen.

Vi hunno fram till hyddan kl. 5 om morgonen den 29, hungriga och trötta nog, för att finna oss verkligt trakterade af en varm måltid och hvilan. Vi hade medfört något af oxköttet och funno det ganska godt, utan att vid denna årstid hafva den ringaste bismak af muskus. I Augusti var, vid ett föregående tillfälle, denna smak på Melville-ön högst motbjudande, och det öfverensstämmer blott med andra erfarenhetsrön hos flere djur att förmoda, det nämnde verkan blott inträffar under rötmånaden. Enligt mina observationer här på orten, var latituden 70° 35‘ 49“ och longituden 0° 38‘ 33“ vester om skeppet.

Vi hade ännu ej sofvit mer än fyra eller fem timmar, då vi uppväcktes af Poo-yet-tah's rop och hundarnes skällande. På tillfrågan, underrättade mig gossen att vår ledsagare och jägare hade ungefär en timma förut i tysthet krupit ur hyddan och gått att förfölja den oxe han sett föregående dagen. Innan kort återkom han och sade oss, att han funnit djuret beta på bergshöjden, att han nalkats på den enda tillgängliga väg, dervid han höll sig midt ibland sina hundar, och att han gjort detta så hastigt, att kreaturet,

som icke fann något annat sätt att undkomma, hade kastat sig utför branten.

Vid ankomsten till stället funno vi det döda djuret på anvist plats, i högsta grad stympadt af fallet, som öfversteg 30 fot, emedan stället, hvarest det krossat sig, var ett ojemnt granit-block. Hvad dugligheten angår, var det likväl ej värre medfarit, än om det icke lidit någon skada; och samma operationer upprepades derföre; hela dagen upptogs med detta arbete och med köttets transport till vår hydda.

Detta lemnade mig emellertid någon ledighet till observationer; och som morgonen var vacker, lyckades det mig att anställa dem. Bland annat utrönte jag således, att vår närvarande hviloplats låg ungefär 4 mil från skeppet i en 19° nordvestlig rigtning.

På eftermiddagen uppstod en häftig blåst med snöyra; så att vi voro glada att äga en tillflykt i vår hydda och åto således middag mycket tidigare än vanligt; kort derefter inkrupo vi i våra pälsar, för att njuta en god natthvila.

Den 30 April. Hela dagen blåste ett så starkt nordanväder, att vi ej kunde lemna hyddan, hvilket gaf oss anledning till något samtal med våra ledsagare och hvaraf jag begagnade mig, för att aflocka dem en fullständigare berättelse om den händelse, som föranledt våra stridigheter, samt om deras i följd deraf rådande tänke- och handlingssätt.

Poo-yet-tah sjelf var lika angelägen att meddela en förklaring: så att det var för mig knappt nödigt att nämna anledningen. Sedan han en gång börjat, fortfor han i sin berättelse med så mycken brådska och

ifver, att det först syntes mig, som om hans förbittring åter blifvit uppväckt, och att vi nu sannolikt skulle förnya en uppskjuten men ej bilagd tvist. Jag fann likväl snart, att all denna häftighet härrörde från hans ängslighet att öfvertyga mig, det hans vänner ej voro tadelvärda, att de handlat under en förment öfvertygelse om vårt bedrägeri eller skadliga mellankomst, och att vi nu borde vara fullkomligt försonade, enär vi urskuldat oss till deras nöje. Fredsstiftaren var så mycket lofvärdare, som jag misstagit hans häftiga vältalighet i en vänskaplig afsigt för ett förnyande af fiendtligheterna och en krigsförklaring.

Äfven i trots af sitt antal vid nämnde tillfälle och sin tydliga föresats att angripa oss, voro de intagna af en stark känsla af vår öfverlägsenhet: ett intryck, som vi naturligtvis voro högst angelägne att underhålla, enär det ej mindre utgjorde en grund till vördnad, såsom förhållandet alltid måste vara bland ohyfsade folkslag, än ett skyddsvärn för oss, under den till antalet så stora olikheten mellan oss och hela denna nation. I denna öfvertygelse, tackade han mig ofta derföre att jag ej dödat hans fader eller krossat hans axelblad, såsom jag gjort med muskusoxen; under det han alltid syntes frukta, att när jag återvände till skeppet, skulle jag tillfoga honom någon skada. Jag sökte naturligtvis öfvertyga honom, att ingenting sådant nånsin kunde hända, att vi alla voro hans folk tillgifna och åstundade intet högre än en fortfarande vänskap. Med dessa försäkringar syntes han tillfredsställd.

Om vårt samtal i öfrigt icke erböd synnerligt intresse, skall det åtminstone tjena att bibringa några begrepp rörande detta folks plägseder. Jag förvånades

i början att höra min ledsagare Poo-yet-tah kalla Pow-weet-yah sin fader, alldenstund dem emellan ej var många års skillnad i ålder. Vid efterfrågan om orsaken, erfor jag att han blott var styffadren, och den andre i denna egenskap, som Poo-yet-tah hade ägt; emedan båda varit det under hans egen faders lifstid, som tagit sig en annan hustru och lemnat sin egen åt den förste af dem båda. Det var för öfrigt en vänlig skillnad. Mannen hade åstundat flytta vesterut, och hustrun föredrog tvertom att stadna hos sina egna slägtingar; de skilldes derföre kort efter hans födelse, och hustrun gifte sig derpå med en man kallad Arg-loo-gah, med hvilken hon hade ännu fyra söner. Denne man drunknade; lemnande sin hustru en stor förmögenhet i dessa fem söner, hvilka här anses för en betydande egendom, emedan föräldrarnes underhåll på ålderdomen åligger dem. Sålunda erhöll hon lätt en ny man, Pow-weet-yah, broder till hennes första make; men af detta giftermål föddes inga barn. För att afhjelpa denna brist, adopterade de två sonsöner såsom sådana, och den dödade gossen var den äldsta af dessa. Den första mannen, Ka-na-yokes rätta fader, hade äfven skaffat sig en son genom adoption, bland stammen vid Oo-geoo-lik, till hvilken han begifvit sig, och han lefde nu på en liten ö, kallad O-weet-ta, tre dagresor vester om Nei-tyel-le.

Benämningarne man och hustru äro ord, föreskrifna af bruket: begreppen äro enkla och väcka inga tvifvelsmål, språket är klart och afser en god afföda och uppfostran; och termen giftermål är en sådan, hvilken likaledes hvarken uppväcker eftertanka eller föranleder tydning. Det har äfven varit en vana, hvarifrån denna än

må hafva härrört; att loforda dessa folkstammars lynne, uppförande och moralitet; men några läsare kunna tilläfventyrs vädja till detta folks äktenskapssystem och plägseder, om de skulle göra sig mödan att tänka på saken; äfvensom de tillika torde åberopa, att concubinage är en mera passande benämning än äktenskap, på det slags kontrakt, hvarmedelst ifrågavarande partier äro förenade.

De torde vara desto benägnare att så tänka, hade de hört de vidare anekdoter Poo-yet-tah berättade för mig i detta ämne, hvaraf det emellertid blott är nödigt att anföra en enda, såsom ett slags allmän slutföljd. Bland Esquimauerna i Igloolik, dem vi förut besökt, var icke ovanligt för en man att hafva två hustrur; ett bruk, som ej väcker förundran, då månggifte är och i alla tider varit så vidt utbredt. Men min vän här underrättade mig att han och hans halfbroder blott hade en enda hustru sins emellan, om jag rätt förstod saken. Detta ansågs för billigt, om det också ej var mycket vanligt, i anseende till en allmän likhet i könens numerära belopp. Af denna plägsed hade vi ej funnit något exempel i Igloolik; och jag vet mig ej hafva sett det berättas af resande om andra än vissa stammar i Indien. Andra må afgöra behörigheten eller grannlagenheten af en dylik förbindelse, som två bröders med en enda hustru, enär jag ej ämnar tillvälla mig den moraliska domsrätten öfver ett folk, om hvilket enhvar numera är nästan lika väl underrättad som jag sjelf; så mycket är skrifvet derom af oss, senaste tiders nordliga sjöfarande, och af ännu flere utländningar såväl som Engelsmän.

Som det var min afsigt att göra en utfart till

trakten af Or-geoo-lik, sedan jag återkommit från min närvarande resa, anskaffade jag mig af min sagesman en lista öfver namnen på alla dem jag sannolikt skulle komma att möta, och fick tillika uppdrag att hos dem uträtta åtskilliga ärender. Dessa uppskref jag, såsom de bästa rekommendationsbref jag kunnat erhålla; och om ännu något oss emellan kunnat fattas, var ett fullkomligt förtroende likväl återställdt.

På sådant sätt förkortades denna hotande dag, och hotande var den i sanning. Vinden utanföre tjöt rundt omkring våra snöväggar och den deraf upprörda drifsnön dånade mot dem med ett sus, hvilket jag var glad att förgäta under samtalet, som gjorde det för en stund omärkligt. Om vårt hus blott var fyra fot högt, så att det jemnt höll oss i en sittande ställning, var det likväl varmt och i anseende till kontrasten trefligt; ett vida bättre har ofta icke varit så kärkommet och visserligen sällan medfört en sådan känsla af tacksam trygghet och glädje.

Våra vänners samtal hindrade dem emellertid ej att nyttja sina käkben på ett helt olika sätt. Hela dagen höllo de på att afskilja köttet från oxens öfre hälft; de afskuro det i långa smala remsor, dem de på vanligt sätt stoppade i munnen, så långt de förmådde; sedan afskuro de stycket under näsan med sina skarpa knifvar och förtärde munsbitarne likt hungriga vargar. Så öfvergick förskärnings-bestyret från den ene till den andra, och slutligen hade de hunnit förtära allt köttet på nacken, ryggen och refbenen af oxens ena sida; likväl hejdade de en och annan gång sin glupska ifver, för att beklaga, att de icke orkade äta mer, och sträckte sig tillbaka på deras hviloplatser, men höllo ännu knifven i hand, med den halftuggade

köttbiten i den andra, och började åter lika tappert som förut, så snart de kände det möjligt att få ner ett nytt stycke.

Vämjeliga djur! sjelfva hyænan skulle tillfredställt sin matlust och lagt sig att sofva; intet annat än ren oförmåga att nedstöta födan längre än svalget räckte, kunde återhålla den frossande aptiten hos dessa afarter af förnuft och mensklighet.

Vid den tid de syntes alldeles oförmögne att sluka något mer, var vår egen soppa färdig och jag erbjöd dem således att deltaga. Af höflighet tog Pow-yet-tah två eller tre skedar, och tillstod derpå, att han ej kunde svälja något mer. Jag lade min hand på hans mage och häpnade öfver dess ökade utspänning, den jag, utan en sådan undersökning, ej kunnat anse för en mensklig varelse möjlig att utstå, då jag, om deras vanor ej varit mig bekanta, ej skulle föreställt mig att något annat än döden kunnat blifva följden.

Den 1 Maj. Detta oerhörda frosseri tvang våra ledsagare att tillbringa en sömnlös natt; om de ägt en benämning för maran, skulle vi troligen förnummit det om morgonen. Undertiden saktades blåsten, så att, då vi kl. 5 dagen derpå uppstego, var vädret sådant, att det medgaf resans fortsättning, ehuru ännu mulet och något hotande, emedan vinden blåste från norr och åtföljdes af någon snöyra.

Vår släda var snart lastad, men vägvisarne hade ej så snart återhämtat sig från middagsmåltidens verkningar, så att klockan var öfver 7, innan vi kunde få dem i rörelse. Men då Poo-yet-tah blifvit färdig, sade han, då jag yttrade min obenägenhet att förlora en ny dag, att som vi nödgades resa öfver betydliga

höjder, der slädarne ej kunde begagnas, måste vi lemna allt vårt bagage i hyddan, hvarefter vi kunde färdas till Aw-wuk-too-teak och återvända till hvila.

Vi begåfvo oss således på väg kl. half åtta, medtogo vapen och tre hundar, i händelse vi anträffade flera muskusoxar, samt qvarlemnade Abernethy och gossen att vårda bagaget. Vi reste öfver ett ganska ojemnt land, betäckt med djup snö, i två timmars tid, och nedkommo slutligen på insjön, som kallas Aw-wuk-too-teak och igenfinnes på kartan.

Detta vatten sträcker sig i dess längsta dimensioner från NOtO till SVtV, och syntes till dess rigtning vara ungefär fyra mil i längd. Till formen är det ganska oregelbundet, emedan det begränsas af fem olika höjder, skilda från hvarandra genom lika många dälder, som vid töväder utgöra vattendrag, hvarmedelst insjön förses med vatten. Vid utloppet är strömmen bred och tyckes vara grund; men dess källa syntes ymnig och dess slut var vid hafvet mot norden.

Namnen å dessa bergshöjder, meddelade af vägvisaren, följa här och åtskiljas medelst deras verkliga sträckningar från insjöns medelpunkt: den vestliga kallas nemligen Pood-le-ra-nuk, den vestsydvestliga Takke-noo-ra-lig, den nordvestliga Il-low-nuk, den nordostliga Ac-cood-le-ruk-tuk och den sydliga Il-low-nalig. Vidare underrättade mig Poo-yet-tah, att sjön innehöll tre olika fiskslag, som qvarstadna der öfver vintern, att den var ansenligt djup, och att i den mindre, österut belägna insjön, kallad Ow-weet-te-week, hvarest den hop, som först såg vårt skepp i Sept. 1829, varit lägrad, äfven fanns ymnig tillgång på större fisk.

Vi lemnade sjöstranden och uppstego nu till den nordvestliga höjden, kallad Ac-cood-le-ruk-tuk, och då vi nådde dess spets, den vi öfverstigit kort efter kl. 10, kunde jag se den höga skrofliga isen sträcka sig från NNV till NOtO. Vädrets töckniga beskaffenhet inskränkte dock vår synkrets till ett afstånd af 4 à 5 mil, hvarigenom det blef möjligt att utröna djupet af ett sund, hvars inlopp syntes bildadt genom skillnaden mellan det ställe hvarest vi stodo och en märkbar landtudde, den vi kallat Old Man of Hoy, på resan söderut den föregående hösten, som jag utan svårighet igenkände.

Här, om någonstädes, väntade jag att finna vägen öppen till vestra oceanen, emedan det var densamma, infödingarne omtalat vid flera tillfällen; eller ock inbillade vi oss åtminstone detta, då det icke var lätt att komma rätt under fund härmed. En man som kallades Ib-lu-she hade väl försäkrat oss, att öppningen här blott vore inloppet till en stor vik, och att vi måste färdas flera dagar norrut, innan vi kunde finna en verklig väg; ett påstående, som, enligt hvad jag redan anmärkt, kom mig att förmoda, det han ej menade något annat än Barrows-Sund. Men som vi ej undersökt närvarande inlopp, emedan det var fullt med fast is, när vi det förlidna året passerade samma väg, ansåg jag oundgängligt att härtill begagna nuvarande tillfälle, för att undanrödja den naturliga ovisshet, vi i afseende härpå erforo.

Men då jag kom att undersöka beskaffenheten af isen, som låg emellan oss och det ifrågavarande sundet, äfvensom det stora afstånd, hvilket nödvändigt borde tillryggaläggas i detta ändamål, fann jag omöj-

ligt att nu skrida till ett dylikt företag. Poo-yet-tah var i sanning ganska angelägen att vi skulle återvända, då han såg att nordanvinden med åtföljande snöyra hastigt tilltog, men då dimman till en del syntes försvinna, föreslog jag honom att gå ned till stranden, der jag hoppades att få en bättre utsigt.

Detta afslog han likväl alldeles; men som jag visste mig kunna hitta vägen honom förutan, begaf jag mig åstad, och lemnade honom att följa sin egen böjelse. Efter vid pass halfannan timma uppnådde jag stranden, som bestod af lösa kalkstensskärfvor och varseblef spår till ebb och flod; under det, så långt jag kunde se, isen helt och hållet utgjordes af fragmentariska massor, som blifvit tätt sammanpackade mot stranden vid början af vintern.

Jag hade ej vunnit mycket genom bemödandet att undersöka denna lokal; ty den nedfallande snön och det dermed följande tjocka töcken fördunklade alla föremål till den grad, att jag ej kunde se två mil framför mig, om jag ens kunde se så långt. Äfven väderleken blef mer ogynnsam, i stället för bättre; hvarföre jag beslöt uppgifva min föresats och vände mig om, för att återgå till hyddan, der jag lemnat mina följeslagare.

I detsamma hörde jag Poo-yet-tah's röst ljuda helt nära mig bakom en sten, och förvånades ej litet att se honom, då jag förmodade honom vara väl herbergerad i hyddan vid denna tid. Jag fann att han följt mig i hemlighet, för att bevaka mina steg, emedan han åstundade veta, hvad anledningen kunde vara till en så lång färd från skeppet, som den jag nyss företagit, och han sannolikt äfven förmodade att jag här hade

något vinstgifvande ändamål i sigte, i efterspanandet af vildt eller fisk, hvari han önskade deltaga. Jag hade mycket besvär att öfvertyga honom, det jag ej hade något annat syftemål, än att bland annat äfven se denna ort, men lyckades ej häruti, emedan, ehuru ägande den geografiska kännedom, som bland dessa folkstammar är så allmän, deras diktan och traktan i detta fall helt och hållet inskränker sig till det omedelbara och vigtiga åliggandet att sörja för sitt uppehälle.

Under samtalets fortsättning sade han mig, att han ämnade uppehålla sig i Ow-weet-te-week under sommaren, tillika med sina bröder, för att jaga och fiska, samt att de skulle föra till oss lax och vildt. Jag önskade lära känna denna orts läge, för att kunna igenkänna detsamma från skeppet, hvartill han samtyckte, och vi begåfvo oss båda på vägen.

Efter två timmars sydostlig färd, gingo vi öfver insjön Ow-weet-te-week, till en höjd på dess östliga strand; och då vi stego uppför densamma, visade han mig stället, der hans tält sommaren förut varit upprest, då han passerat denna väg, och der han äfven skulle vistas den nu instundande sommaren. Han visade mig äfven några förråder, dem hans kamrater qvarlemnat, då de öfvergåfvo platsen; öppnade sitt eget, och framtog några stycken jernmalm, dem han insvept i en bit svanskinn, samt erinrade mig, hvad jag förgätit, att han lofvat mig några sådana, vid vår ankomst till Ow-weet-te-week. Han sade, att en af hans bröder funnit dem, sistlidne sommar, på stränderna af en holme, kallad Toot-ky-yak, som låg en dagsresa åt nordvest, och att de blifvit upphämtade ur vattnet, genom

hvars

hvars åverkan det troligen blifvit påtagligare för deras oerfarna ögon. Detta ämne utgör deras enda handelsartikel, och de utbyta hvad de erhållit, hvart tredje eller fjerde år, med infödingarne i Oo-geoo-lik, hvaremot de erhålla drifved; på samma sätt tillhandla de sig den grytsten, hvaraf deras kokkärl förfärdigas, af infödingarne i Repulse-bay.

Poo-yet-tah var nu angelägen att återvända till hyddan; men då vi passerade foten af det berg, hvarifrån jag först skådat hafvet, förmådde jag honom åtfölja mig till spetsen. Väderleken hade väl försämrats, men jag kunde icke uthärda tanken, att öfvergifva ett ställe, som tycktes lofva den enda utsigten till en genomfart, hvarmedelst vårt skepp kunde uppnå vestra oceanen, som jag nu hade sett. Min möda var likväl fruktlös. Snön började falla tjockare, ingenting kunde synas, och vi voro glade att åter nedstiga i all skyndsamhet, samt återvända till hyddan.

Under vägen ditåt, stötte vi på en flock af sex hjerpar, och jag hade den lyckan att fälla till marken en med hvardera bösspipan. Dessa voro de första foglar Poo-yet-tah sett vingskjutne, och hans förvåning var ännu större än vid muskusoxens dödande. Kort derefter uppflögo de åter, på en half mils afstånd, då han bad mig skjuta ännu en gång; likasom han efteråt önskade, det jag skulle följa dem till det ställe, der de slagit ned efter denna flygt. Men jag fann ej för godt att blottställa mitt anseende, eller snarare bössans, hvilket var så vigtigt att upprätthålla, då vi nu tillika hade mer vildt än vi kunde begagna, eller transportera till skeppet.

Vi fortsatte derföre resan, och anlände till hyddan kl. 7 om aftonen, i lagom tid, för att undgå utbrottet af en bland de vildaste nattstormar jag nånsin upplefvat. Vinden blåste derunder med de starkaste väderilar, man kan föreställa sig, nedrusande från närliggande höjder med så fruktansvärda yrmoln af drifsnö, att de lika mycket hotade omstörta vår lilla byggnad, som att begrafva oss under berg af egen tilldaning. Detta voro de också nära att göra, innan blåsten lugnades; till den grad hade snön hopat sig i djupa drifvor omkring och öfver vår hydda, som dock var för stark och grundfast, att gifva vika för vindens häftighet. Vi förvånades sedermera, att finna huru ganska inskränkt denna storm varit, emedan på det ehuru blott 40 mil aflägsna skeppet blott försports en måttlig kultje.

Den 2 Maj. Styrkt af nattens hvila, hoppades jag förmå Poo-yet-tah att göra en ny utfart till hafvet; men dessförinnan måste vi gräfva oss ut genom snön. Härtill åtgingo fyra timmar, emedan den uppnått ett djup af sex fot öfver oss; och när vi slutligen arbetat oss ut, funno vi det ännu blåsa skarpt, och luften uppfylld med töcken och drifsnö från de omgifvande bergen. Väderleken var i sanning högst menlig för denna och hvarje annan färd; och vägvisarne åstundade mycket att qvarblifva i stillhet i hyddan. Härtill skulle jag samtyckt, om jag kunnat förmå dem att ännu en gång följa mig till Aw-week-to-teak; men detta vägrade de alldeles, så att jag tills vidare måste afstå från denna föresats.

Jag tog nu väderlekens osäkerhet vid denna årstid i betraktande, och då jag äfven besinnade, att vår

frånvaro från skeppet blifvit förlängd utöfver den tid, som förmodats härtill åtgå, befarade jag, att Kapten Ross kunnat intagas af bekymmer för vår skull, så mycket mer, som vi afrest under omständigheter af tvetydig vänskap med infödingarne. Det var äfven möjligt, att någon olägenhet kunde uppkomma af vår frånvaro, särdeles om detta skulle förmå Kapten Ross att utsända manskap till vårt efterspanande.

Vid öfvervägandet af dessa omständigheter, och i betraktande deraf, att flera dagar erfordrades, att på ett tillfredsställande sätt undersöka det efterlängtade sundet, samt att dessa möjliga olägenheter, torde i det följande väsentligt ökas, beslöt jag ändtligen återvända till skeppet, och begagna något bättre tillfälle att fylla luckorna i en undersökning, som var för vigtig att behandlas såsom ett hastverk, hvilket den nödvändigt måst blifva under förevarande omständigheter. Då jag numera kände ställets noggranna läge, kunde jag äfven åter besöka det, utan någon svårighet, och, i nödfall, utan vägvisare; så att, ehuru jag ej uppnått det åsyftade ändamålet, hade jag dock besparat tid, då vägen en gång var bruten.

Vi började alltså vår resa, kl. 8 om morgonen; slädarne lastades tungt, och färden blef följaktligen både svår och mödosam. Ofta nödgades vi väl, der marken var särdeles otjenlig, afkasta en del af lasten, färdas vidare med återstoden, och sedan upphämta det qvarlemnade; hvarefter vi framryckte så godt vi kunde, ehuru naturligtvis utan särdeles skyndsamhet.

Vid middagstiden sågo vi Poo-yet-tah skilja sig från vårt sällskap och styra sin släda till venstra sidan

af insjön. Vi följde således efter, och funno vid framkomsten, att han låtit locka sig af spåren efter några muskusoxar, dem han sett och nu efterspanade. Han röjde en ifrig önskan att döda några flera, och bad mig stadna här för detta ändamål; en ganska naturlig önskan å hans sida, och den jag med nöje skolat uppfylla, icke blott för hans skull, utan ock för vår egen och manskapets ombord, om en sådan acqvisition kunnat medföra någon nytta. Men vi hade redan mera kött än vi sannolikt kunnat föra till skeppet, och markens beskaffenhet var ännu sådan, att vi ej kunde lyckas nedgräfva det så, att det skyddades för vargar och andra rofdjur. Vi skulle således döda de stackars djuren utan ändamål, eller snarare måhända komma att sakna, det vi voro i besittning af ett dyrbart förråd färskt kött för vårt folk, hvilket vi skulle bringas i nödvändighet att öfverlemna åt vilddjuren, hvars spår öfverallt voro synliga.

Jag vägrade således att stanna här, och sökte öfvertala dem att gå vidare; men förgäfves. Döf för mina föreställningar, började Poo-yet-tah genast att bygga en hydda, och sade att vi måste sofva deri om natten. Han ansåg oss tydligt ur stånd att fortsätta färden utan hans ledning, eller att på egen hand finna hyddan, der vi sofvit natten till den 27, hvilket var det ställe vi föresatt oss att uppnå, då vi begåfvo oss ut om morgonen. Jag var väl sjelf härom något villrådig; men hellre än att underkasta oss förlusten af en ny dag, beslöt jag göra försöket, helst väderleken började förbättras och lofvade med hvarje stund blifva allt mer gynnsam.

Det väckte icke dessmindre våra två ledsagares stora förundran, när vi afreste dem förutan; och då vi vid ett och annat tillfälle vände oss om, för att se huruvida de skulle ändra sin föresats, sågo vi dem några gånger öfvergifva sitt arbete, synbarligt i afsigt att betrakta den väg vi togo och de framsteg vi kunde göra. Den förra var ett ämne för någon tvekan, och de senare långt ifrån skyndsamma, emedan det sista stormvädret alldeles utplånat våra förra spår och snön så förändrat landets utseende på några ställen, under det andra blifvit rensopade af vinden, att jag befann mig i stor ovisshet om kosan, tills vi anländt till ett ställe vid namn Nap-pu-re-uk-ta-lig. Här igenkände jag snart insjöns i sitt slag egna form, och fann att vi icke väsentligt afvikit från vår åsyftade rigtning.

Om vårt framskridande var långsamt i förhållande till den tid och ansträngning vi användt att uppnå detta ställe, så voro vi ock i högsta grad uttröttade, och ledo utomordentligt af törst. Jag nödgades derföre aflasta slädan midt på sjön, för att åtkomma spirituslampan, att vi måtte kunna smälta någon snö till dricksvatten; hvarefter vi snart kände oss förfriskade och i stånd att fortsätta resan.

För läsare, obekanta med dessa länder, måste det synas underligt att höra, det folket på sina resor lider mera af törst, än af alla andra olägenheter sammantagne. Hemma hos oss, der snön aldrig kan blifva särdeles kall, utan snarare lätt smältes af kroppens vanliga hetta, och äfven förtäres såsom ett surrogat för vatten, blir samma ämnes högst olika temperatur i nämnde land lätt förbisedd, enär mången härom är okun-

nig. Ingen synnerlig olägenhet kan håraf uppkomma, der hettan sällan är mycket under fryspunkten och knappt någonsin faller ända till 20°. Helt olika är förhållandet, då snöns måhända högsta temperatur under vintermånaderna är vid noll, och då den ofta faller till minus 50, eller mera, ja ända till 80° under den punkt, hvarvid man skulle försöka att upptina eller äta densamma i England. Vore den icke en så dålig ledare, som den är, kunde man i Polartrakterna lika litet taga den i munnen eller hålla den i händerna, som ett glödhett jern; men af nämnde orsak inträffar åtminstone icke denna följd. Resultatet är emellertid, att den ökar, i stället för att minska törsten, som den skulle släcka; hvarföre infödingarne hellre uthärda den ytterligaste törst, än de söka aflägsna den genom ätande af snö. Jag är ej nog bekant med läkarkonstens filosofi, för att utreda detta, ej heller finner jag att det blifvit förklaradt; och det är tilläfventyrs lika ogrundadt, som tilltagset af mig att förmoda, det den utomordentliga kylan hos det sålunda sväljda ämnet, när kroppen är upphettad och uttröttad, kan medföra ett så inflammatoriskt tillstånd i magen, att ifrågavarande plåga deraf uppkommer.

Färden anträddes åter öfver insjön, då vi funno resan mycket underlättad af den sista blåsten. Kort efter midnatten anlände vi till hyddan, ganska uttröttade af utståndna besvärligheter. I detta tillstånd var det en bitter känsla att finna, det en varg hade uppryckt dörren, hvarmed vi förvarat dess ingång, och att den var uppfylld med snö. Vi nödgades derföre att, så trötta vi än voro, uppskotta densamma; då vi, efter en timmes strängt arbete, lyckades göra hyddan

dräglig för natten, och höljde oss i våra skinnfällar kl. 2 om morgonen.

Den 3 Maj. När vi vaknade och började tänka på afresan, var vädret ganska ostadigt, med häftiga stormilar från norden, under det en ymnig nederbörd ökade mörkret och vedervärdigheten af de från höjderna nedyrande snöskurarne. Äfven hundarne voro så upptröttade af den förlidna dagens mödor, att endast mitt stora bekymmer att återkomma till skeppet och lindra Kapten Ross' och våra öfriga kamraters sannolika fruktan, kunnat förmå mig att fortsätta resan.

Vi funno vägen i hög grad besvärlig, men den värsta delen deraf var en milslång sträcka, tvärtöfver den höga ås, som åtskilde den närmsta insjön från den vi hade lemnat. Detta endast borttog för oss hela tiden från kl. 9 om morgonen till kl. 2; ej heller tillryggalade vi densamma, utan att göra tre särskilta omvägar med slädan, hvarigenom alla våra saker framskaffades till samma punkt.

På sjön var isen likväl slät som glas, ty vinden hade rensopat den; hvarföre vi öfverforo densamma ganska hastigt och utan afbrott, hvarunder vi hade den ökade förmånen af en strykande förlig vind, som ansenligt minskade våra ansträngningar. Strömmen var likaledes blottad på snö; och ehuruväl relatift ojemn, var den likväl hal, så att vi lätt kommo öfver, med undantag af ett och annat fall i snöhålen, som i allmänhet finnas på is af denna art.

Om aftonen kl. 7 hade vi anländt till den sträcka,

jag fordom benämnt efter Edw. Stanley, och kl. 9 uppnått vestra punkten af sundet An-ne-re-ak-to. Hela längden af Stanley-floden, från insjön till hafvet, fann jag sålunda icke öfverstiga tio mil, medan största bredden tycktes utgöra vid pass $\frac{1}{4}$ mil. Vi hade hört, att den öfverflödade af lax om sommaren; och vi kunde nu skönja bevisen deraf i lemningarne efter de vid dess stränder kringspridda kojor, utgörande de vanliga förvaringsrummen för inbyggarnes fiskförråder om vintern.

Vi nalkades nu hyddorna, der det hotande äfventyret vid vår första utfärd hade timat. Då jag tvekade om deras tänkesätt, och ej visste hvad som förefallit under vår frånvaro, önskade jag passera dem obemärkt, om möjligt vore; så mycket mer som vi nu voro allena, och våra vägvisares frånvaro kunnat blifva en källa till nya misstankar eller orsak till ett förnyande af fiendtligheterna. Men så snart vi hunnit fram till bayens jemna is, sågo vi Ib-lu-she komma emot oss, ehuru han synbart nalkades med mycken varsamhet, liksom hade han ej varit säker om sitt mottagande. Om detta utvisade något helt annat än fiendskap, var den omständighet att han kom obeväpnad, tillräcklig att undanrödja alla tvifvelsmål, och jag helsade honom derföre på vårt vanliga, vänskapsfulla sätt, till háns stora fägnad. Sedan jag derefter förklarat för honom de efterlemnade vägvisarnes förhållande, bland hvilka den förnämste var hans broder, för hvilken han i början röjt mycket bekymmer, blef han fullt tillfredsställd, och gick att åt sina kamrater meddela hvad han förnummit.

Innan kort fingo vi skeppet i sigte, sedan vi nu färdats 18 timmar utan hvila eller förfriskning. Olyck-

ligtvis nedsjönk i detta ögonblick en af slädans medar i en djup remna, och fastnade så, att vi, oaktadt all använd ansträngning ej kunde upprycka densamma. Vi nödgades derföre aftaga packningen, som skedde med mycken svårighet, då vi båda voro betagne af en svindel, som närmade sig till fullkomlig vanmakt; att vid denna temperatur, och utan någon hjelp till hands, hafva fallit i en dylik, skulle sannolikt blifvit förderfligt för oss. Sedan detta likväl blifvit verkställdt och våra förråder qvarlemnade, för att dagen derpå hämtas af våra skeppskamrater, stego vi i slädan, och anlände ombord på Victory kl. 4 om morgonen den 4 Maj, ytterst uttröttade, men eljest vid god hälsa.

TJUGESJETTE KAPITLET.

Förnyad ymnig nederbörd. — En ny expedition under Löjtnant Ross. — En dylik under mitt eget anförande. — April månads innehåll.

Den 5 Maj. Det var kallare denna dag än den föregående, och en frisk kultje blåste upp. Vi erhöllo besök af en betydlig mängd infödingar norrifrån, hvilka medförde några goda skinn till salu. Vesterifrån anlände sedermera båda de personer, som varit Löjtnant Ross följaktige på dess sista resa; men de hade ej kunnat medtaga den andra muskusoxen, och hade ej sett någon mer. Följande dag kom en annan hop söderifrån; som medförde något skälspeck och några skinn; och derefter en gubbe, den vi ej förr sett, men som var fader till två af oss kända gossar. Hans hustru, syntes det, hade öfvergifvit sin sista man af tredje giftet, för att lefva med honom, och så vidt vi kunde utröna, var detta en lag, eller en dermed lika gällande plägsed. Äfven Tikatagin anlände på sin väg söderut, och jag förmådde honom qvarblifva, för att ledsaga mig på en exkursion följande dagen.

Den 7 Maj. Ett tjockt snöfall gjorde denna resa omöjlig; den skulle åtminstone blifvit onyttig. Vägvisaren sjelf fann sig långt bättre vid att qvarblifva

ombord, än att resa i sådant väder. Lika otjenligt var det, att färdas dagen derpå, emedan allting låg begrafvet i snö; men vägvisaren gick sjelfmant bort, för att hämta sin båt. På aftonen erhöllo vi ett besök af den främmande gubben, hans hustru och två barn. Hustrun var ung; men vi funno att han hade en annan, då de två unga männerna blott hade en tillsammans; hela familjen lefde för öfrigt tillhopa. Der fanns äfven en gammal qvinna med två män, samfäldt utgörande denna besynnerliga polygam-slägt, och vi hörde att allt tillgick med största endrägt. Naturligtvis erfordrades en större förtrolighet än vi redan vunnit med dessa stammar, att i grund inhemta deras äktenskapssystem, men hvad vi sålunda redan kände, var tillräckligt att göra troligt, det den skildring Cæsar lemnat om våra Brittiska förfäder i detta afseende, icke är så ogrundad, som man stundom förmodat.

Den 9 Maj. En nordlig vind, såsom vanligt, uppdref thermometern från noll till 18°. Efter gudstjenstens slut återkom den man, som gått efter sin båt, med densamma på ryggen, och hade medfört den från Shagavoke. Han fick löfte om en ny fiskkrok, om han kunde skaffa oss en skäl; och som han föredrog att resa om natten, begaf han sig åstad kl. 10. En räf fångades i en af snarorna.

Den 10 Maj. Vädret fortfor att vara kyligt, men när det upphörde att snöga, klarnade luften. En afdelning af skeppsfolket gick till den stora insjön, för att mäta isen, den de funno vara åtta fot tjock, och vattnet 17 famnar djupt. De sågo ingen fisk, men utsatte några linor med lockbete. Temperaturen fortfor

ånyo att vara mycket lägre än vid denna årstid var att påräkna, hvilket ingaf oss vissa obehagliga föreställningar om framtiden. Några infödingar bragte ett skinn. Spår efter renar och harar syntes, och åtta snöripor dödades. Vid slutet af logglinan erhölls landkänningar på 90 famnars djup.

Den 12 Maj. Hela solens kraft, jemte en klar himmel, kunde icke höja temperaturen öfver 11°. Ingen fisk fanns på garnen, men en rapphöna blef skjuten. Två af våra förnämsta vänner bland infödingarne anlände, och anstalter träffades till en ny utfärd. Några flera kommo söderifrån den följande dagen, men hade intet med sig; de gingo till de nordliga boställerna, och då de funno att den dit afgångna truppen begifvit sig på en expedition, återvände de att hvila ombord. Thermometern sväfvade mellan 1° och 15°.

Den 14 Maj. Nästan hela den åt norr afgångna truppen återkom, och medförde hufvudet och huden efter den andra muskusoxen; men som den förlorat bakbenen, styckades den såsom ett prof. De medbragte äfven den återstående fjerdeparten eller rättare låret, som väg 43 skålp., jemte några skinn och ett stenborr. Vår enda vinst af jagten var en hjerpe. Vi hade betingat oss en skäl för våra hundar; men de kommo ej följande dag, emedan deras ändamål troligen ej lyckats. Allting var i ordning för den tillämnade måndagsresan. Skeppsrustningen fortfor; men de frusna vattenfaten blefvo nu borttagne, såsom ej mer nödvändiga.

Den 16 Maj. Vanlig gudstjenst hölls, och bevistades af en ansenlig hop infödda från norr samt af

en annan från den sydliga byn, men de medförde hvarken någon skäl eller andra lifmedel. Den sista hopen berättade, att den skulle uppbryta dagen derpå och dela sig i två partier, det ena för att jaga muskusoxar och det andra för att fiska i insjön. Hvardera lofvade tillföra oss lifsmedel, innan de togo afsked. Thermometern utvisade 10°.

Den 17 Maj. Manskapet och den befälhafvande styrmannen afgingo med slädan och båten, för att transportera den en sträcka af 10 mil, då den del af manskapet som ej var ämnadt vidare medfölja, skulle återvända. Detta gjorde de om aftonen, då Löjtnant Ross och Läkaren afreste i den lilla slädan, att möta styrmannen och den afsända truppen. Inga förråder anlände från infödingarne, ej heller sågo vi några af dem. Följande dag ökades värman, så att thermometern steg till 30°, och små vattengölar visade sig på klipporna under solens inflytelse. En ögoninflammation besvärade manskapet som deltagit i den sista expeditionen, och de blefvo i följd häraf sorgfälligt vårdade.

Den 19 Maj. Läkaren återkom, jemte styrmannen från den utsända hopen, hvilken han lemnat på ungefär 20 mils afstånd, under två Esquimauers omsorg; samt medförde tillbaka deras släda och hundar. Styrmannens ögon hade till den grad lidit, att han ej kunde färdas vidare. De hade köpt föda för hundarne af invånarne; och deras förråd af lifsmedel ökades genom våra två officerares återkomst. Det fägnade oss att finna, det vädret följande dag gynnade deras färd. Patienterna bättrades, och vi företogo oss att sanda omkring skeppet och öfver Krusenstern.

Den 21 Maj. Solen kunde icke höja thermometern öfver 19°, och vid undersökning af den i sjön upphuggna vaken, fanns den betäckt med 6 tums tjock is; på sjelfva insjön åter var denna $7\frac{1}{2}$ fot. Lockbetet var orördt; och vår spaning efter vildt var i öfrigt utan framgång. Följande dag utrönte vi, att isen nära oss icke ökats i tjockleck, fastän den anlupit till fyra tums djup i vaken. Spår efter en muskusoxe syntes icke långt ifrån oss på isen. Ett sommartält gjordes och några segel reparerades.

Den 23 Maj. Denna söndag var årsdagen af vår afresa från England. Muskusoxen förs åg oss med färskt kokadt och stekt kött för hela manskapet. Det hade ej mer smak af muskus än förut: och var mörare genom en längre förvaring. Under en vandring efter gudstjensten uppspårade manskapet en hvit björn, äfvensom några harar och hjerpar. Om aftonen anlände Ikmallik, geografen, med sin hustru och familj samt två andra manspersoner, i afsigt att följa Löjtnant Ross på hans expedition, och blefvo ganska ledsne att finna det han redan hunnit så långt. Han syntes hafva misstagit sig om dagen, emedan han räknat tio i stället för fem. Vi bådo dem således följa eller möta honom med lifsmedel, inom en vecka, hvaråt de mycket fägnade sig. Vi lånade äfven en hund af dem, emedan alla våra egna voro frånvarande, i händelse vi skulle möta den anmärkta björnen. De hade ej lyckats i sin skäljagt, men hade upptäckt några öppningar i isen, och hoppades innan kort bringa oss ett djur för hundarne. Hvardera af männerna erhöll en fiskkrok i present, och qvinnan en nåldyna. En af männerna afgaf ett bevis på sin faderliga ömhet derigenom, att

han åt sonen, som hade trampat ned i en vattengöl, gaf sina skor och gick hem barfotad.

Den 24 Maj. Väftaket blef i dag borttaget ända till stormasten, slädan tillreddes och annat arbete förrättades på skeppet. Vinden var nordlig, men vid midnatten stod thermometern vid plus 11°. Båda dagarna voro klara och vackra; arbetet fortgick; en snöripa sköts, och spår efter rådjur och vargar upptäcktes. Vi ägde skäl att sluta, det de förre flyttade norrut, förföljde af deras fiender. Tidvattnet var det högsta vi hittills varseblifvit; det uppsteg till nära åtta fot.

Den 26 Maj. Den första dimma vi sett detta år, uppkom om morgonen och följdes af en vacker dag; thermometern uppnådde 25°. Snön berättades smälta starkt, och vid en vaks upphuggande i isen; på ett ställe som ursprungligen sent tillfrusit, i följd af ett strömdrag, fanns den vara något mer än fem fot tjock. Temperaturen fortfor att stiga den följande dagen, men långsamt; och medelbeloppet var 20°, det högsta vi sett på detta år. Vid nyssnämnda vak fann jag en strömfåra rinna en mil, på en timmas väg åt öster, med tio famnars vatten, som var mindre salt än nära skeppet. Spår efter rådjur fortfor att gäcka vår väntan: det var svårt att gissa, huru de kunde färdas fram då detta vis, och så långt, utan att blifva sedda.

Den 28 Maj. Vädret blef såtillvida varmare att thermometern steg vid pass 25° eller nära fryspunkten. Jag utrönte medelst en afmätt bas, att det betydligaste bergets höjd i vårt grannskap utgjorde 400 fot: den närbelägna öns var 40. Jag uträknade fem serier lunardistancer och gjorde några försök rörande kompass-

nålens inclination. En skock snöripor dödades. Thermometern steg nästa dag till 34° och jag uträknade flera lunardistanser, samt gjorde anstalter för min tillämnade färd.

Den 30 Maj. Efter gudstjensten afbidade vi fruktlöst våra utlofvade följeslagare, hvilkas underhåll var utsatt från denna dag. Jag visste, att en längre tid erfordrades att föra lifsmedlen till det anvisade stället utan deras biträde, och beslöt alltså att på egen hand gå vidare. Slädan lastades derföre med fem dagars matförråd för Löjtnant Ross' sällskap och med åtta för mitt eget, jemte ett sommartält; och jag afreste kl. 7 med läkaren, två styrmän och en af eldvaktarne. En annan hop medtogs att draga vår släda tio mil, då de återvände och lemnade oss kl. 1 om morgonen.

För att icke afbryta berättelsen om denna resa, skall jag här meddela innehållet af närvarande månad.

Det bekymmer som naturligen åtföljde Löjtnant Ross' frånvaro på dess företagna expedition, slutades med lyckönskningar öfver hans räddning och framgång. Hans vägvisare hade fört honom till den trånga kanalen mellan båda insjöarne, den han bestämt till 45 mils nordl. latitud från vår ståndpunkt; den låg vid ett af de inlopp som ej kunde undersökas i anseende till isen, litet i norr om Elisabeths hamn. Häraf blef sannolikt, att Cap Manson torde befinnas utgöra nordöstra punkten af Amerika, under den förutsättning att hafvet sträckte sig ända till Cap Turn-again.

Kustens undersökning norr om Pad-le-ak bayen; tillika med den i vester derom belägna, hade varit

samma

samma officers verk som utrönt läget af Neitchillee. I hans dagbok förekommer, hvad jag här icke behöfver upprepa, angående början af denna expedition och de små vedervärdigheter han mötte vid utfarten. Och om jag icke behöfver anmärka dessa och några andra med utrustningen förknippade ämnen, så är det ej heller nödvändigt att meddela någon öfversigt af våra förhandlingar med de infödde, under denna månad, emedan de innehöllo ingenting vigtigt utöfver de redan lemnade upplysningarne.

Maj månads temperatur var betydligt under de förra expeditionernas medelbelopp, hvarmed jag så ofta jemfört våra egna månatliga observationer, utgörande endast 15°; då deremot den i Port Bowen var 17° 65′, och de 4 olika orternas medeltemperatur 16°. Dessa voro elaka förebud för vår snara befrielse: men vi voro benägne att tro, det thermometern blott genom en sorgfälligare omvårdnad å vår sida utvisat en lägre temperatur, emedan de öfriga blifvit behandlade med mindre uppmärksamhet på ett rigtigt resultat.

Vi hade konstruerat svärd *) för vårt skepp, i afsigt att göra det mera lydigt för vinden; och våra arbeten till tacklagets iståndsättande hade redan hunnit temligen vida. Många observationer af olika slag voro anställda.

Ännu förspordes inga tecken till skörbjugg; änskönt två eller tre af skeppsfolket visade nog ho-

*) Nyttjas på läsidan af vissa fartyg, att de ej må drifva för mycket.

Öfvers. anm.

tande förebud dertill för att låta oss frukta, det de ej länge skulle fredas derifrån, med mindre vi erhöllo ett rikare förråd af färska lifsmedel under den instundande sommaren. Snöbländningen var ej vanligare hos oss än bland infödingarne, och i andra hänseenden var manskapets hälsa god. Vi hade ej lyckats förskaffa oss mycket vildt; emedan vi i sjelfva verket voro alltför jemnt sysselsatte, för att egna mycken tid häråt.

Men jag bör ej förgäta, att vi denna månad hade ett fullt år varit frånvarande från England. Det hade varit ett händelserikt, men långt ifrån framgångslöst tidskifte. Vi hade uträttat mycket till sjös; och det måste icke förgätas, att äfven ett år till sjös i dessa luftstreck är föga bättre än en månad af verksamhet, enär det väl knappt kan utgöra mer i värdet eller omfattningen af dess resultater. De som lefva i vårt gamla England kunna icke begripa, huru ett år eller flera sådana användas med en framgång så ringa som den, hvilken åtföljt alla dessa nordliga upptäcktsresor: om de ville förvandla ordet år till månad, skulle det sätta dem i stånd att göra sig rigtigare begrepp om dessa resor och om den på de vundna resultaterna verkligen använda tiden.

Men vi hade äfven uträttat något till lands, med förhoppning att göra ännu mera, om hafvet skulle gäcka vår väntan; och medan det åtminstone fanns en utsigt som förespeglade oss förhoppningar, deri vi knappt kunde svikas, då det fanns en annan som i hvarje fall kunnat lika mycket hyllas, om också mindre lofvande i början, hade vi skäl att vara nöjda med vår närvarande ställning. Året hade blifvit verk-

samt tillbringadt och med så ringa obehag som möjligt; faror hade mött oss, men hvarken talrika eller ytterliga, och med jemna sysselsättningar som sannolikt ej skulle tryta, hade vi ej att klaga öfver en oersättlig förlust af tiden. Att finna, det besättningen fortfor att vara vid en verkligt god helsa, oansedt nyssnämnda små olägenheter, samt att ingen lidit under en så lång segling och så vidrig årstid, var icke den ringaste källan till fägnad, enär den olyckliga smedens motgång icke utgjorde ett verkligt afdrag i detta sakernas tillstånd, om också förlusten af eldarens arm i Skottland tilläfventyrs bör räknas bland våra vedervärdigheter.

TJUGESJUNDE KAPITLET.

BÖRJAD EXPEDITION. — BERÄTTELSE OM VÅR RESA. — ÅTERKOMST TILL SKEPPET. — OBSERVATIONER, ANSTÄLLDA TILL UTRÖNANDE AF ÖSTRA OCH VESTRA OCEANENS HÖJDSKILLNAD. — KOMPASSNÅLENS INCLINATION OCH DEN MAGNETISKA KRAFTENS INTENSITET.

Den 31 Maj. Väderleken var i dag töcknig, så att jag ej fick någon del af landet i fullt sigte, med undantag af en klippa, liknande ön Bass vid Firth of Forth. Vi sågo fyra fiskmåsar och en uggla, samt färdades utmed en bergig kust mot sydvest, omgifven af större öar, mycket liknande Svenska kusten mellan Götheborg och Strömstad. Vi passerade inom dem alla, i en klar kanal, tillräckligt vid för större skepp och ren från isberg. Kl. 7 om morgonen anlände vi till hyddorna, 17 mil från skeppet, alla lika deltagande, officerare såväl som besättning, i det tunga bestyret att draga slädan, som åtminstone fyra mil var besvärligt, emedan snön steg upp till tjockbenet. Manskapet var ganska fatigeradt; och Styrmannen Blanky kunde icke gå vidare. Men sedan vi uppgjort en brasa och tillagat något kaffe, voro de alla i stånd att färdas till närmaste plats, der hyddorna lågo, 22 mil från skeppet.

I följd häraf anträdde vi resan kl. 8, och som dimman skingrats, fick jag något sigte af landet. Vi framkommo kl. 11, och der funno vi sju af infödingarne, som försågo oss med vatten, men ej hade något kött öfrigt. Som vi räknade på att få begagna deras hundar, åtminstone några mil längre, till lättnad i vår möda, uppslogo vi tältet, för att hålla vår måltid, utgörande frukost och middag på en gång. Vi funno dock snart att de gingo åt samma håll som vi, och derföre skulle blifva så tungt lastade, att de ej kunde lemna oss något bistånd, enär det skulle kosta dem två dagar att komma till den första ort, der de kunde vänta sig föda. De afgingo således kl. 1. Jag anställde några rön vid middagstiden, och bestämde, bland annat, latituden till 69° 59′ samt longituden till 92° 1′.

Kl. 5 passerade oss en gammal qvinna, hvars snålhet förskaffat henne öknamnet Old Greedy (gumman Snål) på resan till söder, med tre hundar, dragande ett skälskinn fullt med hvalfiskromm, hvilken hon der ämnade förvara; men vi kunde icke öfvertala henne att låna oss ett af sina anspann. Vår nuvarande ståndpunkt var ganska pittoresk, såsom omgifven af skrofliga berg och holmar åt alla rigtningar, utom nordost. De koniska höjderna i nordvest voro till en del snöbetäckta; och vid foten af den närmaste var en isolerad klippa, icke olik en milsten, på hvilken vi funno inristadt af det föregående sällskapet: ”20 mil från Victory.” Alla bergen syntes bestå af granit; men vi funno äfven några fragmenter af kalksten; allt syntes vara af samma art som vi funnit vid vår första upptäckt af denna kust. Som manskapet var uttröttadt, fick det tillstånd att hvila till kl. 8.

Den 1 Juni. Vi hade brutit upp kl. 10 den föregående aftonen, men begåfvo oss först till en hydda på en mils afstånd, för att söka en yxa, som vid en äldre expedition blifvit nedgräfd af Läkaren och Styrmannen. Vi letade förgäfves, då infödingarne troligen borttagit densamma, och befunno oss således knappt å väg före midnatten. Vi landstego vid slutet af denna kanal, gingo åt sydvest och uppnådde på ½ mils afstånd en insjö, vid pass 40 fot öfver hafvets yta, följande strandbädden som ännu var tillfrusen. Den var blott ¾ mil vid och ungefär 200 alnar bred samt omgifven af branta klippor. Gående uppföre densamma kommo vi till en annan af dylikt omfång, hundrade fot högre, som uttömmer sig i den nedanför belägna. Derifrån färdades vi i samma kosa, tills vi uppnått 30 fots ytterligare höjd, samt nedstego omkring 90 fot till hafvet vid Shagavok-bayen och ungefär 7 mil från dess inlopp.

Medest ett skälhål funno vi vattnet vara salt och öfverforo denna del af viken nära en ö, der infödingarne upplägga sin båtar och vinterförråd. Landet härstädes förvandlade sin karakter, änskönt bergen voro desamma; hela ytan var betäckt med granit- och kalkstensskifvor samt förevisade sålunda ett kalt och hotande yttre. Sedan vi uppnått land, fortsatte vi ännu kosan åt sydvest, uppför en strömfåra och ungefär en mil längre fram, till en höjd af vid pass femtio fot, samt kommo slutligen till en liten insjö, till en del betäckt ofvanpå isen med vatten. Här mötte vi gumman, återvändande med sina hundar, sedan hon aflastat sin släda. Tillfrågad om yxan, erkände hon

sig vara en bland hopen som stulit den, och att den innehades af två män vid de i öster belägna hyddorna.

Vi öfverforo denna sjö och togo derefter vägen öfver en annan af samma form och utseende, begränsad af lägre land, som dock var lika öfvertäckt med stora stenblock af till en del högst fantastiska former. Denna var omkring 20 fot högre än den förra; och följande bergens krökningar på en mils sträcka, kommo vi till nordöstra ändan af den stora sjön, som tycktes vara elfva à tolf mil lång. Snart funno vi de Esquimauers hyddor, som lemnat oss dagen förut, för att här idka fiskfångst: de voro ännu byggda af snö, liksom förut, men nu betäckta med skinn. Folket nekade till all kännedom om yxan, och sade den vara i den gamla qvinnans händer. Derefter begåfvo vi oss ut på sjön och funno der en sträcka af isberg, mycket olika hafvets; men här nödgades vi att hvila och förfriska oss, emedan några af sällskapet voro ganska uttröttade.

Vi gingo vidare kl. half 5 och anlände kort efter kl. 8 till en ö, midt uti sjön. Manskapet var likväl så tröttadt af slädans nedsjunkande i den mjuka snön, att vi måste göra halt, för att uppgöra eld och koka vår middag, utan att uppresa tältet. Den tid, som erfordrades till snöns uppsmältning till dricksvatten, uppehöll oss så länge, att vi ej kommo i gång före kl. 10. Vädret var vackert med en mild blåst. Vi sågo några renar, hvilket vi äfven gjort på vår förra hviloplats, dagen förut, men hade ej tillfälle att skjuta på dem, i anseende till afståndet. Vid midnatten hade vi

uppnått insjöns ända, icke utan mycket arbete, emedan vägen var högst oländig.

Vi reste nu sydostvart en mils väg, samt uppnådde hvad vi ansågo för vår vägs betydligaste höjd, den jag förmodade utgöra 300 fot öfver hafsytan. Derifrån kommo vi snart till en smal insjö, sträckande sig i samma kosa, som bragte oss i sigte af Vestra oceanen vid Padliok, och anlände dit efter en mils resa utföre. Här funno vi en af de infödda, som uppbröt för att begifva sig till de två mil derifrån belägna sommar-bostäderna. Jag stannade, för att taga höjden och göra observationer, medan jag tillika afmätte sjöns höjd öfver hafsytan: hvarvid jag förunnade en högst nödig hvila åt manskapet. Landet omkring denna vik var ganska kuperadt, och i allmänhet bart på snö; under det talrika stenar voro uppresta på åtskilliga ställen, liksom att föreställa menniskor, hvarmed de ofta buro en högst grotesk likhet.

Så långt hade vi följt spåren af Löjtnant Ross' släda. Härom voro vi säkra, då vi visste att infödingarne saknade dylika för egen del, emedan de uppätit dem, som voro gjorda af fiskben, samt nyttjat benen i de öfriga till tältstänger. Dessa spår afveko likväl nu åt nordvest, till den udde, som bildar norra gränsen af denna bay; men det var vårt syfte att styra österut till ön, der vi aftalat om att upplägga förråderna, och som syntes på tre mils afstånd. På vägen mötte vi två af våra infödda vänner, som gingo åt motsatt håll, med tre hundar, dragande en hud; och som vi voro ganska trötta, erbjöd jag dem en knif, om de ville bi-

stå oss med sina djur och visa oss, hvarest någon fisk kunde fångas.

Sedan de härtill samtyckt, gingo vi att bringa saken i ordning, då jag fann att huden, bland annat, innehöll en vacker knippa med vildt, den vi utan svårighet köpte för en fil. Hungriga menniskor upplifvas redan vid åsynen af en god middag. Det var en liten holme, omkring 200 fot lång och hälften bred, en mil från stranden, der infödingarnes hus voro uppbyggda. Vi funno den bestå af granit, betäckt med kalkstensskärfvor och med stora block af båda stenarterna, men fägnade oss mer, att den erbjöd en ganska tjenlig plats åt vårt tält, som blef uppslaget utan dröjsmål. Bestyret att koka vårt villebråd uppfyllde oss med dessa glada föreställningar, hvilka blott rönas af dem, som ej frukta några olycksbådande tillfälligheter mellan tallriken och munnen, medan det var tillfredsställande att finna, det säljaren med sin fil syntes fullt ut så lycklig, som vi sjelfva, hvilka förplägade oss med den derför anskaffade middagen.

Vi erforo, att Löjtnant Ross hade begifvit sig norr ut; och de uppdrogo på isen skapnaden af det norr om udden belägna landet, af dem kalladt Kingaruick, hvilket jag aftecknade och anmärkte alla deras ortbenämningar. Denna landtudde hade af Löjtnant Ross tillförene blifvit kallad Isabella. Tingashu, en af våra gamla vänner, kom snart och gaf oss tillstånd att fiska i en af honom gjord vak, omkring 200 alnar från oss. En annan af dem gick bort om natten, och gjorde en ny vak, den jag köpte af honom för två böcker; här fångade vi något öfver ett tjog mindre fisk, troligen

kabiljo, på tre famnars djup; det inhemska namnet var Irriktu. Denna ort kallades Spence-Bay, af artighet mot min slägting af detta namn.

Den 2 Juni. Vi förunnade hvila åt vårt folk, till kl. 6 om morgonen. Utom mig sjelf, led en hvar af ögonsjuka, och höllo sig derföre inom tältet, medan jag fiskade, kokade, tecknade och gjorde observationer. Vår middag var fisksoppa, en angenäm nyhet, den vi ej njutit på flera månader. Vädret var varmt nog, för att upptina snö på bergen till dricksvatten, utan konstladt biträde. Jag gjorde här några rön, beträffande kompass-nålens inklination. Bayen är här 10 mil vid och full af små holmar. Kl. 3 anlände en hop infödda, som uppslogo sina tält något i söder om oss och lofvade föra till oss fisk, hvari de dock ej höllo ord, emedan deras företag misslyckats. Om aftonen upprepade jag försöken med magnet-nålen, och mina observationer, rörande dess intensiva styrka.

Den 3 Juni var en ganska vacker dag och vi sysselsatte oss med fiske. Vi fångade ett dussin, dem vi vårdslöst nedlade nära en af hundarne, af hvilken de helt naturligt slukades. Två af besättningen voro alldeles utur stånd att se, förmedelst snöns inverkan. Förste styrmannen var bättre. Floden steg, i en med en mätnings-lina försedd vak, blott 14 tum, och vi anmärkte, att ingen fisk fångades utan under klara solskenet. Troligt är, att den i dessa tillfrusna haf och sjöar befinner sig i ett domningstillstånd, under den stränga kölden, och att den, likt flädermusen, blott upplifvas af ovanlig hetta.

Besättningen var för ögonblicket blind af inflammationens verkningar, ej heller hade infödingarne ännu medbragt de lofvade hundarne, hvarföre jag nödgades stanna qvar. Jag lät hugga en vak i isen, och fann den 7 ¼ fot tjock, eller ungefär hvad den var vid skeppet, vid vår affärd; men der förekom blott 6 fots djupt vatten, hvari vi hade ett bevis på bottnens stora oregelbundenhet. Intet återstod mig att göra under detta uppehåll, utom att anställa observationer och fånga fisk, men ett inträffande mulet väder var lika hinderligt för beggedera.

Den 4 Juni. Jag gick med läkaren till tälten och fann, att infödingarne ej haft framgång vid deras skäljagt eller fiske, hvilket senare måhända är den riktigaste benämningen. En af dem bad mig, med tårar, säga, hvar han skulle finna några: huru kunde de förmoda, att menniskor, så öfverlägsna dem sjelfva i hundrade saker, icke visste hvad som rörde dem närmast? Jag pekade åt ett ställe på höft, för att åtminstone gifva dem något hopp att sysselsätta sin tid och stilla hungern; men det var intet särdeles djupt skämt att påstå, det de helt visst skulle göra någon fångst, om de väntade tills djuren infunno sig.

Vi erforo nu, att det af en annan inföding ouppfyllda löftet om en hund härrörde deraf, att djuret blifvit bitet af en filfras, och kreaturets haltande bevisade, att detta var sant. Men som vi funno, att de hade två hundar, så aftaltes att de skulle spännas för vår släda, jemte en vägvisare, för att färdas till Neitchillee. Detta borde äfven blifva förmånligt för de sjuka, som sålunda fingo åtnjuta en längre hvila och torde vara

återställda nog, för att återvända till skeppet, vid den tid jag slutat min korta utfärd. Läkaren var så till vida frisk, att han kunde följa mig, men jag ansåg rådligt att qvarlemna honom att vårda de öfriga.

Vi aftågade således kl. 7, ledsagade af en annan inföding, som ämnade förvara någon hvalfiskrom i Neitchillee. Vi färdades sydvart, passerade utloppet af en flod, vid namn Keteoara samt två ställen, kallade Owhyariu och Oaheushrek. Sex mil längre fram kommo vi till ett vackert och klart källsprång, vid namn Amitioke, som upprann ur sanden och följaktligen var mycket varmare än den upptinade snön; emedan det ansenligt flödat öfver det omgifvande landet under vintern: ett tillräckligt bevis på dess höga temperatur, den jag, ty värr, ej ägde medel att utröna. Från stranden, der vi nu voro, och hvars vestra sida var låg och platt, kunde vi se berget vid Neitchillee, och i den motsatta rigtningen annat högt land, hvarifrån en ås syntes sluta sig till det förra och derefter taga en sydvestlig direktion.

Nu begåfvo vi oss ned från Amiotike, som ännu var tillfruset, och anlände hundrade alnar längre fram till dess utlopp i den stora sjön vid Neitchillee, bortom hvilken, på ½ mils afstånd, den härifrån rinnande strömmen utfaller, hvars lopp vi kunde följa i sydostlig rigtning, så långt ögat kunde spana. På vestra sidan låg en slätt; men på den östra var marken högländt, med de båda isolerade bergen Neitchillee och Tulluktok.

Benämningen Neitchillee gifves likaså väl åt landet, som åt strömmen, insjön och byn eller infödin-

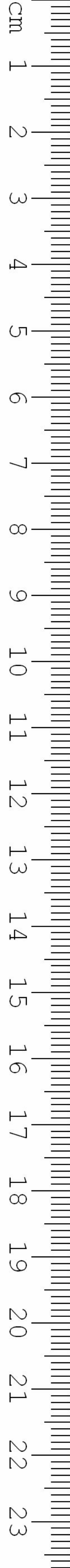
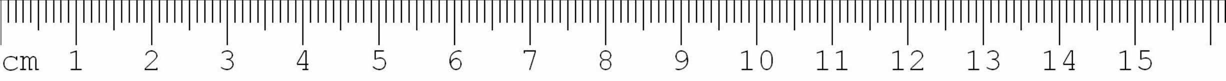
J. Ross.

J. C. Armytage

9

Printed by Wilkinson & Co.

garnes bostäder. Här voro byggnader för båda årstiderna, nemligen de vanliga snökojorna, 21 till antalet, några försedda med kretsar af nära tre fot höga stenar, utgörande en grupp af trettio. Den största af dem var en oval af 14 fots längd och 12 dylika i bredd. Ytan var här betäckt med benen efter de djur, infödingarne ätit.

Jag medtog de oss åtföljande Esquimauer, för att med mig bestiga berget; och på vägen funno vi en varg, som förföljt en stor renhjord. Han tog, vid vår åsyn, till flykten; till vägvisarens glädje, som fruktade att han torde borttaga någon af dess unga hundar. Den för ändamålet medtagna flaggan uppsattes på spetsen, med infödingarnes bifall, och derifrån hade jag en ganska vidsträckt utsigt. Slutet af den ansenliga vattensträckan under oss mot söder, var osynligt; men den begränsades af slätt land å hvardera sidan, der jag kunde räkna hundradetals renar. Norrut sågs strömmen Amiotike en lång sträcka mot dess källa, då den bortskymdes af de aflägsna bergen. Landet var i denna rigtning högre än det, på hvilket vi stodo, och en ström, rinnande derifrån genom en bergskrefva, bildade ett vattenfall, som förevisade intet utom dess mångfaldigt nedhängande istappar, hvilka frambragte en särdeles egen verkan. Denna märkliga scen uppkallades efter grefvinnan Melville.

Efter nedkomsten afmätte jag den gent emot hyddorna belägna strömmens bredd, och fann den vara 200 fot, med ett djup af 30. Jag erfor, att många strömdrag och vattenfall funnos mellan insjön och östra oceanen, och att en båt ej kunde färdas uppför den.

Vägvisaren sade, att en ström äfven funnes vid andra ändan, den han ej ansåg vara segelbar, och som utföll i vestra oceanen; men att den var betydligt aflägsen. Solskenets och köldens omvexlande verkan på ansigte och händer uppdrog blåsor på skinnet, medan jag här var sysselsatt att afteckna landet. Sedan jag slutligen tagit middagshöjden, lemnade jag Neitchillee klockan 1.

Vi sågo många tranor och åkerhöns; men sedan min laddstock olyckligtvis gått förlorad, efter det jag skjutit en snipa, kunde jag ej vidare skjuta, till infödingarnes stora förundran, hos hvilka jag endast kunde ursäkta mig genom förebärandet af snöblindhet, då jag ej ville att de skulle förmoda, det våra eldgevär nånsin kunde råka i olag eller blifva odugliga. Denna förlust blef ännu obehagligare, vid förbigåendet af en renhona med sin kalf, som kommo inom 20 alnars skotthåll; vid åsynen af hvilken frestelse, större måhända för dem, än för en af mitt eget fäderneslands krypskyttar, de med höga rop uppmanade mig att gifva eld. Detta var tyvärr omöjligt; och hundarne, brytande de dem qvarhållande hinder, satte af på jagt efter djuren, med slädan efter sig, men hejdades snart deraf, att den fastnade mellan stenarne.

Kl. 5 anlände vi till vårt tält; vägvisaren blef betald, hvarefter han afgick, med tillsägelse att vi ämnade besöka dem på hemresan. Det var fägnande att erfara, det folket nästan var återställdt, och att vi ännu hade matförråd till Söndagen. En ny anvisning för Löjtnant Ross nedlades nu under en stenhäll, den vi uppreste; underrättande infödingarne, att det vore ett

kännemärke för skeppet, nyttigt så väl för dem som oss, samt erhöllo deras löfte att icke nedrifva detsamma.

Kl. 9 nedtogo vi tältet under en tjock dimma, afreste kl. 11 och besökte kojorna efter löfte. Vi funno tvenne par af inbyggarne, hvardera en man och dess hustru, båda i sin säng, med ett fat af kokad fisk och tran mellan sig, hvarmed de förplägade sig, icke olikt svin, med ansigten och händer öfversmorda af denna stinkande blandning. En annan inföding anlände derpå med en skäl; och som det var samma man, hvilken jag anvisat hvarest dessa djur voro att finna, syntes han tro, det jag ämnade fordra en del, men lättades snart från denna fruktan, genom mitt vägrande, som framkallade högljudda tacksägelser.

För att använda denna tacksamhet till någon nytta, bad jag honom lemna ett bref åt Löjtnant Ross, hvilket jag i följd häraf skref, hvari jag för tredje gången underrättade om de för honom qvarlemnade lifsmedlen och om andra ämnen; äfven lofvade vi Esquimauerna, att öfverlemnandet af brefvet skulle vedergällas med en fiskkrok. Vi afreste derpå, under de mest vänskapliga förhållanden, sedan jag förärat hvardera af qvinnorna ett sexpence-stycke, att hänga kring halsen; en af dem gjorde oss af höflighet sällskap utmed stranden, omkring tvenne mils väg.

Vi hade här funnit den inföding som varit lidande af utslag på halsen några månader förut; och den flaska med läkemedel han erhållit, hängde om halsen, omgifven med andra prydnader. Den syntes ej ha varit öppnad, och förvarades troligen såsom ett trollmedel. Till erkänsla derför, och då han såg Läkaren

lida af tandverk och ett svullet ansigte, skred han genast till sin egen kur, slog tre gånger patienten sagta på kindbenet och blåste lika ofta i hans ansigte. Att Doktorn innan kort återställdes, är visst; och om det skedde genom trollmedlet, så är det ej första gången tandverk på det sättet blifvit botad.

Den 5 Juni. Som manskapet nu var fullt återställdt, fortsatte vi muntert vår resa, vid vackert och klart väder. Kl. 7 uppnådde vi nordöstra ändan af den stora insjön som kallas Teijgriak och uppslogo tältet, då solen verkade ganska kraftigt kl. 8 om morgonen. Vår frukost kallades aftonmåltid, emedan vi förvändt tingens vanliga ordning, genom att gå till sängs kl. 9. Snön hade varit djup då vi anlände, men var nu tillräckligt frusen på ytan, att förekomma vår lätta slädes nedsjunkning.

Denna stora insjö af tio mils längd tyckes på några ställen blott vara en mil vid, emedan den innefattar en sträcka af öar; men på andra ställen synes den 3 à 4 mil bred, och torde i sjelfva verket vara ännu bredare. Isbergen derpå hade troligen blifvit samlade till den å ömse sidor löpande åsen af stormarne under den tidiga delen af vintern. Låglandet rundtomkring var ännu mycket betäckt af snö.

Vi afreste ännu en gång kl. 7 e. m., sedan vi intagit hvad vi kallade vår frukost; väderleken var klar och vacker. Vi öfvergingo två sjöar och anlände till viken Shagavoke som utgör öfre ändan till en arm af östra oceanen och sträcker sig omkring 8 mil inåt landet. Sålunda är landtungan reducerad till 17

à 18 mils bredd; hvaraf 12 utgöras af sött vatten, så att det egentligen blott finnes 5 mil land mellan östra och vestra oceanen.

Emedan viken, inloppen och sunden vid Shagavoke ännu ej blifvit ordentligt undersökte, ändrade jag nu vår kosa åt sydost, och efter 2 mils färd genom en ganska djup snö, kommo vi till sundet som skiljer golfen, eller den öfra delen, från sundet. Här förekomma, å hvardera sidan, bråddjup af nära 300 fots höjd; dess bredd är i allmänhet $\frac{3}{4}$ mil; medan en sank och kärrfull trakt, under det norra berget, på detta ställe inskränker vattnets bredd till mindre än 200 fot.

Den 6 Juni. Vi kunde denna Söndag ej hålla hvilodag, och jag fortfor att undersöka inloppet. Omkring midten var det $\frac{1}{2}$ mil i vidd och begränsadt af höga berg. Vårt framskridande gjordes ganska obehagligt och mödosamt i anseende till snöns djup, så att vi ej ankommo till det andra sundet, som skiljer midten af inloppet från den lägre delen, eller bayen, förrän kl. 3. En härstädes norrifrån utskjutande landtudde synes tillspärra sjön, till utseendet lik en ö, men förenad med stranden genom ett näs och lemnande vattnet, på detta ställe, en bredd af hundrade fot. Många klippor funnos vid medlet deraf, och som isen nu till en del gått upp, utgjorde tidvattnets hastighet fyra mil i timman och beräknades, att sluta af det gamla höga vattenmärket på detta ställe, stiga ännu i två timmar. Klockan kunde vara 5 och fullmånan var inne.

Nedanföre denna halfö antager kanalen en syd-

lig vändning, och en del deraf infaller i en vik, bildad af en annan halfö, lik den förra, men framskjutande på olika punkter, så att den bildar en ganska invecklad passage. Vid denna del af vattnet förekommer en bank af stora stenar, liknande en qvarndamm, i diagonal ställning, och troligen ett verk af infödingarne, i ändamål att leda vattnet till södra stranden, der hufvudkanalen ligger; medan, på motsatta sidan, denna utgör en rymlig och af högländt mark omgifven bay. Landtungan var betäckt med stenringar, utgörande lemningar af infödingarnes hus, och vi sågo en egen fyrkantig gräsvall, slät och betäckt med vegetation, liknande båda sidorna af en bastion, som vid undersökning visade sig vara en af de båda strömdragens möte förorsakad uppsvämning. Huru ofta dylika uppsvämningar blifvit ansedda för Romerska och andra läger, i vårt eget fädernesland, är väl bekant.

Det större inloppet nära detta ställe utgjorde omkring 200 fot, der det var smalast, och från denna ståndpunkt sågo vi bayens öppning, tre mil längre bort, utgörande den yttre delen af Shag-a-voke. Norra sidan af denna öppning sänkte sig småningom till en låg, österåt gående udde; den södra fortfor ännu fyra mil i samma rigtning, och sträckte sig derefter åt sydost. Denna sida syntes klar från skär och holmar; men vid den andra låg en ganska märkvärdig klippa, som, sedd från märssen, jemte två andra öar, benämndes efter min vän T. Tilson Esq. och hans döttrar, hvaremot, längre i norr, förekommo tre holmar, löpande i ostlig rigtning, hvilka vid lågt vatten synas nästan sammanhänga med fasta landet.

Vi anlände till den sydligaste af dessa öar kl. 7

J. Ross. S. Fisher.

Printed by Gaywood & Co.

TILSONS ISLANDS.

London, Published 1834, by Captain J. Ross, R. N.

om morgonen, och vid denna tid hade solens verkan på snön gjort färden ganska mödosam, enär rätta tiden för dess anträdande egentligen var natten, hvaraf vår förvandling af dag till natt, för hvila och sömn, låter förklara sig. Tältet uppslogs således här, och manskapet fick tillstånd att rasta och äta, medan jag gjorde några nödiga observationer rörande latituden, men nödgades uppskjuta longitudsbestämningarne till en framtida jemförelse med skeppets läge, emedan min kronometer råkat i olag. En hare jemte en skock snöripor skötos och jag såg flera fiskmåsar och mindre foglar.

Klockan 5 e. m., sedan manskapet var uthviladt, skredo vi till inpackningen, och begåfvo oss å väg kl. 7. Mödan var under denna del af vägen ganska stor, emedan vi nödgades draga slädan åtta mils väg öfver sammanvräkta isstycken; hvarvid vi nedsjönko till knät nästan vid hvarje steg och ofta måste lyfta slädan öfver de mötande hindren. Denna sträcka uppehöll oss sex timmar. Vädret var lyckligtvis ganska klart och från snön var landet betydligt renspoladt.

Den 7 Juni. Klockan half 1 uppnådde vi udden Keppel, der vi uppreste vår flagga och rastade att njuta förfriskning, hvarefter vi återtogo färden, funno isen jemnare och fortsatte resan beqvämligt, sedan jag afritat den klippa som liknar Bassön, och benämnde densamma efter Adolf Darymple, i anseende till dess likhet med nämnde familjs hjelmprydnad. Två mil längre bort sågo vi en flagg svaja och funno deraf att en del af skeppsfolket blifvit utsändt att uppsöka oss. Framkomne, funno vi en note från Mr Thom, som,

befarande att vi kunnat lida brist på lifsmedel, hade låtit förvara några dylika på ett anvisadt ställe, der de äfven återfunnos. Någon brist hade vi likväl ej erfarit; emedan vi hushållat med våra tillgångar, medelst fiskfångst och jagt. Vi sågo i dag omkring bråddjupen många fiskmåsar och ugglor, jemte talrika skälar i vattengölarne kring stranden.

Kl. 7 framkommo vi till skeppet, efter nära 9 dagars frånvaro samt funno att allt stod väl till och att hela besättningen var vid god helsa. Om det blott är en rättvisa mot denna, att säga, det de ansträngde sig till det yttersta, förtjena de ännu mer loford för ett helt annat vädermäle af lydnad och sjelfuppoffring. Som jag var den ende, hvilken ej förtärde spirituösa dryc-ker, och tillika var den enda person, som ej hade in-flammerade ögon, föreställde jag dem, att bruket af grogg var orsaken och, föreslog derföre att de måtte öfvergifva dess bruk, samt visade derjemte, att ehuru jag var den äldsta bland alla, uthärdade jag fatiger bättre än någon af dem. De tvekade ej att samtycka, och förtjensten var så mycket större, som de, obero-ende af en sjömans afstående från inrotade vanor, alltid hade ansett detta såsom förnämsta beståndsdelen af sitt uppehälle. Sålunda medförde vi tillbaka allt af detta förråd, som ej blifvit förtärdt den första dagen.

Det är svårt att öfvertala män, äfven om de ej äro ge-nom vanan befästade i bruket af spirituosa, att dessa dryc-ker försvaga i stället för att stärka. Den omedelbara retelsen gör sinnet upprymdt och modigt för stunden, och dess verkan misstages för ingifvelsen af ny styrka. Men den ringaste uppmärksamhet skall visa, af huru

rakt motsatt beskaffenhet resultatet är. Det är nog, att gifva menniskor, under strängt och ihärdigt arbete, en portion vanlig rom eller en sup, för att finna, det de ofta inom få minuter blifva domniga och som de vanligen kalla det, matta; de förlora i sjelfva verket sin styrka, hvilket de härleda från fortfarandet af en tröttsam ansträngning. Den, som vill anställa motsvarande försök med två lika båtbesättningar, roende i en tung sjö, skall snart öfvertygas att vattendrinkarne vida öfverträffa de öfriga, hvarå intet bättre bevis erfordras än de i jerngjuterier arbetande personers erfarenhet. Detta är det strängaste arbete som faller på en menniskas lott; och såväl känna arbetarne i ett dylikt verk att de ej kunna förrätta det, om de ock blott dricka öl, att deras enda dryck under hela tiden af detta heta och tunga arbete är vatten. Om jerndragare och kolbärare äro af en annan tanka, så känner enhvar resultatet; och det sjelfundseende, som leder dem till denna slösande och skadliga vana, är ej mindre bekant.

Icke som skulle jag uppträda till nykterhetföreningarnes försvar, ehvad nytta de än må åstadkomma, eller åstunda att efterfölja ett på några skepp vedertaget bruk, under hvilka motiver som hälst: men stod det i min makt, såsom skeppsbefälhafvare, skulle jag afskaffa bruket af grogg, endast på grund af dess försvagande verkningar, och oberoende af någon annan deraf uppkommande olägenhet, samt blott förbehålla det för sådana fall, hvarvid dess bruk kan anses vara af medicinsk nytta eller ur andra synnerliga skäl gagneligt.

Sådan är berättelsen om denna resa; men som den ej innehåller någon förteckning öfver åtgärderna på skeppet under så många dagar, måste jag ännu en gång resumera dessa från den 1 Juni, hvarom Mr Thom under min frånvaro uppsatt berättelsen.

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

ÅTGÄRDER PÅ SKEPPET, FRÅN DEN 1 JUNI 1830. — LÖJTNANT ROSS' ÅTERKOMST.

Den 1 Juni. Manskapet var i arbete vid svärden. Thermometern vid 27°, med dimma.

Följande dag fortfor kölhalningen; och jungfrurna *) tillreddes för stormasten. Tre hjerpar skötos och thermometern steg till 26°. Den 3 var föga förändring i värman: skeppsarbetet fortsattes.

Den 4 var snön omkring skeppet till en stor del uppsmält, då solen nu gjorde stark verkan. En hop infödingar anlände, jemte mannen med träbenet, som, emedan detta blifvit afbrutet, drogs af hundar, på ett skälskinn, enär deras fiskslädor blifvit uppätna. Benet lagades af timmermannen och patienten afreste. Thermometern var 27° vid midnatten. Det vanliga skeppsarbetet upptog denna äfvensom följande dag, och temperaturen ändrades icke väsentligt.

---

*) Träklot med tre hål att träda tåg igenom, och ett jernbeslag i kanten, till fästande af vant och stag.

Öfvers. Anm.

Den 6 Juni. Gudstjenst hölls, liksom under min närvaro, om bord. En afdelning af 7 man bland besättningen, jemte timmermannen, affärdades derefter söder ut, för att nedlägga ett förråd af lifsmedel vid flaggstången, der det af oss igenfanns; äfvensom i hopp att möta mig, om de voro i stånd att tillräckligt långt utsträcka sin vandring. De återvände efter sju mils fruktlös färd i detta uppsåt.

Den 7 Juni. Denna dag uppnådde vi skeppet, efter 8 ½ dagars frånvaro, och jag må här resumera vår egen dagbok. Jag fann thermometern i dag vid 32°, och skeppsrustningarne fortforo. Snön smälte hastigt och oafbrutet om dagen, och landets utseende förändrades deraf betydligt. Reparationen å stor- och förmastens tacklage bedrefs med mycken ifver; och hettan steg ända till 55°, samt föll till 31° natten till den 9, då förstången var uppsatt och bogsprötet genom nytt arbete mera betryggadt.

Den 10 Juni. Jemte fortsättandet af vårt öfriga arbete, höggo vi ett hål i isen öfver Krusenstern, men kunde ej se någon skymt deraf, så stort var det djup, hvarunder detta fartyg nu låg förborgadt. En hare och fyra hjerpar nedskötos, och befunnos försedda med deras vanliga sommarfjädrar. Isen betäcktes dagligen alltmer med vatten, ehuru thermometern nästan fallit under de sista tre dagarne.

Den 12 Juni. Hårduks-taket blef denna dag alldeles borttaget och ett sommartält uppsatt. Det var mulet, och det första regn, under denna årstid, föll mot aftonen. Rännilarne syntes forssa utför bergen, och en hop vildänder och grågäss syntes för första

gången. Jag behöfver knappt anmärka, att de olika fogelarterna här i landet utgöra ett slags års-kalender, liksom växternas blomstring hos oss, der flyttfoglarnes ankomst och vandringar, då jag undantager svalan, näktergalen och göken, väcka jemförelsevis ringa uppmärksamhet.

Den 13 Juni. Söndagen inträffade ett starkt snöfall, tidigt om morgonen, och fortfor till aftonen, hvaraf marken ännu en gång betäcktes. Kl. 8 eftermiddagen återkom Löjtnant Ross med sitt sällskap, alla vid god helsa. De hade rest utmed kusten vester ut, 100 mil vester om Neitchillee, fastställt kontinentens oafbrutna sträckning, ända till 99 longituds- och 70 latituds-graden och färdats omkring 150 mil vester om vår närvarande ståndpunkt. Äfven hade de hunnit omkring 20 mil utåt kusten i vester, norr om det sund, som inlöper å landtungans vestliga del. På återvägen funno de att mina för deras räkning afsatta lifsmedel blifvit dels uppätna, dels förstörda af de infödda; men de funno dock ännu så mycket de behöfde, och besökte före hemresan Neitchillees sydvestra strömdrag. Det land de genomforo var kalt och bildadt af kalksten; de sågo inga renar eller andra djur, utom rapphöns. Men de funno att isen på de små sjöarne, vid Padliok, hade gått upp, och att detsamma var förhållandet i viken vid Shagavoke. Jag måste likväl nu, såsom jag förut gjort, hänvisa till Löjtnant Ross' egen berättelse.

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Löjtnant Ross' berättelse.

Den 17 Maj. Vid närvarande expedition beledsagades jag af Mr Macdiarmid, ända till Grahams Valley; ändamålet med hans sällskap var, att för honom uppgifva ett ställe, dit lifsmedel kunde transporteras, under afbidan af vår återkomst. Vi följde spåren af vårt sällskap, funno dem lägrade fyra eller fem mil norr om Too-nood-leed, samt erforo, vid närmare undersökning, att en af dem så besvärats af kramp, straxt vid resans början, att de öfriga måst föra honom i båten, så långt detta kunde ske; den deraf uppkomna ökade lastningen, jemte förlusten af en arbetskraft bland deras ringa antal, hindrade dem att göra vidare framsteg. Några af besättningen ledo äfven af ögon-inflammation, hvaraf styrmannen Blanky isynnerhet besvärades.

Den 18 Maj. Solstrålarne blefvo nu så kraftiga vid middagstiden, att jag af förenämnde anledning, i förening med denna redan, men ty värr alltför hastigt, började olägenhet, beslöt återtaga planen att färdas om natten: vi anträdde således denna dagsresa, kl. 3 eftermiddagen, men snön var så blöt, att vi uppehöllos tre timmar på vägen till Too-nood-leed, hvarifrån Blan-

J. Ross. J. H. Kernot

Printed by Haywood & Co.

Plate 6.

kys ökade inflammation hindrade oss att resa på två à tre timmar. Vi funno ändtligen nödigt att lemna honom efter, under läkarens tillsyn, ehuru besvärlig en sådan förlust än var för vårt eget lilla sällskap; då det äfven var lätt att anskaffa en släda från Esquimauerna, att föra honom åter till skeppet. Sålunda voro vi, ty värr, ur stånd att medföra doktorn till det åsyftade stället, då det var nödvändigt, att han borde återvända med en man, hvars framtida tjenster vi ej kunde vilja äfventyra; och följaktligen, nu mera ur stånd att räkna på det förråd af lifsmedel, han ämnat anskaffa i Pad-le-ak, nödgades jag väsentligt inskränka tiden för min frånvaro.

Vi lemnade dem trefligt placerade, i den af oss förut begagnade hyddan, jemte en qvantitet lifsmedel, i händelse af ett längre uppehåll, och fortsatte vår färd. Vår styrka var således minskad till fyra personer, Abernethy inberäknad; och ehuruväl understödda af åtta hundar, vid en annan släda, var dock vår packning så stor, vi kunde medföra, emedan den bestod af lifsmedel för tre veckor, utom verktyg och kläder, samt en skinnbåt.

Stigande uppför höjden från bayen vid Too-noodleed, och till den första insjön, märkte vi spår af ett rådjur och två förföljande vargar, jemte stycken af hår och skinn, dem de senare slitit från dess sidor, samt funno icke långt derefter sjelfva djuret, till en del sönderslitet af dess fiender. Vår ankomst hade sannolikt bortskrämt dem, och våra hundar kommo således lägligt för att dela rofvet.

Ett snöfall, med dimma, om midnatten, gjorde det ganska svårt för oss, att finna vägen öfver den stora mellersta insjön, och vi måste derföre vägleda oss sjelfva, hufvudsakligast genom vindens rigtning, till kl. 3 om morgonen, då vi lägrade för att hvila. Men en klar eftermiddag följde; och början våra ansträngningar kl. 6 om aftonen, anlände vi i åsyn af hafvet kl. 11. Här tillät mig en utsigt från berget till höger, att bestämma vår tillkommande väg; och härifrån kunde jag skönja låglandet af den motsatta stranden, sträckande sig utmed viken, från Nei-tyel-le inom 15 à 20 grader från Cap Isabella. Till denna udde beslöt jag nu färdas, emedan jag der kunde ernå en mer dominerande utsigt af inloppet, i anseende till dess större upphöjning.

Det sällskap, jag sålunda för en kort tid lemnat, hade tillkännagifvit sin ankomst på Vestra Oceanens kuster, genom tre glädjerop; det var för mig, likasom för dem, och i sanning ännu mera för befälhafvaren, än för hans följeslagare, ett ögonblick af intresse, som väl förtjenade en sjömans vanliga vivatrop; ty det var verldshafvet vi efterspanat, målet för vårt hopp och ansträngning; den fria rymd som, efter hvad vi en gång hade hoppats, skulle föra oss omkring Amerikas fasta land, och som borde hafva skänkt oss den triumf, hvarefter vi och alla våra föregångare så länge och ifrigt sträfvat. Den skulle hafva gjort allt detta, hade icke naturen förbjudit det; den skulle hafva gjort allt detta, hade vår kedja af insjöar varit ett sund, hade denna del bildat en fri kommunikation mellan östra och vestra oceanen; men vi hade åtminstone utrönt omöjligheten; det efterlängtade hafvet låg vid våra föt-

ter, vi skulle snart färdas utmed deras yta; och under vårt slutligen felslagna hopp, ägde vi åtminstone den tröst, att ha undanröjt alla tvifvel och stillat all oro, att känna, att, hvarest Gud hade sagt Nej, tillhörde det menniskan att underkasta sig skickelsen och vara tacksam för hvad hon undfått. Det var ett högtidligt, ett oförgätligt ögonblick; och aldrig var en sjömans glädjerop så uttrycksfullt, frambrytande såsom detta i nattens stillhet, bland denna fruktansvärda öken af is och snö, der intet föremål påminner om lifvet och intet ljud nånsin tyckes vara hördt.

Vid midnatten tågade vi öfver hafs-isens släta yta, gingo öfver några sammanvräkta isstycken och anlände till den önskade landtudden, kl. 6 om morgonen den 20. Vår lägerplats var här af ny art, och bildades genom urholkning i en snödrifva, af en grotta, tillräckligt stor att innesluta sällskapet; ofvantill betäcktes den af skinnbåten och sidorna skyddades af den undanskottade snön. Till venster gjordes en öppning, som igenfylldes med ett sammanpackadt snöstycke, i stället för dörr, och medelst skinnfällar sökte vi att göra våra lägerplatser både varma och mjuka. En sprit-lampa tjenade att smälta tillräckligt med snö till dricksvatten, medan vi sålunda, under flera följande nätter njöto en sundare hvila, än vi ofta gjort under vida mer trefliga och lofvande omständigheter.

Cap Isabella uppstiger tvärt och ofta brant omkring 200 fot öfver hafsytan, samt består af granitberg, som förete spår till växtlighet, hvilken för detta luftstreck syntes varit ovanligt ymnig den förra som-

maren. Spår efter hjerpar, harar och räfvar voro de enda kännetecken till animaliskt lif, dem vi sågo.

Att sluta af Esquimauernas uppgifter, hade jag väntat mig att få se ett trångt inlopp till detta sund, bortom udden, hvaråt de gifvit namnet Ik-ke-rush-yuk; hvarjemte de beskrifvit det såsom bildadt af en låg udde, vester ut, och några öar. Men i stället för detta, bibehöll det land, hvarest jag befann mig, ännu sin vestliga sträckning, medan den motsatta stranden divergerade; och jag slöt deraf, att det omtalta inloppet låg på en mot min ståndpunkt motsatt sida, der flera små öar omgjordade norra delen deraf, ända till sydvest. Under sådana omständigheter ansåg jag rådligast, att fortsätta kosan utmed denna kust, ända till inloppets början, hvars gräns bättre skulle bestämmas af oceanens skrofliga is. De för denna landtudde nödiga observationer anställdes sedermera; men på återvägen till sällskapet hade jag den olyckan att sönderbryta min enda kompass, genom ett fall; en tillfällighet, som hindrade mig att företaga några vidare rön öfver magnet-nålens missvisning, och sålunda åstadkommer en lucka, den jag måste sakna, och som sträcker sig genom hela återstoden af denna dagbok.

Vårt arbete hitintills hade öfvergått vår styrka; och nu mera beslöts alltså, att vi hädanefter skulle uppstiga kl. 4 eftermiddagen, och efter måltiden, med nödiga förråder och anstalter, anträda vår dagliga eller snarare nattliga färd, mellan kl. 6 och 7, samt inskränka dess längd till 10 timmar. Tältning, afton- (i sjelfva verket morgon-) måltiden, ömsning af kläder och

andra saker, upptogo derefter tre à fyra timmar, så att de sju eller åtta öfriga bestämdes til sömn.

Enligt detta nya föranstaltande, begåfvo vi oss å stad, kl. 6 om aftonen, fortsättande vår väg nära kusten, under den utskjutande kalkstens-udde, som begränsar Cap Isabella och sträcker sig några mil utefter denna kust, der den brytes i flera uddar och sund, medelst nyssnämnda bergs långa utskjutningar. Kusten sträcker sig här, omkring 10 mils väg, åt vest-nordvest, hvarefter dess rigtning blir mera nordlig; och det blef nödigt att undersöka det hela af de sålunda danade vikar och inskärningar, emedan jag erfor af de infödda, att det väntade sundets inlopp var smalt. De befunnos emellertid sakna djup, och då de voro lätta att jemföra med den af land tillspärrade delen, var jag snart i tillfälle att sorgfälligt undersöka det hela, medan återstoden omgaf kusten, mellan de olika landtuddarne.

Den 21 Maj. Efter en 20 mils tröttsam dagsresa, rastade vi straxt efter kl. 4 om morgonen; och under densamma, likasom dagen förut, passerade vi flera kanoter, betäckta med stenar, och några kistor med lifsmedel, tillhörande Esquimauerna, hvilka vi naturligtvis aktade oss att ofreda. Den tillfälliga upptäckten af sjögräs, hafskräftor och skalfisk, bidrog äfven att stärka oss i den tro, att vi verkligt voro vid oceanens stränder, och icke vid någon insjö med färskt vatten, äfven under den förutsättning att här kunnat finnas en dylik, af sådan storlek, att den intagit den framför oss liggande stora isrymden. Denna tanke hade väl en tid blifvit antagen af några bland sällskapet, i följd af bri-

sten på ett kännetecken till ebb och flod vid kusten, och deraf att ingen drif-is förekom vid öppningen.

De sista fyra eller fem milen af denna väg, bestod kusten af granit, innehållande stora krystaller af feldspath med granater; bergen uppnådde nära hafvet 6 à 700 fots höjd.

Vår närvarande lägerplats var vid stranden af ett litet sund; och vid undersökningen deraf fann jag en god hamn, men af ingen stor vidd, nära dess slut, tryggad af tvenne holmar. Jag mötte sällskapet vid den aflägsnare udden, der vi funno en snöhydda, den vi ansågo hafva blifvit begagnad af de infödda, som anländt till skeppet, kort före vår afresa. Här njöt jag från en hög spets en ganska vidsträckt utsigt af ett ansenligt inlopp vester om udden, som syntes lofva den önskade genomfarten till Polarhafvet, enligt hvad jag slutade af båda ständernas helt olika beskaffenhet. Den, på hvilken jag stod, formerades af granit, var hög och ojemn, samt med djupa inskärningar och omgifven med talrika klippiga holmar, då den motsatta åter var ganska låg och bestod af kalksten.

För att bespara tid, begaf jag mig genast, jemte Abernethy, att undersöka denna öppning; till biträde medtogo vi slädan och fem hundar, för att hjelpa hvarandra ömsevis och minska den trötthet, hvaraf vi i otid kunnat blifva uppehållna. Sålunda passerade vi flera holmar, utmed östra kusten, som förevisade ymniga spår efter de infödde, och efter en timmas färd åt nordvest, anlände vi till öppningen af en hafsvik, eller snarare en ströms utlopp, af omkring en half mils

bredd. Här voro bergen å båda sidor af granit, här och der af 300 fots lodrät höjd. Isens blanka yta utvisade här åtminstone dess bildning af sött vatten, och denna, jemte andra märkliga omständigheter, gjorde en sorgfällig undersökning nödig.

Vi fortsatte derföre resan, och uppnådde efter 5 à 6 mils väg åt nord-nord-ost, slutet af sundet, samt funno der utloppet af en flod; stränderna voro der sammandragna till några hundrade fot, så att de bildade ett strömfall, då utloppet åter något högre upp var en mil bredt. Antalet af de kanoter vi funno gömda på vestra sidan, bevisade, att stället var ett af Esquimauernas förnämsta fisklägen, hvilket vi äfven kunnat finna af flerfaldiga landmärken och undangömda förråder.

Vädret var ganska vackert, hvarföre jag besteg ett omkring 1000 fot högt berg, derifrån jag hade en vidsträckt utsigt af en kedja med insjöar i nord-ost, sträckande sig genom ett kalkstensland, under det granitbergen togo en nord-nord-vestlig rigtning. Vid nedstigandet fick jag sällskapet i sigte nära slutet af detta inlopp, gick derifrån vidare till en annan punkt, fulländade öfversigten af denna bay och uppnådde de öfriga vid lägerplatsen. Det sålunda upptäckta strömdraget benämndes efter Nic. Garry, Esq.

En frisk blåst gjorde vår snöhåla kallare än angenämt var, ehuru thermometern ännu var öfver noll. Den dermed åtföljande snöyran och dimman hindrade oss äfven att uppstiga före kl. 8 om aftonen, då vi fortsatte resan vid kusten, som snart började sträcka sig åt nordvest; och kort derefter öfvertygade mig den

upplifvande åsynen af det med isstycken uppfyllda hafvet, att vi slutligen anländt till det sund, Esquimauerna kalla Ik-ke-rush-yuk. I det vi fortforo att följa kusten, funno vi den hastigt afvika åt nordost, medan den hoptals uppsvämmade hafsisen till venster undanröjde alla tvifvel om den kosa, som nu borde följas.

Jag beslöt derföre att uppnå den motsatta kusten, om detta försök vore verkställbart; och som vi funno en gynnande sträcka af slät is, lemnade vi den på hvilken vi voro, före midnatten. Under vägen kommo vi till en 30 fot hög rygg af sammanhopad is, sträckande sig midt öfver vår väg, den vi hade ganska svårt att öfverstiga, emedan det var nödvändigt att föra vår packning deröfver och bana en väg för slädan med yxorna. Detta borttog mer än en timma, då vi bemärkte några holmar i sydvest, förut undangömde af denna ås, dit vi nu styrde, och, sedan vi passerat några af de lägre, nästan af samma höjd med isen, tvungos af en uppkommen dimma att lägra oss på östra sidan af en vidsträckt ö, kl. 5 om morgonen den 23, sedan vi rest omkring 16 mil. Detta var årsdagen af vår afresa från England, och utmärktes genom en middag af fruset oxkött, samt af något som nu var sällsynt hos oss, ett glas grogg.

Den nordvestra ögruppen kallades Beverly, och landet, der vi lägrat oss, Matty-Island, af artighet mot de sköna gifverskorna af den vackra sidenflagg, vi då utvecklade, till dagens heder, och med de vanliga formaliteterna vid detta hittills oupptäckta ställes tagande i besittning.

Mot middagen tillät mig dimmans försvinnande att

ernå en god utsigt, som afslöjade nordliga ändan af detta land, på två mils afstånd, jemte en ansenlig sträcka af oceanen, slutande med sammanfösta ismassor. Vid åsynen deraf att landet i sydvest var lågt och till utseendet splittradt i öar, beslöt jag här att hålla kosan utmed norra stranden af Matty Island, hvarest den hopdrifna isen försäkrade mig, att vi befunno oss vid gränsen af norra Verldshafvet.

Vi fortsatte alltså resan vid vanlig tid, men funno vägen högst besvärlig bland denna skrofliga is, medan våra mödor betydligt ökades af ett tjockt töcken, som fastfrös vid kläderna, så att de satte oss nära ur stånd att röra oss under deras tyngd och styfhet. Med mycken svårighet, till den grad var manskapet utmattadt, kunde vi uppslå läger kl. 6 om morgonen, då vi gjorde halt. Den af oss valda platsen var belägen nära vestra udden af Matty-Island, bestående, likasom Beverly-holmarne, af kalkstensryggar af betydlig höjd, i vest-sydvestlig rigtning. Vi hade färdats 12 mil utmed stranden deraf, men allt hvad vi för öfrigt sett, bestod i några spår efter rapphöns, björnar, harar och räfvar, som tycktes vara helt friska.

Den 24 Maj. Vi befunno oss i en ömkansvärd ställning, i anledning af denna dags utståndna mödor och tillbragte en otreflig natt. Att återtaga våra styfva och frusna kläder, var äfven en svår och pinsam förrättning; men aftonen visade sig vacker, och en smula mod och ansträngning bragte oss snart åter i rörelse. Från det ställe vi sålunda innan kort uppnådde, syntes motsatta stranden af den ö vi lemnat, delad i talrika holmar, under det den rygg af hopade ismassor,

vi öfverfarit dagen förut, höjde sig öfver den tungt sammanpackade is, som uppfyllde inloppet och sträckte sig i en oafbruten linea, så långt ögat kunde nå, i nord-nordvestlig rigtning.

Efter tre timmars strängt arbete, lyckades det oss att färdas öfver från Matty-Island till en låg udde på fasta landet, hvaråt jag gaf namnet Abernethy, efter vår styrman, äfvensom jag kallade en udde i nord-vest, den vi kort derefter kringforo, Cap Sabina. Vi funno kusten derifrån sträcka sig rakt åt vester, och då vi här funno slät is, äfvensom vackert väder, skredo vi hastigt fram utefter stranden, rastade kl. 6 om morgonen den 25 Maj, efter en plågsam dagsresa af 20 mil, och lägrade oss på en udde, den jag kallade Cap Young, efter Parlamentsledamoten för Tynemouth.

En sandrefvel, sträckande sig från denna punkt mot nordvest, $2\frac{1}{2}$ mils väg, så att den möter norra udden af Tennent-ön, skyddar en förträfflig hamn, såvida en dylik här vore af nytta; och dess två mil breda inlopp delas midtpå af en holme, som skulle verksamt betäcka densamma för vrakisens anlopp. Likasom ön benämdes efter Mr Emerson Tennent, så kallades äfven hamnen Port Emerson.

Kl. 8 begåfvo vi oss å väg, färdades utmed sandrefveln och förbi sydliga ändan af Tennent-ön, samt uppnådde hamnens motsatta strand kl. 11. Här antog landet en nord-nord-vestlig sträckning, tills vi kommo till den sista udden af ett vidsträckt inlopp eller bay, hvaråt vi gåfvo namnet Bannerman, till parlamentsledamotens för Aberdeen ära. Att öfverfara denna, var ganska svårt, och upptog tre timmar; då isen var gan-

ska ojemn och skroflig, samt äfven betäckt med lös snö djupt mellan remnorna. Härefter sträckte sig landet mera nordvart, då vi, följande det ännu tre timmar af ej mindre besvärlig väg, slutligen rastade kl. 5 om morgonen, i en af våra vanliga snögrottor; en byggnad, som, med någon ursäkt för den bristande precisionen i uttrycket, kunde kallas en underjordisk kula.

Här började jag hysa tvifvelsmål om vår närvarande ståndpunkt, då jag nu betraktade alla de inskärningar af kusten, vi sett eller passerat. Frågan var, huruvida vi verkligen färdades utmed ett fast land, eller om icke allt detta oregelbundna land kunde vara en kedja af öar. Den med frusna klimater, likt det närvarande, obekante bör minnas, att när allt är is och allt en bländande hvit massa, när sjelfva hafvets yta är upptornad och sammanvuxen till berg, då landet tvärtom ofta är ganska flackt, om icke slätt; när, med få ord, hvarken land eller vatten synas, eller båda äro lika svåra att urskilja till skapnad och färg, är det ej alltid ett så lätt problem, som det vid en ytlig åsigt torde befinnas, att bestämma ett faktum, som tyckes, i ord, vara utomordentligen enkelt.

I hvarje hänseende, kunde jag ej gifva mig sjelf ett tillfredsställande svar, beträffande vår närvarande ståndpunkt, och deraf uppkom ett oangenämt resultat, som, så obetydligt det ock må synas för en läsare, i jemförelse med ett väsentligt geografiskt faktum, likväl icke var af ringa vigt för oss, och för framgången af sjelfva expeditionen. Hade vi varit säkra att vi befunnit oss på fasta landet, så hade vi kunnat nedgräfva en stor del af våra lifsmedel, och detta skulle satt oss i

stånd att färdas med mera lätthet och skyndsamhet. Men i fall det blott befanns vara en kedja af öar, skulle dessa blifvit förbifarna, till vår obeskrifliga olägenhet, eller rättare till vårt förderf, i fall jag uträttade något verkligen väsentligt, vid en återfärd öfver fasta landets strand; medan, om jag ur ett sådant skäl icke vågade detta försök, ett bland vår resas hufvudsyften måst öfvergifvas. Jag beslöt derföre ändtligen att taga det säkraste beslutet, och sålunda samtycka att ännu belastas med det tunga åliggande, som så mycket försvårade våra mödor, och så ofördelaktigt sammandrog vår tid.

Och sannerligen, så minskad tyngden var genom den redan betydliga åtgången af vårt matförråd, var detta åliggande icke allenast tungt, utan ock, i förhållande till vår styrka, ännu besvärligare än det hitintills varit. Hundarne hade blifvit mer än onyttiga, genom ständiga ansträngningar, dem vi ej kunde minska, genom förunnandet af en eller annan dags tillfällig hvila, då vi ej kunde äfventyra förlusten af det vackra vädret, hvars slut hastigt nalkades. Med mindre läsaren förgätit det, bör jag tilläfventyrs erinra att medlet af sommaren i dessa luftstreck gör resor lika omöjliga som den strängaste vintern. Icke som skulle hettan vara odrägligare än kölden, änskönt den är tillräckligt plågsam och skadlig, men den frusna marken blir så upplöst och våt, att den är nästan otillgänglig; under det att, i samma mån kusten frigöres från snön och isen uppbryter, det blir alldeles ogörligt att resa till lands eller sjös, eller snarare, hvilket jag tryggt kan säga, på ett element, som icke tillhörer någotdera. Till slut hade vi endast två hundar i tjenst-

bart skick, och ett af de arma djuren dog på vår närvarande lägerplats.

Jag lyckades här skjuta två rapphöns, som ej blott gåfvo oss något som numera var sällsynt, en varm måltid, utan ock gjorde en besparing af vårt vanliga matförråd möjligt; en ganska vigtig sak, i vår nuvarande ställning. Ingen lärer förvånas att höra, huru ofta vi, under alla dessa år hade gjort den fåfänga önskan, att menniskor måtte kunna lefva utan föda; en önskan, som, ehuru vi insågo dess orimlighet, likväl alltid trängde sig på oss, enär behofvet att äta var det städse återkommande hindret för alla våra bemödanden.

Tre låga öar, vid pass tio mil från vår närvarande ståndpunkt, erhöllo namn af Beaufort-öarne, efter den bekanta hydrografen. En tjock dimma nekade oss att uppbryta före kl. 9 om aftonen, då vi fortsatte resan och anlände till östra sidan af en stor vik, utmed hvilken vi höllo oss i två timmar. Från olika punkter erhöll jag deraf en fullständig utsigt, och upphann derefter sällskapet på motsatta sidan. Som vestra delen var brant, hade vi stor möda att draga våra slädar uppföre, men sedan vi det gjort, färdades vi tvärsöfver landet i nordvestlig derektion, tills vi af ett tjockt töcken tvungos att hålla vid brädden af en vidsträckt insjö, kl. 6 om aftonen den 27. Vi hade blott tillryggalagt åtta mil, förmedelst den till nyssnämnde bays undersökning erforderliga tid, hvaråt jag gaf benämningen Parry, af erkänsla mot en officer, hvars namn är här en tillräcklig utmärkelse.

Den vid medlet af bayen utskjutande landtudden

kallades Stanley, efter en för sina resor på Island nogsamt beryktad man; och vi funno här åtskilliga stenkojor, som tycktes icke långt förut varit begagnade af de infödde.

Som vädret var vackert, kunde vi härifrån skönja kustens fortsatta sträckning mot nordvest; och derföre, äfvensom af andra skäl, önskade jag resa två eller tre dagar vidare, i hopp att hafs-linien innan kort skulle taga sin rigtning mot udden Turnagain, hvars möjliga uppnående måste blifva af högsta vigt, enär vi sålunda kunnat förfullständiga denna kustlinea, och här åtminstone ej qvarlemna något att göra för framtida upptäckare. Eller är det väl tänkbart, att jag sjelf ej skulle vara på det högsta angelägen att komplettera öfversigten af Amerikas nordliga kust, och att jag med ett så vigtigt och närliggande syftemål för ögonen, icke var begärlig att uppnå denna stora triumf?

Men min besättning var det ej mindre; och det vore att göra densamma stor orätt, om jag icke här åberopade dess mod och ärelystnad. För ett dylikt försök var det nödigt att göra ännu ytterligare inskränkning i deras dagtraktamente; och ehvad också den i välmagtens och beqvämlighetens sköte lefvande må tänka, sådana offer äro ej ringa för den, som redan lider brist och hålles till strängt arbete, som måste anstränga sig hvarje timma utöfver sin styrka, som känner att föda skulle göra honom skicklig att uträtta sitt värf, och som, oberoende af dessa hänseenden, verkligt lider under den djuriska naturens instinktlika och oafvisliga fordringar. Likväl, då jag omnämnde mina önskningar för Styrmannen Abernethy, underrättade han mig

att besättningen sjelf hade ämnat göra mig samma förslag och endast afvaktade ett passande tillfälle att framföra sina önskningar genom honom. Man föreställer sig lätt, att jag fägnades öfver detta deras ädelsinnade beslut; och den nödiga inskränkningen tillkännagafs således oförtöfvadt.

Under dessa förändrade anstalter, som satte oss i stånd att framrycka ännu två dagar längre, begåfvo vi oss ut kl. 8 om aftonen, och uppnådde hafvet kl. 11, sedan vi färdats öfver några små insjöar. Vi fortsatte nu kosan utmed stranden, i nordvestlig direktion till midnatten, en stund mycket besvärade af tjocka dunster, men kommo slutligen kl. 2 den 28 Maj till en udde, som formerade ena sidan af en vidsträckt bay. Den benämndes efter Dr Richardson, och som den var ett passande ställe till en förvaringsort, emedan vi nödgades återvända der förbi, beslöto vi att här afbörda oss en del af vår packning.

Den 29 Maj. Vi qvarlemnade således allt det vi kunde umbära, medtogo lifsmedel för fyra dagar i slädarne, begåfvo oss på väg kl. 3 om morgonen, öfvergingo Richardsons bay och lägrade oss kl. 6. Vid samma tid om aftonen bröto vi åter upp, och funno landet sträcka sig nordvestvart ända till midnatten, då vi uppnådde en udde, som erhöll namnet Cap Felix efter upphofsmannen till vår expedition; bakom denna lågo sammanvräkta hopar af drifis. Denna punkt utgör Boothia-golfens sydvestra udde, namngifven efter samma särdeles ädelsinnade och driftiga man, hvars rykte skall öfvergå till efterverlden bland de första af dem, hvars tänke- och handlingssätt tillvunnit sjelfva namnet af en Brittisk köpman ära och anseende.

Här funno vi landet antaga sydvestlig sträckning, medan det framför oss liggande verldshafvets omätliga rymd förvissade oss, att vi omsider uppnått norra spetsen af den del utaf kontinenten, jag med så mycken fägnad redan funnit sträcka sig mot Cap Turnagain. Den under hösten sistlidne år mot stränderna sammaträngda packisen bestod af de tyngsta massor jag någonsin sett i ett dylikt läge. Med densamma hade lättare isstycken blifvit uppkastade, på åtskilliga delar af kusten, på ett högst utomordentligt och nästan otroligt sätt, emedan de vräkt ansenliga skifferstycken framför sig och på vissa ställen framstörtat ända till halfva milen bortom gränsorna för den högsta ebb och flod.

Härifrån aftågade vi sydvestvart, till vid pass kl. 2 om morgonen, anlände till en bay, öfver hvilken vi passerade genom mycken drifis och uppnådde dess södra udde efter två timmars strängt arbete. Härifrån fortfor kusten att sträcka sig mot SVtS, tills vi rastastade kl. 6 efter en tjugo mils färd, ehuru med många besvärligheter för hela sällskapet. Latituden var här 69° 46′ 19″ och longituden 98° 32′ 49″.

Den tanke, att vi nu hade kringfarit den nordligaste udden i denna del af kontinenten och att vi funnit kusten sträcka sig i den önskade rigtningen, kunde ej förfela att hos oss väcka den största tillfredsställelse. Äfven den stora vidden af det från Cap Felix skådade hafvet, fritt från allt utseende af land, bidrog att stegra vår väntan om vidare framgång under den följande årstiden, då vi kunde hoppas, nu då vi visste hvad vi hade att påräkna, att fullkomligt

lyckas i att komplettera öfversigten af Amerikas norra kust, enär vi nu kunde vidtaga åtgärder att bestå de prof, som ännu erfordrades till ändamålets vinnande.

Ännu begärligare således att blifva fullt förvissad om förhållandet, så vidt det här kunde utrönas och att jag icke bedrogs af någon större inskärning å kusten, använde jag dagen till en ännu sorgfälligare undersökning. Huru ytterst obenägen jag var att återvända härifrån, med resans hufvudsyftemål, så att säga, framför ögonen, inser enhvar lätt; men andra måste befinna sig i samma ställning, innan de kunna göra sig ett begrepp om smärtan öfver denna svikna förhoppning. Vårt afstånd från Cap Turnagain var nu icke större än den rymd vi redan tillryggalagt; under det ännu flera besparingsdagar, hvarom vi kunnat förfoga, skulle hafva satt oss i stånd att göra allt hvad som återstod, för att återvända i triumf till Victory och föra till England en värdig frukt af våra långa och hårda mödor.

Men dessa dagar voro ej i vår makt; de rörde mindre tiden än sjelfva de oss bristande medlen till uppehälle. Vi hade medtagit 21 dagars lifsmedel från skeppet, och mycket mer än hälften var redan förtärdt, oaktadt de gjorda inskränkningarne, hvarförutan vi skolat tillbakahållas ännu längre från vår närvarande punkt, hvars uppnående hade erfordrat 13 dagar, ehuru vi icke försett oss för mer än 11. Intet annat återstod än att vika för nödvändigheten; och ehuru mycket upprörd öfver oundgängligheten af detta beslut, nödgades jag dock slutligen bestämma vår återfärd till skeppet, sedan vi hunnit ännu en dagsresa. På den kortaste återväg beräknades vårt afstånd från farty-

get ändock till 200 mil; och äfven med ganska förknappade portioner kunde vi ej påräkna lifsmedel för mer än 10 dagar.

Som några af sällskapet nu ledo i fötterna, begagnade jag detta tillfälle att gifva dem en dags hvila, och lemnade vår station, tillika med Abernethy, kl. 8 om aftonen. Som det var ljust, gingo vi nu raskt utmed landet, sydvestvart, till midnatten, då vi från en på stranden uppvräkt omkring 40 fot hög ismassa sågo en landtudde, sträckande sig ungefär 15 mil åt sydvest, och kunde således uppspana dess sammmanhang med den, på hvilken vi stodo; linien formerade en vidsträckt bay, uppfylld med ganska tjock drif-is. Någon liten undersökning ingaf oss likväl tvifvel, huruvida den aflägsna punkten icke kunde vara en ö, emedan en annan dylik låg endast 8 mil ifrån oss. Men en omedelbar undersökning var nu omöjlig, emedan vår tid var nära tilländalupen och isens ojemnhet mellan dessa punkter skulle hafva erfordrat en ganska ledsam och besvärlig resa.

Vi utvecklade derföre vår flagg för den vanliga ceremonien och togo besittning af hvad vi sågo ända till den aflägsna punkten, medan den ort, hvarpå vi stodo, kallades Victory-udden, utgörande ett "ne plus ultra" för vår ansträngning; såsom det efteråt befanns, medan den skall förblifva ett varaktligt vedermäle af denna skeppsbesättnings oförtrutenhet. Sydvestra udden kallades äfven Cap Franklin, och om detta är ett namn, som nu tilldelats flera än en ort, äro dessa utmärkelser, om också icke särdeles solida, i följd af en

så vidsträckt fördelning, likväl utan all fråga mindre än denne officers förtjenster synas kräfva.

På Victory-udden uppreste vi en sex fot hög stenvård och nedlade deri en låda, innehållande en kort berättelse om händelserna under upptäcktsresan sedan vår afresa från England. Så har bruket varit, och detta iakttogs äfven af oss, ehuru jag måste bekänna, det jag ej hyste det mest aflägsna hopp att vår lilla skildring skulle nånsin uppnå en Europés ögon, äfven om den undgick att falla i Esquimauernas händer. Likväl skulle vi hafva skridit till verket med någonting likt hopp, om icke tillförsigt, hade vi då vetat att vi ansågos såsom förlorade menniskor, om också ännu i lifvet, samt att vår gamla och bepröfvade vän Back stod i begrepp att söka och ännu en gång återställa oss åt samfundet och hemmet. Och om det icke är omöjligt att loppet af hans närvarande undersökningar från Cap Turnagain österut torde leda honom till sjelfva detta ställe, samt att der finna berättelsen och beviset om vårt eget omvändande, så hafva också vi känt hvad det vill säga för vandraren att stöta på dylika spår af vänner och hem, och kunna nästan afundas honom den i inbillningen smakade lyckan, medan vi skola glädjas att höra, det han uträttat hvad vi icke förmådde, och kanhända ej mindre, än om vi sjelfva hade lyckats fullända detta länge fortsatta och äfventyrliga verk.

Det var kl. 1 om morgonen den 30 Maj, då vi vände ryggen till denna sista och yttersta punkt för vår resa och anlände till vårt förra lägerställe kl. 6. Vi hade här funnit ett enda stycke drifved, det enda

vi sett, sedan vi lemnade skeppet; men fägnades vida mer af att hafva ökat vårt ringa matförråd med en hare och två hjerpar. Allt förenade sig sålunda att göra detta till en märklig dag: och sådana djur äro vi, i trots af oss sjelfva, att den sällsynta anblicken af en varm aftonmåltid och ett glas grogg kom oss för ett ögonblick att glömma alla våra svikna förhoppningar, och snarare uppfyllde oss med fägnad att vi nu återvände hem, än med saknad, att vi derigenom försakade sjelfva målet för vårt långvariga bekymmer och oförtrutna efterspaning.

Longituden för den udde, hvarest vi lägrat oss, och den jag kallade Culgruffs-udden, bestämdes genom en fick-kronometer, företrädesvis framför den, som kunnat vinnas af våra lunardistans-beräkningar, emedan vi vid återkomsten till skeppet funno, att dess gång varit märkligt stadig. De hårda prof detta ur bestod, i förening med dess undransvärda regelmässighet, hedra tillverkarne, Parkinson och Frodsham på ett sätt, som vore öfverflödigt att med andra uttryck beskrifva.

Denna uddes sålunda utrönta longitud är 98° 32′ 49″ W. och latituden 69° 46′ 19″. Flodtiden var kl. 3, och vattnets stigande och fallande endast 17 tum. Victory-udden är belägen på en latitud af 69° 37′ 49″ och på en longitud af 98° 40′ 49″; medan Franklin-uddens latitud är 96° 31′ 12″ samt longituden 99° 17′ 58″, så vidt dessa kunnat bestämmas medelst ett ungefärligt afstånd.

Kl. 7 om eftermiddagen började vi vår hemresa, styrande öfver landet, direkte från vår nederlagsplats. Vi sattes derigenom i stånd att bespara ett betydligt

afstånd, och då vi äfven öfverforo åtskilliga insjöar der passagen var lätt, uppnådde vi platsen kl. 6 om morgonen den 31, ganska uttröttade af våra ansträngningar, dem vi likväl ej kunnat minska eller fördröja, emedan icke det ringaste förråd återstod.

De olyckliga hundarne hade varit oförmögna att fortsätta sitt arbete på några dagars tid; de blefvo således frånspända, och en af dem störtade under loppet af dagen, hvaremot en annan saknades, när vi kl. 6 om eftermiddagen fortsatte resan. Under färden tillryggalade vi kustlinien mellan denna station och Port Parry, samt uppnådde slutligen vår lägerplats af den 26 i förlidna månad, kl. 4 om morgonen den 21 Juni. Jag kompletterade här bayens undersökning, den jag lemnat ofullbordad, och vi anlände derefter till Young-udden kl. 6 om morgonen den 2. En skock hjerpar och en räf blefvo här skjutna, och vi funno många stensättningar, betecknande Esquimauernas fordna sommarbostäder.

Den 3 Juni. På aftonen anträdde vi resan åter, anlände till Cap Sabina kl. 3 följande morgon, och fingo här dricksvatten; utan besvär att smälta snön. En liten göl var öppen och de första märken till töväder förspordes. Kl. 6 uppnådde vi Cap Abernethy, och af åstundan att, om möjligt, öfverskåda hela kuststräckan af fasta landet till Nei-tyel-le, begåfvo vi oss i syd-sydostlig rigtning utmed det mellan Matty-Island och kontinenten belägua sundets vestra sida och lägrade oss efter kl. half 6. Latituden härstädes var 69° 30′ 42″ och longituden 96° 8′ 26″ W.

Den 4 Juni. En stark vestlig blåst hindrade vår afresa till kl. 9, från hvilken tid vi fortsatte kustens undersökning vesterut till kl. 5, sedan vi blott färdats 9 mil denna natt. Snön var djup och sällskapet nu mycket försvagadt, så att vi funno det omöjligt att resa fortare. En tid bortåt hade vi väl funnit den vanliga färden af tio timmar för stark för manskapet, i förhållande till dess nu afkortade portioner; men denna åtgärd kunde icke förändras, fastän det ej lyckades oss att tillryggalägga mer än 10 à 12 mil dagligen. Vi voro ännu 80 mil från skeppet och det återstående matförrådet räckte blott till för fem dagar; hvaremot vi ingalunda voro säkra att vi ej torde stöta på flera hinder vid återresan till Nei-tyel-le. Detta bidrog äfven att ändra mina planer eller åtminstone sätta deras uppfyllande i tvifvel, då jag såg, att med mindre kusten dagen derpå antog en vestlig direktion, jag måste öfvergifva mitt uppsåt att komplettera hela denna kust-lineas undersökning, såsom jag hoppats.

Kort efter det vi åter börjat vår resa om aftonen, ankommo vi till inloppet af ett betydligt sund, men den töckniga väderleken hindrade mig att vinna en tydlig utsigt af dess slut. Jag for derföre öfver till södra udden, och erhöll derigenom öfversigt deraf från en höjd, så att jag kunde följa sträckningen af landet omkring en liten bay söderut, och upphann derefter sällskapet vid den yttersta östliga udden kl. 3 eftermiddagen samt namngaf stället efter Kapten W. H. Smith vid Engelska flottan. Denna färd var så svår, i anseende till mängden af drif-is och snöns djup

i dess öppningar, att vi ledo stora vedermödor, och två af hundarne blefvo efter.

Den 5 Juni. Som kusten ännu bibehöll syd-sydostlig rigtning, beslöt jag nu att styra kosan rakt fram till Nei-tyel-le, då vårt matförråd ej tillät någon längre undersökning af kusten på detta ställe. Vi lemnade således Smith-udden kl. 4 och togo vägen åt den sydligaste bland en grupp af öar, nära i öster om oss, dit vi anlände kl. 7 om morgonen. Denna holme, hvars latitud är 69° 59′ 32″ och longitud 95° 45′ 50″, var hög och förunnade mig en vidsträckt utsigt af närbelägna öar, jemte mycket mer af fasta landets kust än jag sett från Smith-udden; men en gles dimma, som betäckte landet, hindrade mig att tydligt följa dess sydostliga sträckning. Snön var nu afskiljd i höga sträckor på åtskilliga ställen; och vi funno tre snö-hyddor, som förra vintern varit bebodda af slägten Kan-ny-yoke, hvars väg till skeppet öfver Stanley-floden kunde skönjas på ett visst afstånd, förmedelst slädornas qvarlemnade märken. Mängden af häromkring funna spår efter Esquimauerna visade äfven att denna var en af deras vanliga vistelseorter; under det jag vidare fann flera landmärken, enligt den beskrifning vi derom erhållit, och således ej tvekade att gifva denna holme det inhemska namnet O-wut-ta, hvarunder den blifvit för oss betecknadt.

Fastän aftonen var töcknig, kunde solens rum stundom synas genom dimman och satte oss i stånd att resa vidare kl. 9. Vi färdades öfver en ganska slät is, fastän stundom passerande hopdrifna massor, till

utseendet bildade året förut. Kl. 4 om morgonen den 6 fingo vi höglandet vid Cap Isabella i sigte: det liknade en gammal väns utseende, och som det gaf oss ett icke aflägset hopp om våra närvarande vedermödo's slut, upplifvade det vårt sällskap att anstränga sig med en ifver, som för någon tid varit vacklande.

Rastande för dagen kl. 6, på en latitud af 69° 15′ 46″ och longitud af 95° 13′ 6″, hade vi någon svårighet att finna snön djup nog att dana oss ett skjul, emedan isens hårdhet, hvarpå vi nödgades ligga, var en temligt otreflig motsats till den mjuka bädd, snön förut hade bildat.

Vi begåfvo oss åter å väg på en ganska vacker afton, och mötte nu vid hvarje nytt steg välkändt land, hvarigenom vi stundligen vunno friskt mod att arbeta oss fram till vår bostad, ett temporärt och visserligen icke trefligt hemvist, men, der allt är relatift, ett hem för våra förhoppningar och känslor, sådant äfven England skulle vara, om det nånsin blef vårt öde att lemna detta köldens och eländets land, och finna att hvarje latitudsgrad bringade oss till hvila och lugn, så vidt de här i verlden äro att vinna.

Vår väg var äfven god, och gynnade af alla dessa omständigheter, framskredo vi med ovanlig skyndsamhet, då här icke syntes det ringaste tecken till töväder eller att snöskorpan öfver isen på sundet gifvit vika. Vi gjordes snart uppmärksamma på Esquimauernas närvaro i trakten, i det vi uppspårade en man, dragande en skjälhund, och detta var äfven en kärkommen omständighet, emedan det lofvade ett tillskott

i vårt medtagna förråd. Här sågo vi jemväl fiskmåsar, äfvensom några med sina ungar i solskenet lekande skälar. En besvärlig 14 mils färd bragte oss slutligen till vår hviloplats för dagen, vid en latitud af 69° 20′ 37″ och longitud af 94° 31′ 55″, nära en från Cap Isabella förut sedd låg udde. Åtskilliga små öar på detta ställe benämndes Katharina-öarne och udden sjelf Margaret-Point.

En refvel utskjuter från nordligaste ändan af sistnämnde udde, nära en mil åt sydvest, och de derpå hvilande tunga ismassor vittnade om den kraft, hvarmed de blifvit bragta i detta läge. Från samma punkt syntes fasta landets kust sträcka sig bortåt sydvest, och kunde tydligt skönjas på 7 à 8 mils afstånd. Den ytterst synbara udden kallades Scott-point. Öarne, äfvensom fasta landet, bestodo här af kalksten, likt den öfriga vestra kusten. Vi sågo här otaliga spår efter renar, styrde vidare kosan till den motsatta kustens högland och hade den lyckan att skjuta en räf och en skock hjerpar.

Det blåste starkt om natten, då vi begåfvo oss ut, styrde kosan rakt fram till Nei-tyel-le och passerade inom två mil från Cap Isabella. På en af holmarne funno vi en liten vattengöl, men erforo sedan, att tövädret börjat vid skeppet några dagar tidigare. Efter en besvärlig resa, lägrade vi oss åter på isen, kl. 7 om morgonen den 8 Juni, vid pass 7 mil från Nei-tyel-le.

Vid middagstiden uppsteg en häftig storm, och för första gången, sedan jag lemnat skeppet, var jag ur stånd att anställa några latituds-observationer. Detta

påminte oss, huru mycket vi på denna resa varit gynnade af ett fortfarande vackert väder.

Tidigt om aftonen begaf jag mig ensam åstad att söka Esquimauerna, hvilkas fotspår öfverallt syntes, och tillsade mina följeslagare att på vanlig tid komma efter. Sedan jag i två timmar följt dessa kännetecken, uppnådde jag holmen, dit jag bedt Kapten Ross afsända ett förråd af lifsmedel, men kunde ej skönja något tecken till ett besök af vårt eget folk. Jag hörde likväl snart Esquimauernas rop; och en ung man anlände innan kort med en välkomsthelsning, uttryckande den största fägnad. Ett spann hundar selades genast af dem, och afsändes att bistå vårt efterblifna sällskap.

Atayaraktak ledsagade mig nu till en stenhög, der jag fann en note från Kapten Ross, som underrättade mig att han der afbidat min återkomst till den 4, samt upplagt några lifsmedel för oss på ett kort afstånd. Infödingarnes hundar hade dock upptäckt bytet, och Mil-luk-ta hade samma morgon fört dem hem. Jag gick straxt till hans tält, då modren utbar allt det öfrigblifna, och erkände att de begagnat resten. Allt hvad vi räddade, bestod i åtta marker kött och något bröd; men större delen af detta var för oss odugligt, fastän äfven det lilla som återstod, var ganska välkommet. De hade tömt kantinen på dess innehåll af rumm och citronsaft, hvilket de kallade smutsvatten, och pekade derefter på en ström, der vi kunde förse oss med något renare.

De skänkte oss nu någon fisk, som tycktes vara ett mindre species af stockfisk, samt lofvade att fånga åt oss några flera, och jag beslöt derföre låta sällska-

pet här göra halt, till ernående af förfriskning och hvila. Vi lägrade oss alltså nära dem; men som vi saknade tillgång på snö, måste vi bygga oss ett stenskjul, hvarvid de lemnade oss biträde. Af de 8 från skeppet medförda hundarne återstodo nu blott tvenne; och dessa voro så utmattade, att ett nytt dagsarbete sannolikt skulle hafva dödat äfven dem. Emellertid voro de utvalda bland de bästa Esquimauerna ägde, ehuru de öfverhufvud blifvit försatta i otjenstbart tillstånd efter åtta dagars färd, så att de måste frånspännas och fingo göra som de behagade. Det var klart att de blifvit tröttkörda, och vi funno nu, att, om det varit möjligt, vi hade bordt efterfölja infödingarnes bruk, som aldrig köra dessa djur mer än fyra dagar å rad, sällan så mycket, och sedan förunna dem en eller två dagars rastetid. Vi deremot hade rest 23 dagar utan uppehåll, en sällsynt händelse i detta luftstreck, och för hvilken vi hade väderlekens ovanliga klarhet att tacka.

Vår lägerplats var färdig kl. 4 eftermiddagen och vi undfägnade oss ändtligen med en god middag af den erhållna fisken. Infödingarne samlade sig emellertid omkring oss, för att göra oss frågor om vår resa och dess ändamål; frågor, lättare att göra än att besvara; men framför allt ville de gerna veta, om vi varit i Oo-geoo-lik. Främlingarne blefvo formligt presenterade för oss, af några bland våra gamla vänner, och vi trakterades sedan med en berättelse om deras egna äfventyr under vår frånvaro, hvarvid vi ej kunde afhålla oss från den tanke, att de gjorde sig lustiga på vår bekostnad, att sluta af det gapskratt, som beledsagades af dessa anekdoter. Emellertid voro alla vid

godt lynne; ej heller kunde vi annat än fägna oss åt föreningen af denna munterhet med deras deltagande för oss. Våra långa skägg, som ej blifvit rakade, sedan vi lemnade Victory, utgjorde bland annat en källa till mycken lustighet, medan en bland dem, en främling, hvars skägg var af en hos hans stam ovanlig längd, på denna grund gjorde anspråk på skyldskap med oss.

Denne man, vid samn Ow-wen-yoo-ah, var en ganska förståndig person och vida berest. Han berättade, att han tillbragt vintern hos Kan-ny-yoke, och igenkände straxt ett stycke rådjurshorn, som jag funnit vid hyddorna på O-wut-ta-ön. Han sade mig jemväl, att Oo-geoo-lik var beläget flera dagsresor bortom denna plats, emedan der först var ett sund att genomfara, hvarefter tre dagsresor återstodo öfver insjöar och något lågland, efter hvars öfverfart man åter anlände till salt vatten och måste resa flera dagar utmed sjökusten. Hans hustru och son hoppackade nu deras tält, och då vi gingo till hvila, afreste de alla, med tillsägelse att vi skulle träffa dem i Tar-rio-nit-yoke. Som dagen varit ganska vacker, anställde jag observationer på detta ställe, hvars namn är E-nook-sha-lig.

Om morgonen bragte oss två af qvinnorna någon skjältran, och en annan, som fiskat åt oss medan vi sofvo, skänkte oss omkring 30 af dessa fiskar, som utgjorde hela hennes fångst. Som jag önskade veta, om dessa skänker voro tacksamhetsprof för våra fordna ynnestbevis, eller gjordes oss af hopp om belöning, bad jag besättningen icke gifva dem något till veder-

gällning. Detta oaktadt, underrättade oss qvinnorna, som tillfört oss tranen, hvilken syntes vara deras mest värderade artikel, hvems tur det var att nästa gång lemna lifsmedel; och sålunda erhöllo vi skiftevis, hvar tredje timma från någon af dem ett nytt förråd, som var mycket mer än vi tarfvade. Äfven fisk anskaffades ymnigt, men ej regelbundet; sjelfva våra hundar försummades ej, utan försågos två gånger om dagen ordentligt med mat, medan de drogo försorg att aflägsna sina egna, på det de icke måtte inblanda sig med de mest behöfvande. För allt detta erhöllo de ingen vedergällning, ej heller syntes de ens vänta det; så att, ehvad vi än vid andra tillfällen kunnat misstänka dem för snålhet eller tilltagsenhet, hade vi här rikliga prof på deras gästfrihet, om också icke af någon så förfinad känsla som tacksamheten, öfver bristen på hvilken dygd vår inskränkta bekantskap med dem likväl aldrig kunde sätta oss i stånd att fälla ett omdöme.

Angelägen, att utröna huruvida den ström jag upptäckt den 8 April, uttömde sitt vatten i hafvet, bad jag infödingen Atakyaraktak föra mig till vattendragets inlopp. Han sade sig hafva varit der några dagar förut, för att hugga en fiskvak i isen, att han gerna ville föra mig så långt, men att om jag färdades längre fram, måste han qvarstanna för att fiska: ett tillräckligt skäl, då jag fann att vår ankomst betydligt minskat deras förråd.

Jag lemnade derföre sällskapet, att anskaffa de artiklar vi nu saknade, och begaf mig åstad med denna man, samt anlände, efter en resa af ungefär 5 mil

syd-sydvestvart, till inloppet af ett något mindre än $\frac{1}{4}$ mil bredt, men sedermera betydligt vidare sund. Detta kallade han Ik-ke-rush-yuk, ett namn, härledt från den hastighet, hvarmed vattnet utflödar om sommaren; strömmen innehöll färskt och godt dricksvatten, enligt hans utsago, ehuru jag, på det ställe hvarest jag smakade detsamma, fann det ganska salt. Jag fann härstädes botten på 6 famnars djup, som utgjorde längden af min följeslagares lina.

Den 9 Juni. Medan han qvarblef att fiska, gick jag utmed sundets venstra sida, 4 à 5 mils väg, steg uppför en backe, och njöt en dominerande utsigt af sundet, ehuru jag ej kunde fullt förvissas om den motsatta och aflägsna strandens sammanhang. Min slutsats af Esquimauernas berättelse var emellertid, att den ifrågavarande strömmens vestra gren måste utfalla i hafvet någorstädes söder om Scott-udden.

Stranden, på hvilken jag stod, hade småningom ändrat sin sträckning från söder till sydost-till-osten; och två à tre mil bortåt tycktes sundet ej vara mer än en half mil bredt, hvarifrån det böjde sig mer åt nordost, och här kunde jag se det ställe jag besökt på min första resa till denna plats. Men då jag ej längre kunde fortsätta närvarande undersökning, återvände jag till min fiskande vän, hvars tålamod var nästan uttömdt. Han hade fångat omkring 30 fiskar, och var färdig att gå till sitt sällskap. Vi uppnådde E-nook-sha-lig kl. 6 om morgonen, mycket uttröttade af vår vandring genom den mjuka snön.

Mr Abernethy underrättade mig här, att under vår frånvaro hade infödingarne anställt för dem en fest.

Hvarje familj hade kokat en gryta med fisk. De bjödos således först till ett af tälten, hvarest, sedan grytans innehåll blifvit affärdadt, de förplägades på samma sätt af nästa familj, och så vidare, tills de genomgått denna i sitt slag egna matordning i alla fem tälten. Det är således icke underligt, om de åto mycket mer än de borde hafva gjort. Det var ett drag af något förfinad artighet hos deras värdar, och som snarare kunnat väntas af en gammal Spanjor än af en Esquimauer, att under hela tiden af detta förlängda kalas, dessa i sanning deltagande värdar fortforo att tacka dem för den sålunda visade äran; påminnande dem tillika, att de sjelfva blifvit på samma sätt undfägnade på skeppet, förlidne vinter, och sålunda visande dessa tacksamma känslor, vi fordom kunnat betvifla; hvaremot vi nu kunde vara alldeles säkra derom, hälst vi hittills ej förärat dem något till vedergällning, ej heller nu och under vårt fortsatta vistande hos dem; önskande att bespara till sista stunden hvad vi ämnade gifva, för att undanrödja alla tvifvelsmål i detta hänseende.

Nu mycket styrkta af en dags hvila och all denna undfägnad, anträdde vi resan kl. 10 om aftonen den 10 Juni, sedan vi först, då vi nu ej kunde betvifla deras verkliga tacksamhet, utdelat bland dessa infödingar allt hvad vi kunde umbära. Detta blef oss likväl fullt godtgjordt, genom en riklig gåfva af fisk, som, jemte det i öfverflöd anskaffade bränslet, fullkomligt tryggade oss för hela den öfriga resan. Några af dem följde oss äfven ända till Padleak, för att hjelpa oss draga vår släda och utvisa, hvarest deras tält skulle uppslås om sommaren. Vid vår slutliga skilsmessa, fortforo de att hälsa och tacka oss, så länge vi kun-

de höra dem och ännu då de ej kunde se oss, i anseende till lokalens ojemnhet.

De hade bedt oss följa en förutgången hops fotspår, och denna anvisning blef af väsendtlig nytta, i trots af mina försök att finna en kortare väg för mig sjelf, genom uraktlåtande af deras råd. Jag hade förmodat att de ämnade fiska på något ställe, som kunnat afleda oss från den rakaste kosan, och lemnade alltså den anvisade vägen, sökande att uppnå den stråt, på hvilken vi tillförene färdats. Detta mitt försök omintetgjordes likväl alldeles af snöns och vattnets stora djup på denna linie, hvarhälst jag sökte framtränga, så att jag slutligen var glad att öfvergifva, och, jag tror äfven, lycklig att afstå från min egen tanka, och samtycka att följa mina ännu osedda följeslagare. En tjock dimma bidrog i sjelfva verket att öfvertyga mig om visheten af detta val, hälst vi, utan detta spår, som tjenade oss såsom en kompass, skulle nödgats stanna midt på en af insjöarne, utan att bestämdt veta hvarest vi voro eller hvad vi dernäst borde företaga.

Vi anlände till Tar-rio-nit-yoke, vid 69° 41′ 6″ latitud och 92° 54′ 21″ longitud, kl. 8 om morgonen den 11, och lägrade oss på strömmens södra sida, hvarmedelst vattnen från kedjan af dessa insjöar ledes till hafvet. Här syntes O-wen-yoo-ah's sällskap på motsatta sidan; och så snart de märkte vår ankomst, vadade en af dem öfver strömmen, som var mellan 4 och 5 fot djup, för att tillföra oss något bränsle. Denne man var vår bekanta O-wen-yoo-ah, som sade mig, att de ämnade stanna här någon tid för att fiska. Han förklarade sin stora ledsnad öfver ett större sällskaps

frånvaro, som han väntat finna här, och underrättade oss äfven, det han dagen förut gått att förfölja några renar med deras kalfvar, som visat sig i trakten af Shagavoke, men utan framgång.

När vi uppstego om aftonen att fortsätta resan, kom Ow-wen-yoo-ahs hela familj öfver till oss. Hans nuvarande hustru och barn tillhörde en annan man, som var hans synnerliga vän och en angekok, åt hvilken han förlidne höst hade lånat sina båda hustrur; ett lån, hvilket här anses för ett utmärkt, och, det måste erkännas, icke alldeles orimligt vänskapsprof. Han hade väntat dessa qvinnors återställande på denna tid och ort; men låntagaren, Shoong-ug-u-wuk, hade tagit dem med sig på sin djurfångst, och denna brytning af öfverenskommelsen syntes vara förnämsta orsaken till vår väns ledsnad och nedslagenhet.

Om vi en gång förmodade, att denna plägsed, för hvilken detta folk kunde åberopa det gamla Roms auktoritet, var inskränkt till inbyggarne vid Repulse-bay, hade vi i det följande tillfälle att tro densamma vara allmän bland denna stamm, invånarne af Boothia, såsom vi nu måste benämna detta land. Andra må betrakta den moraliska sidan af denna sedvana; en sak är åtminstone ostridig, nemligen att qvinnorna ej ägde någon röst i frågan, och derföre blott ansågos såsom vanlig egendom eller lösören, enligt redan åberopade höga auktoritet och bruket hos några andra hyfsade nationer, nästan mer liknande (detta bör billigt erkännas) Boothias än Verldsherrskarinnans.

På detta ställe fortskred lenvädret med så utomordentlig hastighet, att det strömdrag vi öfvergått om

morgonen med största lätthet, var nu otillgängligt. Den vattenmassa insjöarne sålunda afbördat sig, hade betäckt isen, hvaröfver vi borde färdas, till flera fots djup. Ingen torr fläck återstod; ty då der ej fanns något flodvatten, mäktigt nog, att uppbryta det frusna stängslet mot hafvet, kunde detta frigjorda vatten icke finna någon väg ditåt, utom genom några skjälhundsöppningar, som voro alldeles otillräckliga att afleda detsamma.

Hade vi ej redan vetat att sådant måste vara förhållandet vid denna årstid, skulle vi haft ymniga tillfällen att öfvertygas om nödvändigheten att sammantränga denna expedition, hvarifrån vi nu återvände, inom sjelfva de gränsor, hvartill de blifvit bestämda. Det är väl sannt, att vårt medtagna matförråd utgjorde det verkliga hindret på den vidare färden, och att vår återresa, enligt hvad jag redan visat, af denna orsak varit nödtvungen; men genom en dylik inskränkning af detta förråds begagnande, och dermed af tiden för vår frånvaro, hade vi ej handlat oförsigtigt, såsom händelserna nu bevisade, man må för öfrigt tillerkänna oss omtanka i vår beräkning eller ej. Och ehuru omöjligt det då var, och äfven nu är, att qväfva den ständigt återkommande smärtsamma påminnelsen, att vi ej uppnådde Cap Turnagain, kan jag ej inse huru vi kunnat fullborda denna upptäcktsresa och återvända i trygghet, eller måhända någonsin återvända, äfven i händelse vi varit rikligen utrustade för en längre färd. Huru som hälst, var det klart, att anstalterna för en sådan expedition måste vara helt andra, än våra hade varit, och att om den företogs instundande sommar, måste en ny beräkning göras, och helt olika åtgärder vidtagas, i

förening med en betydligare styrka, för att medföra någon säker utsigt till framgång.

Under närvarande hinder, tillstyrkte oss Ow-wen-yoo-ah att taga en omväg genom Shagavoke, då han ansåg vattnet för djupt att öfvergå. Detta skulle dock väsentligt ökat vårt afstånd från skeppet, och då jag äfven visste, att isen var ganska hinderlig vid inloppet af det sund vi sålunda skulle nödgas passera, beslöt jag vada öfver bayen på detta ställe, emedan afståndet icke utgjorde mycket öfver två mil. Jag lät derföre laga alla hålen i skinnbåten, inpackade sakerna deri, och anträdde denna amfibiska del af vår färd kl. 10. Vattnet uppsteg ej högre än till knäet, och var nätt och jemnt tillräckligt att hålla vår båt flytande; men vi rönte ingen svårighet att uppnå den motsatta stranden vid midnatten. Vi skulle sannerligen ej varit missnöjda, om denna vattenfulla trakt sträckt sig ännu längre, då vi funno det vara ett ganska mödosamt företag, att gå öfver den höga, spetsiga landrygg, som sträckte sig deremellan och den nu på snö blottade Too-nood-leed-bayen.

Till skadestånd för denna svårighet, var färden på denna bay bland de lättaste vi haft. Vattnet, som äfven här flödat öfver ytan, hade upplöst snön, och sedan afrunnit genom de af ebben och floden åstadkomna sprickorna. Vi funno således isen jemn och slät, hvarföre vi reste med stor hastighet, icke utan att önska, det en större del, eller ock hela sträckan af det område vi passerat, både fram och åter, varit af samma natur.

Strömmen Ang-ma-look-took syntes nu mycket

vidsträcktare än jag förmodat, och af landmärkenas antal i trakten, samt talrika hemliga förrådshus å dess stränder, slöt jag, att der var ett fiskläge af betydlig vigt för infödingarne.

Kl. 8 om aftonen den 12, stannade vi, vid 69° 48′ 10″ latitud och 92° 23′ 9″ longitud, på en liten klippfull holme, ganska tröttade, särdeles af besväret att vada. Här funno vi i blomstring *Saxifraga oppositifolia*, den första vi sett denna vårtid, ehuru vi sedan funno, att den visat sig mycket tidigare i grannskapet af skeppet.

Det var nära midnatt, innan vi åter kommo i rörelse; i början funno vi vägen ganska ojemn, förmedelst omvexlande sammanhopade isstycken och djupa halffrusna gölar; men vår färd blef mycket lättare, sedan vi uppnått fasta landet, hvarjemte vi rönte en ökad styrka och drift, i den mån vi nalkades skeppet. Det var kl. 7 om morgonen den 13, då vi fingo det i sigte; jag utdelade den sista öfrigblifna supen åt sällskapet, och upphissande vår flagga, anlände vi ombord kl. 8, alla vid god hälsa, änskönt mycket medtagna till utseendet.

TRETTIONDE KAPITLET.

DAGBOKENS FORTSÄTTNING. — INNEHÅLL AF MÅNADEN.

Den 14 Juni. En stark vestlig blåst gjorde väderleken kulen, och thermometern föll till 33°, med ymnigt snöglopp. Detta hindrade ej vårt arbete hvarken denna eller följande dag, då snön föll i ännu vida större mängd. Den qvarlåg dock endast på isen; å land smälte den snart. Dagen derpå var förhållandet nära detsamma, och vi började derföre vänta en senare sommar än vi i början förmodat, då isen på några dagars tid ej undergått någon synbar förändring. Thermometern stod dessa senare dagar nästan under fryspunkten om natten, och högsta värman om dagen, den 15:de, var 50°.

Den 17 blef väderleken vackrare och mera stadgad, men icke varm. Två infödingar bringade oss ett par skälar, en ganska välkommen undsättning, med den ansenliga hop af hundar vi hade att lifnära. De hade varit lyckliga i sin fångst vid Comptrollers-öarne. Sedan jag vedergällt dem på vanligt sätt, förärade jag Ikmallik en sovereign att bära kring halsen, med konungens bröstbild, samt bad honom förvara och visa den för hvarje Europé han framdeles kunde anträffa. Den torde sannolikt ej blifva utgifven, ehvad än för öfrigt måtte hän-

da; men om den till innehållet var en alltför vigtig skänk för en person, obekant med dess bruk och ur stånd att använda den till något ändamål, skulle han blifvit högst förvånad, om han kunnat utbyta densamma mot dess Engelska värde i timmer och jern, i fiskkrokar, yxor, knifvar och nålar. Ej heller bör jag förgäta, att båda vägvisarne togo afsked af oss med mycken tacksamhet för de undfångna gåfvorna och den välvilja de njutit; i hopp att snart återse oss. Vi erforo af Ikmallik, att alla de öfriga begifvit sig söderut, med undantag af hans egen familj och en annan, som skulle qvardröja någon tid på Comptrollers-öarne. Han sade oss de infödda namnen på de foglar, som blifvit skjutna och som liknade åtskilliga djurs läten; och alla begåfvo sig bort med löfte att se oss åter.

Den 18 Juni. Vädret var vackert, men det frös både om morgonen och aftonen. Arbetet fortfor och båtarne voro klara från snön. Några af besättningen klagade nu öfver rheumatism och erhöllo lindring genom ångbad. Lördagen började kulen; och under loppet deraf föll ett ymnigt regn. Lyckligtvis var däckets drifning fulländad, så att det ej störde manskapets trefnad inunder detsamma.

Den 20 Juni. Vädret syntes hafva tagit en plötslig vändning om Söndagen; regnet upphörde om natten, och luften blef mild och klar, under det thermometern midt på dagen steg till 62°, och stadnade vid 60° i mer än 7 timmar. Mycket af snön försvann i följd deraf och rännilar forssade åter utför höjderna. Efter gudstjensten, återförde det på kusten utsända

man-

manskapet ett vackert exemplar af den stora nordiska lommen, samt berättade att de sett många harar och mycken vild fogel. Några insekter samlades äfven och mycket af isen uppbröt omkring skeppet.

Den 21 Juni. Måndagen var töcknig, med duggregn; tövädret fortfor, ehuru mindre varmt. En lomm sköts ånyo, jemte ett par änder, hane och hona. Anstalter gjordes till företagande af en kustresa åt sydost, och manskapet hölls till arbete inom skeppet. Nästföljande dag var vädret töcknigt intill aftonen, under nordostlig vind, då det blef klart. Bagbordssvärdet fastgjordes, och nyssnämnda reseanstalter fullbordades, i fall vädret tillät ett uppbrott den följande dagen.

Den 23 Juni. Det var vackert. Slädan och skinnbåten voro färdiga, och förråderna inpackades i dem efter frukosten. Första styrmannen jemte 10 man afgingo, för att draga den 10 mil framåt, och återkommo kl. 8 om aftonen. Kl. 9 lemnade Löjtnant Ross och 4 man skeppet, med hundarne; i afsigt att framtåga vidare, så snart de uppnått den framförda slädan. Det återkomna sällskapet hade skjutit några änder och sett några renar. Dessa djur hade småningom passerat i ökadt antal; emedan vi på slutet sett många, ehuru vi på lång tid ej förmärkt annat än deras spår.

Morgonen den 24 var vacker, men regn och snö föll om middagen och fortfor till midnatten; det var i sjelfva verket ingen Midsommardag, ehvad den än kunde gälla i almanackan; och äfven om plägsederna å St. Johannis-dagen hade framträngt till dessa länder,

var frestelsen att upptända lusteldar lika liten, som bränslet dertill var utomordentligen dyrt. I följd af tövädret rann en ansenlig mängd vatten från däcken i nedre skeppsrummet, förorsakadt af snön, som ännu qvarlåg på sidorna af skeppet, och detta nödgades vi aflägsna genom slagpumpen, då de öfriga ännu ej voro klara från is. Den med sällskapet afgångne Läkaren återkom tidigt om morgonen med en vildgås, och den första svanen under sommaren syntes. Nu började äfven svärmar af änder att flyga förbi.

Snö föll ännu tidtals, ehuru den var blid; och dagen slöts med en vacker afton. Manskapet användes till isens upphuggning på bagbordsidan af skeppet, för att få det att resa sig, i följd hvaraf det höjde sig 14 tum. Thermometern var mot natten 34°. Den 26 om middagen var den 62°, så stora voro dagens och nattens ytterligheter i detta luftstreck och vid midsommar, likasom, för att bekräfta detta förhållande, den åter föll till fryspunkten om natten. Detta är solens och den hopade isens omvexlande herravälde. Hvad hälst den förra verkar, kan det ej blifva af varaktighet, och upphör så snart den stora källan till värme nedsjunker. Jag begagnade tillfället att utställa nätet der en ström utföll i närmaste insjö, men erhöll ingen fisk; vi sågo icke ens någon sådan. Ett gåsägg fanns, som bevisar att de här kläcka; och många af dessa foglar syntes, äfvensom en blef skjuten. Skeppet stod omsider i nästan upprätt ställning.

Den 27 Juni. Intet anmärkningsvärdt föreföll om Söndagen. Besättningen nekades likväl ej att skjuta,

på deras vanliga färd efter gudstjensten; och deras jagt anskaffade oss fem änder och en lomm.

Den 28 Juni. Det snögade och blef så kallt, att natt-temperaturen sjönk till fryspunkten; under loppet af dagen slutade vi våra tillredelser för morgondagens tillämnade resa. På morgonen hotade snön med ett afbrott deri, men då det klarnade mot middagen, förutsändes 7 af besättningen med slädan, en båt, vårt bagage och matförråd; det sistnämnda var för sex dagar och det nordvestra inloppet deras rastställe. Kl. 7 följde jag efter, med Läkaren och 3 af manskapet, och mötte en af sällskapet, som återkom med den tidning att slädan gått sönder. Han hade blifvit återsänd efter en ny, åtföljd af tre man och en hund; de hade ej lyckats hinna mer än 6 mil, eller en dylik från de norra hyddorna, hvilka utgjorde det anvisade stället. Men detta hindrade ej vårt framtågande, emedan vårt hufvudsyfte var att fiska, hvarföre vi ock försett oss med nödiga redskaper.

Den 30 Juni. Att fullända jurnalen öfver denna månad, behöfver jag blott säga, att det snögade den sista dagen, med samma låga temperatur om natten och en frisk blåst, och jag kan derföre meddela det vanliga innehållet, att jag ej må afbryta berättelsen om vår resa.

Det är knappt nödigt att säga, det månaden varit ganska ogynnande för våra utsigter att tidigt afsegla. Vid Port Bowen, 200 mil längre norrut, hade regn fallit redan den 7:de innevarande, hvaremot här icke visade sig något tecken till nederbörd före den 19:de, som tillika åtföljdes af frost och snö, så att

allt återkom i samma skick som i de första dagarne af Juni. På många ställen hade väl isen blifvit mycket tunnare, men den var ännu öfver hufvud ganska tjock och tät.

Vädret hade dock blifvit gynnsamt för de på upptäckter afgångna partierna. Löjtnant Ross hade alldeles icke blifvit afbruten på sin resa, och hans uppgifter voro gynnande, hvaremot, bland annat, gränsen för våra framtida bemödanden mycket inskränktes genom denna expeditions resultater.

Vårt nära förhållande till infödingarne hade mycket aftagit, i följd af deras aflägsnande; men hvarhälst vi träffades, röjdes ett större inbördes förtroende än någonsin. De hade ej varit lyckliga på jagten, samt derföre ej kunnat bringa oss någon undsättning; men så ofta de voro i brist och vi kunde förse dem med föda, gjorde vi det, samt erhöllo tillika hvarje bevis af tacksamhet och erkänsla. I sjelfva verket, med undantag af den på gossens död följande händelsen, hvarvid deras misstag sedermera fullkomligt rättades och godtgjordes, samt med undantag äfven af några temligt förlåtliga snatterier, hade vi allt skäl att vara nöjda med denna folkstamms sinnesart och uppförande, icke allenast mot oss, utan ock mot hvarannan. Jag har meddelat några exempel af deras deltagande, såsom då de drogo våra hjelplösa och utmattade följeslagare på slädan, och beviset af den omsorg de drogo för sina barn. Om de visade sig vara ett tillgifvet och godsint folk, syntes de äfven lefva tillsamman i fullkomlig endrägt, och vara fria från egennytta, äfven i afseende på den stora artikeln, födan, som utgör hufvudsumman af vil-

dens njutningar. Jag ägde intet skäl att förmoda, det jag alltför tidigt fattat denna gynnande tanke, ehuru den så mycket strider mot hvad som blifvit anfördt om andra stammar af samma folk. Det blef tidens ensak, att afgöra sannfärdigheten af detta påstående.

Skeppsrustningarne hade såvidt framskridit, att det syntes som skulle vi långt förr än nödigt pröfvades, vara i fullkomlig ordning. Ehuru besättningens hälsa i allmänhet var god, fortforo likväl två eller tre personer att visa en sådan fallenhet för skörbjugg, att vi nödgades rätta deras diet och behandling derefter. De hade blifvit mycket ansträngde under denna period, men buro besvärligheterna muntert.

Observationerne, hvaribland äfven förekommo dylika rörande kompassnålens lutning och missvisning, hade fortgått. Månadens högsta temperatur hade varit plus 62°, och den lägsta 26°; medelbeloppet var 36°. Jag behöfver ej upprepa jemförelserna med de öfriga expeditionernas rön i samma månad.

Vår jagt var obetydlig; emellertid erhöllos några goda djurexemplar. Infödingarnes beständiga jagt syntes hindra rådjuren, tillika med de i deras spår följande rofdjuren, att någon tid qvarstadna i deras grannskap; under det samma orsak utan tvifvel dref muskusoxen, och möjligen äfven hararne, från detta grannskap till orter, hvarest de kunde finna större trygghet i ensligheten af dessa ödemarker.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

En af mig sjelf och sällskap företagen utfart, i ändamål att förse besättningen med fisk. — Berättelse och återkomst.

Den 20 Juni. När vi nalkades stället, der slädan skulle finnas, stötte vi oförmodadt på två stora hvita björnar, förrän vi uppnått ändan af sjön; men som våra bössor endast voro laddade med hagel, nödgades vi undvika dem. Detta är intet säkert djur att utmana obeväpnad. Vi mötte sedan den med den sönderbrutna slädan återvändande besättningen, och anlände till båten, der ammunition och fiskredskaperna lågo. Derefter färdades vi öfver den med sprickor och hål ännu mycket uppfyllda isen.

Den 30 Juni. Tidigt om morgonen uppnådde vi udden som bildade utloppet till sundet, hvilket vi ansågo för mynningen till den ström, der vi föresatt oss att fiska; men nödgades uppresa tältet, emedan det började starkt snöga, med en skarp nordlig blåst. Som vi likväl voro under skjul, kunde vi med all trygghet anrätta vår middag och gå till hvila. Vi hade skjutit två änder samt en rapphöna, och sett flera renar. Landet var här ojemnt, fritt från snö och blottadt på all växtlighet. Vi funno isen på många ställen vådligt tunn, utom flera stora hål och vida sprickor.

Efter middagsmåltiden kl. 5 på aftonen färdades vi uppåt sundet, som sträckte sig mot nord-ost, och öfverforo isen, 4 à 5 mil, tills den delade sig i två grenar den ena ledande åt NV, och den andra åt NNO. Vi följde den senare en mil, och ankommo till dess slut. Här bestego vi ett högt berg, der vi sågo den nordvestliga grenen antaga en nordostlig riktning, liksom vore den i begrepp att förena sig med det större nordliga inloppet, hvarifrån dess synliga ända icke kunde vara mer än en mil aflägsen.

Vi sågo ingen flod af någon vigt, ehuru vi väntat oss en sådan; der fanns blott en liten insjö; men vid dess brädd funno vi några snöhyddor. På dess stränder tycktes jagten, sådan den var, temligt ymnig för ett i detta afseende så utblottadt land, och vår jagt tillskyndade oss några änder och måsar, alla lika välkomna för dem, hvilkas ombyte af föda var till större delen så oangenämt inskränkt. Berget, som begränsade det andra sundet, var skrofligt och kalt, och en smal vattenränna framgick utmed dess strand, sträckande sig hela vägen bortåt, utom der tvenne uddar utsköto. Flera regnskurar föllo under denna vandring, och luften blef ändteligen så tjock och töcknig, att all vidare utsigt af det inre landet var omöjlig.

Den 1 Juli. Vi återvände kl. 2 om morgonen, för att rasta till kl. 6, under hvilken tid en nordlig storm blåste. Derefter begaf jag mig på vägen med Läkaren och en af besättningen, att undersöka kusten vesterut och efterspana en flod; samt kom, under färden utmed stranden, till en ö, söder om inloppet, och sedan till tvenne uddar, hvilkas närliggande vikar

endast upptogo i sitt sköte en liten bäck. Vi passerade ännu två landtuddar till höger, och tre holmar till venster, samt kommo slutligen till hafvet och den af Löjtnant Ross förut undersökta flodmynningen. Denna befanns ännu tillfrusen, hvarföre vi begåfvo oss till norra stranden, under vägen färdandes uppför en högländt trakt och träffade slutligen, på tre mils afstånd, tvenne små insjöar.

Derifrån gick jag ännu en mil vidare, lemnade mina följeslagare, för att icke trötta dem, färdades öfver en ström och kom till det högsta bergets spets. Härifrån såg jag slutet af det dagen förut observerade sundets norra gren, och bortom detsamma en landttunga, hvarigenom det åtskiljdes från ett annat längre i norr beläget, som äfven tydligt syntes, på vid pass 7 mils afstånd. Jag återvände efter tvenne timmar, uppnådde mina följeslagare och anlände med dem till vårt tält.

Medan vi rastade nära detsamma, sågs en man komma öfver bayen, öfver hvilken vi afsköto ett skott, för att ådraga oss hans uppmärksamhet. Han syntes i början förskräckt, men stadnade slutligen och såg på oss, då Läkaren gick honom till mötes, sedan han bortlagt bössan, till tecken af vänskap. Härvid bortlade äfven han sin båge, pilar och spjut, och nalkades med vanlig hälsning, då vi i honom upptäckte vår vän Awack. Jag öfvertalade honom att följa oss till vårt tält, och lemnade honom bössan att bära, i hopp att sålunda bättre grundlägga förtroendet oss emellan. Vi hade vandrat 13 timmar, och voro glade att finna en middag, hvari vi läto honom deltaga. Han sade oss, att hans farbror Ikmalliks sällskap var vid

en ström, som utföll i viken på 10 mils afstånd; och dit beslöto vi att gå, till hans stora fägnad.

Vårt tält och bagage packades oförtöfvadt på slädan, jemte den lilla båten och nätet, och vi begåfvo oss åstad med nya krafter, passerande åtskilliga öar och uddar, tills vi uppnådde en af dessa uppsvämmade jordvallar, hvilka jag förut beskrifvit; efter hvars kringfarande vi sågo strömmen och invånarnes hyddor vid pass en mil längre bort på norra stranden. Enligt vägvisarens åstundan, tillkännagåfvo vi vårt annalkande genom ett skott, som föranledde ett allmänt glädjerop. Jag lemnade slädan qvar, befann mig snart vid byn, och mottogs med öppna armar af min gamla vän Ikmallik.

Han underrättade oss, att tiden till fiske i strömmen var slut, och att de stodo i begrepp att begifva sig till sjöarne; men att de ville qvarstanna ännu en dag, om vi voro benägne att dröja hos dem. Vid slädans ankomst, uppsatte vi vårt tält, och de började iordningställa sitt eget, som redan var nedtaget. Familjernas antal var fyra. Det fägnade dem högeligen, att jag uppsatte flaggan öfver Ikmalliks tält, i stället för vårt eget. Vi erhöllo sedan en gåfva af fisk, hvaribland tvenne sköna laxar, dem vi anrättade i vårt kokkärl; en anstalt, som väckte stor uppmärksamhet, i anseende till hastigheten hvarmed den ena af dessa fiskar kokades och den andra stektes.

De hade föreslagit att äta middag med oss, och vi kunde naturligtvis icke vägra, ehuruväl förlägne om en utväg att koka för ett så stort sällskap, med vårt inskränkta kök. Alla tolf inbjödos likväl till tältet, och

jemte vårt eget sällskap af fem personer, blef det mer än tillräckligt fullsatt. Vi befriades snart från allt bekymmer, då vi funno dem föredraga sin egen fisk rå. Våra tvenne middagsanrättningar gjorde derföre lika framsteg, likväl blott i anseende till tiden, men ej till myckenheten, emedan, då vi funno att en hel lax och hälften af en annan var mer än nog för oss Engelsmän, dessa glupska djur hade slukat två dylika hvardera. Med denna diet är det ej underligt, att hela deras tid upptages med anskaffandet af föda; hvarje mansperson hade ätit 14 marker af denna råa lax, och äfven denna portion var sannolikt blott en munsbit, eller en i anseende till vår närvaro öfverflödig måltid. Ej heller är det besynnerligt, att de så ofta hemsökas af hungersnöd; under en mer ekonomisk fördelning af deras föda, med någon liten omtanka för morgondagen, kunde samma distrikt underhålla dubbla antalet, utan att knappt äfventyra en inträffande brist. Björnsnoken, så brännmärkt den än må vara af sin benämning, torde till och med anses för ett jemförelsevis måttligt djur; med sitt menskliga förnuft derutöfver, skulle detta folk, om det alltid kunde förfoga om medlen, tvifvelsutan öfverträffa Björnsnoken och Jätteormen sammantagne.

Antingen Kapten Cochranes utomordentliga uppgifter äro sanna eller icke, så är emellertid de nordliga vildarnes glupskhet, å båda kontinenterna, tillräckligt bekant. Men detta är en fråga, hvilken ej blifvit tillbörligt undersökt; och min medicinska kännedom är alltför ringa, att tillåta mig säga mycket i ett ämne, hvarom jag ej kan finna, att äldre resande, ej heller läkare hafva skrifvit någonting af vigt. Dessa nordi-

ska magar hafva blifvit ansedda såsom utrustade med särdeles matsmältningsförmåga; men Södra Afrikas Boschismän täfla med dem häri, och kunna äfvenväl uthärda omvexlingarne af öfverdrifvet frosseri och den yttersta brist. Det kan äfven, åtminstone till en viss grad, vara sannt, att dessa klimaters stränghet erfordrar ymnigare föda än ett mer tempereradt, och att i synnerhet fet och tranaktig föda der är nyttig, såsom jag förut haft tillfälle att anmärka. Men invånarne i södra Europas Alptrakter tarfva ingen dylik öfverdrift, ej heller äro ens Lapplands inbyggare, eller det längst bort belägna Norriges, beryktade för en sådan glupskhet, hvilket tillika ej mindre gäller om Isländarne. I Norrige är väl allmogens föda ganska mycket inskränkt till mjölk och bröd af sämsta slag; men i intetdera af dessa fall finna vi inbyggarne mindre starka eller skickliga till arbete, hvaremot de i hög ålder och jemn hälsa åtminstone tåla en jemförelse med Esquimauerna.

Om således denna utomordentliga åtgång af föda, af det mest närande slag, icke är nödig, under denna jemförelse med andra till klimat mest likartade folkslag, är kontrasten ännu vida märkligare, när vi jemföra dem med några folkstammar i jordens varmare länder. Med en ringa bjugg-portion om dagen, uthärdar Araben vida bättre hvarje slags mödor, än Esquimauen, som kanske förtär 20 marker kött och tranaktig föda, hvarjemte han också är starkare och verksammare. Andra jemförelser äro lätta att göra af en hvar, bekant med menniskans geografiska historia. Det tillhör läkaren att förklara dessa menniskomagens och konstitutionens lättböjliga krafter; men man borde då äfven utreda, huruledes det, som ej kan vara annat än öfverflödigt, för-

brukas: vi blefvo alla lika mätta af en mark lax om dagen, som dessa menniskor af hela pundet.

Må saken förklaras huru som hälst, så är det dock klart, att denna oerhörda digestionskraft måste vara resultatet af öfning och vana, medan, beklagligen, sedan vanan en gång inrotat sig, illamående och svaghet eller trånsjuka deraf blir följden. Detta bevisas fullkomligt af de Canadiska sjömännens matlust. Esquimauen är ett rofdjur, med ingen annan njutning än den att äta; och ledd af ingen grundsats och intet förnuft, slukar han så länge han orkar och allt hvad han kommer öfver, likt gamen och tigern. Den Canadiska halfvilden äter likaledes allt hvad han kan få, under samma impulser; men deraf vinner han intet i styrka eller ihärdighet, med undantag af att, sedan vanan en gång rotfästat sig, han ej kan uthärda försakelse vid första profvet, eller utan ett så fortsatt iakttagande af måttlighet, att hans mage och hela konstitution derigenom återställes i ett naturligare skick. Likväl är han, med sex marker solid föda om dagen, eller med åtta marker fisk, som utgör hans vanliga mål, icke mera värd, i fråga om kraftansträngning, än Engelsmannen, efter någon liten öfning i detta arbete, som rikligt mättas med en mark af det förra och en deremot svarande qvantitet af det öfriga.

För att återkomma från dessa anmärkningar, muntrades vi ej litet af de artiga plägsederna vid bordet. Hufvudet och ryggen å tvenne fiskar aftogos, hvarefter dessa öfverlemnades åt Ikmallik och Tullakin, de äldsta bland laget, som sleto kroppen på längden i två lika hälfter, och sedan skiftade dessa i tvenne nya.

De hoprullades nu i cylindrar af två tum i diameter, hvarpå ena ändan instoppades i munnen så långt som möjligt, och afskars med knifven så nära, att nästippen derigenom bragtes i våda; resten öfverlemnades åt den närmaste grannen vid bordet. Detta fortfor så länge, tills hela fiskförrådet var åtgånget. En af dem, som derefter tog för sig lemningarne på en af våra tallrickar, der någon citronsaft råkade befinnas, gjorde sura miner deröfver, till de andras stora förnöjelse och åtlöje. Menniskan synes vara ett skrattande djur, såsom hon blifvit benämnd, äfven der hon så nära som möjligt nalkas sina lägre fyrbenta likar.

Vi företogo oss derefter att pröfva vår fisknot, ehuru de försäkrade oss, att vi ej skulle erhålla någon fisk, men lofvade dock, att vi, om ingen sådan erhölls, skulle få dela deras eget förråd. Spådomen var grundad, ty i tre notvarp erhöllo vi blott ½ dussin småfisk, kallad Kanayoke, då det sista blott medförde en stor sten. Detta väckte ett högljudt skratt; men om det ej ingaf dem någon hög tanke om vår skicklighet i konsten, hade det likväl den förmån, att det afhöll dem från att bedja oss om vårt nät. Men det rykte vi kunnat förlora såsom fiskare, godtgjordes deraf, att vi vingskjöto en fiskmås och en vildgås; och genom förärandet åt dem af dessa och andra foglar, dem vi skjutit, befanns vår framgång bland dem snart vara i stigande. Efter ett dygns vaka och arbete, blef likväl nödigt, att dessa infödingar åtminstone njöto någon hvila, och jag förafskedade dem således, efter ett vid middagen öfverenskommet möte.

Den 2 Juli. Jag gick således med Ikmallik till en af groparne, der de förvara sin fisk frusen; och

seende, att den sannolikt innehöll ej mindre än 40 laxar, erböd jag honom en stor knif för alltsammans, hvarpå han beredvilligt ingick. Han hade alltid varit den mest belåtne af dessa säljare, medan de andra följde hans föresyn; hvarföre äfven de tvenne andra erbjödo mig sina förråder till samma pris. Hade jag kännt det helas innehåll, så hade det ej kunnat falla mig in att föreslå ett dylikt pris; emedan jag fann 220 fiskar, hvardera öfverhufvud om 5 markers vigt, och således utgörande en hel tunna, hvars inköpspris alltså endast utgjorde 7 shilling och 6 pence.

Vi hade således mer, än vi beqvämligt kunde transportera; men som detta färska förråd var högst nödigt för besättningens helsa, särdeles för dem som hotades af skörbjugg, gjorde vi åtskilliga anstalter, för att åtminstone transportera så många vi kunde. Skälhudstäckena förvandlades till två säckar, och med ännu en annan, den vi erhöllo till låns af Ikmallik, lyckades det oss att inpacka 210 af dessa fiskar; de öfriga behöllo vi till omedelbart bruk. En skänk af två trästycken, för att deraf göra ett spjut och en åra, förskaffade oss vidare fyra hundar till låns, med biträde af tre infödingar, att hjelpa oss vid hemresan och hemföra djuren, jemte deras belöning.

Sedan vi alla ätit middag tillsamman, liksom förut, voro vi färdiga att afresa, då de sade sig vilja visa oss deras sätt att döda skjälar; hvarvid de pekade på ett stort djur af detta slag, ute på isen. Åtta af dem begåfvo sig utåt den närmast djuret liggande stranden, och nalkades det långsamt, tills det reste sitt hufvud, då de främre stannade och uppgåfvo ett högt an-

skri, hvarvid tre andra sprungo fram med otrolig snabbhet, men då anföraren lyftade sitt spjut, för att hugga till, hoppade djuret plötsligt ned genom en öppning på isen och försvann. Vi vedergällde icke deras åtlöje öfver vår brist på framgång vid fisket, ehuru vi verkligt gäckades i vår väntan.

De visade oss derefter sättet, hvarpå de fånga lax. Vapnet är ett spjut, med tvenne mycket åtskiljda hullingar af ben, hvarmed djuren angripas i vattnet. De beskrefvo denna method såsom ganska lätt, emedan fisken simmar upp åt rännan emellan isen och landet i så täta hopar, att harpunen icke kastades, utan att träffa någon. Detta var utan tvifvel lektidens början, då de flyttade till floderna; och det var slutet af denna flyttning, som förmått dem öfvergifva en ort, till hvilken, om vi då hade bättre förstått saken, vi skulle hafva begifvit oss vid en tidigare period. Denna uppgift bestyrker tillika ett omtvistadt Amerikanskt påstående, enligt hvilket fisken säges vara så ymnig, på vissa tider af året, i några strömmar, att den ihjältrampas af hästhofvarne, vid öfvervadandet; hvarjemte, i fall en ytterligare bekräftelse tarfvades, La Perouses uppgifter i samma ämne äro utom all fråga.

Vi förfogade oss slutligen vidare, släpande de tre fiskpåsarne efter slädan, som ej kunde bära deras tyngd. Isen, som var sammanhopad och full af sprickor och hål, tillskyndade oss mycket bryderi, så att fyra timmars strängt arbete erfordrades att uppnå den första ön, på 4 mils afstånd. Jag beslöt här att nedgräfva tvenne af påsarne, och medtaga blott en enda på båten i slädan. Om natten anlände vi till den andra ön, 4

mil längre bort; och här blef det för oss nödigt att äta och rasta, hvarefter blott 13 mil återstodo till skeppet.

Vägen fortfor att dagen derpå vara ganska dålig, ofta gående genom knädjupa vattengölar, och med hål midtigenom isen samt ganska vida sprickor. I en af dessa kullstjelpte slädan och fiskpåsen nedföll på sådant sätt, att hade jag icke varit framför, skulle den hafva ramlat ned genom sprickan och gått förlorad. Lyckligtvis utgjorde ett friskt bad mitt enda obehag. Icke långt derefter började det blåsa starkt och snöga, medan vi ännu hade 7 mil framför oss; men vår ihärdighet bragte oss ändtligen i åsynen af hemmet, på tre mils afstånd; då vi, efter mycken svårighet, i följd af isens åtskiljda läge, som tvang oss att aflasta och styckevis bära sakerna öfver de lösa styckena, kommo nära nog, för att hissa vår flagg och erhöllo motsvarande tecken af Löjtnant Ross, som anländt icke många minuter före oss från en dylik fiskexpedition. Vi funno allt i godt tillstånd om bord.

Föga är vid berättelsen om denna korta resa att tillägga. Den af oss besökta floden kallas af infödingarne Tatchik, och låg endast 15 mil från skeppet, ehuru våra många omvägar hade gjort afståndet till 20 för oss. Den är ungefär 500 fot bred, och från 6 till 10 djup; bottnen full af stora granitblock och strömmen rinner i början hastigt, men aftog innan vi lemnat densamma. Ett fall låg två mil högre upp och hindrade flodens farbarhet; infödingarne berätta, att det utlopp från en stor insjö, hvaruti några andra på ett större afstånd afbördade sitt vattenförråd.

Vidkom-

Vidkommande vår gemenskap med infödingarne, bör jag äfven tillägga, att de sökte roa oss på bästa sätt, å nyo uppförande skådespelet vid vårt första möte, jemte det som borde äga rum, då vi framdeles träffades vid Neitchillee. Våra försök att eftersäga deras ord var äfven en källa till stor gamman för dem. Om sammanträffandet varit lyckligt för oss, genom anskaffandet af ett sådant fiskförråd, hvilket vi skulle hafva saknat, om vi kommit en dag senare, fann jag nu äfven, att detta förråd blifvit upplagdt, i afsigt att året derpå sälja det till oss. Jag hade väl kunnat anskaffa ännu 130 laxar, och derutöfver, men de voro icke så vackra, ej heller hade vi utväg att transportera dem. Jag bör äfven nämna, att vi köpte af dem tre vargungar till exemplar.

Den 1 Juli. Tilldragelserna om bord utmärktes under vår frånvaro af föga olikhet. Några af besättningen hade förfrusit sig under färden och fordrade skonsam behandling. Thermometern vid midnatten var 37°. Nästa dag varierade den icke, och manskapet var på bättringsvägen. Den 3, då Löjtnant Ross och mitt eget sällskap återkom, var morgonen töcknig, med snö och regn. Om aftonen utsände jag en del af manskapet, att hemföra den fisk vi efterlemnat.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Jurnal öfver Juli månad 1830. — Öfversigt af månaden. — Tilldragelser under Augusti och dess öfversigt.

Den 4 Juli. Söndagen, efter gudstjensten, återkom det efter laxen afsända manskapet: och en del af Måndagen åtgick till dess rensning och inpackning. Snön hade nästan bortsmält och denna natt steg temperaturen till 48°. Föga var att anmärka på de två följande dagarne: det nödiga arbetet till skeppets utrustning fortfor. Temperaturen föll emellertid så mycket, den 7:de, att det frös. Manskapet erhöll numera 3 marker färsk fisk hvarannan dag.

Den 8 Juli. Det var mindre kallt; likväl var thermometern om midnatten blott 37°. Dagen derpå regnade det starkt i 12 timmar och effekten deraf på den qvarliggande snön var ansenlig. En inföding anlände, med ett anbud af mer fisk till köps; vi åtogo oss att hämta den, medan han uppslog sitt tält bredvid oss, jemte sin familj. Under en vandring samma dag fann jag isen icke mer än en fot tjock på somliga ställen, och så skör, att den genombröts af sjelfva vår tyngd. Vår tillämnade kanal hade vid ytan bortsmält 2 tum i djup. Några änder och andra foglar skötos.

Den 11 Juli. Under loppet af denna Söndag återkom vårt sällskap med fisken, hvarefter det blifvit utsändt. Morgonen var töcknig, och något regn föll under natten samt fortfor den följande dagen. Vid denna tid uppsköt ett isstycke till ytan nedunder skeppet så våldsamt, att fartyget deraf lyftades på ena sidan och bragtes i en lutande ställning, till stor förskräckelse för dem som voro under däck. På land hade myggen nyss börjat deras obehagligaste sommarpåhelsningar, och förekommo i svärmar. Thermometern var 42° om midnatt.

Den 16 Juli. Denna dag var vacker, med en stark nordlig bris; och våra jägare voro ganska lyckliga i att skjuta hvarjehanda foglar. Det blåste ännu starkt den följande, med något ymnigt regn. Rännans yttre del var nu öppen. Söndagsmönstringen, efter messan, fann besättningen mycket återställd, i följd af en ändrad diet. Isen omkring skeppet var nu brusten i stycken, och snön hade alldeles lemnat höjderna; men intet öppet vatten märktes åt hafssidan.

Den 19 Juli. Lugnt och klart väder lockade myggen om bord hos oss, der de voro ganska besvärliga. Denna och följande dag steg thermometern ända till 42° om midnatten. Den 21 hade isen så brutit upp omkring skeppet, att vi kunnat hala det ut till rännans slut. De olika hufvudseglen hade nu blifvit utslagna; målning, drifning och andra reparationer voro nära färdiga.

Den 22 Juli. Vädret var verkligen varmt, äfvensom lugnt, och thermometern steg till 70°. Myggsvärmarne voro lika stora och plågsamma, som i Vest-

indien. De syntes vara af olika arter, och ett eget större slag tycktes vara det mest giftiga. Samma lugna och varma väder fortfor de två följande dagarne, som förde oss till slutet af veckan; med lika liten omvexling i tilldragelser, som under den föregående. Vi hade visserligen arbete att sysselsätta oss med; men det var likväl långsamt. Vi voro nu fångar, lika mycket till lands och vatten; ty det förra var otjenligt att färdas på i dess nuvarande skick och åt hafvet till syntes ännu intet öppet gående vatten. Sjelfva vår jagt var omöjlig, utom vid nattens början, så stor afbräck ledo vi af myggen.

Den 25 Juli. En sydlig vind dref något af isen nordvart, men ännu sågo vi ingen öppen sjö från det högsta bergets spets. Hela den synbara ytan var en fast ismassa. Det var Söndag, och intet arbete förehades; men om Måndagen utklarerades Krusenstern och sköts från isen till stranden, för att bättre omses och drifvas; och som isen nu var i rörelse omkring oss, blef det nödigt att förtöja vid klipporna, å ömse sidor. Ett starkt regn fortfor större delen af dagen.

Den 27 Juli. Regnet föll ännu alltjemnt, med en frisk bris och lägre temperatur, hvarigenom vi för en stund blefvo qvitt myggen. Arbetet å Krusenstern jemte andra förrättningar gingo sin gång, denna och nästföljande dag, som till en del användes att åter intaga sådana delar af maschinen, som kunde begagnas till skeppets bruk i allmänhet. Cylindrarne skulle uppskäras, för att undersöka deras material. Men som ångpannorna icke voro till någon nytta eller värda transporten, i något tillstånd, lemnades de på stranden;

med den tillfredsställande betraktelse åtminstone, att de skulle utgöra en jerngrufva af värde för våra vänner Esquimauerna.

Den 29 Juli. Några foreller observerades i insjön den föregående dagen; men som vi sent lagt ut med båten och nätet, gjorde vi blott en drägt och fångade endast fyra. Denna dag utlades nätet åter och vi hade den lyckan att taga mer än hundrade, hvardera af ungefär en marks vigt. Det var den bästa fångst, vi på någon tid gjort, medan den äfven försåg manskapet med två dagars fulla ransoner. Nästa dag fångades blott sju. Något regn föll om aftonen, äfvensom följande morgon. Denna dag togos mer än hundrade foreller med nät och metspön, utgörande omkring 70 marker. De olika förrättningarne på skeppet hade fortgått efter vanligheten, och Lördagsnatten bragte dem till slut för veckan, åtföljd tillika af Juli månads utgång.

Fastän denna varit varmare och bättre än Juni, hade den likväl ej lemnat någon ersättning för sommarens sena ankomst under de två föregående. Den 1 Augusti var inne, och vi hade ännu ej sett någon öppen sjö, ej heller hade någon del af isen derpå visat sig i rörelse. Emellertid var det sannolikt, att den första sydliga storm skulle bryta dess fängsel, om densamma blott varade i 48 timmar; hvarföre vi ännu kunde njuta något hopp.

Månaden hade varit enformig och således relatift långsam för oss; men vi hade åtminstone ej varit utledsna af brist på sysselsättning. Skeppet hade undergått en total reparation, och den nya målningen ha-

de, utom sin nytta, äfven förbättrat dess utseende. Det läckade numera så litet, att det icke tog mer än fem à sex tums vatten på dygnet. Svärd voro anbragta å sidorna; och vi hoppades att dessa skulle förbättra dess segling. Sättet, hvarpå den utdömda maschinens olika delar användes, är redan omnämndt.

Manskapets hälsa var så återställd genom en förbättrad diet, att äfven de misstänkta mådde fullkomligt väl. Det ymniga fiskförrådet var ett ämne till fägnad och motvägde någorlunda våra öfriga missräkningar. De som vid läsningen af denna journal höra omtalas kött och ätning, måste inom sig göra ett och annat tillägg vid de vanliga begrepp som dermed stå i sammanhang. Hemma är en god eller dålig middag blott ett ämne till förnöjelse eller till motsatsen; och årets första lax blott ett öfverflöd. Gårdagens sämre måltid ersättes jemväl medelst en bättre i morgon; och den som ej kan få lax, torde lätt finna någonting motsvarande. Men för oss var en god eller dålig matordning, salta lifmedel eller färska, tillräckliga att upp- och nedvända måttstocken mellan verksamhet och svaghet, hälsa och sjukdom, och, som väl torde hända, samt alltför ofta händt i fordna dagar, mellan lif och död. Sommarens första laxar voro ett läkemedel, som skeppets samfällda droger ej kunde uppväga; och hade de också icke gjort något mer än att minska den ledsnad man röner att inskränkas till den oafbrutna enformigheten af mathållningen å ett skepp, så skulle de dock haft ett värde för oss, större än all Themsens lax för dem, som kunna förse sig med dylika läckerheter.

Gemenskapen med infödingarne hade fortfarit att bekräfta vår goda tanka om dem; hvarjemte, om vi

erhållit någon vidare kännedom af deras egenheter och varseblifvit mycket som stred mot våra plägseder och känslor, jag måste bespara dylikt till framtida anmärkningar.

Som jag ofta talat om Krusenstern, bör jag nu anmärka att, när isen öfversvämmades, nämnde lastfartyg sjönk till bottnen. Vid islossningen blef det slutligen uppdraget på land; men hade lidit mer skada af tryckningen än vi förmodat. Mycket af dess virke var krossadt; men dessa och andra brister reparerades, och det var numera skickligare att föras i släptåg än i början. De öfriga båtarne voro jemväl i ordning.

Naturaliesamlingen var ökad, och jagten hade på det hela varit lycklig. Utom våra lefvande räfvar, hade vi tamt en hare som lefde med oss i kajutan.

Många iakttagelser voro icke gjorda under månaden, emedan alla resor till lands voro ogörliga. Tiden var jemväl inne att nedtaga och inskeppa vårt observatorium; medan vi nu blott hade åtta veckor öfriga af den korta sommar, som för vårt syftemål var den enda praktikabla årstid; hvarefter vi åter måste göra oss beredda på en tio månaders vinter.

Hvad temperaturen angår, bör tilläggas att den högsta utgjorde plus 70° och den lägsta plus 82°; Juli månads medeltemperatur var plus 44° 57′.

Augusti 1. Efter gudstjensten funno vi, att en stark nordanvind ändtligen bragt isen i rörelse österut; den antog nu utseendet af uppvräkta stycken, här och der blandade med vattengölar. Det i land gångna säll-

skapet berättade sedan, att han lossnat i den nordliga viken.

Aug. 2. Thermometern var vid 39° om midnatt. Nästa dag erfordrades blott en sydlig vind, för att skingra den brustna isen; nordanvädrens effekt var deremot att sammanpacka dess lösa stycken. Omkring 70 foreller togos i nätet, och dagen derpå var fisket nästan lika framgångsfullt. Väderleken fortfor ganska vacker.

Aug. 4. Det var ännu vackert väder, men fisket slog fel; med undantag af att den största hittills sedda forell fångades; den vägde 3½ marker. Aftonen till den 5:te medförde en stark regnskur; men allt återtog sitt vanliga skick följande dag, då en ännu större forell af nära 5 markers vigt fångades jemte ett tjog andra af vanlig storlek. Krusenstern förlades utmed långsidan af oss.

Aug. 7. Kl. 5 uppstack en kultje, som blåste friskt från SV i tio timmar. Detta satte isen i rörelse, bortförde en af våra linor och skeppet drefs mot klipporna, men blef snart loss, och fastgjordes utan någon skada. Detta var ett slags förnyelse af våra missöden förlidna höst, men af helt annan art, som vi nu hoppades; emedan det utgjorde en sannolik början till vår befrielse, liksom motsatsen inträffade i fråga om förstnämnda händelse. Denna rörliga is stoppade likväl snart vid kusten; längre bort fortfor dess rörelse norrut, till kl. 2 e. m., då floden, som vid detta höga vatten uppnått 5½ fot, förde honom tillbaka.

Aug. 8. Det var en mulen och regnig dag med ostadiga vindar. Manskapet berättade, att det på sin vandring efter messan sett mycket klarvatten i den

stora viken, men att en refvel låg mellan Fury- och Hecla-öarne samt udden. Vädret var föga förändradt nästa dag, och den 10:de regnade det ännu starkare. Detta hindrade allt fiske, icke heller var vår lycka större de föregående dagarne. Vinden låg åt NV och blef ganska stark, så att drifisen i betydlig mån hoptrångdes. Många skälar sågos och något vatten hämtades ombord.

Aug. 11. Väderleken förbättrades; någon fisk fångades; och en sydlig vind satte isen i rörelse. Men nästa dag, under samma blåst, bortfördes han ännu mera, så att två mils klarvatten sågs norrut. En stor del återfördes emellertid sedan af den till nordlig omskiftande vinden; icke heller skulle tidvattnet medgifvit ett försök att komma ut. I flera dagars tid hade midnattstemperaturen varit omkring 38°.

Aug. 13. Observatorium togs ombord; dagen var lugn, med ingen förändring i isen. Den 14:de var förhållandet enahanda. Fisket försåg numera behofvet för dagen. Det var en minnesvärd dag, hälst årsdagen nu var inne af vårt första besök vid Fury-stranden. Thermometern föll till 34° om natten. Det var väl lätt att förklara, hvarföre natten blef kallare, med det läge solen nu innehade; men thermometern sjönk vida mindre, än när solen stod ännu mycket högre, emedan marken då öfverallt var betäckt med snö, men nu fri derifrån, och således bibehöll något af den värme hon förvärfvat om dagen.

Aug. 15. Söndagsmorgonen hade ett gynnande utseende, emedan en vestlig bris hade aflägsnat isen från kusten; men den kastade snart om till NO, och allt

blef vid det gamla. Den första stjerna vi hittills sett för sommaren, Capella, visade sig om midnatt. Temperaturen föll dervid till 6°.

Aug. 16. Efter en lugn morgon med vestliga flägtar, öfvergick vinden om aftonen till en stark sydvestlig blåst; men som tidvattnet var ganska lågt och isen bottenfast, lågo vi stilla, ehuru på öppna sjön någon rörelse föregick. Följande dag var lugn och blid; och med isen yppades ingen förändring. Midnattstemperaturen var åter 34°. Den 18:de föreföll intet anmärkningsvärdt. Vår lycka vid fisket var alla dessa dagar ganska obetydlig; och vi hade att sakna förlusten af en bland våra tama räfvar, som i ett halft års tid hos oss varit hemmastadd. Hafvets tomhet gör, som bekant är, äfven en fiskmås' flygt eller en sköldpaddas uppstigande till en vigtig händelse. Huruvida ödsligheten af ett vidsträckt snö- och isfält, då skeppet sjelf är fängsladt, i stället för att blott vara ett fängelse, icke är ännu värre, måste de afgöra, som erfarit båda delarne; men vi torde vinna ursägt, vid anförandet af denne olycklige räfs död bland vår nuvarande lefnads vigtigare händelser.

Aug. 19. En vacker dag med nordlig blåst utgjorde blott en fortsättning af denna numera tråkiga enformighet; vårt skepp kunde ingenting uträtta; och vi sjelfva obetydligt. Fångsten af några fiskar och ett regnfall om natten varierade knappt den följande dagens enformighet. Den 21 slutade en ny vecka; och sålunda fann oss tredje veckan af Augusti der, hvarest vi befunnit oss sedan Maj månad i hoppet, sedan September i verkligheten. Tidvattnets stigande hade

dessa sista dagar vacklat omkring medelbeloppet af sex fot; engång utgjorde det mer än sju och var nu fem. Isen var ännu sammanträngd nordvart, under en frisk blåst.

Aug. 22. Om Söndag rådde samma förhållande; fastän eftermiddagen var varmare än på länge. Från land sågs en ränna af klart vatten utmed vestra kusten af den längst bort synliga udden. Måndagen timade ingen förändring; men om natten stegrades vinden till en frisk nordlig blåst, och vid dagbräckningen syntes isen i snabb rörelse mot söder och skockade sig i det inre af viken. Hamnen rengjordes alltså, likasom kusten, på ungefär 2 mils väg söderut; men derefter inströmmade en ismassa och fyllde allt utom stället der vi lågo, hvilket skyddades genom några tunga yttre massors bottenfrysning.

Aug. 25. Vinden fortfor nordostlig och isen rågade sig till den grad, att blott ett ringa utrymme blef oss öfrigt. Det var lugnare om morgonen med regn; men i öfrigt ingen förändring. Båda följande dagar voro lika fria från någon minnesvärd händelse, utom en obetydlig framgång vid fisket och på jagten, inberäknad fångsten af en skäl. En ny vecka förgick och thermometern hade under natten föga förändrats. Den varierade mellan 36° och 38°.

Aug. 29. Söndagen lofvade något nytt, emedan vinden öfvergick till en nordvestlig storm. Nu började isen röra sig med betydlig hastighet, och hamnen frigjordes åter derifrån. Vi sökte att trösta oss med åtankan af att marken på samma dag förlidet år var betäckt med snö och temperaturen tio grader lägre.

Aug. 30. Isen fortfor att drifva söderut till kl. 4, då den stannade och blef stillastående för dagen. Den följande inträffade ingen ändring i vädret före aftonen, då det regnade vesterifrån med en frisk bris. Vi gjorde anstalt att hala skeppet till en vattengöl norr om oss, för att så mycket bättre kunna reda oss, när isen på alfvar bröt upp. Och härmed var Augusti månad fulländad.

Slutet af denna månad lemnade oss elfva månader qvarliggande på ett och samma ställe. Ehvad värde upptäcktsresor i dessa länder än må äga, så köpas de ostridigt alltför mycket på tidens bekostnad, om också utan andra uppoffringar. Vi hade kunnat kringsegla jorden på samma tid, och jag tror att ingen var särdeles angelägen om framtida nordvestliga genomfarter, äfven om det skulle lyckas oss sjelfva att verkställa en dylik.

Att detta var en månad af daglig och stundlig ängslan, af hopp, och fruktan, af löften och gäckade förespeglingar, behöfver jag ej säga, emedan hvarje skildring af våra känslor måste blifva långt under verkligheten. Ännu återstodo blott fyra veckor af denna så länge uteblifvande sommar; och sannerligen var hoppet om dess snara ankomst ingalunda stort. Mången gång hade vi mer än hoppats, ja nästan väntat, att nästa dag eller den följande, eller någon annan icke särdeles aflägsen, skulle befria oss; och de som mest reflekterade, voro måhända minst lätta till sinnes under dessa jemnt förnyade missräkningar. Det var min pligt att i hvarje händelse upprätthålla manskapets förhoppningar, och, der detta var svårt, upptänka sysselsätt-

ningar åt dem, för att skingra en alltför trägen åtanka af framtiden. Härvid kom oss tillåtelsen att jaga och skjuta till stor nytta; medan den omvexling detta åstadkom, äfven var förmånlig. Öfver skeppsfolkets hälsa hade vi intet skäl att klaga.

Månadens temperatur var i början lofvande; men den senare hälftens nordliga vindar voro ganska vidriga, och följden deraf blef, att isen sammandrefs mot oss, så snart den bröt upp. *En* slutföljd syntes påtaglig, neml. att vintern på denna ort varit särdeles sträng; ehuru vi fordom hyst andra tankar, vid iakttagelsen af huru ofta temperaturen steg när vinden blåste från detta streck af kompassen. Detta var en ofördelaktig åsigt; men den kunde ej hjelpas. Jag behöfver endast tillägga, att de högsta och lägsta grader thermometern uppnådde, voro plus 58° och 33°, samt att medelbeloppet för månaden utgjorde plus 40° 87′.

Alla skeppets tillhörigheter, båtar m. m., hade undergått fullständig reparation och utrustning; och fartyget hade aldrig varit så nätt, snyggt och trefligt. Vi hade vunnit rikligt utrymme genom ångmaschinens utdömande; och denna vinst var icke ringa till ersättning af en förlust, om nämnde maschineri så kan anses, hvaraf vi skördat så ringa nytta, samt ådragit oss så mycken olägenhet och bekymmer. Sannolikt skulle Esquimauerna under en lång framtid komma att draga fördel af Herrar Braithwaite's och Ericksons mästerstycken.

Sedan vi numera slutat en lång kedja af iakttagelser, var det ganska tillfredsställande att finna, huru väl kronometrarne förrättat sin tjenst. N:o 571 af

Parkinson och Frodsham hade fortsatt sin jemna gång af plus 1· 1 sekunder per dag utan afvikelse.

Årstiden hade varit ganska gynnande för vegetationen, och samlingen af växter innehöll, såsom vi trodde, många nya. Efter en så lång tids inskränkning till ett begränsadt och enformigt sällskapslif, var det högst fägnesamt att finna den allmänna endrägten ostörd.

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Skeppet utbogseras, lättas och undkommer ändtligen ur hamnen. — Onyttiga försök att framtränga bland isen. — Fartyget infruset vid försöket att finna en ny hamn för vintern. — Öfversigt af September.

Sept. 1. Månaden inbröt med skarp kyla; thermometern stod vid fryspunkten, men sjönk slutligen till 29°, och en våldsam snöyra betäckte höjderna för första gången denna sommar; tillika var stormen den häftigaste vi denna årstid utstått. Vinden varierade mellan vestlig och nordlig; och änskönt han fortfor att sammandrifva den lösa isen, kunde denna icke hinna långt, utan uppehölls snart af den fasta massan i det inre af viken. Vår egen väg till fasta landet tillspärrades af två ansenliga isberg.

Sept. 2. Samma stormväder blåste och var ganska våldsamt kl. 2, då en för oss osynlig månförmörkelse inträffade. Isen dref söderut, med stor hastighet, och vräktes tillsamman i ofantliga massor. På aftonen minskades vinden, och snön, som fallit på höjderna, försvann.

Sept. 3. Blåsten var icke så stark, och isen låg stilla; men det frös häftigt om natten, med thermome-

tern vid 29°. Väderleken var följande dag vacker, och som högt tidvatten afvaktades kl. 2 om morgonen, sökte vi komma öfver stenbanken mellan ön och fasta landet; men innan vi kunnat varpa oss ut, blef fartyget stående på grund, med blott 14 tums vatten. Häraf begagnade vi oss emellertid till undersökning af skeppets botten, och reparerade jemväl några mindre skador, som det fått af isen. Sedan vi satt det på strand, började vi att lätta det genom aflastning af fyra fat vatten och tio fat med andra artiklar i båtarne, för att möjligen göra det flott vid nästa flodtid, och lade ut bogserlinor för samma ändamål. Det snögade om dagen, och natten var lika kall. Vi hade det missöde att förlora vår bästa hund, som dog.

Sept. 5. Vi måste i dag arbeta med allvar. Kl. 2 om morgonen sökte vi att bringa skeppet öfver refveln, men förgäfves. Vinden blef sydlig och tidvattnet uppnådde ej vanlig höjd. Vi måste derföre lätta fartyget, då tidvattnen nu aftogo, enär vi ej kunde äfventyra att på detta vis qvarligga. En landgång utlades alltså till klipporna, på åtta alnars distans, hvaröfver vi förde alla våra återstående förråd och lifsmedel, jemte ångmaschinens ännu öfriga jernbråte. Om aftonen blef vinden ostlig, med någon snö, och gaf oss hopp om ett bättre flodvatten nästa dag. Tre hål upptäcktes härvid i skeppets botten, under spaningen efter den läcka som besvärat oss, och de blefvo nu igenfyllda.

Sept. 6. Ett nordligt vindskifte medförde ett tidvatten, som gaf oss tillfälle att stöta loss ifrån banken ganska tidigt om morgonen. Men isen var så grundfast,

fast, att vi ej kunde hinna långt nog, för att undvika att sjelfva råka på grund, när flodvattnet skulle falla, och vågade ur sådant skäl icke att bringa ombord myc-ket af hvad vi fört i land. Om dagen var allting öf-vertäckt med snö, som till någon del upptinade under ett lenväder mot aftonen. Natten var klar och kylig.

Sept. 7. Det blåste en nordlig storm under nat-ten, men isen förblef orörlig. Mot morgonen sökte vi arbeta oss ut, för att vinna en fots ökadt vattendjup, hvilket satte oss i stånd att påskynda fartygets last-ning; hvarefter vi, med tillhjelp af isen vid bogarne, uppnådde en ny fots vatten, och på detta sätt trängde tio fot vidare. Detta var ett tillräckligt djup, att med-gifva en total omlastning; men gaf oss fullt upp att göra i två dagars tid. Thermometern var 5° högre, med någon snö.

Sept. 8. Vind- och vädervexlingar voro ringa; och vi fortsatte våra aflastade förråders omstufning. Vid bogarne upphöggs isen, för att ej hindras vid ett annat försök. Nästa dag var utan någon vigtigare förändring, med undantag af att mer is borthöggs och skeppet fram-flyttades några fot längre. Allt togs emellertid ombord och instufvades. Nästa dag bragte oss ingen hårsmån vidare. Insjöarne på land hade ännu ej tillfrusit, ehuru is anskjutit i gölarne.

Sept. 11. Vinden var sydlig, men otillräcklig att röra den tunga isen. Vattnet mellan ön och fasta lan-det var betäckt med tunn is, med ett illa förebådande utseende, och temperaturen föll vid solens nedgång till 21°. Vi fortsatte isens upphuggning, och skeppet fram-

skred ännu litet mera. Kölden syntes nu med allvar vilja infinna sig, hälst thermometern om midnatt var 18°; och några vildänder, som skötos, voro nu snarare en plåga än ett välkommet byte, emedan vi funno att de begåfvo sig åter mot södern.

Sept. 12. Temperaturvexlingarne för dagen voro ganska oväntade; thermometern sväfvade mellan 16° och 41° från kl. 4 e. m. till middagen. Besättningen, som gick i land efter messan, fann vattnet likväl alldeles betäckt med vikis.

Sept. 13. Måndagen föll någon våt snö, och, ehuru vinden var sydlig, hade densamma, såsom af lindrig art, ingen verkan på hafsisen. Under nattfloden bragtes skeppet vid pass 10 fot vidare, och den is vi hade att genomskära, var ej så hopfrusen, att dess särskilta stycken hunnit sammanfogas. Nästa dag var vacker; men detta var intet gynnande väder för oss, som behöfde en storm, och denna af eget slag. Middagsvärmen var densamma. Åsynen af en skjuten hare var ingenting mindre än tillfredsställande, ty den hade nu erhållit sin vinterdrägt.

Sept. 15. Vinden friskade upp om natten från sydvart; isen började röra sig norrut vid flodtiden, och efter gryningen var den ganska lös, samt full af klaror och gölar. Natt-tidvattnet satte oss i stånd att komma ett stycke längre, och dagfloden bragte oss på fem famnars djup, ehuruväl icke två skeppslängder från vår gårdagsställning. Hvad som återstod på land af jernbråte, ankaren m. m. fördes derföre ombord; men detta borttog hela dagen. Om aftonen var allting klart; men

blåsten afstannade, och isen drefs alltjemnt upp och ned af tidvattnet.

Sept. 16. Vinden lände oss i dag till ringa nytta; den var lätt och ostadig, mellan sydlig och vestlig; men som isen nära oss blef lösare, bragtes skeppet två kabellängder framåt, för att begagna någon tilläfventyrs förekommande öppning. Några klaror sågos mot aftonen utmed kusten norrut. Thermometern var vid 40° om dagen och 29° om midnatt, samt föll nästa morgon till 25°, då ett norrsken observerades. I dagningen kunde vi se att isen drifvit från land, men ännu låg en fullständig bank mellan skeppet och ett klarvatten, som förde till en tre mil norrut belägen udde. Kl. 2 e. m. syntes den uppbryta; då vi genast lade ut, varpade oss genom den omgifvande vik-isen, samt befunno oss slutligen, efter en halftimmas förlopp, ännu en gång i klart vatten och under segel.

Under segel, — vi visste knappt huru vi voro till mods, eller om vi ens trodde det sjelfva. Man måste vara sjöman, för att känna, att skeppet, som flyger under oss, som lyssnar till och lyder den minsta rörelse af handen, som tyckes röra sig efter vår vilja, är ett lefvande ting, ett väsen som fogar sig efter ens önskningar; icke en död kropp, en kastboll för vindar och vågor. Men hvilken sjöman kunde väl känna detta såsom vi, när denna varelse, som plägat föra oss simmande öfver oceanen, hade ett helt år förblifvit lika orörlig, som isen och klipporna omkring densamma, duglös, olydig och död? Det syntes hafva uppvaknat till nytt lif; det lydde oss ännu en gång, gjorde hvad vi önskade; och till bekräftelse häraf voro vi nu fria. Det

var glädjens första utbrott öfver en återvunnen frihet; men det dröjde ej länge, innan vi, i likhet med så många andra frihets-kämpar, funno, att det mål, för hvilket vi arbetat, ej skulle skänka oss någon lycksalighet.

Nu omsider utsluppna, framryckte vi tre mil vidare; men här mötte oss en isbank, som tvang oss att göra fast vid en norrut belägen udde; och i en temligt beqväm hamn mellan två isberg tillbragte vi natten. Vi sköto några hjerpar i land, att fördrifva tiden, och sågo många skälar. Thermometern om midnatt var 30°.

Sept. 18. Emellertid kastade vinden tyvärr om åt söder; och om morgonen var vägen tillspärrad, samt nödgade oss qvarstanna. På öppna sjön dref isen fram och tillbaka för tidvattnet; och om aftonen, då vinden blef nordlig, bortfördes han ännu en gång med fart söderut. Den ymnigt fallande snön betäckte landet fullkomligt. Fyra skjutna harar gåfvo oss icke särdeles hugnad under detta uppehåll, ehuru de medförde ett ombyte i matanrättningen.

Sept. 19. Ett stormväder uppstack oförmodadt gårdagsaftonen, fortfor nära middagen, då högt vatten inföll och bidrog att ännu mer öka detta, hvaraf våra isberg gjordes flott, men ändrade icke så deras läge, att hamnen förstördes; medan en ankommande större isflo värnade oss för en tryckning, som hotade att blifva betydlig. Allt rum upptogs väl af isen; men som vinden lade sig, frös den ej fast, utan hölls af floden i skiftande rörelse. Om aftonen var den något lösare. Ingenting hindrade Söndagens värf. Thermometern stod vid 25° om midnatt.

Sept. 20. Isen uppgick så obetydligt, under en vestlig kultje, att det tjenade oss till intet; och som vi voro infrusna af ny is, måste vi hugga omkring skeppet. Vår inspärrning blef nästa dag fullkomnad, genom ett sydostligt väder om morgonen, då isen trängde inpå oss. Efter många vexlingar, öfvergick det slutligen till NNV, och blåste med häftig storm. Den häraf i snabb rörelse bragta isen kom i beröring med bergen som skyddade oss, samt dref dem och oss framåt, tills vår akterstäf låg vid pass 20 alnar från klipporna. Krusenstern vräktes i detsamma upp utur vattnet. Lyckligtvis blefvo de oss hägnande isbergen icke bortförda; eljest skulle vi hafva följt dem in uti den rörliga massan, eller slungats mot klipporna; hvardera en vådlig ställning, om icke ännu värre. Temperaturen föll till 48°, och stormen åtföljdes af snö.

Sept. 22. Han fortfor nästa morgon, men isen i fjerden syntes till en del borta. Längre fram på dagen tilltog emellertid stormens våldsamhet, och vi inspärrades mer än förut, ehuru ett klarvatten ännu återstod; för öfrigt var allt en fast issträcka. Om natten saktades blåsten. Nästa dag timade intet ombyte. Vi voro fullständigt infrusna, och måste kringsåga skeppet, för att bringa det i upprätt ställning, emedan det lutade på sidan. Hela dagen snögade det starkt, som fortfor den 25. Veckan var tilländalupen, och vi voro fåfänga och orörliga. Thermometern uppnådde 30°, efter att hafva varit vid 24° de förra dagarne.

Sept. 26. Ingenting afbröt Söndagens förrättningar och hvila; ej heller inträffade något omskifte. Temperaturen syntes likväl småningom falla; den hade blott

varit 7° om natten, och utgjorde ej mer än 14° hela måndagen. Ett klarvatten sågs vid närmast belägna öar. Det vidgades dagen derpå; så att vi, om isen ej hindrat, hade kunnat göra någon fart norrut.

Sept. 29. Thermometern föll till 5° och gårdagens klarvatten betäcktes med vik-is. Den omgifvande vrak-isen sammanfrös jemväl så, att endast ett stormväder kunde skingra densamma. Vårt hopp om frihet försvann således snart; och frågan blef nu att genomsåga isen, till ernående af en hamn, som kunde blifva vårt hemvist till den bättre delen af ett nästkommande år. Den befanns en fot tjock; och som flera stora stycken lågo i vägen, var framträngandet ganska långsamt och arbetet strängt. Det blåste ej nog, för att hindra anskjutningen af vik-is.

Sept. 30. Under samma låga temperaturs fortfarande, betäcktes hela hafvet nu med is. Anledning gafs sålunda ej mer hvarken till hopp eller fruktan; och på all oro var åtminstone slutet uppnådt. Det bekymmer, hvaraf vi så länge lidit, hade öfvergått till lugnet af fullkomlig visshet. Vårt vinterfängelse låg framför oss; och allt hvad vi nu hade att göra, var att uppnå detsamma, uppföra vår amfibiska boning, och, med ena foten på land och den andra på hafvet, "beväpna oss med tålamod."

Fastän vi gjort mycket, funno vi det ännu förknippadt med ett ganska besvärligt arbete att genombryta återstoden af denna is, som ehuru först nyligen danad, redan var 16 tum tjock, utom de lösbrutna stycken från förra vintern som dermed förenat sig. Dernäst borde de utsågade styckena upplyftas på ytan,

emedan de ej kunde sänkas under fältet; och således gjorde vi blott 18 fots väg denna och föregående dag, en långsam seglats, ehuru lyckligtvis vår hamn ej var aflägsen. Allt tycktes nu sammansvärja sig mot oss, helst detta var årsdagen af vår infrysning tre mil från samma ställe vi nu sökte att uppnå; medan vi tilläfventyrs åter voro fångar — ty hvem kunde veta det? — för ett nytt år. Det var slutet af September; men hufvudinnehållet af nämnde månad 1830 är ett bland de minst angenäma jag ännu haft att anföra.

Det var nu vinter, utan all fråga. I theoretiskt afseende borde det så hafva varit; och att det var sådant i verkligheten, derom hade vi länge ägt visshet, ehuru mycket vi än sökt smickra manskapet eller oss sjelfva med förespegling af motsatsen. Det hade varit en af göromål och arbete upptagen månad; men ett gagnlöst arbete, så vida intet resultat följt och allt arbete varit utan verkan. Det var i alla hänseenden en förlorad tid, som ställt vår ihärdighet på de bittraste prof; det förflutna hade ingen månad att uppvisa, hvarunder vi ej gjort något nyttigt, eller åtminstone anstalter dertill, under en tillfredsställande verksamhet; ingen, som ej utlofvat hvad ännu bättre var, förhoppningar, och dessa lifligast då, när utsigten till befrielse var mest aflägsen. Vi borde numera, åter för ett helt år, inskränka oss till blotta förhoppningar; räkna månader, veckor, ja till och med dagar, men med mindre förtröstan än under sistlidne vinter.

Den som kan hoppas för andra gången, liksom han gjorde den första, är lyckligare lottad af naturen än vårt folk syntes vara. De modlösa kunde ej dölja

sina känslor; ehuru jag, hvad det större antalet beträffar, bör tillstå att deras belåtenhet, eller snarare resignation, öfversteg min väntan. Det var min pligt, att visa dem taflans ljusare sida, genom skildringen af vår framgång i upptäckter, vårt skepps förträffliga tillstånd, det trefliga hem hvartill vi nu lärt oss att förbyta detsamma, vårt rika förråd af lifsmedel, vår goda helsa och samdrägt samt den bättre hamn vi nu skulle ernå, och derifrån vi lättare kunde reda oss i framtiden. Men den ljusa sidan af lifvet skådas icke så lätt genom ett mörkt glas; och jag måste således förtro mig åt tiden och vanan, samt hoppas, att under våra egna tillgångar och gemenskapen med infödingarne, af hvilka vi hoppades blifva försedda med friska förråder, och innan kort med tillfälle att förnya våra ufärder till lands, tiden skulle förflyta och närvarande vedermödor lindras.

Vid öfversigten af denna månads väderlek och temperatur, visar sig att de voro strängare än under loppet af föregående September; samt på en gång lofvade en tidigare och kallare vinter. Högsta och lägsta temperatur-beloppet för den innevarande utgjorde plus 43° och 5°, samt medelförhållandet plus 27° och 42°; under den förra hade de båda förstnämnda varit plus 50° och 8°, den sednare åter plus 32°. I September 1829 inträffade åtskilliga stormväder söder- och vesterifrån, hvaraf kusten så renades att den ofta kunde beseglas; men nu hade ingen enda bris från dessa trakter försports, i stånd att verka på isen. Tvärtom hade flera nordliga starka stormar inställt sig; så att nästan lika hastigt som isen i södra delen af detta haf lossnade, rummet fylldes med tjockare mas-

sor från norden. Det var, likasom skulle den norra oceanen afbördat alla sina förråder i denna trakt; och vi visste, att han nu ostridigt alstrade ett outtömligt förråd, hvarjemte, liksom skulle spärrningen ännu ej varit tillräcklig, hvarje litet vindskifte från nordvart till öster, fyllde de små fjerdar som kunnat skänka oss en tillflykt. Så obehagligt detta redan var i sig sjelf, förvärrades saken ännu mera af tidvattnens tillstånd, som ej läto dessa en gång grundfasta massor utflyta; de kunde således ej aflägsnas, äfven om vi genomskurit dem, medan de, en gång vräkta mot kusten, lika fullkomligt dermed införlifvades under den följande sommaren, som klipporna sjelfva.

Jag behöfver vid denna öfversigt, ej återgå till någon allmän skildring af händelserna på skeppet; de förete mindre intresse än vanligt; och vi hade ej varit i tillfälle att göra några iakttagelser af vigt. Vår jagtkalender innehåller föga mer än några fruktlösa skott på skälar, och en hvit björns fåfänga eftersättande.

TRETTIONDEFJERDE KAPITLET.

Issågning. — Infrysning för vintern. — Öfversigt.

Oktober 1. Månaden började med klart väder, och under loppet af dagen uppgick så mycken vik-is i NO, att något klarvatten blef synligt. Detta verkade likväl ej på den starkare land-isen; och genom ett isberg, som remnade i vårt grannskap, erhöllo vi en våldsam stöt. Issågningen förnyades med något större framgång. Thermometern var vid 12° om midnatt. Om Lördag var obetydligt omskifte, men vårt arbete mödosammare; och i denna ställning slöts en ny vecka.

Okt. 3. Vi nödgades fortsätta samma brydsamma arbete, och hela vinsten var blott 16 fot, som likväl befriade oss från isbergens tryckning. Denna hade varit ganska besvärande, om icke ännu mer; emedan de höjde sig öfver fartygets skansdäck och lyftade det så i höjden, att det låg tre à fyra fot öfver vattenlinien. Måndags morgon kom med en storm, som afbröt några isstycken, men gjorde oss ingen tjenst. Våra bemödanden förskaffade oss blott en tillökning af nya 16 fot. Thermometern förblef stående vid 20°, med tidtals infallande snöyra.

Okt. 5. Ett lugnare väder gynnade något mer våra operationer, i följd hvaraf vi framskredo 18 fot.

Det snögade om dagen, med nordlig stormvind om aftonen, och thermometern föll om natten till 13°. I dagningen den 6 var vädret vackert; blåsten hade uppbrutit den nya vik-isen norrut, så att något klarvatten åter syntes. Sågningen fortgick ytterligare 20 fot, hvarigenom skeppet bragtes vår tillämnade ståndpunkt för vintern ännu närmare. Natten var lugn och klar; temperaturen föll till 10°.

Okt. 7. Vi framskredo 50 fot i dag, men hade blott 6 fots vatten vid ebben: ehuru vi nu ändteligen voro qvitt den tungare isen. Mot morgonen föll thermometern till 5°, och i dagningen var intet tecken till vatten åt något håll synbart. Allt var is; och märkligt är, att samma förhållande ägt rum i dag för ett år sedan. Vi hunno emellertid ännu 50 fot, och den följande 40; men nu endast på tre fots vatten, måste vi förtöja fartyget. Thermometern hade jemnt varit låg, och denna afton blott 6°; men vädret var lugnt och klart.

Okt. 10. Vi sågo oss numera innan kort tvungna att följa den negativa skalan af thermometern ej mindre än den positiva. Han stod vid fryspunkten om morgonen, och hade ej uppnått denna punkt sistlidne året före den 19 i samma månad. Vi nödgades således åter arbeta om Söndag; emedan ett nytt tvenne dygns frostväder af denna art skulle göra det högst svårt att genomsåga isen, som ännu var $3\frac{1}{2}$ fot tjock. Blott halfva den nödiga vägen var fulländad; ehuru det för skeppets säkerhet var oundgängligt att föra detsamma till ett ställe, der det vore flott, hvilket först med-

gafs på ett afstånd af 100 alnar. Vi vunno blott 30 fot med alla våra ansträngningar.

Okt. 11. Väderleken var oförändrad, och vi framskredo 45 fot. Nästa morgon betäckte en dimma tacklet med is och vi tillryggalade en lika stor rymd. Den 13 var en skön, lugn och klar dag; på land hade solen smält snön på klipporna, ehuru middags-temperaturen var 8° och föll till 1° om midnatten. Nya 45 fot vunnos genom sågning.

Okt. 14. På förmiddagen utbrast ett vestligt stormväder, med snö, hvaraf thermometern steg till 12° och slutligen till 22°, om midnatten. Sågningen fortsattes men vinden nekade oss att bringa skeppet i rännan. Stormens styrka ökades ända till morgonen den 15, då stiltje uppkom; och vi kunde se att den nya isen på öppna sjön åter gått upp och visade något klarvatten. Skeppet avancerade 50 fot denna dag och 45 den följande; men blef icke flott vid lågt vatten. Vädret var ostadigt; och thermometern förändrades icke väsentligt.

Okt. 17. En ny vecka hade föga uträttat och vi måste ännu en gång göra Söndagen till en arbetsdag, hvaraf vinsten blef 40 fots väg. Ett den förra aftonen uppkommet stormväder fortfor till middag. Ytterligare 20 fot vunnos om Måndag, då klarvattnet norrut syntes större. Nästa dag hunno vi till 30 fot; isen var så tjock, att den måste lyftas med vindspelet. Från land kunde jag se is anskjuta i vattnet, hvilket stormen renat de förra dagarne.

Okt. 20. Temperaturem föll från 12° till 4°. Trettio fot medhunnos; men isens tjocklek tilltog ha-

stigt. Den 21 var vårt framskridande 40 fot, och vi hade alldeles förlorat klarvattnet ur sigte. En stark storm med snö hindrade arbetet om morgonen; men på aftonen erhöllos 14 fot, som gjorde oss nästan flott vid lågt vatten. Nästa dag medhunnos lika många. Under dessa fyra dagar hade vädret varit mycket ostadigt, äfvensom temperaturen; men den var i allmänhet högre än förut, och denna natt 21°.

Okt. 24. Det blef åter nödigt att arbeta på Söndag, och mödan var trägnare, emedan isen var 16 fot tjock. Äfven genomsågad, var den för tung att bortskaffa, och sänkas kunde den ej; hvarföre vi måste upphugga en rymd för styckena på det tunnare kringliggande fältet, för att lägga dem der och sålunda skaffa oss utrymme. Arbetet slutades likväl ej tids nog att medgifva skeppets vidare flyttning.

Okt. 25. Dagen var vacker och klar, men thermometern föll nära under fryspunkten. Vårt skenbart ändlösa arbete återtogs; följande dag aflägsnades tjockisen, och stället till dess mottagning uppröjdes, så att 40 fots väg blef tillryggalagd. Nästa dag var vinsten 50, då vi ändteligen blefvo flott med lågt vatten. Vi hade sett en stor mängd harar, räfvar och foglar, några af de förra dagarne under vår vandring på land, men hade skjutit litet eller intet.

Okt. 28. Vädret syntes hafva allvarsamt ändrat sig denna dag; temperaturen föll från noll om morgonen till minus 10° om aftonen. Snön på land var knädjup, och gjorde gåendet ganska besvärligt. Vi hunno blott 13 fot, emedan isen var ganska tjock och tillfrös lika hastigt som den genombröts. Nästa dag

ryckte vi 14 fot vidare, så att vi hade elfva fot vid lågt vatten. Det blåste något om natten och temperaturen steg till plus 6°.

Okt. 30. Vi sågade ännu sex fot vidare; det var ej mycket; ännu återstodo 200 alnar innan djupare vatten eller en bättre ställning kunde ernås, motsvarande ett hundrade dagars arbete, enligt samma förhållande. Men isen blef dagligen så mycket tjockare, att vi icke hoppades inverka på honom under denna tid, i enlighet med hvad vi redan försökt; och som vår plats åtminstone ej var osäker, då vi öfverallt inneslötos af isen, beslöto vi göra en ända på våra mödor och qvarblifva der vi voro. Vi kunde nu göra Söndagen till en Bön- och Hvilodag, hvilket ej var mindre angenämt än nödvändigt.

Hufvudinnehållet af Oktober kan föga annat vara än en rekapitulation af våra ansträngningar, då hela månaden åtgått till något ännu sämre än en snäckgång, hvars hela belopp, med allt vårt bråk, endast utgjorde 850 fot. Vi hade icke ens, med allt detta, uppnått den plats vi först åsyftat; vi voro dock ej långt derifrån, och måste finna oss i vårt öde. Jag tror, att några bland oss ej kunde underlåta att beräkna antalet af århundraden som erfordrats till en enda nordvestlig genomfart på detta vis; likasom andra spekulerade på den å Loyds kaffehus för en dylik resa utfästade belöning; om någon ville åtaga sig att "skrifva densamma."

Om vår plats icke var osäker, var den emellertid på intet vis önskansvärd. Jemförelsevis var likväl vinsten betydlig; hälst, om vi qvarstadnat på grundt vat-

ten, hängande på isbergen, skeppet nästan ej kunnat bebos, för dess rörelses och ombytliga läges skull, samt tillika kunnat förstöras. Om isens småningom ökade tjocklek, jemte nödvändigheten att upptaga hvad som ej på vanliga sättet kunde försänkas, och det ofta stränga vädret, gjorde denna månad högst mödosam för skeppsfolket, syntes likväl ansträngningen framkalla hvarenda mans ihärdighet. Ingens hälsa hade lidit, och på det hela hade denna jemna verksamhet varit förknippad med en ej oväntad förmån, emedan den afledt uppmärksamheten från det förnämsta ämnet till bekymmer och vant oss vid ett nytt fängelse för en stundande vinter.

Då vi nu stodo i begrepp att börja en ny vistelse af föga mindre än ett nytt år, i bästa fall, sedan vi redan förut blifvit dömda till en dylik af 13 månader, blef det ändamålsenligt att göra ett öfverslag å våra förnödenheter, samt att fastställa matordningens belopp och natur för den tid som nu ingick. Dessa uppgifter kunna ej äga synnerligt intresse för läsare i allmänhet; men då det är i sådana ämnen seglare forska efter upplysning, kunna de ej åsidosättas, hvarföre jag till de senares beqvämlighet och till besparing af de förras tid, här vill meddela dem i möjligaste korthet, enligt original-uppsatsen deröfver.

Uppgift å Lifsmedel ombord på Victory den 1 Okt. 1830, jemte de för besättningens mathållning vidtagna anstalter.

Bröd, Hvetmjöl och Surrogat derför.	Andrew's mjöl 16 fat, innehållande 7,928 ℔ Scotts d:o 7 fat. . 3,164 Fury's d:o 8 fjerdingar . . . . . . 192 Beechy's talg 36 ℔ Fury's d:o 180 = 1,080 flr. Bedwells Russin 700, bröd 1300 = 2,000 d:o	Lifsm. i 2 år för 23 man = . . . 19,514 ℔ = återstående ombord . . . . . 17,364 Deficit för 2 år . 2,150 Men med en tretiosjettedels rabatt för läckage, endast räckande till den 1 Juni 1832
	Salt oxkött 2,844 ℔, salt fläsk 5,350 ℔ . . . . . 8,194 Torkadt kött 5,056	Åtgång af salt oxkött, fläsk och torrt kött för 27 man . . . . . . 12,061 = öfrigt ombord 13,250

Detta öfverskott utgöres helt och hållet af salt fläsk eller med rabatt af läckage $2\frac{1}{2}$ . . . . , öfverskott 1,189

Socker 2 fat, och en låda Bedwell 1,184 ℔. Fury $2\frac{3}{4}$ B. 1,049 ℔ . . . 2,233 ℔ Pannsocker, en låda . . . 30	Åtgång för 2 år med läckage . . 2,828 = öfrigt ombord 2,738

Qvantum socker, deficit för 2 år, från Okt. 1, 1830 90

Cacao, 6 kistor, Bedwell, 595; Fury $2\frac{3}{4}$ mindre fat, 614=1,209 #. Proportion för 2 år 1,371 #. Diff. 162 # bristande tillgång för 2 år.

Men sistnämnde brist ersatt med Thé, 1 kista 82 # $\frac{1}{8}$ d:o 14 #, fyller thé- och cacao-behofvet för 2 års tid.

Ärter, spritade $7\frac{1}{2}$ fat 18 skäpp. 6 gall., runda d:o 1 fat 3 skäpp. 6 gall. = 22 skäpp. 4 gall. Åtgång för 2 år = 32 skäpp. 4 gall.; Deficit för 2 år = 10 skäpp.

Spiri-

Spirituosa: Rum 120 gall. Ris, 250 #, Citronsaft för ett år, enligt närvarande ransoner. Insaltade grönsaker, 4 smärre kuttingar; Citronskal 2 lådor; senap 2 askar; Hafregryn, 5 tunnor.

Härtill kommer Buljong i fast form, 100 gall., som jemte ett fat vin var de sjuka förbehållet. Då vi således funno oss äga lifsmedel, med lagom tillräckliga portioner att upprätthålla naturen i detta lufstreck, till år 1832, då vi antingen måste hafva uppnått Furys förråder, om sådane då skulle finnas öfriga, eller öfvergifva skeppet, för att rädda våra lif, beslöto vi göra följande anstalter, föreslagna af Mr Thom, som, medelst förunnandet åt besättningen af en köttdag och en soppdag, om hvartannat, i ett halft års tid, att börja från d. 1 Nov. 1830, syntes variera mathållningen bättre än hvarje annan utväg.

1. Måndag $\frac{3}{4}$ # salt kött och $\frac{1}{4}$ d:o Hvetmjöl.

2. Tisdag $\frac{1}{2}$ # torrt kött och $\frac{1}{4}$ d:o med hafresoppa.

3. Onsdag 1 # fläsk med ärtsoppa.

4. Thorsdag $\frac{1}{2}$ # torrt kött och $\frac{1}{4}$ d:o i hafresoppa.

5. Fredag $\frac{3}{4}$ # salt oxkött och $\frac{3}{4}$ # hvetmjöl.

6. Lördag $\frac{1}{2}$ # torkadt kött med $\frac{1}{2}$ # af d:o till hafrebröd.

7. Söndag 1 # fläsk med ärtsoppa.

8. Måndag $\frac{3}{4}$ # torrt kött med rotsoppa. Således hade manskapet supanmat 6 dagar af hvar åttonde samt de öfriga två oxstek och pudding — hvarigenom en jemn mathållning bibehölls. Härigenom hoppades vi

att dess hälsa skulle skyddas, och sätta folket i stånd att uthärda vårens mödosamma arbete.

Jag bör anmärka att skeppets plats var i en vik mot söder, efter att hafva inkommit i en fjerd österut, som kallas Sheriffs-bay, hvaremot den östra landtudden benämndes Watch-point (Vakt-udden).

Fastän klarvattnet på öppna sjön ej sträckte sig lika långt söderut som förra året, gick det längre öppet; och oaktadt köldens stundom' strängare beskaffenhet, var medeltemperaturen fem grader högre än i motsvarande månad 1829; den högsta hade varit 24° och den lägsta 12°. Den slutade jemväl vid plus 24°, eller 40° högre än sista dagen af förlidna Okt. månad.

Som vi blott hade läkaren att umbära för jagten, hade vinsten också varit motsvarande; men som trakten varit ett tillhåll för Esquimauerna sistl. år, hade djuren i allmänhet blifvit bortskrämda eller utödda. Vår nuvarande vistelseort låg helt nära de kojor som då af dem beboddes.

J. Ross. J. T. Willmore.

Printed by Gaywood & Co

COPELAND ISLANDS AND SHERIFFS HARBOUR.

London, Published 1834 by Captain J. Ross, R. N.

TRETIOFEMTE KAPITLET.

Tilldragelser i November 1830. — Månadens öfversigt. — Händelser i December och rekapitulation.

November 1. Månadens början var åtminstone gynnande; temperaturen var öfverhufvud vid plus 21°, med vinden omskiftande både i rigtning och styrka. Att begynna våra vintertillredelser, firades seglen och masttopparne nedtogos. Dagen derpå blåste en häftig storm, som sedan aftog, och thermometern föll till minus 4°. Beläggningen till tak öfver skeppet började och fortsattes den 3:dje. Nästa dag snögade det och blåste så starkt, att manskapet måste arbeta under däck. Vinden låg från nordvart, men kastade ofta om; äfven thermometern varierade mellan noll och plus 24°.

Nov. 5. I dag öfverdrogs taket med segel; dalar och remnor i land voro uppfyllda med snö. De kondenserande kärlen återfingo sin gamla ställning. Om Lördag var täckningen färdig, däcket klareradt och många saker ställda till rätta. Det snögade båda dagarne, och temperaturen föll icke under plus 22°. Söndagen var en hvilodag; och regelbundenheten i vår gudstjenst återställdes.

Nov. 8. Det snögade så starkt på förmiddagen att manskapet ej kunde arbeta utombords; men inomskepps fanns tillräckligt att göra. Den 9:de blef snön kring fartyget lösbruten samt dagen derpå uppstapplad i form af en inhägnad, likasom förlidet år. Väderleken dessa två dagar varierade mycket, och thermometern svåfvade mellan 10° och 16°, men den 11:te utbröt en häftig snöyra, som fortfor 16 timmar, då temperaturen varierade mellan minus 2° och minus 16°.

Nov. 12. Intet arbete hade kunnat förrättas utombords gårdagen, men denna dag som var vacker och med lindrig kyla, fortsattes inhägnaden. Nästa dag var lika vacker, men thermometern föll till minus 20°, den lägsta som förekommit. Samma dag i förlidne Nov. månad var den plus 26°, hvilket utgör den betydliga skilnaden af 46°.

Nov. 14. Det var en klar och lugn söndag, men kall nog, emedan thermometern föll till minus 29°. Ett lysande norrsken var den enda märkliga händelsen. De hade sällan eller aldrig visat sig på en lång tid. En eldvak upphöggs om Måndag och inhägnaden fortfor. En mulen himmel nästa dag gjorde att thermometern steg 5 à 6 grader, men eljest timade intet ombyte i vädret eller våra företag.

Nov. 17. Denna enformighet afbröts i dag blott af litet snö och af manskapets anstalter denna och följande dag till uppförandet af ett observatorium, då thermometern föll ända till minus 36°. Den 20 började des iakttagelserne och några stjernors gång bemärktes. Om dagboken öfver veckan är så mager, företer ejheller Söndagen någonting nytt af vigt.

Nov. 22. Dagens förnämsta omvexling var den, att en svart räf fångades i snaran; han var den första vi sett denna årstid. Detta djur var ungt och uthungradt; det slukade genast hvad som framsattes. Vi gåfvo det samma plats som blifvit ledig genom den förras död. En pelare för thermometern uppfördes dagen derpå. Det vanliga arbetet fortgick; väderleken blef småningom kallare, fastän klar, och åtskilliga stjernors banor anmärktes.

Nov. 25. Thermometern var vid minus 39°, och qvicksilfret frös för första gången. Man har trott att qvicksilfret utvidgades genom köld, likt många andra metaller, och derföre skulle spräcka glaskulan. Detta är icke händelsen; tvertom sammankrymper det, i stället för att utvidgas, i likhet med bly, tenn o. fl. a. Solen steg ej i dag öfver de södra bergen, och sågs derföre icke från skeppet, men väl från den högländtare trakten i land; detta var första förebudet till en lång stundande vinternatt.

Nov. 26. Veckans båda sista dagar voro utan intresse eller omvexling. Väderleken var än mulen och än klar, stundom hotande med snö och thermometern steg till minus 16. Söndagen var den 11° och den återstående dagens skildring är den vanliga. Den föregående hade inhägnadsarbetet och andra sysselsättningar fortgått.

Nov. 29. Morgonen var blid och vacker. Jag vandrade till stället der skeppet förra gången öfvervintrat. Jag fann vår gamla hamn ganska uppfylld med tjock-is; detta var äfven förhållandet med viken. Jag ansåg, utan fråga, närvarande liggställe förmånligare,

utom att det låg betydligt längre norrut, som var vår tillämnade kosa. Det synes visserligen icke särdeles maktpåliggande att tala om två eller tre mil såsom en vunnen ansenlig vägsträcka; men när man besinnar, att vi på en hel månad knappt seglat 300 alnar, samt att den lyckliga tillfälligheten att vara tillstädes när och hvarest isen öppar sig, om också blott för en timma eller tvenne, kan afgöra utgången af en fri undkomst eller ett vinterfängelse i dessa ödsliga istrakter, så voro äfven två mil ett ämne till lyckönskan.

Jag ansåg nu rådligt att utsätta några vägledande kännetecken för infödingarne, emedan de sannolikt skulle innan kort uppsöka skeppet. Dessa tecken anvisade blott dess nuvarande plats, och detta var nog. Vi kunde äfven förmoda, att de skulle söka oss, tills de funno vår vistelseort, hälst deras intresse dervid var större än vårt; ehuru också vi ej litet önskade det, då vi hoppades genom dem erhålla färska förråder af hvarje slag. Jag såg hvarken något djur, eller spår dertill på min vandring.

Nov. 30. I går och i dag inlade manskapet krutet i ett på land uppfördt magasin. Det var en vacker dag, och vi gingo till bergen att beskåda solen, men en mistbank fördunklade södra horisonten. En flaggstång uppsattes på höjden, till ledning för infödingarne. Temperaturen var från minus 11° till 18°. En ny månad var slutad; men dess innehåll förevisade ingen omvexlande eller intressant tilldragelse.

Hvad temperaturen vidkommer, hade denna förespeglat en gynnsam väderlek ända till den 10:de; men derefter blef denna ganska sträng, fastän något bättre

mot slutet. Medeltemperaturen var $4\frac{3}{4}°$ mindre än under sista motsvarande månad. Qvicksilfret frös äfven den 25; och ehuru något sämre qvicksilfver frusit äfven hos oss den 17 Dec., då temperaturen blott var minus 37°, uppnådde den först den 14 Januari 39°, då rent qvicksilfver frös. Perioden af qvicksilfrets verkliga frysning, mellan de båda årstiderna, utgjorde således nära tvenne månaders skillnad.

Som jag besparat de meteorologiska tabellerna för ett bihang, har jag ej hittills intagit någon dylik uppgift i den egentliga journalen; men då många läsare ej torde rådfråga dem, meddelar jag här ett prof af närvarande jemförelse, som åtminstone kan upplysa om beskaffenheten af nämnde anteckningar.

Utdrag af Thermometer-anteckningarne, tidigt på dagen verkställda af vakthafvande officeraren, och jemförda med 1829, på isen.

			Medelbel. und. Frysp.	Max. Medelb.	Min. Medelb.	Max. o. M. Medelb.
1830	Om middag	—10°.5694	—10°.774305	6°.400	15°.333	10°. 866
	Om midnatt	10°.9716				
1829	Om middag	5 .9736	— 6°.050690	1°.383	11°.133	6°.2583
	Om midnatt	6 .1277				
Temp. skilln. 1829 - 1830		—4°.723,615	4°.723,615	5°.016	4°.200	4°.6083

4° grader och 7 etc. lägre år 1830 än 1829.

Barometern		Barometer- och Chronometer-rummets temperatur.	
Kl. 9 f. m. 30.00753	1830 medelb. 30.02283	Kl. 9 f. m. 39.08	1830 medelb. 40.425
Kl. 5 e. m. 30.03663		Kl. 5 e. m. 41.80	

Temperaturen å nedre däcket var 45° — i min kajuta 34° — och i skeppskojen 50°.

Vi hade ingen anledning att ändra vår mening om hamnen. Skeppet låg utom drifisens strömdrag, när

denna började röra på sig, och detta var en ganska vigtig omständighet.

Hela månaden hade åtgått att inhysa skeppet, uppföra inhägnaden och jemna ismassorna i grannskapet, och som vi nu blifvit bättre inöfvade, hade vi jemväl fullbordat arbetet skickligare än förra året. Underdäcket hade blifvit ljusare och trefligare genom anstrykning med hvit färg.

Observatorium var uppfördt på ett berg, så nära skeppet som möjligt; och dess konstruktion hade äfven vunnit betydligt, genom snöväggar och en snögång med dubbeldörrar. Tuben till iakttagelse af planeternas gång hade lemnat några observationer. Vår jagt hade varit föga lycklig; den inskränkte sig blott till den fångna räfven.

Skolans ordentliga gång hade lidit obehagliga afbrott genom våra arbeten; men de mest efterblifne höllos till sina läsöfningar; och jag ägde skäl att tro, det besättningens fullkomliga hälsa till en ej ringa grad härflöt af den jemna verksamhet, som höll både kropp och själ fullt sysselsatta.

Dec. 1. December började mildt för känseln; men thermometern sväfvade mellan minus 12° och 22°. Isen på insjön var $2\frac{1}{2}$ fot tjock. Vi eftersatte fruktlöst två rapphöns; men jagttiden var ganska inskränkt, äfven om det vankats vildt i tillräcklig mängd; ty det mörknade redan kl. 2. Men detta var minsta olägenheten af dessa korta dagar, som i så hög grad hindra alla resor midt i vintern; ehuru tillståndet är föga bättre om sommaren, då snöns upptinande och isens be-

skaffenhet göra resor lika omöjliga under större delen af denna årstid. Lifvet i sin helhet är här afkortadt: haf och land, sommar och vinter, det är svårt att säga hvilket som är värst; och jag tror en sund tänkare skulle komma till den slutsats, att det är Esquimauerne ensamt som här känna lycksalighetens rätta hemlighet och den verkliga konsten att lefva; likasom han sannolikt icke skall tillerkänna deras själsförmögenheter denna stora och länge sökta upptäckt, men likväl nödgas erkänna, att naturen icke alltid är den styfmoder hon blifvit benämnd. Och om att äta och sofva, att sofva och äta på nytt, är ett sällhetstillstånd, som i andra länder blifvit ifrågasatt, ehuru det än följes i utöfningen, så torde ingen kunna bestrida dess värde här, eller betvifla att det i sanning utgör detta το καλον, hufvudsumman af mensklig lycksalighet. Esquimauen äter blott för att sofva, och sofver blott för att äta igen, så snart han kan; hvad bättre kan han väl göra? Anlaget är fullkomligt, hans sällhet är oinskränkt. Hade vi ej blifvit mer bildade, skulle vi gjort detsamma; men vi voro här utom vårt element, ej mindre i lifvets filosofi än i lokalförhållanden.

Dec. 2. Vädret var ej obehagligt, ehuru thermometern om dagen blott var minus 12° och om aftonen steg till 2°. Det var föranstaltadt, att två vaktkarlar af besättningen skulle om förmiddagen taga sig rörelse på land, äfvensom tvenne på eftermiddagen. Jag behöfver ej säga, att detta blifvit ansedt för ett förvaringsmedel mot skörbjugg. Vi togo en hvit räf i fällan. Det blåste starkt om natten, och följande morgon rasade en storm; men den minskades snart, ehuru det

snögade ända till aftonen. Tidvattnet befanns lika oordentligt som det fordom varit i vår andra hamn.

Dec. 4. Stormen var öfver, men snön fortfor att falla till natten. Vädret blef då vackert och thermometern stod vid fryspunkten. Denna senare snö var ungefär en fot djup, och vi måste undanrödja den långsides. En fot snö är intet synnerligt vattendjup, åtminstone ej förrän den sammanfrusit till en massa. Icke heller är det en lätt sak, att mäta det djup som motsvaras af ett snöfall; så stor är afdriften, och ännu mer svårigheten att åstadkomma någon likhet till en öfverslagsberäkning af en nederbörd, som är så otillförlitlig. Hade det varit annorlunda, så skulle vi varit lika glada som angelägna, efter ett helt års vistande, att lära känna den vanliga nederbörden i detta land och luftstreck. Så vidt jag vet, hafva inga dylika beräkningar nånsin blifvit försökta rörande dessa nordliga snötrakter.

Men om vi, under en tom beräkning, förmedelst blotta hågkomster eller väderleksobservationer, hade ansett detta land utmärkt för en betydlig nederbörd om året, torde vi ej hafva särdeles orätt. Det anförda registret, som blott utgör en vanlig anteckning af väderleken, företer många dagar af snö och regn. Framtida iakttagelser, om sådana blifva möjliga, torde närmare afgöra detta; men, huru de än må utfalla, är emellertid den här förekommande nederbörden af ringa nytta, och om snön skyler något, så är det en jordmån utan växter att derutur hämta trefnad, eller klippor, lika känslolösa för regn eller vädervexling, hetta eller köld.

Kärlen till ångans kondensering hade åter kommit i fullt bruk; vid rengöringen sistl. Lördagsafton innehöllo de omkring 35 kannmått is. Detta bevisade, att vi hade varmt nog mellan däcken; och fördelen deraf bestreds af ingen. Jag har redan anfört beskaffenheten af denna inrättning, med bifogande af den grundsats, hvarefter densamma verkade; och jemförde den tillika med den vanliga ångmaschinens kondenseringsapparat. Men jag bör tillägga, att genom detta högst enkla medel, de fordom nyttjade besvärliga utvägarne till bibehållande af manskapets trefnad mellan däcken, blefvo öfverflödiga. Man torde minnas, att intet af de kostsamma medel som användes, t. ex. korkfodring m. m., hindrade kondensationen af ånga från utdunstningen af menniskor och andra föremål på skeppet, som åstadkom ett beständigt drypande och gjorde folkets belägenhet högst otreflig, särdeles i deras sofställen. Jag vill ej tadla dem som föreslogo dylika utvägar, så mycket mindre, som mitt eget skepp år 1818 ej var fritaget från nämnde olägenhet, och då ifrågavarande preservativ ännu ej fallit mig in. Men sedan det numera blifvit med fullkomlig framgång bepröfvadt, kan jag tryggt tillstyrka detsamma bland sådana anstalter, hvilka borde användas på hvarje skepp som företager en resa i dessa nordliga trakter.

Dec. 5. Veckan var tilländalupen på det vanliga sättet; och hvilodagen iakttogs enligt sedvanan, derifrån vi gjort oss till en regel att aldrig afvika, när sådant kunde undvikas.

Den 6:te medförde intet minnesvärdt omskifte; alltför många af dessa anteckningar innehålla blott ett re-

gister öfver arbete, hvars ständiga upprepande är tröttsamt, öfver väderväxlingar, som ofta ej förete något intresse, och öfver temperaturförhållanden, hvarom samma anmärkning torde gälla; vore det ej intressant att känna tillståndet och forska efter vexlingarne i ett sådant klimat, som ej synes öfverträffas i vedervärdighet af något annat, ehvad medtäflare det i öfrigt må äga. Menniskan är ett underligt djur, när hon kan lefva i så många olika länder, i så motsatta luftstreck och af en så skiljaktig föda. Hon vore ett ännu underligare väsen, om hon, efter att nånsin hafva lärt känna ett annat land (jag behöfver ej säga ett *bättre*, då intet sämre kan gifvas), frivilligt föredrog Amerika vid Prins-Regents-sundet. Men hon har envisats att hitvandra, hvarifrån hon än må hafva kommit; om hon nånsin vetat hvad Banan-frukten är, har hon lärt sig föredraga fisktran, gjort ben till surrogat för bamburör och skälspäck för Ananas; samt äfven lärt, att en skälhud är en tjenligare drägt än en bomullsbeklädnad, och att snö kan företräda bruket af träd och sten; hvarjemte hon, icke förgätande att medtaga eld och, hvad ännu bättre är, så mycken förslagenhet hon behöfver, der gjort sig sjelf så hemmastadd, att hon afundas ingen menniska eller trakt i verlden, om hon ock kände hvilka de voro och hvad de besutto. Är väl djuret lika fåfängt öfver sig sjelf och sin öfverlägsenhet, som någon menniska under ett annat lefnadsförhållande? Om hon ej är ännu mycket fåfängare, så är det ej sannt, att alla rå och ohyfsade folkslags fåfänga står i jemnbredd med deras okunnighet och råhet. Men inrättningen är beundransvärd; och tänkaren har rätt — i allmänhet likväl; icke så alldeles i tillämpningen. Men-

niskan, i allmänhet taget, är lika lycklig i alla lifvets vilkor, på alla trakter af jorden och i alla tillstånd af odling. Helt annat är påståendet, att hon, individuellt skärskådad, är lika lycklig, eller att sällhet och lidande äro jemnt fördelta bland alla.

Dec. 7. Om dagen erböd föga nytt, så inträdde åtminstone den första solbelysta afton vi skådat; den förenade morgonen, middagen och aftonen af en sol, som aldrig uppsteg och aldrig nedgick; som, lofvande bäggedera, uppfyllde intet, och hvars högsta middag blott var en skymning, som smög sig, icke utmed synkretsen, utan öfver den korta rymd, som förkunnade, att hon ej skulle återse oss mera på länge. Likväl var det ett strålande medelting af skymning och solnedgång; medan de eldröda molnen glänste af färger, sällan sedda i vårt eget fäderneslands mera gynnade luftstreck.

Dec. 8. Anläggningen af ett observatorium för magneten hade sysselsatt oss under loppet af gårdagen, och fann oss äfven i dag vid arbetet. Intet anmärkningsvärdt timade båda följande dagar. Väderleken var på det hela angenäm, men ostadig, ehuru den kunnat kallas vacker. Thermometerns lägre sväfningar varierade mellan minus 10° och 32°, och detta var slutet på en ny veckas fängelse. De som roades af ett tomt ordspel, funno benämningen Bödelshamnen icke illa använd.

Dec. 12. Den del af besättningen, som gick i land efter messan, såg spår efter en filfras. Måndag, likasom Söndag, var lugn och klar, med ett obetydlig-

norrsken. Tisdagen föregick föga omskifte i den numera oundvikliga enformigheten af våra sysselsättningar och förströelser. Denna och flera andra dagar uppspårade vi djur, utan att se dem, medtogo bössor och afsköto dem icke, spanade efter den osynliga solen, för att åtminstone erfara om hon ännu vore till finnandes, och voro ej ledsna, då (jag kan icke säga dagen var slut, der allt var natt) men då vi ändtligen kunde sluta en ny dag genom att gå till hvila.

Dec. 15. En stark blåst med snö medförde nu ett slags omvexling, men fjettrade besättningens verksamhet, och detta var en olycka. Ingen blir under vissa omständigheter lyckligare genom förmågan att tänka; de som hade intet särdeles roande att reflektera öfver, voro dock alltid värre deran. De befälhafvande hade emellertid ingen synnerlig rätt att anse sig äga ett lyckligare eller lifligare lynne, än de, hvilkas pligt var lydnaden; ehvad förhållande än kunnat äga rum i anseende till båda delarne. De hade ett ögonmärke, hvilket de andra knappt kunde behålla i sigte; och ärelystnad eller fåfänga, eller hvilken annan bevekelsegrund, längtade efter en utmärkelse, som, under hvilken framgång som hälst, blott kunde äga en ringa tjusningskraft för dem, som endast hade att efterkomma hvad dem föreskrefs, under deltagande i de förras ansträngning, om också ej i deras ryktbarhet; men, må det anmärkas, icke dess mindre fria från allt bekymmer och blottställda för intet ansvar.

Dec. 16. Föga anmärkningsvärdt timade om dagen, utom ett mindre norrsken. Väder och temperatur afveko knappt så mycket från hvad de en tid varit,

att de erfordrade någon vidare åtgärd än en blott anteckning. Besättningens närvarande göromål var, att hölja båtarne med snö, till skydd mot elementernas åverkan. En stark storm afbröt detta; men den fortfor ej öfver dygnet. Den började likväl åter följande dag, ehuru något mildrad, och gaf oss tillfälle att för återstoden deraf egna oss åt de vanliga lördagsbestyren, som ej erfordra ett upprepande. På land blef stormens resultat sådant, att snön genom tillhårdning af vinden kunde bära vår tyngd, och att bergen blottades på deras snöbetäckning. Söndagen tillbragtes efter vanligheten, och såsom vi alltid användt denna helg, när det stod i vår förmåga.

Dec. 20. Om denna dag var utan märkvärdighet, så hade vi likväl tillfälle att derunder jemföra de af oss observerade tidvattnen. Intet utom en egen tablå, som torde vara öfverflödig, skulle kunna göra deras oregelmessighet nog synbar. Jag anmärkte samma förhållanden sistlidet år, och de voro ännu märkligare under det närvarande. Allt var utom regeln: ehvad månan än måtte verka, så gäckade emellertid de motverkande orsakerna, såsom vind, strömdrag, is och kanske ännu annat, alla beräkningar. Tidvattnet var högt eller lågt, alltsom det föll sig; och detta var nästan allt hvad vi inhämtade om saken.

Dec. 21. I almnackan var detta kortaste dagen; sådant var temligen likgiltigt för oss, som alldeles icke hade någon dag, men emedan solen uppnådde sitt största afstånd om midnatt, voro denna och den följande för oss af samma längd. Temperaturen var nere vid minus 27°, och steg till 21° dagen derpå, som var

stormig. För att bestyrka hvad jag nyss anmärkt om tidvattnen, steg floden för dagen blott en tum på förmiddagen.

Dec. 23. Det blåste starkt ända till natten, men stormen afstannade mot morgonen som blef vacker. Den var till och med lugn och intagande, och stormen, som ännu mer blottat klipporna och fyllt remnorna med snö, hvilken sedan hårdnat, gjorde vår vandring lätt och behaglig. I land förekom dock ingenting som bidrog att förströ oss: vi, liksom manskapet, erhöllo der kroppsrörelse, och detta var allt. Troligt är, att de ansågo detta snarare för ett arbete än ett nöje; men det var nödigt, mera för dem sjelfva än för oss. Natt-temperaturen var minus 18°.

Dec. 25. En häftig snöyra gjorde att Juldagens högtidligheter måste inställas; för öfrigt tillgick allt efter vanan. Dagen derpå medförde en ny helg och om Måndag återtogs det vanliga arbetet. Vädret förbättrades och dessa tre dagar var köldens medelbelopp minus 20°, hvarefter det steg till 9° med snö samt derefter åter föll till 17° de två nästföljande. En räf blef derunder fångad.

Dec. 30. Isen på insjön mättes och fanns utgöra mer än 3 fot i tjocklek; och qvicksilfret frös ånyo. Isen i kondenseringskärlen utgjorde ungefär 40 kannmåtts rymd, eller densamma vi förliden vinter anmärkt såsom störst, sedan vi kommit oss i ordning och föranstaltat om en lämplig temperaturs underhållande mellan däcken. Månaden och året lycktades samfäldt med

stark

stark kyla. Tidvattnet var det högsta vi observerat; och utgjorde omkring $8\frac{1}{2}$ fot.

Vid återblicken på en månad, som företer hvarken omvexling eller intresse, bör jag först göra några få anmärkningar beträffande årets tilldragelser. Det utgör perioden för våra vigtigaste upptäckter; och ehuru dessa icke intaga en stor geografisk rymd, äro de likväl af stor betydenhet, emedan de så inskränkt forskningens gränser, att de gjort det möjligt, att på en enda sommar sluta hvad som återstår ogjordt, med mycket mindre äfventyr och kostnad, än eljest varit nödvändiga.

Sannolikt skulle vi hafva lösgjort fartyget redan nuvarande vinter, om vi gått annorlunda tillväga, om vi börjat tidigare och sökt arbeta oss fram utmed kusten. Häri ansåg jag dock visligt att gifva vika för Löjtnant Ross' högre erfarenhet i detta slags segling; så mycket mer som han var särskildt bekant med detta stora sund. Han ansåg ett dylikt förfarande ej mindre farligt än mödosamt, och tviflade ej att isen i kanalen skulle bortgå tids nog för att sätta oss i stånd att hinna lika långt eller längre på samma tid och utan någon onödig risk. Att hans åsigter voro ogrundade, har utgången visat; huruvida vi verkligen kunnat lyckas, genom den andra planens antagande, är ännu ett olöst problem.

Skeppet syntes hafva lidit någon skada, genom en längre och oftare bottenfrysning, emedan det åter var läck. Men våra vinterbeqvämligheter voro fullkomliga, och besättningen syntes så frisk som möjligt;

troligen i följd af vår nya matordning. Om den regelbundna kropprörelsen härtill bidrog, så medverkade den jemväl till ett annat godt ändamål, genom manskapets inöfning till den förestående färden.

Fastän vädret ofta varit ganska kallt, var temperaturen mycket ostadig; medeltemperaturen var ej heller så låg, som sistlidna år; skillnaden utgjorde 4°. Denna medeltemperatur var 20° 24′; högsta temperaturen var plus 6° och den lägsta, som inträffade å sista dagen i månaden, var minus 47°.

UTDRAG AF DEN METEOROLOGISKA JURNALEN.

Januari 1830.

133 / N.396.	55 / NtV.275.	106 / NNV.187.	0 / NVtN.0.	31 / NV.62.		
		0 / NVtV.0.	0 / VNV.0.	0 / VtN.0.	NVg.=325	
20 / V.57.	0 / VtS.0.	0 / VSV.0.	0 / SVtV.0.	119 / SV.284.		
		0 / SVtS.0.	66 / SSV.129.	25 / StV.67.	SVg.=230	
41 / S.79.	0 / StO.0.	16 / SSO.29.	0 / SOtS.0.	5 / SO.5.	0 / SOtO.0.	
				0 / OSO.0.	0 / OtS.0.	SOg.= 62

7	0	5	0	0	0
O.5.	OtN.0.	ONO.10.	NOtO.0.	NO.0.	NOtN.0.

28	0	NOg.= 40
NNO.71.	NtO.0.	657

Summa.

657 timmar.
87 d:o stilltje.
744=31 dagar.

Högsta, lägsta och medel-temperatur . . . . —5—45—27.25
Vindens totalstyrka 16.56
Vindens medelstyrka 53.42

Februari 1830.

96	0	4	0	1
N.247.	NtV.0.	NNV.8.	NVtN.0.	NV.2.

0	0	0	NVg.=101
NVtV.0	VNV.0.	VtN.0.	

17	0	7	0	57
V.41.	VtS.0.	VSV.15.	SVtV.0.	SV.153.

0	38	0	SVg.=119
SVtS.0.	SSV.98.	StV.0.	

95	0	0	0	6	0
S.129.	StO.0.	SSO.0.	SOtS.0.	SO.6.	SOtO.0.

0	1	SOg.=102
OSO.0.	OtS.2.	

3	0	9	0	36
E.3.	OtN.0.	ONO.0.	NOtO.0.	NO.44.

48	73	0	NOg.=169
NOtN.145.	NNO.155.	NtO.0.	491

Summa.

491 timmar.
12 d:o ostad. vind.
169 d:o stilltje.
672=28 dagar.

Högsta, lägsta och medel-temperatur +1½—47—29. 9
Vindens totalstyrka 10.58
Vindens medelstyrka 37. 8

Mars 1830.

$\frac{121}{\text{N.209.}}$	$\frac{8}{\text{NtV.8.}}$	$\frac{23}{\text{NNV.60.}}$	$\frac{0}{\text{NVtN.0.}}$	$\frac{44}{\text{NV.50.}}$		
		$\frac{0}{\text{NVtV.0.}}$	$\frac{16}{\text{VNV.34.}}$	$\frac{0}{\text{VtN.0.}}$		NVg.=212
$\frac{44}{\text{V.83.}}$	$\frac{6}{\text{VtS.9.}}$	$\frac{13}{\text{VSV.23.}}$	$\frac{0}{\text{SVtV.0.}}$	$\frac{71}{\text{SV.87.}}$		
		$\frac{4}{\text{SVtS.4.}}$	$\frac{16}{\text{SSV.47.}}$	$\frac{8}{\text{StV.8.}}$		SVg.=162
$\frac{23}{\text{S.34.}}$	$\frac{0}{\text{StO.0.}}$	$\frac{4}{\text{SSO.4.}}$	$\frac{0}{\text{SOtS.0.}}$	$\frac{4}{\text{SO.4.}}$	$\frac{0}{\text{SOtO.0.}}$	
				$\frac{0}{\text{OSO.0.}}$	$\frac{0}{\text{OtS.0.}}$	SOg.= 31
$\frac{14}{\text{O.14.}}$	$\frac{0}{\text{OtN.0.}}$	$\frac{4}{\text{ONO.4.}}$	$\frac{2}{\text{NOtO.2.}}$	$\frac{43}{\text{NO.97.}}$		
		$\frac{1}{\text{NOtO.2.}}$	$\frac{41}{\text{NNO.99.}}$	$\frac{0}{\text{NtO.0.}}$		NOg=105
						10

Summa.

510 timmar.
210 d:o stilltje.
744=31 dagar.

Högsta, lägsta och medel-temperatur } +20—42—20.93
Vindens totalstyrka 8.62
Vindens medelstyrka 27. 8

April 1830.

$\frac{38}{\text{N.192.}}$	$\frac{22}{\text{NtV.61.}}$	$\frac{74}{\text{NNV.142.}}$	$\frac{0}{\text{NVtN.0.}}$	$\frac{42}{\text{NV.105.}}$	
		$\frac{0}{\text{NVtV.0.}}$	$\frac{20}{\text{VNV.76.}}$	$\frac{0}{\text{VtN.0.}}$	NVg.=216
$\frac{49}{\text{V.126.}}$	$\frac{5}{\text{VtS.5.}}$	$\frac{34}{\text{VSV.150.}}$	$\frac{0}{\text{SVtV.0.}}$	$\frac{79}{\text{SV.218.}}$	
		$\frac{0}{\text{SVtS.0.}}$	$\frac{29}{\text{SSV.56.}}$	$\frac{4}{\text{StV.19.}}$	SVg.=200

$\frac{30}{S.58.}$ $\frac{3}{StO.3.}$ $\frac{18}{SSO.68.}$ $\frac{0}{SOtS.0.}$ $\frac{12}{SO.22.}$

$\frac{0}{SOtO.0.}$ $\frac{0}{OSO.0.}$ $\frac{0}{OtS.0.}$ SOg. = 63

$\frac{13}{O.23.}$ $\frac{0}{OtN.0.}$ $\frac{0}{ONO.0.}$ $\frac{0}{NOtO.0.}$ $\frac{63}{NO.188.}$

$\frac{0}{NOtN.0.}$ $\frac{115}{NNO.308.}$ $\frac{0}{NtO.0.}$ NOg. = 191

670

Summa.

670 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+31—21 +1.355
50 d:o stilltje.		
720 = 30 dagar.	Vindens totalstyrka	1.780
	Vindens medelstyrka	59.34

Maj 1830.

$\frac{59}{N.146.}$ $\frac{8}{NtV.25.}$ $\frac{71}{NNV.163.}$ $\frac{0}{NVtN.0.}$ $\frac{34}{NV.73.}$

$\frac{0}{NVtV.0.}$ $\frac{47}{VNV.125.}$ $\frac{4}{VtN.10.}$ NVg. = 223

$\frac{49}{V.115.}$ $\frac{0}{VtS.0.}$ $\frac{24}{VSV.70.}$ $\frac{0}{SVtV.0.}$ $\frac{36}{SV.71.}$

$\frac{3}{SVtS.9.}$ $\frac{22}{SSV.34.}$ $\frac{8}{StV.10.}$ SVg. = 142

$\frac{56}{S.79.}$ $\frac{6}{StO.13.}$ $\frac{6}{SSO.7.}$ $\frac{0}{SOtS.0.}$ $\frac{25}{SO.41.}$ $\frac{1}{SOtO.1.}$

$\frac{6}{OSO.10.}$ $\frac{8}{OtS.0.}$ SOg. = 100

$\frac{89}{O.192.}$ $\frac{2}{OtN.8.}$ $\frac{0}{ONO.0.}$ $\frac{0}{NOtO.0.}$ $\frac{34}{NO.48.}$

$\frac{0}{NOtN.0.}$ $\frac{100}{NNO.258.}$ $\frac{1}{NtO.4.}$ NOg. = 235

700

Summa.

700 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+37—1+15.27
44 d:o stilltje.		
744=31 dagar.	Vindens totalstyrka	15.12
	Vindens medelstyrka	48.78

Juni 1830.

70 / N.134. 0 / NtV.0. 40 / NNV.263. 0 / NVtN.0. 20 / NV.25.
0 / NVtV.0. 3 / VNV.5. 0 / VtN.0. NVg.=133

82 / V.277. 0 / VtS.0. 6 / VSV.70. 0 / SVtV.0. 60 / SV.129.
0 / SVtS.0. 46 / SSV.101. 16 / StV.27. SVg.=210

38 / S.48. 0 / StO.0. 2 / SSO.2. 0 / SOtS.0. 2 / SO.2. 0 / SOtO.0.
0 / OSO.0. 0 / OtS.0. SOg.= 42

15 / O.14. 0 / OtN.0. 11 / ONO.9. 4 / NOtO.12. 104 / NO.175.
9 / NOtN.16. 121 / NNO.316. 0 / NtO.0. NOg.=264

Summa. 649

649 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+62+26+36.76
71 d:o stilltje.		
720=30 dagar.	Vindens totalstyrka	1425
	Vindens medelstyrka.......	47. 5

Juli 1830.

191 / N.480. 11 / NtV.41. 84 / NNV.225. 0 / NVtN.0. 36 / NV.83.
5 / NVtV.11. 0 / VNV.0. 0 / VtN.0. NVg.=327

$\frac{43}{\text{V.97.}}$ $\frac{0}{\text{VtS.0.}}$ $\frac{8}{\text{VSV.13.}}$ $\frac{0}{\text{SVtV.0.}}$ $\frac{21}{\text{SV.42.}}$

$\frac{0}{\text{SVtS.0.}}$ $\frac{21}{\text{SSV.29.}}$ $\frac{0}{\text{StV.0.}}$ SVg.= 93

$\frac{15}{\text{S.18.}}$ $\frac{5}{\text{StO.5.}}$ $\frac{2}{\text{SSO.3.}}$ $\frac{0}{\text{SOtS.0.}}$ $\frac{26}{\text{SO.31.}}$ $\frac{2}{\text{SOtO.2.}}$

$\frac{0}{\text{OSO.0.}}$ $\frac{0}{\text{OtS.0.}}$ SOg.= 50

$\frac{8}{\text{O.6.}}$ $\frac{0}{\text{OtN.0.}}$ $\frac{4}{\text{ONO.6.}}$ $\frac{0}{\text{NOtO.0}}$ $\frac{34}{\text{NO.52.}}$ $\frac{4}{\text{NOtN.4.}}$

$\frac{117}{\text{NNO.146.}}$ $\frac{0}{\text{NtO.0.}}$ NOg.=167

Summa. 637

637 timmar.
5 d:o ostadig.
120 d:o stilltje.
744=31 dagar.

Högsta, lägsta och medel-temperatur } +70 +32 +44.57
Vindens totalstyrka 13.03
Vindens medelstyrka 42.03

Augusti 1830.

$\frac{141}{\text{N.365.}}$ $\frac{30}{\text{NtV.87.}}$ $\frac{134}{\text{NNV.526.}}$ $\frac{15}{\text{NVtN.84.}}$ $\frac{304}{\text{NV.298.}}$

$\frac{6}{\text{NVtV.6.}}$ $\frac{3}{\text{VNV.10.}}$ $\frac{7}{\text{VtN.30.}}$ NVg.=440

$\frac{41}{\text{V.95.}}$ $\frac{1}{\text{VtS.2.}}$ $\frac{4}{\text{VSV.13.}}$ $\frac{4}{\text{SVtV.8.}}$ $\frac{17}{\text{SV.32.}}$

$\frac{0}{\text{SVtS.0.}}$ $\frac{18}{\text{SSV.38.}}$ $\frac{2}{\text{StV.8}}$ SVg.= 87

$\frac{51}{\text{S.81.}}$ $\frac{0}{\text{StO.0.}}$ $\frac{7}{\text{SSO.12.}}$ $\frac{0}{\text{SOtS.0.}}$ $\frac{15}{\text{SO.16.}}$ $\frac{0}{\text{SOtO.0.}}$

$\frac{0}{\text{OSO.0.}}$ $\frac{0}{\text{OtS.0.}}$ SOg.= 73

8	0	3	0	64	1	
O.8.	OtN.0.	ONO.1	NOtO.0.	NO.186.	NOtN.3.	
				16	9	NOg.= 99
				NNO.59.	NtO.32.	——
Summa.						669

699 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } +58+33+40.87
16 d:o ostad. vind
29 d:o stilltje. Vindens totalstyrka 1996
744=31 dagar. Vindens medelstyrka 64. 4

September 1830.

97	68	69	14	44		
N.494.	NtV.432.	NNV.191.	NVtN.63.	NV.159.		
		2	29	17	SVg.=340.	
		NVtV.5.	VNV.79.	VtN.39.		
45	17	35	7	19		
V.109.	VtS.38.	VSV.79.	SVtV.23.	SV.73.		
		9	14	11	SVg.=157	
		SVtS.23.	SSV.45.	StV.26.		
87	5	8	0	5		
S.156.	StO.17.	SSO.22.	SOtS.0.	SO.11.		
		0	0	1	SOg.=106	
		SOtO.0.	OSO.0.	OtS.2.		
3	18	4	6	26		
O.6.	OtN.77.	ONO.12.	NOtO.23.	NO.76.		
		4	29	3	NOg.= 93	
		NOtN.16.	NNO.113.	NtO.11.	——	
Summa.					696	

696 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } +43+5+27.42
7 d:o ostad. vind.
7 d:o stilltje. Vindens totalstyrka 26.33
720=30 dagar. Vindens medelstyrka 87.76

Oktober 1830.

14	4	32	4	93		
N.33.	NtV.82.	NNV.118.	NVtN.10.	NV.205.		
		10	51	25		
		NVtV.40.	VNV.100.	VtN.87.		NVg. = 233
99	11	42	1	67		
V.266.	VtS.41.	VSV.192.	SVtV.3.	SV.255.		
		1	12	4		
		SVtS.27.	SSV.29.	StV.5.		SVg. = 244
55	15	4	0	31		
S.166.	StO.33.	SSO.10.	SOtS.0.	SO.95.		
		0	0	6		
		SOtO.0.	OSO.0.	OtS.13.		SOg. = 110
50	0	1	0	20		
O.170.	OtN.0.	ONO.2.	NOtO.	NO.75.		
		4	30	2		
		NOtN.13.	NNO.124.	NtO.5.		NOg. = 107
						694

Summa.

694 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } +24—12+10.95
1 d:o ost. vind.
49 d:o stilltje. Vindens totalstyrka 2135
744 = 31 dagar. Vindens medelstyrka 68. 8

November 1830.

151	0	30	16	59		
N.489.	NtV.0.	NNV.92.	NVtN.78.	NV.142.		
		0	19	0		
		NVtV.0.	VNV.25.	VtN.0.		NVg. = 572
75	0	0	5	38	0	
V.85.	VtS.0.	VSV.0.	SVtV.13.	SV.41.	SVtS.0.	
				19	0	
				SSV.41.	StV.0.	SVg. = 137
64	2	11	5	28	29	
S.87.	SOtO.2.	SSO.15.	SOtS.15.	SO.63.	SOtO.83.	
				3	0	
				OSO.14.	OtS.0.	SOg. = 142

22	0	3	2	9	
O.45	OtN.0.	ONO.20.	NOtO.4.	NO.16.	
		4	4	0	NOg. = 42
		NOtN.15.	NNO.8.	NtO.0.	598

Summa

598 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } + 24—41—11,45.
14 d:o ostad. vind
108 d:o stilltje. Vindens totalstyrka 1409
720 = 30 dagar. Vindens medelstyrka 46,96

December 1830.

40	0	93	8	55	0	
N.205.	NtV.0.	NNV.592.	NVtN.68.	NV.87.	NVtV.0.	
				10	0	NVg. = 211
				VNV.29.	VtN.0.	
52	0	25	0	41	0	
V.92.	VtS.0.	VSV.36.	SVtV.0.	SV.61.	SVtS.0.	
				28	4	SVg. = 150
				SSV.60.	StV.4.	
121	9	25	9	61	0	
S.229.	StO.49.	SSO.35.	SOtS.9.	SO.150.	SOtO.0.	
				9	7	SOg. = 238
				OSO.29.	OtS.25.	
18	0	0	0	0	0	
O.35.	OtN.0.	ONO.0.	NOtO.0.	NO.0.	NOtN.0.	
				4	0	NOg. = 22
				NNO.12.	NtO.0.	621

Summa.

621 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } +6—47—20,24
4 d:o ostad. vind.
119 d:o stilltje. Vindens totalstyrka 1811
744=31 dagar. Vindens medelstyrka 58,42

TRETTIOSJETTE KAPITLET.

Tilldragelser ombord på skeppet i Januari 1831. — Öfversigt af nämnde månad. — Februari, med dess öfversigt. — Mars: dess öfversigt.

Jan. 1, 1831. Ehuru temperaturen höll sig vid minus 47°, var det lugnväder, och kylan icke sträng för känseln. Skeppet flaggade; och nyårsdagen firades jemväl i öfrigt på det vanliga sättet. Himlen var så klar, att inga stjernor sågos i fyra timmars tid. Om Söndag föll thermometern till minus 52°, men äfven då beklagade sig icke manskapet, som promenerade på land efter gudstjensten.

Den 3:dje, 4:de och 5:te sväfvade therm. mellan 46° och 50°, med fortfarande vackert väder. En mulen himmel höjde honom till 34°, den 6:te, men han föll åter, när himlen klarnade, till 43°, den 7:de. Manskapets bestyr voro enformiga, och blott omvexlade genom fångsten af en räf, de senare dagarne. Lördagen slutade en långsam vecka, utan någon ändring i väderleken eller temperaturen.

Jan. 9. En ny räf fanns i snaran om Söndag, som i öfrigt tillbragtes på vanliga sättet. Den enda märkliga omständighet var thermometerns sväfning utan någon tänkbar orsak, emedan vädret var enformigt,

lugnt och klart. Kl. 6 om aftonen steg han från minus 45° till 36°, der han stannade en timma, men föll åter till 45°, så att det frusna qvicksilfret upptinade och sedan åter frös. Ett svagt norrsken syntes om morgonen och aftonen.

Jan. 10, 11 och 12. En töcknig himmel höjde thermometern nästa dag till 23° för en kort stund. Insjö-isen var $3\frac{1}{2}$ fot tjock. Den 13 var himlen utmärkt af praktfullt skiftande färger, i likhet med samma tid förlidet år; och landet var ansenligt upphöjdt genom refraktionen. Den 14 yrade det; thermometern steg till 10°, samt uppnådde dagen derpå minus 4°, sedan han denna månad gjort betydliga sväfningar. Solen var ännu ej synlig.

Jan. 16. Det snögade något om Söndag, och temperaturen uppnådde minus 2°. Om Måndag skedde ingen väsentlig förändring; men om Tisdag yrade det. Onsdag syntes solen första gången, eller en dag tidigare än förra året. Det var en välkommen syn, äfven nu; ehuru vi ännu ej så snart hade att påräkna någon förmån deraf, allraminst hvad värmen beträffar.

Jan. 20, 21 och 22. De två första påföljande dagarne voro utan märkvärdighet; på Lördag syntes en stor och präktig gård kring månan, samt fyra vädermånar kl. 8 om aftonen, då hennes höjd var 32°. De senare intogo en horisontell ställning, och kring himlahvalfvet sträckte sig jemväl en lysande båge, parallel med horisonten och af samma höjd som månan. Mångårdens radie var 25 grader, och der båda afskuro hvarandra, utvecklades prismatiska färger, medan stundom

en ytterligare gård af fem grader och samma färg syntes. Hela fenomenet varade en timma; då det mulnade och började snöga.

Jan. 23, 24 och 25. En frisk bris med mera snö inföll om Söndag. Måndagen var klar, med thermometern vid minus 11°, och vid 7° den följande, som äfven var en ganska mild dag. Den 26 nådde oss solen för första gången, och sken klart. Landet var ganska ljust och upphöjdt genom refraktionen. Löjtnant Ross höll på att mäta en bas.

Jan. 27. En märklig ring förekom i dag omkring solen, utgörande något mer än en halfcirkel; de nedre ändarne voro rödgula, och hvitare vid öfra delen af himlahvalfvet. Ringa förändring i väderlek och sysselsättningar inträffade; men några rapphöns skötos, och många korpar, harar och hjerpar syntes; om Lördag fångades en räf.

Jan. 30. Temperaturen var om Söndag minus 19°. Efter messan gick manskapet sex mils väg till öarne, der infödingarne vistats förra året, men funno blott öfvergifna hyddor och djursnaror. Sista dagen i månaden betecknades af en stark storm med snöyra; thermometern steg med vinden ända till minus 2°.

I trots af en och annan kallare dag, var denna månads medeltemperatur icke så låg, som förlidna Januari. Den utgjorde omkring 23°; den förra åter 26°. Högsta elevationen var plus 2.5 och den lägsta minus 56°, motsvarande en total sväfning af 60° på 12 dagar, med nödig korrektion för thermometern å lägsta ståndpunkten.

Under alla de lägre temperaturerna var det lugnt med klar och vacker himmel; men vi kunde ej anställa några rön med instrumenterna dessa dagar, emedan det var lika omöjligt att vidröra metallen som om den varit glödhet. Efter den 25 erhöllo vi några goda observationer.

Många stormväder inträffade, enligt Jurnalens intyg; alla dessa dagar föll barometern, och temperaturen steg. Men det var en oföränderlig anmärkning, att när stormen låg från nordvest, föll den senare mindre och thermometern steg mera, än när det blåste från något annat håll; detta gällde ock, då vädret blåste från söder. Norrskenen voro ganska omärkliga; men gårdarne af en frappant karakter.

Jagten inbragte denna månad sju räfvar och fyra foglar. Insjön var till slut genomfrusen der den upphöggs, och isen nära 4 fot tjock med 10 tums tillökning sedan December.

Ehuru solen först visade sig den 19, hindrade oss några följande dagar med tjock väderlek att ånyo se henne, tills hon stod 3 grader högt. Dagbräckningen inföll nu kl. 8, och således hade vi tillräcklig tid till arbete och kroppsrörelse. Vår förhoppning, att erhålla något besök från infödingarne var tillintetgjord, men vi tillskrefvo vädrets elaka beskaffenhet deras uteblifvande.

Febr. 1. Månaden ingick med en stark nordlig storm, och thermometern steg till kl. 6 om aftonen, då han uppnådde plus 6°, den högsta temperatur som

observerats i dessa trakter så tidigt på året. Han steg till plus 11° följande dag, som var lugn och mild i början, men slutades med ett nytt och lika häftigt stormväder från samma led. Så fortfor det till den 3 nära middag, då thermometern föll till noll, men steg något om aftonen, för att uppnå samma grad om midnatt.

Febr. 4. Dagen var mulen med snö, vinden kastade om åt söder, och i enlighet med mina förra anmärkningar, föll temperaturen till minus 15°. Manskapet höll på att uppföra ett observatorium till iakttagelse af refraktionerne samt att reparera de öfriga, hvaraf ett blifvit skadadt i sina grundvalar, i anledning af dess närbelägenhet utmed isen, som brutit upp under en af de sista stormarne. Lördagen slöts med thermometern vid minus 24°. Om Söndag föll den till 32°. Många rapphöns varseblefvos af besättningen, som gått i land efter messan.

Febr. 7 och 8. Kölden fortfor de 2 följande dagarne, då intet märkligt föreföll utom ett mindre norrsken. Ombytet var ej heller stort den nästföljande; den enda anmärkningsvärda tilldragelsen utgjorde en olycklig räfs fångst, hvilken hade förlorat sin tunga derigenom att han bitit på jernstängerna i fällan. Den 10 uppnådde temperaturen minus 42°, och kölden var sträng. En annan räf fångades. Jag försökte ånyo att anställa observationer öfver missvisningen, men kompass-nålen ville icke variera.

Febr. 11. I anseende till en stark blåst, med thermometern vid minus 30°, fann besättningen det

omöjligt att gå i land; och förhållandet var detsamma om Lördag; kondenserings-kärlen som denna vecka producerat is till ett belopp af 50 kannmåtts rymd, bestyrkte nyssnämnda anmärkningar. Söndagen tillbragtes efter vanan, och vädret var oförändradt. Måndagsafton föll thermometern till 45°, och en ny räf fångades, likasom en annan dagen derpå. Till vederlag, undkom en af våra egna, den nästa, och medtog kedjan. Thermometern föll ännu en grad.

Hafsisen genomhöggs och befanns utgöra omkring $4\frac{1}{2}$ fot. Två nya räfvar togos, hvaraf den ena förlorat sin tunga på samma sätt som den förre. Den undkomne var glömsk nog att ingå i en af fällorna och återtogs. Dessa dagar sväfvade temperaturen något litet omkring den låga ståndpunkt han en tid innehaft: han var 45° då midnatten slutade veckan.

Febr. 20. Räfvar syntes nu i öfverflöd: Söndagsmorgon fanns en annan dylik i snaran. Några rapphöns och harar voro nyligen sedda. Om måndag togs åter en räf. Vädret liknade förra veckans, men vid mulen himmel steg thermometern till minus 31° om Tisdag, då åter en räf bekoms. Hade våra förra grannar varit på sin gamla post, skulle icke mycket af denna fångst blifvit vår andel.

Febr. 23. Ett snöfall höjde thermometern till 22°, och detta väder fortfor till nästa dag, då det blef klart, liksom den följande, då två hjerpar och en hare fälldes. Efter några ombytliga vindar, och många omskiften från töcknigt till klart väder, jemte mot-

svarande

svarande temperaturvexlingar, slutade Lördagsnatten vid minus 40°.

Febr. 27. Denna dag hade solen lagom styrka att höja thermometern från minus 43° till 38°, och stannade derefter vid 42°. Några harar syntes här under Söndagsvandringen, och flera om Måndag, men ingen sköts. Det utgjorde föga mer än ett skolgosseförsök att skjuta en kula af fruset qvicksilfver genom en tumsplanka; men sådant hade troligen ej skett förut. Månaden slöts med thermometern vid minus 43°.

Öfversigten af denna månad är mera tom på innehåll än vanligt. Han hade varit ganska kall, särdeles mot slutet. Medelförhållandet var minus 34°. Men i dess början rådde en ovanligt hög temperatur, emedan den en gång uppnådde plus 9°, hvilket väsentligt inverkade på det totala medelbeloppet, men icke under den senare hälften, som var 42° öfverhufvud. Lägsta fallet var ungefär 49°.

Iakttagelserna rönte många hinder af kölden, som jag förut anmärkt: men några af dem antecknades. Manskapet bibehöll sin helsa och, enligt hvad jag tror, sin belåtenhet.

Som vi ännu ej sett Esquimauerna, öfvergåfvo vi hoppet att träffa dem före Maj, ehuru vi ej kunde förklara skälet till deras uteblifvande.

Vår jagt, om räffångsten så kan benämnas, hade vanligtvis varit förenad med framgång. Och häri måste vi ej anklagas för sjelfsvåld, emedan vi hade en

skara af hundar att försörja. Det var en afvel vi förbundit oss att hålla vid så god författning vi kunde, för tjenster som numera icke voro aflägsna.

Mars 1. Väderleken fortfor enahanda. Ett lysande norrsken inföll, hvaraf kompass-nålen bragtes i den ofta beskrifna sväfningen. Det ljus jag deraf kunde samla genom ett förstoringsglas, hade ingen verkan på thermometern. De tre följande dagarne företedde knappt någon ändring; men Lördagen var stormig en tid bortåt och thermometern föll till minus 40°, sedan han börjat månaden med sin lägsta grad: 38. En räf togs och en hare fälldes.

Mars 6. Söndagen var något varmare; temperaturen steg om dagen till 28° i två timmar. Den var 40° Måndags-natten och en hare fälldes sistnämnde dag. Båda de följande voro föga märkliga, utom för ett klart norrsken; i öfrigt voro temperatur och väderlek enahanda.

Mars 10. En räf som nalkades skeppet, hade möda att undslippa hundarne. Vi läto mandelolja frysa i en kulform, vid minus 40°, och afsköto densamma mot en jernplåt, hvilken den spräckte, och studsade tillbaka utan att brista. En dylik is-kula hade ingen verkan. De två sista dagarne i denna vecka voro lika enformiga till sin beskaffenhet som de föregående: temperaturen under Lördags-natten var 35°.

Mars 13 och 14. Söndagen var oförändrad till väderleken. Om Måndag togs åter en räf, och manskapet började att hämta sand, för att dermed beströ isen. Man såg redan att solen förmådde smälta snön

på några klippor. Tisdags-eftermiddag timade ett väderskifte, och det blåste starkt med snöyra, som fortfor till följande middag. Den 17 var skiftevis klar och mulen, men thermometern höll sig vid 36°. Det var ganska kallt för känseln om Fredag vid samma temperatur; och om Lördag föll denna till 44°. Kylfaten producerade några och femtio kannmått is denna vecka; den största utdunstning mellan däcken vi erfarit sedan denna apparats ändamålsenligare uppställning.

Mars 20. Köldens ihärdighet och gradförhållande vid denna tid började att ådraga sig vår allvarliga uppmärksamhet. Äfven för Läsaren torde detta numera ända till trötthet upprepade register icke vara utan intresse. Thermometern sjönk denna Söndag till minus 52°; och båda dygnens totalförhållande var blott 49°. Kl. 4 Måndags morgon genomgick solen eqvatorn vid denna utomordentligt låga temperatur, en händelse som ej hade någonting motsvarande under föregående resor.

Intet omskifte timade i detta hänseende båda följande dagar; ehuru thermometern steg och föll åtskilliga gånger. En skillnad af några få grader, till det bättre, inträffade nästa dag, då medeltemperaturen steg till 30° och värman om dagen till minus 25°. Fredag och Lördag medförde inga väsentliga ändringar, och thermometern sistnämnde dag var vid 35°.

Mars 27, 28 och 29. Söndag och båda följande dagar saknade all märkvärdighet. Vädret var omskiftande, mulet och klart om hvartannat, med en och annan regnskur, torka och slutligen en frisk kulltje. Lägsta temperaturen under de tre dagarne var från 35° till 28°, och steg småningom.

Den 30 inföll en afgjord och ganska fägnande förändring. Thermometern uppnådde minus 11° och dagen kändes så blid, att besättningen lyckönskade hvarannan till den "sköna varma dagen," äfven när thermometern sjunkit till 20 . Intet tvifvel återstod att ju vädret kändes varmt; så stor är kontrastens verkan i detta fall. Vid 40° derutöfver skulle det hafva varit en i England sällsynt vinterköld, och vi visste alla hvad vi der skulle hafva kännt, äfven med denna oerhörda skillnad. Det var ännu varmare den följande, då temperaturen steg till 8° och ej föll under 17° om natten. En ny månad var slutad.

Denna månads starka köld måste redan hafva förekommit Läsaren anmärkningsvärd. Den hade vida öfverstigit de motsvarande månadernas under äldre seglares resor. Medeltemperaturen var minus 35°, eller 17° lägre än medeltemperaturerne under dessa, och 11° lägre än den lägsta bland dem. Den högsta var minus 8° och den lägsta 52°.

Mycken snö hade fallit, så att nästan hela landets yta utgjorde en snö- och is-massa. Blott en gång smälte den förra en kort stund för solens inflytelse, på några för dess strålar blottställda klippor; men verkningen blef ej varaktig. Deremot rann vattnet i strömmar under Mars månad förlidna år.

Detta var en obehaglig utsigt i fråga om våra framtida planer; och hade stundom till följd att den något hejdade manskapets verksamhet, som af en tröttsam enformighet i sysselsättningar på intet vis upplifvades. Emellertid befunno de sig vid full helsa. In-

gen var uppförd på sjuk-listan; och intet tecken till skörbjugg förspordes.

Derjemte hade många iakttagelser blifvit gjorda och antecknade, för hvilka ett rum i ett eget bihang är förbehållet. Utom flera räfvar, voro tolf hvita harar och några snöripor fällda; men af våra tama djur voro blott tvenne vid lif.

Vår ledsnad att ej se Esquimauerna anlända fortfor dagligen att ökas, alltsom deras väntade ankomst drog långt ut på tiden. De beredde oss sysselsättning och förströelse, nödigare för manskapet än befälet. Vi saknade jemväl skälkött för våra hundar, som skulle hafva svultit ihjäl, om vi ej haft den lyckan att fånga åtskilliga räfvar; äfven för oss hade färskt vildt och fisk varit ganska välkomna; ej heller voro vi så väl försedda med pelskläder, att vi ej önskade flera. Vi afbidade ännu deras besök med förhoppning.

TRETTIONDESJUNDE KAPITLET.

APRIL 1831. — EN EXPEDITION FÖRETAGES. — REDOVISNING FÖR DENNA FÄRD. — ÖFVERSIGT AF MÅNADEN.

April 1. Väderleken förbättrades ganska långsamt, men den 2 var natt-temperaturen noll, och den högsta om dagen plus 3°. Kompass-nålen befanns vara ur ordning. Om Söndag blåste en kultje, som dagen derpå öfvergick till en storm. Temperatur-vexlingarne voro utan vigt.

April 5. Detta var samma dag vår resa börjat förlidet år. Ställningen var nu helt annorlunda, hvarjemte vi icke väl kunde vägleda oss utan biträde af infödingarne och deras hundar. Thermometern föll till minus 17° natten till den 6, eller till en 34° lägre temperatur än samma dag för ett år sedan.

April 7. En kedja af starka byar med snöyra blåste i dag, men upphörde före den följande, som var vacker men kall, med natt-thermometern vid 20°. Det var ej heller varmare om Lördag. Der solen verkade på snön, upptinade han, men utan att bortflöda. Det var två grader kallare om Söndag, som tillbragtes efter vanligheten.

April 11. Om Måndags middag närmade sig temperaturen fryspunkten, hvilket redan var en betydlig vinst. Vi gjorde anstalter till en föresatt resa. Men det gynnande väderskiftet varade ej länge, emedan thermometern föll till 23° följande dag. Förlidet år vid samma tid syntes flera vattengölar kring skeppet och utmed kusten; nu var allt fast is. De två nästa dagarne förbättrades temperaturen småningom och uppnådde nära fryspunkten om middagen. Den steg till plus 4° om Fredag och stannade om Lördag vid plus 2° såsom dess maximum. Reseanstalterna fortsattes.

April 17. Årets första snö-lärka visade sig om morgonen. Om Måndag voro förberedelserna till färden slutade, och vi afbidade endast ett gynsammare väder. En förändring syntes vilja föregå nästa dag, då thermometern steg till plus 8° och vädret kändes varmt, oaktadt blåsten. Ett gående sällskap affärdades två mil med slädan, för att kunna afresa tidigt på morgonen, om vädret tillät.

April 20. Som detta var fallet, begaf sig sällskapet tidigt på väg och om middagen återkom den ledsagande delen, som lemnat Löjtnant Ross och fem man att fortsätta färden. En ny släda med kok-anstalt var i beredskap om bord. Den 31 ökades temperaturen till plus 31° och vi öfverraskades angenämt genom ett besök af tre bland de infödda, Neytaknag, Poweytak och Noyenak.

De kommo öfver de vestra bergen med sina hundar och stannade på $\frac{1}{4}$ mils afstånd, — hållande upp sina händer, för att visa det de voro obeväpnade, och

under den vanliga hälsningen: *"Manig tomig,"* hvarefter vi gingo fram till dem. Det var samma sällskap som tillbragt vintern i Awatutyak, och bestod af tre hushåll; de vistades nu vid ett sund, som förde till nämnde ort. De hade mött Löjtnant Ross, af hvilken jag erhöll en note, med underrättelse att han köpt två laxförråder för två knifvar. Detta var en välkommen nyhet, och vi beredde oss att mottaga denna vigtiga undsättning nästa morgon.

Vi förplägade dem med mat och nattläger, och erforo att alla deras vänner mådde väl i Neitchillee, utom Tiagashu, som dött om vintern. De hade fällt många rådjur och fångat mycken fisk, samt väntat oss både i Awatutyak och Neitchillee. En af dem var snar att afresa till sistnämnda plats och ville medtaga underrättelse om vårt nuvarande vistande. Vi beklagade vår vän Tiagashus död; en man som gifvit oss nyttiga upplysningar om landet. Han var jemväl ganska redligt sinnad; och hade med en talrik familj vid ett tillfälle varit i sådant behof, att vi ansågo tjenligt att någon tid understödja dem alla. Fattig, hade han litet att föryttra och erhöll af oss föga i utbyte; men slutligen förärade vi honom en knif och en fil, och satte honom sålunda i jemnbredd med de öfriga; en välberäknad gifmildhet, emedan denna familj städse visat oss särdeles deltagande och erkänsla för obetydliga tjenster genom present af en skäl af tvenne som den fångat. Ehvad han än måtte gälla i egenskap af infödinq, dog han åtminstone som en deltagande och exemplarisk man. Vi kunde ej erfara orsaken till hans död; och beklagade att vi ej varit till hands, för att tilläfventyrs betjena honom med läkemedel.

April 22. Vägledd af den förra slädans spår, lemnade jag skeppet kl. 4 om morgonen, med Läkaren, tre matroser och våra gäster. Vi hunno deras bostad Niokhunagrin kl. 11, der vi uppslagit vårt tält den 28 Juni. Vi funno der två fisk-packor om 180 ℔; men betalte det fastställda priset. De började straxt uppföra ett hus, hvilket de slutade inom 45 minuter. Vi dröjde ej att koka en varm måltid, förfriskande efter 16 mils väg öfver skarp is. Ehuru otrefligt, var stället vida bättre än den ort, der Löjtnant Ross lemnat sina följeslagare; hvilket var angenämt att erfara. Som manskapet glömt sina täcken, försågos vi med skinn af våra godsinta vänner.

Vid middagstiden satte sig två af dem i rörelse med släda och sex hundar, för att afhämta ett tredje fiskförråd vid en aflägsen insjö. För detta skulle de erhålla en ny knif; och att afbida en dylik undsättning lönade väl mödan. Vi undersökte emellertid deras hydda, som var stor nog för tre hushåll, och 18 fot i tvärlinie, men så förfallen, att den längesedan måste hafva blifvit uppförd. Vi mottogos vänligt af qvinnorna, och funno deribland en äldre och sjuk, den Läkaren ingaf ett medel. Hon hade flera männer, betalte sin kur med flintstenen som nyttjas till eldslåning, hvilket ostridigt var en gåfva af värde å hennes sida. De erbjödo oss vatten, som vid denna tid är en sällsynt artikel, emedan det erfordras mycken olja för att smälta en qvantitet snö, tillika med lax, den vi mottogo, för att göra dem till viljes, och förärade dem några gengåfvor i stället.

Förfrågningar efter familjer och nyfödda barn vedergälldes med genfrågor angående vårt eget folk; ett

af barnen hade erhållit namnet Aglugga, förmodligen af artighet mot Löjtnant Ross, hvars Esquimauiska benämning det var. Ett förråd af 50 skälskinn visade att deras jagt varit lycklig, och utom det kött som syntes i kojan, var en annan del nedgräfven i snön. De hade vidare dödat två muskusoxar och två björnar, i hopp att vi skulle köpa de förra, i brist hvaraf de hade uppätit dem. Af björnskinnen hade de gjort kläder, men hade inga dylika att nu föryttra.

En om aftonen uppstickande blåst gjorde vår hydda så kall, att vi måste anlägga en krokig gång framför densamma; och sannolikt var kölden blott minus 25° om natten, då våra utskickade ännu ej återkommit med fisken. Vi måste roa oss att leka den Esquimauiska björn- och hundjagten med barnen, till hela sällskapets stora förnöjelse.

Om natten återvände de två unga männerna med fisken som var rätt vacker och tillsammans vägde 150 marker. Den lofvade knifven väckte stor fägnad. Deras eget och hundarnas utseende visade att de rest lång väg, emedan de varit borta 14 timmar, efter vår beräkning, motsvarande 36 mil. Vi sände dem till hvila; och kl. 4 uppstego våra egna följeslagare att tillaga en måltid före afresan och att få slädan i ordning.

Vid återkomsten från förföljandet af några hjerpar, fann jag vår fisk plundrad af hundarne, samt att, inberäknadt hvad vi sjelfva och Esquimauerna förtärt, endast 250 skålpund återstodo. Detta, jemte våra egna förråder, var dock mer, än vårt icke särdeles starka manskap var i stånd att transportera; hvarföre jag

öfverenskom med en af infödingarne att hjelpa oss med tre hundar, för hvilken tjenst, jemte ett spjut som han gjort, han skulle erhålla en fil.

Vi begåfvo oss således på väg, efter en skänk af en nål åt hvardera af qvinnorna. Det var en vacker dag, ehuru det blåste strängt; lyckligtvis var stormen oss dock ej till hinder, emedan den låg oss på ryggen. Efter fyra mils väg anlände vi till en hög udde kallad Neokovak, och öfvergingo derpå fjärden på en närmare och bättre väg än vid ankomsten, hvarigenom en hel mil besparades. Vi stannade halfvägs, för att hämta någon hvila och förfriskning, men måste dervid umbära vatten, af brist på tid att smälta snön. Vi voro glada att finna hela den inre delen af denna vidsträckta fjärd, som innehåller laxfiskerierna, betäckt med jemn is, så att, från denna trakt åtminstone, resan skulle blifva lätt ända till den första stora strömmen. Kl. 3 hade vi anländt till skeppet med vår last i godt stånd. Den var af värde, emedan den innehöll lifsmedel för 14 dagar; ett färskt förråd, som tillät oss hushålla med citronsaften, den sparsammaste bland våra artiklar.

Det var Konungens födelsedag och flaggorna hissades, en ceremoni, som tycktes särdeles fägna våra infödda vänner, medan besättningen njöt extra förplägning o. s. v. enligt bruket. En af infödingarne som inbjöds i kajutan gaf oss en skildring af sina bekantas angelägenheter. En död mans enka hade genast blifvit omgift, emedan hon hade fem barn. I England skulle skälet sannolikt ej blifvit godkändt; en annans förut egande familj är hos oss sällan en källa till myc-

ken hugnad, och att den ej är en egendom af värde, behöfver icke nämnas. Här åter, utgjorde de fem barnen en tillökning i varans pris, en stor rikedom, en källa snarare till vinst än förlust, och till lycksalighet, i stället för plåga och ledsamhet. Redan vid 8 år börja de att blifva nyttiga; inom få år äro de i stånd att försörja ej blott sig sjelfva; och när föräldrarna blifva gamla, antingen de äro styfbarn eller blott adopterade, hvilket äfven här är bruket, så är det dem de hjelplösa gamla anlita om ett understöd, som anses för en ovilkorlig skyldighet å deras sida. Der i landet finnas inga fattig-taxor.

När under kunskapens och lagstiftningens framskridande detta en gång inträffar, skola barnen upphöra att försörja äfven sig sjelfva, all adoption taga slut, och modren till fem faderlösa barn förgäfves se sig om efter en man; de skola alla inhysas i allmänna fattigförsörjningsanstalter, och de som kunna fånga skälar, underhålla lättjan, tills den dag är kommen, då alla samtligen dö af hunger. Det är ett Utopiskt tingens tillstånd, när modren för fem barn är den bästa bland hustrur, och kan välja bland sitt lands ynglingar efter behag; det är mer än Utopiskt, när en ymnig befolkning ej utgör armod, utan rikedom, när menniskor verkligt vilja arbeta, och en mans arbete åstadkommer, hvad det alltid borde eller kunde, ej blott hans eget försörjande, utan ock deras som måste anlita hans vård, tills de kunna och vilja arbeta för sig sjelfva. Må visare länders upplysta män resa hit och taga vishetslärdomar af vildarne i skälskinn, som dricka tran och äta sin fisk rå.

En annan del af deras statshushållning kan jag icke gilla; men äfven *den* röjer en viss ändamålsenlighet, vid jemförelsen med hvad redan blifvit nämndt. Vi få icke öfverändakasta ett lagstiftningssystem, och sedan säga att den eller den lagen är skadlig. Må allt betraktas i sin helhet och från hvarje särskilt synpunkt, innan vi tilltro oss afgöra hvad som är rätt; *det* är i allmänhet rätt, som är mest ändamålsenligt. Det är en plägsed i vissa länder att utbyta hustrur. Om Romarne gjorde detsamma under ett helt annat bildningstillstånd, fruktar jag att deras skäl ej kunna försvaras, ehuru här icke är stället till en närmare undersökning derom. Der i landet kunde medborgarens åsigter vara fysiologiskt grundade; men obevist är, huruvida de befunnos rigtiga i utöfningen. Invånarne åsyftade dermed en ökad folkstock; det är en god sak, att hafva giltiga skäl att åberopa för något som i sig sjelf icke är lofligt.

April 24. Vår frånvaro hade upptagit de två sista dagarne af veckan. Söndagen var ömsom klar och kulen; thermometern var vid plus 3° om dagen, men föll till minus 12 om aftonen. Det var en angenämare hvilodag än vanligt, men sedan snön var undanröjd från däck, hade vi mindre trefligt inunder. Vår vägvisare återkom, samt lofvade att återskicka en af sina vänner med en skäl och något späck, som vi förlorat.

April 25. Han kom också med skälen, och hade jemväl funnit späcket, samt qvarstannade hela natten. En blåst gjorde denna ganska kall, fastän thermometern var plus 6° om dagen och blott minus 10° om aftonen. Sannolikt hade vi i våra egna personer redan börjat finna en ny skala för behaglig temperatur, ehuru

den stränga kölden icke längesedan upphört. De naturkunnige må förklara dessa ämnen. Härrörer väl nämnde förhållande deraf, att kroppen genererar mer värme i kallt väder, och desto mer, ju kallare den är? Om så ej vore, huru kunde vi vara lika varma vid minus 50°, som vid plus 10° eller 20, äfven oafsedt alla tillfälligheter af vindar, eller ett blottställande för dylika. Men, må detta förklaras huru som hälst, hvarföre ändrar kroppen sin måttstock, sin mening vore jag frestad att säga, på ett sådant sätt? Det, som ej var obehagligt för en månad sedan, var nu odrägligt: kunde en köld af minus 50° förekomma i Juli, med en dagtemperatur af plus 70°, är det ej lätt att förstå, hvilka känslor deraf skulle föranledas.

April 26. Efter en natt-temperatur af minus 16°, uppnådde thermometern om dagen plus 10°; och solen hade äfven vid denna låga punkt å den positiva skalan en kraftfull verkan på snön, som höll på att smälta i fyra timmar. Om aftonen var thermometern vid fryspunkten. Nästa dag blåste och yrade det starkt, och om midnatt stod han vid plus 6°. Följande natt var han åter plus 16°; stormen och snön fortfor hela dagen. De sista båda dagarna i månaden företedde många väder- och temperatur-vexlingar, och den senare slöts om midnatten den 30, lugn och klar, vid minus 9°.

April månads hufvud-innehåll är snart meddeladt. Temperaturen tog slutligen en gynnsammare vändning än man kunnat vänta; medelbeloppet var minus 6.44; det högsta och lägsta var plus 30 och minus 25. De vetenskapliga observationerna hade fortgått. Sista dagen i månaden var isens tjocklek sex fot; förlidet år

utgjorde densamma sju; hvartill skälet sannolikt var, att ytan varit mer betäckt af snö denna årstid, än den förra, och sålunda bättre skyddad mot kylan.

Manskapets hälsa var ännu god, och det förråd af färska lifsmedel, jag anskaffat, syntes böra bibehålla densamma vid jemn styrka. Vi hade slutligen igenfunnit de länge afbidade infödingarne, och omsider kunnat anträda vår färd till lands.

TRETTIONDEÅTTONDE KAPITLET.

Maj 1831. — Löjtnant Ross' resa.

Maj 1. Temperaturen sväfvade i dag mellan plus 2° och 12°, liksom hade en afgjordt gynnsam förändring inträffat. Efter messan återkom Löjtnant Ross, som lemnat sitt sällskap 20 mil längre norrut. Han anhöll om bistånd för dem; emedan Styrmannen Taylor ömkylt ena foten, så att han ej kunde gå; medan det blifvit nödigt för de öfriga fyra att draga honom, ehuru sjelfva mycket uttröttade. Alla man utsändes derföre att möta dem; och medan styrmannen ansågs ur stånd att tjena för den återstående delen af sommaren, syntes de öfrige i stort behof af en veckas hvila.

Löjtnant Ross förmälde, det han, i anseende dertill att hans sällskap blifvit besväradt af snöblindhet, icke uppnådde hafvet vid Aventutyak förrän på sjette dagen, då han undersökte vägen och sorgfälligt pröfvade hvarje inlopp, under vandringen utefter hela kustlinien. Härigenom fann han snart med visshet, att ingen genomfart här gåfves till Vesterhafvet. Det var således klart, att det haf infödingarne förmodade leda till Neitchillee, endast var östra oceanen, eller en del

af

af viken på detta ställe, mellan Port Logan och Elisabeths-hamn, och att ingen närmare genomfart kunde finnas, än vid en latitud af 71° 55′, der ett annat stort sund förekommer. Detta var dock tyvärr för aflägset, att undersökas till lands från vår närvarande ståndpunkt; och derföre hade vi mycket skäl att beklaga, det vi ej kunnat längre framtränga sistlidne höst. Allt hvad vi nu kunde göra, var att undersöka kustlinien vester om halfön; och det beslöts att detta skulle utgöra vår nästa expedition.

Löjtnant Ross' berättade vidare, att han funnit isen ganska ojemn och färden svår; att de rest 150 mil under en sträng köld, med thermometern vid minus 18°, och tvenne gånger lidit af snöyra. Tryckningen på hafsytan hade varit ansenlig, emedan många större isstycken blifvit uppdrifna för klipporna till 40 fots höjd. De sågo intet djur, utom en korp.

Men hans egen berättelse bör ordagrannt meddelas.

TRETTIONIONDE KAPITLET.

Löjtnant Ross' Berättelse.

April 20. Det var för oss ledsamt, att ej vidare erhålla något biträde af Esquimauerna, som fordom varit oss till så väsentlig tjenst, med sina slädar och hundar samt den stora lätthet och skyndsamhet, hvarmed de anlade våra lägerplatser för tillfället. Vi hade emellertid vunnit någon erfarenhet; och medlet af April gjorde oss angelägna att åter besöka Aw-wuk-too-teak, emedan jag förra gången tagit nämnde ort ofullständigt i sigte, och en noggrann kännedom deraf var nödig, för våra framtida företag.

Vi lemnade skeppet kl. 3 om morgonen den 20 April, fem till antalet, beledsagade ett stycke på vägen af läkaren jemte några andra af besättningen, som lemnade oss kl. 8. Innan kort varseblef jag friska spår efter Esquimauerna; och som det var vigtigt att erhålla deras biträde som vägvisare till Aw-wuk-too-teak, om möjligt var, följde jag stigen, medan mina följeslagare gingo landet utefter. Jag uppnådde sålunda Neakkog-nak, der jag genom tuben såg en snökoja, hvarifrån tre män utkommo, som hastigt nalkades oss med deras knifvar, hvilka de likväl instucko, så snart de sågo mig bortlägga min bössa, och gåfvo mig derpå

den vanliga välkomsthälsningen. En bland dem var gubben Pow-weet-yah, hvars sons död föranledt osämjan oss emellan föregående sommar, och hvilken vi ej sett sedan den tiden; de båda andra voro hans söner. Efter egen uppgift, hade de väntat oss efter löfte, med ett rikligt förråd af lax och renkött, och hörde med förundran, att isen hindrat vår färd norrut, hälst de försäkrade oss, att mycket öppet vatten förekommit vid Ow-weet-te-week.

Vi erforo, att de varit här åtta dagar, på vägen till ett ställe vid vestra oceanen, kalladt Neak-kog-nágeoo, samt att de ämnade resa landvägen öfver en kedja af insjöar till hafvet, norrom Nei-tyel-le.

Iakttagelserna under båda föregående vintrar hade väckt hos mig den förmodan, att magnetiska polen låg åt detta håll, och icke långt från skeppet; och jag längtade, i följd häraf, mycket att undersöka stället, dit de ämnade sig. Jag öfvertalade dem alltså, att låta mig göra dem sällskap, när de dit afgingo, hvilket ej skulle ske innan vi slutat vår närvarande resa och återkommit till skeppet; men jag kunde ej förmå dem följa mig till Aw-wuk-too-teak, ehuru de voro benägne att vänta på mig någon tid i grannskapet.

De hade fångat mycken lax i Stanley-floden föregående höst, förvarat den på vanligt sätt, och ville sälja åt oss ett parti deraf, med förbehåll att jag lemnade dem en anvisning till Kapten Ross, för att erhålla betalning.

April 21. Dimman var så tjock kl. 4 om morgonen, att vi blott kunde se några få alnar framför oss

emellertid afreste vi kl. 6, emedan de ej ville gå till Victory före vår affärd. Våra första bemödanden hindrades mycket af denna tjocka dimma; men kl. 9 uppklarnade vädret och vi fortsatte resan till fjärden Anne-re-ak-to, samt derifrån utmed Stanley-dalen, och lägrade oss på insjöns norra strand, vid dess början.

April 22. Vår afresa denna morgon fördröjdes å nyo af dimma och snö till kl. 9, då vi öfverforo den höga landryggen mellan båda insjöarne, ehuru med mycket besvär, i anseende till den nyfallna snöns djup. Kl. 3 e. m. framblänkte solen, och sken så kraftigt på den hvita marken, att några af besättningen snart angrepos af ögonsvullnad, hvarföre vi måste stanna kl. 6 och lägra oss för natten. Vi befunno oss på insjöns nordvestra sida; och fastän alla brukliga medel mot inflammationen vidtogos, voro tre af sällskapet så bländade, att vi nödgades rasta hela den öfriga dagen. Latituden härstädes var 70° 29′ 10″, och longituden 0° 33′ vester om skeppet.

April 23. Solens glans var så stark denna morgon, att ehuru våra följeslagare voro botade, jag ej ansåg resans fortsättning rådlig under loppet af dagen. Vi uppsköto den till kl. 7 om aftonen, med föresats att resa om natten, till undvikande af samma olägenhet som den nyligen utståndna.

April 24. Kl. 2 om morgonen uppnådde vi stället, der vår koja förra året varit anlagd. Oaktadt en frisk nordlig kultje, med någon snöyra, var vädret ganska vackert; och fastän med mycket arbete, lyckades vi ändtligen att med slädan öfverkomma bergen mellan

oss och insjön Aw-wuk-too-teak. Vi hade slutat denna resa kl. 6 om morgonen, och lägrade oss på insjöns norra sida, $\frac{1}{4}$ mil från strömmens utlopp i hafvet.

Här besteg jag en höjd, och njöt på den klara morgonen en vidsträckt utsigt öfver inloppet till den fjord, som så länge varit målet för vår önskan. Det tycktes vara fem mil aflägset, men syntes icke mycket betydligt. Några observationer, dem jag anställde, angåfvo latituden till 70° 38′ 32″, samt longituden till 0. 40′ vester om skeppet. Ofvanför vår lägerplats höjde sig berget Il-low-na-lig, och här låg en snökoja i ruiner, som utgjort Now-yen-noo-ahs och hans hustrus ensliga vinterboning.

April 25. Klockan 8 om aftonen färdades vi längs efter floden till dess utlopp, ganska besvärade af våra ledsagares långsamhet, i anseende till deras båtars frysning, och snöblindhet hos en af folket. Fjordens slut visade sig från en höjd, der jag lät rasta och gick med Abernethy att undersöka läget. Jag väntade mig ej att här finna samma öppning, Esquimauerna beskrifvit såsom ledande till vestra oceanen vid Neityellee, emedan denna, efter deras uppgift, var så vid, att på vissa ställen den ena stranden ej kunde ses från motsatt håll, ehuru bådas läge var högländt. Men den närvarande hade ej blifvit undersökt vid vår färd 1829, och som det var den enda försummade, ansåg jag en sorgfällig undersökning deraf nödig, för att slippa att för detta ändamål uppehålla oss på sjöresan norrut den följande sommaren.

Denna öfversigt slutades på ett tillfredsställande sätt kl. 7 om morgonen den 26:te, hvarigenom denna

del af kusten ställdes i samband med den vi undersökt från skeppet. Latituden af vårt lägerställe var 70° 42′ 2″, och longituden 0° 40′ 1″ vester om skeppet.

Under loppet af denna vandring fann jag de minnesmärken vi upprest i Aug. 1829; men infödingarne hade rubbat dem och borttagit de mynt vi nedlagt. Här, likasom annorstädes på kusten, bestodo bergen af röd granit och kalksten, hvaraf vestra sidan förevisade den förra och östra delen den senare. Sydvart framställde utsigten en sträcka af jemn glans-is ända till horisontens bryn, der skarpare spetsar höjde sig, som tillkännagåfvo en förra året tillhörig formation.

Då resans hufvudändamål nu var vunnet, beslöt jag återvända till skeppet utefter sjökusten, för att deraf vinna en närmare öfversigt. Vi afreste kl. ½ 5 e. m., oaktadt en tjock dimma, och försökte att hålla oss utmed stranden. Den 27 kl. 1 om morgonen hunno vi inloppet till Elisabeths hamn, mycket underlättade af den släta isen, ehuru snön ofta var knädjup. En stark snöyra tvang oss omsider att stanna kl. 4, vid näsets södra strand, der den våldsammaste storm utbröt, som med snöyra varade till middagen den 28.

April 28. Stormen aftog nu, och vädret blef vackert på e. m., samt befriade oss från snöhålans trånga fängsel, hvilket vi alltid funno besvärligare än ett tungt dagsarbete. Vi försökte att komma vidare kl. 8, men aftonen var ganska kall, medan vinden, som förut legat oss på ryggen, om midnatten kastade om och blef rakt motsatt. Vi hade nu gerna velat stanna, men lifsmedlen voro, i anseende till de många uppskof som mött

oss på vägen, så förknappade, att vi måste fortsätta resan till kl. 6 om morgonen den 29.

April 29. En af sällskapet hade ömkylt sin ena fot på ett ganska allvarsamt sätt; men genom vanliga läkemedel förekoms skadan, ehuru icke utan betydlig inflammation. Detta uppehöll oss till den 30 om middagen, då patienten sattes i en släda och resan fortsattes. I början gick denna med lätthet, men vid kringfarandet af en för nordanvinden blottställd udde, var isen mycket skroflig, ovägbar och sammanvräkt i rågade massor, som ofta uppnådde 30 fots höjd. Från spetsen af en dylik isrygg kunde vi se en jemnare issträcka på några mils afstånd, hvilket uppmuntrade oss att öfvervinna nämde hinder. Det utgjorde väl 5 à 6 mil i bredd, men, medelst hittills ovanlig ansträngning, lyckades vi omsider att komma deröfver, ehuru ej utan mycket besvär för vår sjuke följeslagare, af de stötar slädan erhöll. Endast denna del af vägen borttog 12 timmar.

Maj 1. Tre af sällskapet voro så utmattade, att vi måste stanna kl. 2 om morgonen den 1 Maj, 3 mil söder om Andr. Ross' ö. Men som våra lifsmedel nu voro nästan alldeles åtgångna, och den sjuke borde erhålla läkarevård så snart som möjligt, hvarjemte sjöfolket icke kunde taga något steg på flera timmar, begaf jag mig ensam till skeppet, för att skicka de hjelpbehöfvande nödig undsättning.

Afståndet var blott tjugu mil, men väglaget var dåligt och jag anlände icke om bord förrän kl. 11 förmiddagen. Alla, som dertill voro skickliga, afsändes

att möta de efterblefna kamraterna och kort efter midnatt voro alla välbehållna åter om bord. Taylor, som förkylt foten, hade lidit mycket af färden; men Läkarens omsorg befriade honom snart från de plågsammaste följderna af den lidna skadan. Bland de öfriga var Richard Wall några dagar illamående, i följd af trötthet och strapatser, men erfor i öfrigt inga vådliga påföljder af resan.

FYRATIONDE KAPITLET.

JURNAL ÖFVER MAJ MÅNAD 1831. — RESA I SÄLLSKAP MED INFÖDINGARNE.

Maj 2. Två af infödingarne anlände gårdagen med det lofvade skälköttförrådet, vägande 173 ℔, samt medförde tillika fem stora fiskar af dem kallade Erkalook-ait-lu, sade sig hafva ett ytterligare förråd och gingo att hämta det. Vädret var kallt i dag med thermometern vid fryspunkten. Tisdagen återkommo infödingarne med en skäl, men blott med ett ringa fiskförråd, emedan de ej kunnat igenfinna sitt upplag: det utgjorde blott 65 ℔.

Maj 4. Temperaturen steg till plus 20°; medelbeloppet var 4°. De båda infödda bortgingo, med löfte om mer lax och en skäl tre dagar senare. De skulle fiska här om hösten och vid Neitchillee om vintern. Vår nya kokanstalt var god; fördelen bestod deri, att den blott erfordrade talg eller olja till bränsle. Isen, genomhuggen, var 5 $\frac{1}{2}$ fot tjock: temperaturen om aftonen vid fryspunkten. Lördagen afgick en del af manskapet att återföra några förråd, som qvarlemnats på vägen, för att skaffa utrymme åt den sjuke styrmannen; och så slutades veckan.

Maj 8. Efter gudstjensten besökte oss några infödda familjer. En man åtog sig att föra oss till Neitchillee öfver insjöarne, på åtta dagar: hans belöning skulle blifva en trästång. En annan, som qvarblifvit om bord, gick hem följande dag och lofvade snart komma tillbaka. Ingendera dagen, eller de båda nästföljande inträffade något ombyte, ehuru medeltemperaturen småningom tilltog.

Maj 11. En stark storm med snöyra utbröt och öfvergick till en styf bris, följande dag. Infödingarne återkommo, men hade blott några klädesplagg att föryttra. Reseanstalterna fortforo, och bland annat tillreddes matförråd för tre veckor. Vädret blef något mer lofvande, då thermometern nu steg till fryspunkten om middag, och utgjorde 12° om natten.

Maj 15. Många spår efter renar sågos af manskapet under Söndagsvandringen: dessa djur tycktes återkomma med sommaren. Måndags morgon tillreddes allt för resan; och kl. 8 eftermiddagen afgick den första slädan med pontonen och 3 veckors matförråd, och den andra med samma qvantitet lifsmedel ensamt, hvardera beräknade för sex man, för att undersöka den andra kedjan af insjön och vestra kusten af halfön, så långt norrut som möjligt. Dessa partier skulle ledsagas öfver insjöarne af två infödingar. I den beräkning att uppnå vestra kusten om 7 dagar, var det vår afsigt, att den andra afdelningen under Löjtnant Ross skulle fortsätta sina spaningar, medan den första återvände efter ett förråd af lifsmedel, och derefter sökte att återgå till den förra på genaste väg. Vi föresatte oss jemväl att inhämta någon ytterligare geografisk kunskap

af de infödda, jemte förråd af lifsmedel och beklädnad.

Maj 16. Vi tågade 9 mil på förmiddagen. Vädret var vackert, men kallt. Nästa dag anlände vi till de inföddas boningar vid Neotaknog, gingo en timmas väg före slädorna och uppslogo vårt tält. Vägvisaren skulle vara i beredskap om aftonen. De sade oss att många renar nyss gått förbi, följda i spåren af en varg. Vi hade förut funnit bland dem ett stycke af en större spira, några jernkrokar och förråder, samt hade misstänkt, att de blifvit oss antingen frånstulna eller sålda af besättningen; men våra obehagliga misstankar blefvo undanröjda och hemligheten uppdagad. Dessa artiklar voro desammma vi kastat öfver bord för att skaffa oss utrymme, och hade blifvit upphittade af dessa personer. Jag besteg ett ungefär 800 fot högt berg, för att undersöka landet; och om aftonen voro våra följeslagare färdiga efter löfte.

Tåget hade ett ganska nomadiskt och nytt utseende; dess linie var jemväl temligen pittoresk. Modren till båda ledsagarne gick främst, med en staf i handen; min släda följde dernäst, innehållande ett af barnen och något af deras egendom, samt beledsagad af en qvinna med ett barn på ryggen. En annan, de infödde tillhörig släda följde på samma sätt, hvarefter kom Löjtnant Ross' och slutligen en tredje Esquimau-släda; eftertroppen utgjordes af en infödig, som drog tvenne skinn med tran och på något afstånd vi sjelfva med ett af de små barnen. På flera ställen gjordes halt, emedan våra bördor voro tunga, snön djup och isen skroflig.

Maj 18. Vi hade med möda förmått våra ledsagare till ihärdighet, då vi ändtligen uppreste vårt tält och infödingarne sina snökojor. Det började att blåsa starkt och yra, ända till middagen. Vi hade nu färdats öfver den rymliga vikens inre del och utloppet af den stora floden, benämnd efter Lord Lindsay, der vi förra året erhöllo vår lax; och således tre mil från fasta landet samt nära innanföre en kedja af bergiga öar, från norr till söder. Å båda sidor var marken högländt, och berget Kakoloklak låg framför oss. Vår kosa hade hittills i det närmaste varit sydlig, och vårt tillryggalagda afstånd 14 mil.

Om aftonen var allt åter färdigt och Löjtnant Ross begaf sig till nyssnämnde berg, för att göra höjdmätningar, under det tåget förnyades. I den mån vi framryckte, blef fjärden smalare, och flera holmar framstodo, till tecken af grundt vatten. Vi hunno snart en liten ström, på hvars båda sidor låg en bergshöjd af 5 till 600 fot, samt en ränna öster om ön, ledande till fasta landet, hvarmedelst återvägen till skeppet kunde ansenligt förkortas. Snön och isen försvårade färden som skedde med långsamhet. Kl. 9 passerade vi utloppet af en annan ström, kallad Sokinshunuting, och anlände slutligen till floden Saumarez' mynning.

Detta var den 19:de, och här träffade vi Löjtnant Ross. Vi förvånades att finna denna flod öppen, men ännu mera att erfara, det sådant varit förhållandet under hela vintern; nu flödade den med ett betydligt strömdrag. Vid närmare undersökning, funno vi att ganska många käll-ådror förekommo vid insjön en mil längre upp. Vi drogo nu slädorna öfver en höjd, och

fingo densamma i sigte, till utseendet belägen i en sydvestlig rigtning. På ett ställe var strömmen inskränkt genom 80 fots höga tvärbranter, der han arbetade sig fram i en så trång öppning, att vi nästan tyckte oss kunna hoppa deröfver. Detta vattens temperatur var 34°; och det försåg oss alla med dricka, som ännu var svårt att annorstädes erhålla.

Isen på insjön var icke så djupt betäckt med snö som på hafvet, men bar inga spår till upplösning. Vi färdades utmed vestra sidan deraf, der en hög tvärbrant uppsteg, och uppslogo vårt tält på tre mils afstånd från floden, nära ledsagarnes hyddor, som föregått oss. All varsamhet oaktadt, led en bland sällskapet af en förfrusen tå, och var oss till ringa nytta under den öfriga färden; han hade fördolt skadan så länge, att vi blott kunde föga hjelpa honom: samma åkomma botades deremot lätt på en annan, emedan han i tid underrättat oss om förhållandet.

De infödda voro här sysselsatta med uppgräfvandet af hålor, till förvaring af deras ansenliga matförråder och andra artiklar, och härmed blefvo vi betydligt försedda. De gjorde äfven några slädor af färskvattenis, till skapnaden lika ett lågt afrundadt tråg. Två af dessa, fästade tillsamman, innehöllo en betydlig del af deras gods och kunde bära en af qvinnorna ofvanpå, medan de, ehuru mycket tunga, gingo med betydlig hastighet.

Men först kl. 9 voro de färdiga till uppbrott, då vi tågade utmed vestra sidan af insjön, hvarvid den gamla qvinnan ännu alltid gick i spetsen. Vi funno stränderna höga och bergiga, bredden varierande från

1 till 2 mil och rigtningen mera vestlig. Kl. 11 uppnådde vi ett omkring 100 alnar bredt sund, vid södra sidan brådjupt och med en låg udde vid den andra, betäckt med stenringar. Dessa hade utgjort invånarnes sommarboningar, och här låg ett matförråd för dem i beredskap vid återkomsten. Vi förnummo att stället var ypperligt till forellfångst; saltsjöfisken uppsteg deremot ej så långt, i följd af det starka strömdraget i nyssnämnda smala sund.

Medan besättningen njöt förfriskning och hvila, gjorde infödingarne ett hål i isen för att fiska. Vi funno den med förundran blott fem tum tjock, ehuru blott tio alnar från land och på endast sex fots vattendjup, der han naturligtvis bordt vara tjockare än midtpå insjön, hvarest han likväl, ehuru vi der ej kunde finna botten, var 2 fot tjock. Vattnets temperatur var emellertid föga öfver 32°. Man sökte förklara detta fenomen genom antagandet af ett strömdrags framfart på detta ställe från vester till öster, ända till långt fram på året; men som ingen synbar sluttning visade sig, var denna upplösning ej särdeles tillfredsställande. Om också ingen fisk fångades, sågo vi åtminstone sättet huru detta tillgick. En benkula med fyra dervid fästade mindre stycken bindes vid ändan af ett snöre, fastgjordt vid en stång, som fiskaren håller i venstra handen, några fot under isen, hvarvid kulorna försättas i jemn rörelse för att locka fisken, som derefter genomborras med den förr omtalda harpunen.

Maj 20. Efter en timmas hvila, gingo vi insjön utefter, som nu befanns innehålla många fjerdar eller bugter och åtskilliga öar, tills vi uppnådde ett annat

sund, jemväl ett fiskeläge, och kort derefter ett tredje, nära en ö, der lemningar af många hyddor för samma ändamål lågo. Här uppslogo vi vårt tält och den oss ledsagande infödingen uppbyggde sin boning. Spår förekommo efter renar, och vi sågo en varg. Kl. 8 om aftonen återtogo vi färden och kommo till något lågland af skiljaktig beskaffenhet, bestående af jemn kalksten; de föregående bergen voro af granit. Snön var ganska djup, och thermometern föll om aftonen under fryspunkten.

Här blefvo några af de infödda i vårt sällskap obenägna att resa nattetid; de stannade således och började anlägga en hydda, med löfte att hinna oss nästa dag, medan en af dem med sin hustru samtyckte att följa oss. Efter 8 mils färd kommo vi till en ö, der vi funno qvarlefvor af Esquimau-tält, och här träffades en af infödingarne.

Vi gingo den 21:ste genom en ganska ödslig trakt, vägledda af några stenar, för detta ändamål uppresta af infödingarne, passerade flera små öar samt uppnådde slutet af den stora insjön kl. 6, efter tre dagars resa deröfver. Vi lägrade oss och sågo många renar, jemte två vargar; men de voro för skygga att nalkas. Det blåste starkt från NO, med snö, och var ganska kallt, ehuru thermometern icke stod under 20°. Denna stora insjö benämndes efter den rättvist berömde Amiral von Krusenstern.

Maj 22. Stormen tillät ingen vidare färd, ej heller skulle Esquimauerne samtyckt dertill. Thermometern sjönk till 3°. Nästa morgon aftog vinden, men ännu ville dessa menniskor icke röra på sig, innan de-

ras kamrater anländt, hvilket de ej kunnat göra under den föregående dagens elaka väderlek. Ingenting syntes utom en vidsträckt snörymd, som betäckte all slättmark så nära intill vattnet att vi ej kunde upptäcka gränsskillnaden. Vi erforo, att en tredje sträcka af insjöar förekom vesterut, hvilka afbördade sitt vatten i vestra oceanen medelst den stora floden.

Kl. 4 anlände de båda efterblifna infödingarne och byggde en hydda. Vi inhämtade af dem att vesterut låg en annan insjö, med samma namn som den vi härnäst skulle anträffa, nemligen Tishagriahiu, hvilken jag benämnde efter min vän Jekyll, Kapiten vid Engelska Flottan. Under de andras förberedelser, hade vi tid att undersöka en ny släda, som de medfört, och den vi funno icke mindre vacker än utomordentlig. Den hade en vanlig slädas form, men var helt och hållet gjord af is, till underrede och allt, och derjemte af ett ganska täckt utseende. Genomskinlig, liknade han en krystallsläda, ehuru af tillräcklig styrka att bära tyngden af alla de saker ägaren lastat derpå. Kl. 11, då allt blifvit färdigt, anträddes resan ånyo.

Maj 24. Vi öfverforo nu åtskilliga landtungor och mindre insjöar, vägledda af märken, som voro till den grad utplånade af snön, att våra ledsagare ofta måste stanna och rådgöra. Kl. 12 passerade vi en flod, inkommo på en mindre sjö, öfvergingo kl. 4 en landrygg, och hunno derefter till en dal, uppfylld med någon snö och försedd med en insjö, hvarur en ström utlopp, den vi följde tills vi uppnådde den vattensamling han tjenade att underhålla. Vi funno den vara

omkring

omkring 2 mil lång och förenad med en annan på icke stort afstånd, genom en ström, som förenade ännu flera andra i denna sträckning, på det sätt att den bildade en allmän sluttning och aflopps-ort. Dessa båda uppkallades efter Professor Hanstein. Ändtligen slöts dagens färd, efter en resa af 15 mil, och vi uppslogo tälten kl. 10. Landet, hvaröfver vi rest, var åter af granit; floden, som vi öfverfarit, utgjorde 300 fot i bredden. Vår latitud var 69° 45′ 30″ och longitud 95°.

Det var dock snart nödigt, att åter komma i rörelse, sedan två af de efterlemnade infödingarne stött till oss. Här, likasom öfverallt, der vi rastat, upplade de ett förråd för att begagna vid återkomsten; men först med mycken svårighet kunde den ene förmås att gå med, hvilket han troligen ej gjort utan den väntade lönen. Vi sågo några vargar, en kråka och en uggla; på en varg hade redan ett fruktlöst skott blifvit aflossadt. Temperaturen om natten var plus 14°.

Maj 25. Resan började denna gång vid mulen himmel och med en frisk vestlig kultje. Öfver en mindre insjö, anlände vi till en landrygg, som åtskiljde de vatten vi passerat, efter att hafva lemnat den stora insjön Krusenstern, samt inkommo först på en ganska smal insjö och derefter i en trång ränna, ledande till en större 2 mil aflägsen. Här rastade vi en timma, bröto upp kl. 5, öfverforo en ny landrygg fyra mil lång och kommo till den nyssnämnde stora insjön. Denna sträckte sig från öster till vester och syntes vara tio mil lång; men snön hindrade oss att under-

söka dess bredd. Landet utgjorde en del af Boothia Felix, och vid östra ändan lågo några mindre öar. Sjön sades vara fiskrik; laxen inkom deri genom en stor flod från Vestra oceanen. Efter 12 timmars vandring och 18 mils väg, lägrade vi oss vid norra sidan deraf. Det snögade starkt hela dagen, och thermometern var vid 30° om middagen.

Maj 26. Vi uppbröto kl. 1 om morgonen, höllo vesterut och hunno efter två timmars väg insjöns ända; då åter en landrygg passerades och vi kommo till en flod, uppkallad efter Kron-Prinsessan af Sverige samt anlände, efter att hafva färdats deröfver, till den stora flodbädden. Efter nödig rast, kommo vi till dess utlopp i det inre af en tre mil lång fjerd. Denna var förut undersökt af Löjtnant Ross. Lokalen var här ojemn och brådjup samt, en här sällsynt omständighet, något romantisk: stället, der vi först hvilade, kallades Padliak och fjerdens inlopp utgjorde 35 mils väg derifrån i vest-till-nordl. rigtning. Här sågo vi en hjord af tolf renar.

Maj 27. Vi funno här jemväl tre bekanta familjer, i två hyddor; men hörde med ledsnad att Kablala bortrest för någon tid sedan, att Ikmalliks sällskap var bortom Neitchillee, och att vi hade ingen utsigt att träffa någondera. Det fägnade oss emellertid att de haft framgång vid rådjursjagten sistlidne vinter; och vi köpte ett rådjursskinn och ett par vidbyxor, jemte ett skinn med tran till bränsle, då vårt eget förråd var nästan åtgånget. Kl. 10 om aftonen afreste vi åter, efter träffad öfverenskommelse, att Löjtnant Ross skulle undersöka vestra kusten, och jag sjelf den östra, samt återvända

öfver Padliak. Som de förra hade 14 dagars lifsmedel, antog jag för gifvet, att de åtminstone under sex dagars tid skulle kunna fortsätta färden framåt. Men då vi nu åtskiljdes, måste jag uppskjuta berättelsen om deras företag tills tiden är inne att meddela deras egen framställning af resan och dess följder. För egen del fortsatte vi färden, öfvergingo först en redan undersökt vik, derefter en dal med en ström och anlände slutligen till Isabellas udde om midnatt, under tjock och töcknig väderlek.

Maj 28. Vi lägrade oss vid medlet af Padliak-viken; men i anseende till det skumma dagsljuset hade vi intet rättesnöre för vår kosa. Likväl bröto vi upp kl. 8, ehuru manskapet mycket klagade öfver ögonvärk, gissande oss till vägen så godt vi kunde bland det mörker och den förvirring som var en följd af dimmans täthet. Om midnatt ankommo vi till en öppning, liknande den som leder från Padliak till den stora insjön, der inga infödda träffades; hvarföre jag beslöt att gå vidare, så snart vi hämtat nödig hvila, emedan våra förråder nu började hopsmälta. Men som någon tid härtill förunnades, upprepade jag mina fordna iakttagelser till bestämmande af insjöns höjd öfver hafvet.

Maj 29. Vårt tält låg på en höjd, derifrån jag hade en god utsigt så snart himlen skulle uppklarna, men detta hindrades af en hela dagen fortfarande snöyra. Om aftonen lade sig denna och satte mig i tillfälle att se Cap Isabella vid Vestra oceanen, tillika med Shag-a-vokes högland i öster; men jag kunde ej utröna, huruvida vi anländt öfver den östra eller vestra

insjön. Emellertid fortsatte vi färden och funno en dräglig väg till närmsta insjö; men den nyfallna och djupa snön hade så ändrat landets utseende, att jag knappt mer igenkände något af de fordom så välbekanta föremålen. Vi sökte emellertid att bana oss väg till denna insjö, hurudan hon än måtte vara och funno med fägnad att dess yta var mycket tillgängligare, än den ojemna land-is vi med icke ringa besvär arbetat oss öfver. Efter detta så tillvida lyckade försök att komma på en angenämare väg, om den så kunde kallas, färdades vi utmed dess sydöstra sida, sågo en hop snö-lärkor och fägnade oss att åter träffa ett förebud till våren i detta vinterland: en vår, i sanning, hvaraf dessa och andra djurs flyttningar, dem instinkten drifver till ifrågavarande regioner, är det enda kännetecknet, emedan allt annat är djup vinter. Hvadan de komma, är bättre kändt af dem sjelfva än mig, då vi aldrig vid denna årstid kunde upptäcka hvar de funno sin föda; men sådant är bäst kändt af Honom, som leder deras flygt, och som, lika visst som han ej kan gäcka deras väntan, tillredt åt dem de förråd Han befallt dem att söka, på det den måltid, Han för dem utbredt i ödemarken, ej må förskingras af brist på gäster.

Maj 30. Vädret var lugnt och vackert till kl. 4; och kl. 8 uppslogo vi vårt tält på land, efter 14 mils resa, hvarefter luften blef så tjock, att vi ej kunde komma längre. Vi uppbröto likväl kl. 8, och funno, efter någon svårighet, dalvägen till Shagavoke. Vi hade sett några renar, och två harar; men kunde ej varseblifva solen. Jag var sedan lyckligare att skjuta två harar och en hjerpe. Jag upprepade här de ob-

servationer jag nyligen gjort för andra gången öfver landets höjd på detta ställe öfver hafsytan. Frågan var af större intresse än den i början torde förekomma, emedan detta var den dal, om lokalen så borde kallas, hvarmedelst den kortaste och fullkomligaste landkommunikation mellan östra och vestra oceanen tillvägabragtes, som under andra omständigheter och i ett helt annat luftstreck, kunde, genom konstens biträde, hafva utgjort den nordvestliga väg, hvarom, i fall jag ej misstager mig, vi numera känna så mycket som nånsin torde blifva kändt, och vida mer än som kan lända till någon nytta. Resultatet visade, att den låg 13 fot öfver vestra oceanens yta. Hade denna trakt legat 30 grader sydligare, så skulle ett kanalkompagni kunnat verkställa denna "genomfart," naturen nu funnit tjenligt att förneka.

Maj 31. Vi öfverforo viken vid Shag-a-voke kl. 1 om morgonen, och qvarlemnade båten för Löjtnant Ross' sällskap. George Baxter, en af besättningen, var illamående; men mycket lättade af att slippa nämnde tyngd, sökte vi att gå vidare, och uppslogo vårt tält vid hafvet kl. 7, 26 mil från skeppet. Det började snart blåsa starkt och snöga, och af svårighet att få våra skinntäcken torra, befunno vi oss i en väl icke treflig men likväl mot stormen tryggad ställning.

Detta var i grannskapet af samma ort der vi lägrat oss förra året, och vi kunde nu finna skillnaden mellan det fordna och nuvarande förhållandet; — det vi sågo var dock ingalunda uppmuntrande för vår tilltänkta fortkomst. Landet var då nästan fritt från snö; nu åter djupt betäckt deraf och thermometern tio gra-

der lägre. Det var då betäckt med gölar, men nu stod ingen vattendroppa att erhålla; ty jemväl på bergen, der det bordt finnas i öfverflöd, var allt is. Den enda förhoppning vi hade att sätta emot denna bedröfliga utsigt, var, att stormarne torde bryta isen i bayen, och sålunda åstadkomma vår befrielse förr än vi påräknat.

Efter middagen lade sig vädret och snön upphörde, men följdes af frost. Vi beslöto således att återgå till skeppet, emedan vinden låg bakom oss; hvarföre jag gick förut, för att sända mitt sällskap undsättning från det ombord qvarblifna manskapet. Men alla bemödanden oaktadt, anlände jag ombord först kl. 10. Jag hade blifvit frestad att förfölja ett rådjur, ett föremål väl värdt att efterjagas; och som vägen nu var ganska svår, i anseende till isen, hade jag, utom detta uppskof, åtskilliga gånger det obehaget att halka omkull och skada mig kännbart. Det blåste skarpt vid min framkomst, och luften var ganska tjock. Det efterlemnade manskapet återkom kl. 2, och hade låtit slädan qvarstanna. De voro alla opassliga eller ytterst uttröttade; jag var den enda af sällskapet som mådde fullkomligt väl. Så slutades en resa, som varat från den 17 i Maj månad till dess slut.

Under denna vandring hade jag vidare lägenhet att jemföra närvarande sommars ovanliga stränghet med den föregåendes tillstånd. Jag hade ej funnit något öppet vatten utmed kusten, ehuru sådant förekommit i ymnighet vid samma tid förlidna året; ingen enda fogel syntes på bergen, hvaremot de under förra våren hade intagit sina nästen och visat sig hoptals: ett bevis på en sträng och ihärdig vinter, som, jag behöfver knappt

anmärka det, ej blott angick det luftstreck hvari vi nu befunno oss, utan ock det hvarifrån nämnde djur flytta, och som tillkännagaf en otreflig och envis vinterkylas öfvervigt i alla det norra Amerikas trakter.

Jurnalen ombord under min frånvaro har blott afseende på väderleken, och erfordrar ingen redovisning. För båda, hemma- såväl som frånvarande, voro omständigheterna nästan desamma; och patienterna befunno sig på bättringsvägen.

Öfversigten af Maj innehåller ingenting särdeles. Dess väderlek utgjorde en betydlig motsats till samma månads beskaffenhet under förlidna året. Solen hade knappt gjort något intryck på snön, och intet vatten hade ännu visat sig. Temperaturens maximibelopp hade utgjort plus 36°, det lägsta minus 16° och medelförhållandet plus 16°. Löjtnant Ross' första resa hade uppdagat, att ingen genomfart till vestra oceanen fanns vid Awatutyak, och alltså ingen söderom 72°. Denna resa hade varit ganska förderflig för Styrmannen Taylor, som troddes komma att mista en del af högra foten, och de öfrige hade så lidit af strapatser, att de knappt efter 14 dagar voro återställda. Beskaffenheten af hälsotillståndet denna månad var således ganska oangenäm; men till skörbjugg visade sig intet förebud, hvartill de hos infödingarne anskaffade fiskförråden hade väsentligt bidragit.

Min egen resa hade satt mig i stånd att utvidga jordbeskrifningen öfver denna del af landet, i trots af de genom väderleken åstadkomna hinder, hvilka också förlängt de fastställda åtta dagarne till elfva. Vildt var

ännu sällsynt; och detta var en vigtigare omständighet, med afseende på årstiden, än hvad vår förströelse eller vårt behof angick. De sydligare djurarterna voro väl stadda på sin flyttning norrut, men icke i stort antal; och de utgjorde en kalender för våren, enligt hvad jag förut anmärkt, om vi ej i den oss omgifvande ödsligheten ägde kännetecken nog, att den ännu icke anländt.

FYRATIOFÖRSTA KAPITLET.

Tilldragelser i Juni 1831. — Löjtnant Ross' återkomst.

Juni 1. Vädret var kallt denna och följande dag, och den senare stormig. Slädan inbragtes. Lägsta punkten för thermometerns sjunkande var 19°. Vi hoppades numera slippa att anteckna dess negativa skala, åtminstone för någon tid.

Det var en elak början af månaden, att finna, det nödvändigheten fordrat en amputation å Styrmannen Taylors fot, som angripits af dödkött. Detta verkställdes af läkaren, med heder för båda delarne. De öfriga af besättningen som blifvit ömkylda, syntes undgå faran med ett par obetydliga skråmor.

Härvid måste en anmärkning tillåtas mig; afsigten dermed är icke att loforda mig sjelf, utan att framtida resande i nordliga luftstreck, ej mindre än seglare likt oss sjelfva, må se hvad en ringa omsorg kan uträtta. Det är säkert, att inga resande, under hvilka omständigheter som hälst, och inga seglare bland alla dem som öfvervintrat i nordliga klimater, nånsin hafva råkat ut för vintrar i ett land, strängare till dess temperatur och

stormar, eller i varaktigheten af sådana lägre temperaturgrader och talrikheten af dylika stormar. Så blef det jemväl vår lott att tillbringa, icke en vinter eller ett år, ännu mindre en eller några månader, i likhet med de flesta af dem, som pröfvat dessa klimaters köld, utan en lång sträcka af år, hvarom jag tryggt kan påstå, att det hela deraf utgör en enda lång vinter; medan dessa år, med få undantag, enligt hvad berättelsen om vår långvariga fångenskap bland isen ådagalägger, voro perioder af ovanlig sträng köld, äfven i detta vintrens hemland.

Vi voro ej heller sparsamma med våra mödor utomskepps, såsom min dagbok öfverallt bevisat. Manskapet, likasom befälet, färdades så långt det var dem ålagdt, och arbetade i fria luften, utan återhåll eller fruktan, för hvarje med våra skyldigheter förknippadt ändamål, likasom hade vi varit i England. Ingen tjenst skyddes eller undanbads, af fruktan för vädret, med undantag af särdeles egna omständigheter. Huru sannt detta är, inhämtas lätt af hela denna berättelse, då densamma utgör en enkel framställning, hvaraf alla kunna draga de slutsatser, hvarå det icke dess mindre åligger mig att fästa deras uppmärksamhet.

Hvad var då temperaturen, eller rättare, hvad voro temperaturerna under denna nästan fyraåriga vinter? Läsaren har sett dem nästan hvarje dag angifna. Han har sett, att fryspunkten var nära en sommarvärme för oss, att en köld vid fryspunkten var, jag hade så när sagt, vår sommartemperatur, och att, om vi fröso, sådant hände deraf, att thermometern stod från **30** till **50**, **60**, **80** grader under fryspunkten.

Hade vi stormar och snöyra, mötte vi dem under våra resor, trotsade vi stormvädret och yran, och insomnade vi under ett skjul af is, utmattade af trötthet och försvagade af brist på nödig föda? Allt detta har man sett. Man har sett, att vi ofta ledo brist på det nödvändiga, och jag har visat, hvad alla veta, huru detta föranleder till skadliga verkningar af kyla i kroppen. Men under alla dessa faror, mödor och försakelser, under en kedja af fyra långa år, blef blott en enda man angripen af frost, en enda man förlorade en fot, hvilken förlust var följden af hans egen vårdslöshet och intet annat. Man invände alltså ej, att menniskor ej kunna skyddas för dylika åkommor, äfven under de värsta förhållanden. Jag berömmer mig ej af några hemligheter i konsten; de vanligaste försigtighetsmått voro tillräckliga, och dessa stå i hvar mans förmåga. Må besättningen, den jag återförde till hemmet, intyga, huruvida dessa omsorger voro nog eller ej.

Den 3:dje och 4:de voro oförändrade, och vi voro ej särdeles sysselsatta. Söndagen utmärktes af intet, utom gudstjensten; men vi hade dagen förut träffat anstalter till en utfart om Måndag, och allt hölls derföre i beredskap.

Om aftonen afgick läkaren och ett sällskap med slädan 7 mil förut; men dagen derpå blåste det starkt med ymnig snö, så att vi ej kunde begifva oss åstad. Vi omgjorde försöket om aftonen; men en häftig snöyra, som slog oss i ansigtet, hindrade oss att uppnå slädan förr än den 8:de om morgonen. Solen frambröt nu plötsligt kl. 9, hvilket så bländade oss, att vi må-

ste lägra oss på endast tre mils afstånd, nära det berg vi jemfört med Ailsa.

Kl. 8 om aftonen fortsattes tåget mot SV, då vi togo vägen inom öarne, uppnådde ett brådjup 20 mil från skeppet, märkvärdigt såsom ett tillhåll för fiskmåsar, och der de första foglar af detta slag för året varseblefvos. En mil längre bort sågo vi två af de inföddas tält, och inbjödos dit af några våra gamla bekanta; ehuru invånarne öfverraskades af besöket, alla liggande om hvarandra, hustrur, män och barn. Två af de yngre männerna sade oss, att de voro i begrepp att afgå till skeppet med fisk, och lofvade förse oss dermed under sommaren. De hade hört Löjtnant Ross omtalas, men icke sett honom, och hade blifvit varse vår båt, utan att gifva sig i färd med densamma. De hänvisades till skeppet, och vi åtskiljdes.

Juni 9. En tjock dimma utbredde sig, men vi hade våra egna och infödingarnes spår till vägledning. Kl. 8 uppnådde vi Shag-a-voke, och lägrade oss vid stranden, emedan solskenet åter blef alltför besvärande. Jag qvarlemnade lifsmedel för Löjtnant Ross, jemte en anvisning, samt uppreste en stenhög med en flaggstång jemte nödiga efterrättelser. Som dimman åter hindrade en närmare undersökning, vände vi hemåt tillbaka.

Juni 10. Infödingarnes spår, dem vi följde, visade att de icke hade några slädar, utan drogo sina saker i skinn. Kl. 5 lägrade vi oss på det förra hviloställets, der vi åtminstone funno vatten att dricka; hvarefter jag lemnade dem, för att sända dem biträde från skeppet, i följd hvaraf jag anlände tre timmar före dem. Jag fann att två infödingar varit der, men icke medfört

någon fisk; de skulle komma dagen derefter. Om tilldragelserna å skeppet under vår frånvaro, behöfver jag blott anmärka, att vaken blifvit upphuggen, och befunnits innehålla 17 tums tjock nybildad is.

Juni 11. Sällskapet med slädan anlände, och långt senare de som blifvit dem skickade till bistånd, emedan de tagit miste om stället. De efterlängtade infödingarne anlände kl. 8, och medförde 97 marker fisk, förnämligast mindre kabiljo och kolare, samt en liten lax, ett björnskinn och några klädespersedlar. Qvinnorna anlände derpå, och mottogos å däck, emedan Lördagen var en otjenlig dag att låta dem inträda i kajutan. Mer fisk utlofvades till följande dag.

Juni 12. Kl. 5 Söndagsmorgonen utbrast en våldsam snöyra vesterifrån, som varade i 16 timmar. Detta oaktadt, anlände efter messan det lofvade sällskapet, med fisk, kläder och några andra varor. Derefter införde jag dem i kajutan och läste för dem några ställen af Skriften, ur den Esquimauiska bibel jag bekommit i Holsteinborg. Detta, hvilket jag knappt väntade, tycktes de förstå; de lyssnade med stor uppmärksamhet, och rättade mitt uttal, samt låto mig upprepa sådana ord som förekommo dem dunkla, tills de förstodo meningen. Jag läste derefter Tron och Herrans bön ur Egedes bok, som syntes lika begriplig, åtminstone såvidt orden angick. För att härom öfvertygas, läste jag för dem ur Egedes ordbok, och fann att de förstodo hans ord bättre än de nyare som blifvit tryckta. De fingo ej afresa utan en måltid af fisk, och lofvade återkomma. Det var fåfängt att utröna hvad de tänkte

om det de hört, eller huruvida de begrepo syftningen deraf; hälst vi ej voro nog färdiga i språket, till ett dylikt försök.

Detta hade jag mycket skäl att beklaga. Jag talar icke här såsom ifrare, ej heller hyste jag nånsin svärmiska åsigter om vilda nationers perfektibilitet; ännu mindre är jag benägen att tro, det någon mensklig förmåga kan inprägla en förnuftig och verksam gudsfruktan hos menniskor, som aldrig användt sitt förnuft, som stå tillbaka i allt, hvarpå en förnuftig tro och en sund moral kan grundas, och som, jag kan tryggt bifoga det, röja så föga liknelse till menskligbet, att de fastmer närma sig den rent djuriska naturen. Men äfven der har Allmakten icke lemnat sig sjelf utan ett vittne, så besynnerliga bevisen derför ofta må vara. Likväl skulle jag hafva önskat se något mera än detta, men saknade medel att upptäcka det. Förstodo de något af hvad jag bemödade mig att förklara? och som skedde på det enklaste sätt jag förmådde. Jag kunde icke gissa det. Skulle jag hafva vunnit mer, om jag bättre förstått deras språk? Jag har mycken anledning att tvifla derpå. Att de hafva en moralisk lag "inskrifven i hjertat," kunde jag icke sätta i fråga, enligt hvad talrika drag i deras förhållande utvisa; men derutöfver kunde jag ej tillfredsställa mig sjelf, ej heller satte mig dessa och ännu andra försök i stånd att gissa till någonting minnesvärdt, beträffande deras meningar om de väsentliga frågor, hvaraf jag kunnat sluta till en religion. Jag måste tills vidare afstå från försöket, och var nära att misströsta om framgång.

Juni 13. Kl. 5 om morgonen återkom Löjtnant Ross med sitt sällskap, alla vid god hälsa; infödingarne togo afsked, vid återfärden till Neitchillee, för att fiska åt oss. Jag skall icke göra något utdrag af berättelsen om denna expedition, utan meddela densamma med nämnde officers egna ord.

FYRATIOANDRA KAPITLET.

Löjtnant Ross' berättelse. — Hans resa, till utrönande af Norra Magnetiska Polens rum. — Observationer till bestämmande af dess läge, och slutledningar deraf.

Jag har tillställt Engelska Vetenskaps-Akademien en uppsats i ämnet, rörande Nord-Magnetiska Polen, som densamma befordrat till tryck, och behöfver således ej här upprepa de preliminär- eller andra allmänna reflexioner den innehåller, utan inskränker mig här, liksom vid föregående tillfällen i denna berättelse, till de fakta och anmärkningar, som förekommo under vår resa; i enlighet med planen för närvarande arbete, såvidt jag deri äger någon del. Skulle vetenskapliga läsare åstunda att se hvad jag skrifvit i detta ämne efter min hemkomst, så finna de det upptaget i nämnde samfunds filosofiska afhandlingar för år 1834.

Det måste vara flera läsare än de nyssnämnde bekant, att det här ifrågavarande ämne ådragit sig våra företrädares, Parrys och Franklins uppmärksamhet, under deras olika resor i dessa trakter, vid deras för en hvar numera så välbekanta geografiska upptäckts-syftemål. Om allt beröm i allmänhet af dessa utmärkta män nu är öfverflödigt, bör jag dock här anmärka, att de af

dem och deras underlydande gjorda talrika och noggranna iakttagelser rörande magnetismen, varit af stort värde, till befrämjande af nämnde vetenskaps kännedom i allmänhet, och särdeles till bestämmande af de lagar, enligt hvilka jordens magnetiska kraft, med afseende på kompassnålen, verkar.

Men de geografiska inskränkningar nämnde upptäckter blifvit underkastade, voro af den beskaffenhet, att de hindrade dem utsträcka sina rön öfver en så stor rymd som åstundades. De hade vid olika tider alltmer närmat sig norra magnetiska polens supponerade läge, än före dem någonsin blifvit försökt; men stället, hvarest den borde finnas, hade förblifvit dem obekant, och mer än en gång gäckat dem med förespeglingar, hvilka då ej skulle gå i fullbordan. Observationer saknades ännu på andra och närmare orter intill detta efterlängtade och nästan hemlighetsfulla ställe; på det läget deraf måtte åtminstone angifvas med ännu större tillförlitlighet och precision än hittills varit möjligt; samt att, om sådant lät sig göra, iakttagaren måtte förvissa sig sjelf att han uppnått detsamma, hade placerat sin nål der ingen afvikelse från perpendikeln kunde skönjas, och hade så ställt sin fot, att den nu låg mellan honom och jordens medelpunkt.

Dessa förhoppningar verkade slutligen äfven på oss; vi hade länge närmat oss detta mål för så många önskningar och så många bekymmer; vi hade ännu en gång gissat och beräknat dess läge, enligt många iakttagelser och närmare approximationer än hittills blifvit gjorda, och med vår nu förvärfvade kännedom af landet hvar-

på vi stodo, i förening med det lockande begäret efter upptäckter, hade det synts oss nästan säkert, som vore det problem oss förbehållet, att slutligen segra öfver alla svårigheter och resa Englands standar öfver Nordmagnetiska polen, på slutstenen till alla dessa rön och ansträngningar.

Enligt de oss föregångna seglares uppgifter, hade detta vigtiga ställes läge blifvit beräknadt, och, efter hvad sedermera visade sig, med en vida större grad af precision angifvet, än som kunnat väntas. Vid vår afresa från England, antogs detsamma till 70° nordlig latitud och 98° 30′ vestlig longitud. Häraf ville det synas, som skulle jag under min landresa vesterut förra året (1830) befunnit mig tio mil nära denna betecknade ort, i trakten af Cap Felix; men som jag då icke var försedd med nödiga instrumenter, kunde jag ingenting uträtta till inhämtande af sanna förhållandet; och hade den förtrytelsen att nödgas återvända, enligt min tanke så nära punkten att fullända detta länge eftersträfvade syfte.

Men vi hade nu måst tillbringa en ny vinter i vårt skepp, icke långt från vår vistelseort det förlidna året, och derföre hoppades jag kunna undersöka trakten med lyckligare framgång den instundande våren. I detta uppsåt utförde jag en series af magnetiska rön under vintern, och lyckades slutligen angifva en plats för magnetiska polen, enligt min öfvertygelse vida noggrannare än någon föregående. Nålens inklination på stället der iakttagelserna skedde, öfversteg 89°; och utgjorde således en mycket närmare approximation i afstånd, än hittills varit händelsen.

Maj 27. Dessa observationer fortsattes ända till några få timmar före vår afresa från skeppet, på en för ifrågavarande ändamål enkom företagen utfart, börjad den 27 Maj, då ett under Kapten Ross' eget befäl stående sällskap ledsagade oss ända till vestra oceanens kust, der de skiljde sig ifrån oss, för att anträda återresan öfver Neitchillee.

Men tyvärr blef väderleken så högst ofördelaktig, att en vidare fortsättning af dessa magnetiska rön blef omöjlig: och detta obehagliga tillstånd fortfor under nästan hela loppet af vår resa. Vi måste emellertid blifva vår föresats trogna, hälst det var omöjligt att afvakta en bättre väderlek, då tiden så betydligt inskränktes genom knapp tillgång på lifsmedel. Kl. 3 e. m. samma dag öfverforo vi således motsatta stranden af fjerden, der Stanley-floden utfaller, och färdades landet utefter mot vester, tills kl. 8 om morgonen den 28, då vi måste göra halt, i anseende till ögonsjukdomen, som på vanligt sätt mycket besvärade fyra personer af sällskapet. Vi hade endast tillryggalagt 10 mil, och lägrade oss vid 69° 34′ 45″ latitud och 94° 54′ 23″ longitud vester om fartyget.

Väderleken blef nu för någon tid vacker, och jag kunde således göra några ganska tillfredsställande observationer, i stöd hvaraf jag fann, att den magnetiska inklinationen ökats till 89° 41′ nordl. och att den horisontela nålens norra ända utvisade 57° NV. Genom dessa rön kunde jag således bestämma ej mindre den kosa hvari vi borde färdas, än afståndet mellan oss och det vigtiga syftemålet, så vidt detta senare kunde utrönas genom våra instrumenter och de derpå grun-

dade beräkningar. Jag behöfver ej skildra min fägnad öfver detta förmånliga, ehuru korta väderskifte, som förde oss på rätta vägen och bidrog att upplifva äfven de trötta och lidande, med utsigten om det numera icke aflägsna målet.

Men för deras skull, i afsigt att skänka dem hvila och ingifva dem större mod, beslöt jag qvarblifva här för återstoden af dagen och förnya observationerna; hvarjemte jag för egen del borde ernå större visshet att vi befunno oss å rätt väg, helst jag numera ej kunde påräkna något biträde för detta ändamål af kompassen.

Först mot aftonen återtogo vi färden. Kusten ifrån denna plats tog en vestlig riktning; vi reste utmed en låg kalkstensstrand, och slutade en vandring som gjordes ovanligt mödosam genom kraftlösheten hos två af besättningen, vid en latitud af 69° 40′ 27″ och longitud af 95° 22′ 35″ vestl. Om denna trakts geologiska beskaffenhet finner jag mig nu hafva föga att tillägga, utom hvad som så ofta blifvit anfördt, och kan således förbigå de omständigheter, jag för tillfället antecknade, emedan resultatet var att finna landet, hvarhelst jag såg det, bildadt af samma urberg vi så ofta undersökt, kantade eller betäckta med de vanliga kalkstens-formationerna.

Aftonen var ganska kall, då vi kl. 9 förnyade resan, och termometern föll till fryspunkten straxt efter midnatt, medan en skarp nordvest-vind blåste oss i ansigtet. Vi fortsatte likväl tåget utmed kusten, undersökte alla förekommande fjerdar och hamnar, samt

förlorade derigenom i väsentlig mån vår tid och ökade vår möda.

Efter omkring 12 mils direkt färd, rastade vi kl. 8 om morgonen den 30 Maj, vid en latitud af 69° 46′ 25″ och longitud af 95° 49′ 11″ vestl. Kl. half 10 om aftonen uppbröto vi åter, men ett tjockt töcken, åtföljdt af ett och annat snöfall, tvang mig slutligen att föra sällskapet utmed alla kustens krokar och inskärningar, för att verkställa återstoden af den öfversigt, jag under sådant väder ej kunde annorlunda utföra.

Straxt efter midnatten klarnade det, då jag besteg en högländtare trakt och erhöll en god utsigt af fjerden, som nu, såvidt ögat kunde skönja, var betäckt med en oafbruten yta af blöt is, i stället för de deri sammanvräkta skrofliga massorna under min resa i Juni det föregående året. Detta bevisade att fjerden åtminstone under senare delen af sommaren varit isfri och lätt kunnat beseglas, om vi då varit der. Huru mycket detta af oss alla beklagades, är öfverflödigt att nämna. I stället för en mödosam vandring, med fara att lida brist eller hunger, skulle vi jemförelsevis befunnit oss lyckliga i alla hänseenden; hvarjemte jag då ej blott kunnat fortsätta mina iakttagelser med all trygghet och beqvämlighet, för att bestämma den magnetiska polens absoluta läge, utan också troligen uppdraga gräns-bestämningen af Amerikanska kusten mycket närmare Cap Turnagain, än det blef mig förunnadt. Vi lägrade oss kl. 8 om morgonen den 31, efter 13 mils resa.

Vi befunno oss nu 14 mil inom den magnetiska polens beräknade ståndpunkt; och min oro tillät mig derföre icke att göra eller underlåta något, hvaraf min ankomst till det efterlängtade stället kunnat fördröjas. Jag beslöt således att qvarlemna större delen af bagaget och lifsmedlen, samt att blott medtaga det nödvändigaste, på det ej elakt väder eller andra tillfälligheter måtte öka uppskofvet, eller oförutsedda omständigheter af ännu värre beskaffenhet helt och hållet betaga mig den ljufva tillfredsställelsen öfver ett lyckligen fulländadt företag.

Vi började derföre en snabb marsch, jemförelsevis lättade mot fordom; och med ansträngning af all vår förmåga, hunno vi ändtligen det beräknade stället kl. 8 om morgonen, den 1:sta Juni. Jag öfverlåter åt andra att skildra den glädje, hvarmed vi nu omsider funno oss anlända till detta stora mål för vår ärelystnad: det syntes nästan, som skulle vi hafva fulländat allt, hvad vi kommit så långt, för att se och uträtta; som skulle vår resa med alla dess mödor uppnått sitt slut, och intet mer återstå oss än att återvända hem och vara lycklige för våra öfriga dagar. Väl sade oss eftertanken att vi ännu hade mycket att göra och uthärda, men denna tanke trängde sig då icke på oss; om så inträffat, skulle vi tillbakavisat densamma under vår nuvarande förtjusning: vi voro lyckliga och sökte att förblifva det så länge vi kunde.

Lokalen på detta ställe är ganska låg nära kusten, men uppstiger en mil längre inåt landet i ryggar af 50 till 60 fots höjd. Vi hade kunnat önska, att en så

vigtig plats jemväl ägt någon större yttre utmärkelse. Det var väl knappt en tadelvärd känsla, att vi der saknade äfven ett berg för att beteckna ett rum, hvarvid så mycket intresse alltid måste vara fästadt; och jag kunde till och med hafva förlåtit enhvar bland oss, som varit nog romantisk och svärmande, att inbilla sig det Magnetiska Polen utgjorde ett lika märkligt och hemlighetsfullt föremål, som det i fabeln rygtbara berget Senbad, ja att den till och med var ett jernberg, eller en magnet, i storlek täflande med Montblanc. Men naturen hade här ej rest någon minnesvård, för att beteckna den ort hon utvalt till medelpunkt för en bland sina stora och hemlighetsfulla verkningar; och der vi kunde föga uträtta för ändamålet, ålåg det oss att vika för nödvändigheten, utan att förtrösta på de matematiska ziffror och figurer, hvilka dock voro af vigt till antydning af ett system, hvilket på annat sätt ej lät sig betecknas.

Vi voro emellertid lyckliga att här finna några Esquimau-hyddor,* som icke voro längesedan öfvergifne. Utan att hos infödingarne förutsätta ett begrepp om det värde icke blott vi, utan ock hela den bildade verlden fästade vid detta ställe, skulle det hafva varit ett fruktlöst försök å vår sida att skildra dem vår fägnad, om de än varit tillstädes. Det var bättre för oss att så ej förhöll sig; emedan vi nu togo deras verk i besittning och derigenom iståndsattes att utföra våra observationer med större lätthet, och lägrade oss om aftonen på ett ställe omkring $\frac{1}{2}$ mil vester om dessa öfvergifna snökojor.

De nödiga iakttagelserna började ofördröjligen och

fortsattes hela denna och större delen af följande dag. Bland dessa hafva de vetenskapliga uppgifterna sedermera blifvit Engelska Vetenskaps-Akademien meddelta; hvarjemte en afhandling, innefattande allt hvad den lärde fordrar i ämnet, nu äfven blifvit tryckt i dess handlingar. Jag behöfver således icke upprepa dem här, äfven om planen för hela närvarande arbete icke gått ut på att införa hvarje vetenskapligt ämne som angått Kapten Ross eller mig, i ett särskilt verk, under benämningen af Bihang.

Men det torde vara Allmänheten välkommet att här finna de märkligaste resultaterna på ett enkelt och fattligt sätt framställda. Vår observationsort låg så nära den magnetiska polen, som de inskränkta medel, hvaröfver jag ägde att förfoga, tilläto. Inklinationen var, enligt kompassnålen, 89° 59′ eller en minut nära vertikalen; hvarjemte åtminstone denna pols grannskap, om icke dess verkliga tillvaro der vi stodo, ytterligare bestyrktes genom de olika för tillfället begagnade horisontella magnetnålarnes verksamhet, eller snarare totala overksamhet. Dessa voro på det mest grannlaga sätt upphängda, men ingen enda visade det ringaste bemödande att röra sig ur den ställning hvari de blifvit försatta; en omständighet, som äfven för den minst kunnige läsare torde utgöra ett bevis, att attraktionens medelpunkt ligger på ett ganska ringa horizontelt afstånd, om ens på något.

Så snart jag öfvertygat mig sjelf härom, meddelade jag sällskapet detta resultat af våra samfällda bemödanden, och nu uppreste vi, under inbördes lyckönskningar, Brittiska flaggan på stället, och togo Nord-

Magnetiska Polen och dess kringliggande område i besittning i StorBritanniens och Konung William IV:s namn. Vi hade riklig tillgång på byggnads-materialier, i de kalkstens-skärfvor som betäckte stranden, och uppreste således en stenhop af temlig höjd, hvarunder nedsattes en låda med berättelse om det vigtiga förloppet; — endast saknande, att vi ej ägde medel att uppföra en reslig pyramid, och af tillräcklig styrka att trotsa tidens och Esquimauernas anfall. Hade det varit en pyramid så stor som Cheops', vet jag knappt om den kunnat mer än tillfredsställa vår ärelystnad, under denna upplifvande dags sinnesstämning. Ställets latitud är **70° 5′ 17″** och dess longitud **96° 46′ 45″** vestl.

Detta ämne är för vigtigt, äfven för Läsare i allmänhet, för att medgifva ett förbigående af några få ytterligare anmärkningar, hörande till den vetenskapliga delen af denna fråga, så mycket jag än önskat åsidosätta eller inskränka dessa. Under vår frånvaro hade Professor Barlow uppdragit alla kurver af samma variation inom några få grader från deras sammanträffningspunkt, och lemnat denna punkt naturligtvis att bestämmas genom iakttagelse, skulle en dylik nånsin blifva seglare förunnad. Det var vid min återkomst högst fägnande att finna den plats jag sålunda undersökt, just vara densamma, der dessa kroklinier skulle hafva sammanfallit i en medelpunkt, om de blifvit utdragne på hans magnetiska karta; och om jag här icke meddelar dessa omständigheter på ett mera fullständigt och vetenskapligt sätt, sker sådant i anseende till de gränsor jag föreskrifvit mig sjelf, och emedan jag kan hänvisa till nyssnämnde uppsatser, som föreläs-

tes Akademien 6 månader före vår ankomst till England.

En ytterligare anmärkning vare mig dock förunnad, helst jag, vid redogörelsen för hvad hitintills blifvit gjordt, skulle lemna en vigtig fråga ofulländad, om jag ej också bifogade hvad ännu dervid återstår att tillägga.

Man har sett, att, så vidt våra instrumenters tillförlitlighet var ostridig, vi hade placerat oss på en minuts afstånd från magnetiska polen, men icke uppgifvit det precisa läget, under förutsättning att sjelfva denna punkt kunde bestämmas af instrumenter, hvilkas konstruktion numera ligger inom konstens område. Den vetenskaplige Läsaren har redan insett detta: om allmänna opinionen tillägger denna resa anseendet af att hafva upprest Engelska flaggan på sjelfva stället, på spetsen af den mysteriösa pol, hvilken den tilläfventyrs anser för en synbar och handgriplig verklighet, kan den nu rätta sitt misstag så godt den behagar; men i ett sådant fall, medan en smula frihet ej gör något till saken, gifver sjelfva åsigtens orimlighet ett intresse åt ämnet, som den nyktra sanningen ej kunnat tilldela detsamma.

För att bestämma denna punkt med större eller absolut precision, om en sådan är möjlig, blefve det nödigt, att låta olika personer samfäldt anställa ifrågavarande observationer på olika afstånd och i olika rigtningar från det beräknade stället; hvarvid dylika operationer borde för en längre tid fortgå, till vinnande af alla vigtigare resultater. Hvilka de härå grundade för-

hoppningar äro, behöfver jag ej anföra, helst ämnet i detta afseende ligger utom allmänhetens fattningsförmåga; men jag bör endast hänsyfta på kompassnålens dagliga och årliga rörelser, på variationerne i sjelfva polens läge med de slutledningar, som häraf kunna göras i framtiden: alla af högsta vigt i magnetismens theori.

Sedan jag alltså korteligen angifvit hvad ännu återstår för framtida iakttagelser, sedan jag utvisat hvad (jag kan utan farhåga yttra det) ännu erfordras och hvilket, såsom sådant, påkallar uppmärksamhet af dem, som äga makt att befrämja ett verk af denna beskaffenhet, kan jag endast yttra min önskan, om jag ej vågar omfatta det hopp, att samma nation, som redan sträckt sina upptäckter så vida, — att vårt eget Britannien, som redan grundlagt sin öfvervigt i vetenskapliga och geografiska undersökningar, ej nu måtte öfvergifva dem och öfverlemna åt andra att skörda frukten af dess gjorda utsäde. Att stället för de nödiga observationerne nu är vida mer tillgängligt än man förmodat, är genom vår resa och dess följder ådagalagdt. Hufvudsvårigheten är således åtminstone öfvervunnen, och de vanliga ursäkterna ej mera af vigt.

Då hufvudändamålet för vår närvarande expedition sålunda blifvit ernådt på ett ännu mer tillfredsställande sätt än vi kunnat vänta, och inom kortare tid än vi bordt förmoda, önskade jag att utsträcka min kännedom af landet så mycket längre norrut, som tiden och vår financiella ställning, om jag så bör benämna våra lifsmedels beskaffenhet, tillät. Tyvärr förunnade mig de

sednare ej att egna mer än en dag åt detta syfte. Jag kunde blott hafva önskat, det vi varit bättre utrustade med nödiga förråder: men, likasom vid alla föregående tillfällen, var denna saknad fruktlös. Ack, att menniskan kunde lefva utan föda! var en önskan som aldrig underlät att påtruga sig vid tillfällen af denna beskaffenhet.

Jag lemnade sällskapet i dess lilla snöläger, under Blankys vård, och afgick med Abernethy kl. 11 i denna vår daglika natt utmed kusten, som här sträcker sig norrut. Efter en rask vandring anlände vi kl. 3 om morgonen den 2 Juni till ett ställe af mer än vanlig höjd. Vi vågade ej gå längre af anförda skäl: men härifrån sågo vi kust-linien sträcka sig rakt norrut tio à tolf mil, hvaraf jag slöt att den troligen bibehöll samma rigtning ända till Cap Walker vid 74° 15′ latitud. Här uppreste vi en stenvård, för att beteckna gränsen för våra yttersta undersökningar åt detta håll, återvände på hemvägen och uppnådde våra kamrater kl. 8 om morgonen.

Under vår frånvaro var ett hål hugget i isen, för att utröna dess tjocklek, som var 6 fot 8 tum. Flodtiden inföll kl. $\frac{1}{4}$ till 1 om middagen; ebb och flod utgjorde något mer än tre fot.

Vi hade ej varit en timme i vår hydda förrän vinden kastade om till sydlig, med dimma och snö; då thermometern steg till fryspunkten. Kölden besvärade oss ej mer, men följden var plågsammare, emedan snön i våra hyddor smälte vid denna temperatur, och för värmen af vår utdunstning, så att vi hemsöktes af ett

obehagligt vattendropp. Snart uppstack äfven en storm; men när denna lade sig kl. 11, började vi resan till skeppet.

Till denna skyndsamma återfärd hade vi de giltigaste skäl; emedan vi saknade något att äta, hvarföre vi begifvit oss åstad utan aftonvard, tills vi uppnått våra efterlemnade förråder; i den ej ogrundade förhoppning, att ingen björn eller lika hungrig och glupsk infödiug måtte hafva upptäckt de lifsmedel hvarpå vi räknade. Vi igenfunno dem alla orörda kl. 7 om morgonen den 3 Juni.

Blåsten hade förnyats och öfvergick slutligen till en storm med så stark snöyra, att det var omöjligt att tänka på vidare fortkomst för närvarande. Kl. 1 om morgonen den 4 saktades den likväl så mycket, att den tillät oss uppbryta; och som vi redan undersökt hela kusten, hade vi intet skäl till dröjsmål. Så uppnådde vi vår gamla lägerplats kl. 10 om morgonen den 5:te.

Januari 5. Samma skyndsamhet iakttogs under båda följande dagar, och jag hade ej skäl till klagan deröfver att jag ej antecknat händelser och anmärkningar, som längesedan upphört att intressera mig sjelf, likasom de ofta torde ha förekommit Läsaren tröttsamma.

Jag bör dock anmärka, att vi den 6:te om morgonen lägrade oss på ett ställe der vi fordom qvarhållits af en våra följeslagare påkommen snöblindhet; och att jag här förnyade de magnetiska rön jag gjort under bortresan, samt derigenom gaf bekräftelse åt den

noggrannhet, hvarom det var så maktpåliggande att vara förvissad. Här hade jag äfven tillfälle att undersöka min kronometer, och fann med fägnad att den bibehållit en jemn gång, emedan det var samma ur, hvarefter jag bestämt longituden på den kust vi nu hade lemnat.

Kl. 9 foro vi öfver till sydöstra delen af fjerden; men som isen var ganska ojemn och några bland sällskapet kraftlösa, hunno vi först dit den 7:de om morgonen. Kl. 2 samma natt var therm. endast fyra grader öfver fryspunkten; en temperatur, hvars like vi ej förr erfarit vid samma tid af året.

Om aftonen kl. 7 anträdde vi återresan till det numera välbekanta Neitchillee, för att på denna väg återkomma till skeppet. Tidigt om morgonen uppnåddes ett ställe, der vi funno en ansenlig hop infödde samlade, tre mil vesterom Isabellas udde. De voro träget sysselsatte med fiske; fångsten bestod i två slags kabiljo, beskrifne i det naturalhistoriska bihanget med namnen Gadus Mochica och Callarias. De togos genom hål i isen, och vi erforo att fisket var ganska gifvande. Vår åstundan om ett förråd uppfylldes beredvilligt, och detta kom oss väl till pass med våra för tillfället inskränkta tillgångar.

Härifrån afgingo vi kl. 2 till Cap Isabella; och lägrade oss kl. 8 om morgonen. Men en tjock mist utbredde sig nu och gjorde vägen osäker samt resan svår. Detta uthärdade vi efter förmåga med bättre hopp för morgondagen; då resan anträddes kl. 6 med all skyndsamhet; nattläger togs i Padliak, för dimmans skull som gjorde en vidare färd ytterst svår.

Juni 9. Mot middagen klarnade det; och den förfärliga misten, elak nog i ett välkändt land, men ojemförligt värre bland sådana hinder dem marken här jemnt företer och der kompassens vägledning är den enda pålitliga, efterföljdes af ett klart och herrligt väder. Solen verkade med den kraft, att vi erhöllo ymnigt vatten ur de från bergen flytande rännilarne, som derefter bildade större gölar: ett mera välkommet förråd än Läsare kunna föreställa sig, då de kanske torde med förundran höra, att detta var det första naturliga vatten vi erhållit detta år, ehuru blott få dagar återstodo till midsommar. Finnes väl något, som kan väcka en djupare känsla af naturens tillstånd i detta fruktansvärda klimat? Jag inser knappt möjligheten deraf.

Om jag här jemväl erhöll några magnetiska rön, på samma sätt som vid Cap Isabella på denna återfärd, utgöra de ett särskildt ämne för ett bihang. Der kunna de åtminstone rådfrågas af den vetenskaplige Läsaren, bland flera andra rörande meteorologien och andra naturalhistoriska ämnen, som lämpligast förekomma i ett dylikt supplement; men så vidt närvarande iakttagelser angår, lemnar den i Akademiens Afhandlingar intagna uppsats, jag omnämnt, fullständig upplysning åt den för saken intresserade. Jag har dock vid slutet af berättelsen bifogat medelbeloppen af nämnde rön, på det de allmänna resultaterne må finnas tillgängliga. Denna enkla dagbok har blott att anföra, det vi efter en fortsatt färd genom Padliak kl. 10, vid midnatten uppnådde den oftanämnda stora insjön, utmed hvars södra strand vi höllo oss till kl. 9 om morgonen den 10, då vi rastade vid norra spetsen af en liten

fjerd, der några hjerpar uppjagades och ett antal rådjur varseblefvos, förföljda af en varg.

Kl. 10 om aftonen, enligt vår vanliga plan, som till vår nytta förvandlade dagen i natt, styrde vi kosan till nordöstra hörnet af denna insjö, för att utröna huruvida någon ström förenade densamma med den närmast belägna, för att afbörda dess vatten i hafvet. Så förhöll det sig verkligen, och vi förvissades deraf om ett faktum, som förut blott utgjort ett ämne till gissningar.

Kl. 3 om morgonen den 11:te, anlände vi på hemresan till en annan ort, numera välbekant, emedan den utgjort en hviloplats under mer än en af våra vanliga utfärder; men dess utseende var helt olika mot året förut. På samma ställe hade vi då måst vada knädjupt i vatten nära två mil, på vägen till Shag-a-voke-fjerden. Nu var allt fast is, ingen vattendroppe syntes, ej heller det ringaste förebud till töväder. Kan man väl föreställa sig, att blott tio dagar återstodo till midsommar, att allt ännu var skarp vinter, och detta midt i sommaren; en årstid, sådan att vår midvinter dermed knappt kan jemföras.

Det var ingen ringa tillfredsställelse för uttröttade menniskor och hungriga magar att vid fjerdens motsatta strand finna några af Kapten Ross för vår räkning afsatta lifsmedel, hvaraf vi begagnade oss, öfverforo de två närmsta insjöarne och lägrade oss kl. 6 om aftonen, nära viken, deri de finna sitt upplopp.

Här uppehöllos vi af en stark nordvestlig storm till

till middagen den 12:te Juni, då han började afstanna och frestade oss att fortsätta vår sista dagmarsch; enär skeppet nu ej låg aflägset; men försöket misslyckades. Stormen utbröt snart med ökad våldsamhet, och snön yrade oss så häftigt i ansigtet att den helt och hållet betog oss hvarje utsigt och tvang oss, alla bemödanden oaktadt, att stadna och lägra oss kl. 9 följande morgonen. Det var en ovanlig missräkning. Hade vi vid många fordna tillfällen varit lika trötta, hungriga och ängsliga att uppnå våra följeslagare och vårt hemvist, så hade vi jemväl nöjsammare underrättelser att meddela än nånsin tillförene; men vårt tålamod skulle ännu en gång ställas på prof.

Detta blef emellertid icke långvarigt. Stormen aftog så till vida att vi kunde skymta vägen; och som tio mil endast återstodo, ansträngde vi oss äfven derefter till midnatt, då vi efter så strängt arbete vi kunde utstå och förmodligen blott under ett sådant uppmuntringsmedel voro i stånd att fördraga, nalkades hemmet, åter ansträngande all vår förmåga, tills vi omsider ännu en gång befunno oss ombord på Victory kl 5 om morgonen den 13 Juni. Vi hade varit frånvarande 28 dagar. Om vi voro uttröttade och medtagna, hvem kunde väl undra derpå? men med undantag af obetydligare åkommor, befunno vi oss alla vid god hälsa.

OBSERVATIONER BETRÄFFANDE KOMPASSNÅLENS INKLINATION.

Dagar.	Timmar.	Nålens Polar-direktion.	Nålens Polar-omvändning.	Anmärkt Inklination.	Anmärkningar.
		° ′ ″			
1834.					
Febr. 15.	Midd.	88 49. 53	89 3. 42	88 56. 47	Observerad Medelinklination vid Sheriffs Bay vid 70° 1′ nordlig latitud och 91° 54′ W. long. Missvisning 96° 12′ 3″ W. före min resa till Magnet. Polen = 88° 57′ N. (1831.
28.	1 e. m.	89 29. 72	88 35. 51	89 2. 61	
Mars 1.	2 e. m.	89 22. 80	88 35. 0	88 58. 90	
4.	Midd.	89 13. 8	88 51. 25	89 2. 52	
15.	1 e. m.	80 6. 15	88 56. 55	89 1. 35	
21.	4 e. m.	88 23. 14	88 57. 97	88 40. 56	
22.	4 e. m.	88 47. 7	89 11. 59	89 59. 15	
23.	3 e. m.	88 51. 42	88 47. 29	88 49. 36	
24.	2 e. m.	89 1. 27	89 4. 0	89 2. 64	
25.	3 e. m.	88 43. 65	89 8. 42	88 56. 04	
30.	3 e. m.	88 43. 36	89 12. 0	88 57. 68	
April 1.	2 e. m.	88 53. 27	89 5. 27	88 59. 27	
	4 e. m.	88 48. 04	89 2. 04	88 55. 04	
Maj 28.	8 f. m.	89 48. 87	89 34. 2	89 41. 53	89° 41′ 9″ N. Missvisning 57° 15 W. lat. 69° 34′ 45″ N. long. 90° 53 W.
	2 e. m.	89 55. 71	89 28. 83	89 42. 27	
Juni 1.	Midd.	90 2. 27	89 54. 29	89 58. 52	89° 58′ 11″ N. Antagen Merid. rigt. S. 75° W. (Werkl.)
	3 e. m.	90 0. 71	89 54. 71	89 57. 71	
	5 e. m.	90 1. 79	89 50. 15	89 55. 97	89° 46′ 5″ N. D:o. N. 60° W. lat. 70° 5′ 17″ N. long. 86° 45′ 48″ W.
	7 e. m.	90 12. 25	89 53. 67	90 2. 96	
2.	9 f. m.	90 4. 62	89 59. 64	90 1. 88	89° 59′ N. Antagen Merid. rigt. 15° NW.
	11 f. m.	89 54. 08	89 58. 17	89 56. 12	

6.	8 f. m.	89 42. 38	89 37. 54	89 40. 19	Samma ställning som d. 28 Maj.
8.	9 f. m.	86 30. 58	89 14. 04	89 22. 33	Vid Cap Isabella Lat. 60° 26′ 20″; long. 93° 51′ W.
9.	8 f. m.	89 21. 03	88 13. 33	89 17. 18	Vid Padleak Lat. 69° 30′ 1 ′; long, 93° 27′ 52″ W.
17.	2 e. m.	89 34. 8	88 33. 65	89 4. 22	Anmärkt Inklination vid Sheriff-Bay vid min återkomst från Magn. Polen 89° 3′ 32″ N. (1831)
	5 e. m.	89 14. 37	88 53.	89 3. 79	
Juli 13.	2 e. m.	89 20. 40	88 49. 04	89 4. 74	
Aug. 12.	1 e. m.	89 20. 35	88 44. 37	89 2. 36	
20.	Midd.	89 4. 53	88 58. 47	89 1. 50	
Okt. 21.	10 f. m.	89 7. 40	88 42. 31	88 54. 86	Anmärkt Inklination vid Victory-hamn 88° 54′ 86″ N. Missvisning 101° 32′ 03″ W. lat. 70° 9′ 18″ N.; long. 91° 30′ 33″ W.
22.	9 f. m.	89 24. 12	88 35. 03	88 59. 57	
23.	Midd.	88 56. 67	88 53. 93	88 55. 30	
Nov. 21.	Midd.	89 17. 98	88 22. 47	88 50. 22	
22.	1 e. m.	89 21. 5	88 24. 65	88 53 07	
23.	1 e. m.	89 11.	88 34. 88	88 52. 92	
Dec. 24.	10 f. m.	89 16. 97	88 44.	89 0. 49	
	1 e. m.	89 10. 07	88 38. 48	88 54. 27	
1832.					
Jan. 21.	Midd.	89 29. 32	88 33. 9	89 1. 61	
Febr. 16.	1 e. m.	89 40. 04	83 30. 22	89 5. 31	
18.	1 e. m.	89 6. 2	88 49. 45	88 57. 82	
Mars 17.	3 e. m.	89 2. 98	88 9. 3	88 36. 14	
27.	2 e. m.	89 15. 1	88 33. 2	88 54. 15	
April 13.	. . .	89 7.	88 31. 62	88 49. 31	
15.	. . .	89 21. 52	88 34. 12	88 57. 82	

FYRATIOTREDJE KAPITLET.

Reflexioner i fråga om Magnetiska Polens Betecknande.

Jag har hittills icke ansett af nöden att bifoga några egna anmärkningar vid Löjnant Ross' olika jurnaler: om jag det gör vid närvarande tillfälle, sker sådant emedan jag besparat alla mina egna magnetiska iakttagelser för Bihanget, hvarföre intet tillfälle att granska den vigtiga frågan om Magnetiska Polen förekommit i min egen dagbok.

Det torde sålunda äfven velat synas Läsare af våra samfäldta berättelser, som skulle jag ej hafva fästat något personligt intresse vid denna undersökning: det torde möjligen förmodas, att jag vid öfverlemnandet åt min verksamma och kloka brorson af hela bestyret med dessa trakters djur- och vextkunskap, likaledes öfverlåtit åt hans ledning och omtanka hvarje vetenskapligt ämne, samt åtnöjt mig sjelf med skeppets och dess besättnings styrelse.

En i denna jurnal redan omnämnd opinion, som förmenar vissa djupa hemligheter stå i samband med Magnetiska polen, och något besynnerligt underverk, eller ovanlig lycka eller underbart kunskapsdjup förknippade med denna upptäckt, liksom hade vi oförtänkt

funnit ett diamantberg eller något annat oerhördt under, har jemväl bidragit att göra denna följd af vår resa till ett ämne för alldeles förfelade åsigter, som blott kunna tillrättavisas genom en klarare och enklare framställning.

Att Victorys resa förlagt denna särskilta magnetiska pols rum inom en åtminstone ganska ringa distans, är redan visadt, och det skulle icke förundra mig, om framdeles funnes, att min driftiga och kunniga officer beträdt sjelfva stället, oaktadt sitt eget tvifvelsmål; hälst hvarje vetenskapsman, bekant med ämnets praktiska svårigheter, antingen de härröra från verktygens ofullkomlighet eller något annat, måste inse, huru tvetydig och oviss en fullt noggrann bestämning af denna art är, och huru lätt han kunnat hafva rätt, äfven under eget tvifvelsmål derom.

Enligt hvad hans berättelse redan utvisat, hade den förmodade platsen längesedan blifvit angifven medelst flera försök öfver kompassnålens inklination och missvisning, förnämligast genom de af Sir Edward Parry sjelf eller under hans ledning anställda rön. Så var det oss kunnigt, att jemte det vi framskridit längre i detta land än nämnde officers missöde tillät honom att göra, vi äfven befunno oss närmare denna förmenta punkt, betecknad genom dessa och andra iakttagelser, samt de på dem grundade beräkningar. Jag vet ej ens, om vi kunnat röna större tillförsigt i detta hänseende, om vi lemnat England med kännedom om Professor Barlows beräkningar, så tillfredsställande det efter återkomsten än var att finna, huru noggrannt hans på en sund theori grundade premisser instämde med våra egna rön vid och på sjelfva stället.

Medan således detta ämne var ett bland syftemålen för vår forskning vid afresan från England, och underordnadt vårt sträfvande att upptäcka en genomfart, som borde sätta oss i stånd att angifva gränslinien för Amerikas nordliga kust, ända till Behrings-Sundet, i hopp att verkställa detta uppsåt och återvända hem öfver Cap Horn, — bibehölls detsamma oaflåtligt i sigte alltifrån vår första infrysning. För detta ändamål anlade vi på olika tider och ställen de magnetiska observatorier jag omnämt i min dagbok; ehuru jag, i enlighet med deras plan ingenstädes meddelat dessa rön, eller ens hänsyftat på deras ändamål, helst jag ansett dem lämpligare för ett Bihang, och besparat för närvarande rum de återstående allmännare anmärkningar som dervid kunna göras.

Äfven vid åtskilliga tillfällen af våra utfarter inåt landet var detta ögonmärke städse vår ledstjerna, för hvilka ytterligare ändamål dessa resor än blifvit företagna; och om vid berättelsen om nämnde expeditioner ingen upplysning häröfver förekommit, härrörer sådant från samma systematiska uteslutande af vetenskapliga iakttagelser och deraf att intet resultat som medgifver eller erfordrar en populär framställning vunnits, ända till nyss omförmälda resa af Löjtnant Ross, då den lyckliga tilldragelse man erfarit, ändteligen erböd anledning till en dylik redovisning af detta slut på våra bemödanden.

Det vore här öfverflödigt att närmare detaljera denna vår approximation till magnetiska polen, äfven om densamma kunde framställas på ett för vanliga Läsare fattligt och roande sätt: men vetenskapsmän igen-

finna den i mitt Bihang, och kunna der inhämta fullständig reda för denna upptäckt eller snarare bestämning, som ändteligen bekröntes med framgång.

Om denna sista trettio mils resa, enligt hvad berättelsen utvisar, verkställdes utan min närvaro, som erfordrades på annat håll och för andra ändamål, och denna slutsten till alla våra föregående bemödanden lades af ett sällskap, bestående hufvudsakligen af Styrmännerna Blanky och Abernethy, under min framgångsfulla brorsons omedelbara befäl, så förbjude mig himlen att vilja betaga dem någon del af den heder dem på denna grund tillkommer, eller göra anspråk på äran af att först hafva rest Engelska flaggan på detta efterlängtade ställe med egen hand. Må denna sista akt af mina och deras bemödanden skänka dessa personer all den utmärkelse de förtjena eller fordra: Jag kan, likt andra, ehuru med ett något utnött ordspråk säga: "Palmam qui meruit ferat," och om jag för egen del samtycker att enligt bruket afträda segerpalmen åt detta lyckliga sällskaps anförare, bör det likväl icke förglömmas, att jag härmed frånträder dessa personliga anspråk som aldrig öfvergifvas af befälhafvaren öfver det flaggskepp, som så ofta vinner segern genom kraft, insigt och mod hos det manskap och befäl han leder och styrer, eller af den öfver-general som intager en stad genom mod och verksamhet hos den underofficer som anför den åt döden invigda skaran.

Men om jag så handlat, skulle dock ingen ursäkt rättfärdiga mitt begifvande att sålunda uppoffra den raska, tåliga och oförtrutna skeppsbesättningens rättigheter, eller tilläfventyrs den ädle och storsinte mans,

som utsände Victory och dess manskap till Polartrakterna. Det skall och måste hädanefter upptecknas i Historien, att det var skeppet Victory, under Kapten John Ross' befäl, som angaf Nord-vestra Magnetiska Polens läge år 1831, och att detta skepp utrustades af honom, som jag nu kan benämna Sir Felix Booth; ett ärorikt namn, äfven om det saknat en dylik utmärkelse, så länge Brittiskt ädelmod och anda skola prisas såsom rådande drag hos Britanniens köpmän.

Ur denna och ingen annan synpunkt må upptäckten af Magnetiska Polen nu betraktas; så att rättvisa göres enhvar, och ingen blir lottlös. Ostridigt förtjenar hvarenda man på detta hårdt bepröfvade skepp sin andel i det lof allmänheten må tilldela åt hvad lyckan förunnade oss att verkställa. Det är blott en ringa lön för hvad alla uthärdade; och så ljuf den ock är, fordras mycken glömska af våra fordna lidanden, för att icke minnas huru dyrköpt den var, medan det sannerligen vore hårdt, om denna gärd skulle nekas ett sådant företag, så tålig fördragsamhet, sådana mödor och långvariga lidanden, en så förhoppningsfull och kraftig anda, midt under omständigheter, bland hvilka nästan hvarje annat hjerta skulle dignat af misströstan.

FYRATIOFJERDE KAPITLET.

Händelser under återstoden af Juni 1831. — Jurnal och öfversigt af Juli månad.

Juni 14. Det snögade i dag, hvaraf marken så betäcktes, att intet land kunde skönjas, lika litet som något tecken till rinnande vatten eller gölar visade sig. Temperaturen steg likväl för första gången till 40°. Några hjerpar skötos i går och i dag, äfvensom den följande. Den 16:de snögade det; men solen sken efteråt och en vattengöl samlade sig ändteligen vid skeppet. Detta vatten öfverdrogs åter med tumstjock is, och uppgick ej förrän middagstiden, då solen något inverkade på snön, och ännu mer följande dag, som slutade veckan.

Juni 19 och 20. Söndagen såg de vanliga skyldigheterna uppfyllas. Om måndag var dagen varm och nattemperaturen kylig. Skaror af vildänder och gäss flögo norrut, och några hjerpar fälldes.

Juni 21. Solen hade nu nära uppnått sitt längsta afstånd. Sommarsolståndet var inne, och ingen regndroppe var ännu fallen, ej heller hade thermometern någon enda gång gjort sin rund för dygnet, utan att uppnå fryspunkten. Men under loppet af denna dag

föll det första regn som varade i två timmar: ehuru den om natten bildade isen varit en tum tjock.

Juni 22. Om morgonen uppstack en frisk nordlig blåst; men denna och följande dag frös det lika starkt om natten långsides skeppet. Den 24:de var ännu kallare; thermometern stod vid 30° om morgonen och uppnådde först kl. 9 fryspunkten. Nästa dygn höll han sig jemnt vid denna punkt. En hop foglar, bestående af gäss, änder, hjerpar och åkerhöns, fälldes de sista dagarne.

Juni 26, 27 och 28. Söndagen erböd intet ombyte; Måndagen regnade det mot aftonen, och vi kunde nu åtminstone förse oss med vatten från kusten; men gölarne fröso åter den 29:de, therm. föll till 31° och den 30 var medeltemperaturen för dygnet blott 35°. Emedlertid hade skeppets tackling fortgått och var nu nästan färdig. Det var något nedslående att finna oss i beredskap så långt före väderleken, samt att vi uppnått slutet af Juni, genomgått solståndet och ännu hemsöktes af nattfrost, med föga ersättning om dagen. Ett vintersolstånd i England är sannerligen ej ofta hvad sommarsolståndet var i denna ömkliga trakt och i detta vederstyggliga luftstreck.

Sådant är likväl det klimat, hvari menniskan söker att lefva och, enligt hvad vi ej ägde rätt att bestrida, jemväl njuter af lifvet. Hon kan väl ej dricka vatten om midsommar, förrän hon kokat sin snö; och hade hon ej klokhet nog att framlocka eld, så skulle hon ej hafva något att dricka 9 månader af året. Hon känner ej doften af blommorna, ty sådana finnas ej; men hon föredrar tranolja. Hon har inga morötter el-

ler grönsaker till sin soppa, eller att förhöja dess smak, men hennes soppa och förnämsta krydda utgöres af tran, och hon kan finna en sallad, när lyckan särdeles gynnar henne, i en renmage, och denna sallad kokad i en värme, hvars förmåner aldrig blifvit bestridda. Om hon också aldrig såg det obegripliga ting som kallas ett träd, hvad gör väl sådant till saken, när hon kan sammansätta fiskåkdon och klyfva benstycken? och om hon kan göra sin boning ej blott på kalla marken utan på snön, är hennes kost åtminstone icke hård; och hvarföre, om hon så tänker, bor hon icke likaså väl som jordens furstar, hvilkas marmorpalatser ej täfla i renhet med hennes byggnadsmaterialier, medan hennes eget marmorhus är uppfördt på en timme, och kan förnyas, likt Aladins, hvarje stund på dagen och hvarhälst hon behagar? Menniskan måste vara ett ädelt djur, sådant är ostridigt, äfven när hon framträder under en Boothisk Esquimaus skepnad; finnes väl någon varelse på jorden, som mäktar göra allt detta, lämpa sig efter allt detta och ännu mer, samt icke dessmindre vara lycklig: lycklig antingen i Neapel eller Boothia Felix?

Men ett klimat, som anstod dem, hvilka icke känna något annat eller bättre, hade en helt annan verkan på våra känslor, oberoende af de verkliga lidanden och försakelser hvaraf det åtföljdes. Der all lycksalighet grundades på öfverflöd i mat, och der intet fanns som hindrade en jemn tillgång på medlen till en lycksalighet, hvilken dessa menniskobilder delade med de djuriska folkstammar, för hvilka sådant utgör lifvets nästan enda njutning och ändamål, var allt hvad klimatets vidrighet mäktade åstadkomma, ett intet; och

fria från bekymret för en långvarig eller sträng vinter, hade de intet skäl att glädjas i hoppet om en årstid, vare sig god eller ond, blid eller fruktansvärd. Tingens närvarande tillstånd var helt olika för oss, hvilkas olycka det var att frukta eller hoppas (qval af samma beskaffenhet i resultatet, förmodar jag) beträffande en sommar som knappt torde komma förr än vintern var honom i hälarne, för att återtaga sitt herravälde under större delen af ett kommande år.

Månadens öfversigt är ej tröstande. Om vi ansett sistlidne Juni kallare än någon annan under föregående resor, hade den nuvarande utfallit ännu värre, såsom på engång mer kall och stormig. De två första veckorna var medeltemperaturen 7°, och under de sista mellan 2° och 3°, med ett medelbelopp för månaden af 5° mindre än under förlidne Juni. Dessutom föll det första regn den 21:sta, och var föga mer än en skur; hvaremot det under förra året regnat den 10:de. Jag har redan anmärkt att sommarsolståndet tilländagått, utan att bringa oss en enda dag öfver fryspunkten.

Många stormar hade inträffat; men det är jemväl ett märkligt faktum, att då temperaturen förra året alltid steg vid dylika tillfällen, den nu aldrig förändrades, hvilket föranledde en väsentlig skillnad mellan båda årstiderne, hvartill orsaken ej kunde skönjas. Det allmänna resultatet af snöns och isens tillstånd har man redan sett; utsigten var temligt nedslående. Denna sommar hade inträffat tre veckor senare än någon föregående. Framtiden låg ännu framför oss; den kun-

de blifva bättre än vi väntade; men jag är icke alldeles säker att många hoppades mycket deraf.

Utom Styrmannen Taylor mådde alla väl, och hans sår helnade. Fisktillförseln hade varit ymnig. Den sena period, hvarpå vattenfoglarne anlände, var märkvärdig; men jagten hade öfverhufvud varit mera lycklig än vanligt.

Löjtnant Ross hade undersökt kusten vidare, och båda hade vi funnit temperaturen å halföns vestra sida och de vestra insjöarne 10° till 15° lägre än vid skeppet, som låg på östra sidan; i det jemförelserna gjordes med den omsorg, att vi ej kunnat bedragas.

FYRATIOFEMTE KAPITLET.

Förrättningar i Juli, Augusti och September 1831, tillika med öfversigt af nämnde månader.

Juli 1 och 2. Morgonen var kall och stormig, och blåsten fortfor med starka byar följande dag; temperaturen föll till 31° och luften var ganska kylig. Det snögade kl. 9, då vinden saktades. Löjtnant Ross begaf sig ut på ett jagtparti, och mötte en samling af fem infödda familjer, alla för oss obekanta, utom en, som sistlidne sommar varit engång om bord. De uppslogo sina tält för natten, och fem af dem kommo till skeppet, med samma oljud som våra fordna vänner begagnat vid ankomsten. De hade hört oss omtalas i Neitchillee och kommo för att utbyta några klädespersedlar mot våra artiklar af värde.

Det var naturligtvis på sitt ställe att genomgå alla de vanliga under-förrättningarne, hvaraf effekten blef den vi beräknat. De hade hört omtalas de norra inbyggare, hvilkas porträtter vi ägde, men aldrig sett något skepp; emedan de bodde längre vesterut än Akullee. Enhvar fick en jernkrok till skänks. De lofvade att nästa dag medtaga sina bytesvaror tillika med sina hustrur och familjer.

Juli 3. Kölden var så stark, att halfannan fot is anskjöt vid skeppet. Det snögade om förmiddagen, och om aftonen uppstack en frisk blåst. Strax efter messan anlände infödingarne, utgörande en betydlig samling af män, qvinnor och barn. De hade ett förmånligt utseende och skickade sig ordentligt, men hade blott ett par vidbyxor af skälskinn till salu. Alla roades på ett eller annat ställe af skeppet, och ingen af qvinnorna bortgick utan en gåfva, hvaribland de mycket värderade tenndosorna ej saknades. Männerna syntes särdeles förnöjda öfver denna uppmärksamhet mot deras hustrur.

Det tyckes, som skulle detta folk äga några bland dessa känslor af galanteri eller ridderlig artighet, såsom den blifvit benämnd, hvilka ansetts uteslutande tillhöra mera hyfsade menniskor och folkslag. Huru sällsynt denna egenskap är bland vildarne, känner enhvar; huru rakt motsatta känslorna och förhållandet äro på de flesta af Södra Oceanens öar, och framförallt i Australien, har länge varit kändt. Om vi äro rigtigt underrättade, uppföra sig många andra Esquimaux-stammar i NordAmerika mot deras hustrur icke bättre; hvaremot Amerikas röda Indianer röja den blandade stränghet och vanvårdnad för könet, som troligen utgör det allmänna förhållandet under råhetens tillstånd.

Hvaraf härrörer denna skiljaktighet, som lika mycket karakteriserar närvarande stammar och Grönländarne? Vi kunna ej misstaga oss om förhållandet, om vi ock stundom kände oss benägna att skåda allt i det förmånligaste ljus; och om hvad man stundom förnimmer om qvinkönets sysselsättningar och åligganden, i

Europeiska ögon synes leda till en annan slutsats, måste man ihågkomma att dessa höra till ett system af "arbetsfördelningen." I ett dylikt läge kan könet ej vara fåfängt, der finnes ingen ledighet till denna förgudning, hvilken anser qvinnan såsom ett mål för beundran eller nöje: alla måste arbeta, eller dö af hunger: ehuru det jemväl är sannt, att qvinnornas skyldigheter här fordras såsom rättigheter, likasom det är deras rätt, men icke en tjenst, att draga männerne ur vattnet på många ställen af Franska och Holländska kusten, der också allt förnärmande mot dem å männernas sida skulle motstås med hvarje vapen, könet så väl vet att begagna.

Man har påstått att detta galanteri företrädesvis, om icke uteslutande, tillhörer folkslag under konungslig eller despotisk styrelse, i likhet med det särskilta slag af despotism, som utgjorde feodal-systemet. Vi kunna hänvisa till de Grekiska fristaterne till styrka för denna åsigt, hvad motsatsen beträffar; och hvem är icke lika benägen att åberopa Amerikas Förenta Stater, der demokratiens känslor, derigenom att de ovilkorligt göra alla män till tyranner, frambragt, lindrigast sagdt, denna försummelse mot könet, hvilken lika mycket närmar sig till förtryck som i något annat med Europa så nära befryndadt land? På den välsignade trakt åter, som nu är i fråga, kan denna åsigt icke tillämpas, ty der finnes ej ens någon aristokrati, lika litet som en styrelse; hvarföre jag måste öfverlemna åt andra att lösa detta problem; medan denna teckning af den skönare lott, som fallit det täcka könet till del i Boothia Felix, må tjena till bevis att ingen ännu framställd förslags-

slagsmening hållit stånd vid lösningen af den stora frågan om qvinnans behandling af det andra könet, dess orsaker och modifikationer.

Juli 4. Männerne kommo i dag efter löfte, medförande några klädesplagg och obetydliga varor till salu; men bortgingo snart, med löfte att återkomma med några skälar och fisk. Det snögade både i dag och den nästföljande, och thermometern föll ännu till fryspunkten om natten. Om morgonen visade sig främlingarne, och sade att de ämnade fiska i insjön och i floden der vi förra året hämtade fisk: hvarvid Löjtnant Ross förband sig att göra dem sällskap.

Juli 6. Dimma och snö fortforo; men när våra officerare anlände till infödingarnes kojor, voro de redan nedtagna och hopen hade gått till Neitchillee. Denna ändrade plan kunde vi icke förklara. Ett räfbo upptäcktes af den ena styrmannen, som dödat hanen, och ett utgånget ströfparti sköt den gamla honan och borttog sex lefvande ungar. I Boothia Felix råder åtminstone ej nog hungersnöd, för att hindra en tillräcklig räf-afvel. Omkring 20 vildänder och några andra foglar skötos. Intet märkvärdigt föreföll om Fredag och Lördag, som slöts med natt-thermometern vid 33°.

Juli 10. Ett friskt och kallt nordanväder blåste, dagen derpå, åtföljdt af starkare vindkast och thermometerns maximi-belopp var blott 37°. Den 12:te inföll det högsta flodvatten vi ännu sett; det uppnådde mer än 18 fot, tredje dagen efter månskiftet. Jagten

var ganska lycklig; bland andra foglar träffades den Lappska finken med dess näste af ägg. Thermometern steg till 40°, men föll andra dagen, som var ganska kall, med regn och snöslask vid ostlig vind, så att aftonen slutade vid 33°. Jag försökte dessa dagar att fånga någon fisk medelst harpuner, såsom jag sett infödingarne göra.

Juli 15. Denna morgon medförde en blandning af regn, snö, mist och töcken; på alla andra ställen hade det varit en skarp November-, i stället för Julidag, och det frös nästan om natten. Två infödingar kommo med 30 skålp. lax, och underrättade oss att de hade ännu mer att aflåta; då vi öfverenskommo, att Löjtnant Ross skulle afgå med ett sällskap för att hämta densamma, hvilken färd kom att medtaga 4 dagar. Den 16 uppnådde thermometern 44° och dagen var den vackraste vi sett under året. Löjtnant Ross, med Läkaren och åtta man, åtföljd af de infödda, afreste. Hvarföre ansågo vi det ej för en varm och vacker Juli-dag? Det kunde blott hafva varit 84° i England, och när vår Juli-värme blott var 80 grader under vårt eget fäderneslands temperatur, hvarföre skulle vi ej hafva ansett en skillnad af icke mer än 40 för en dyrbar förmån?

Juli 17. Väderleken fortfor ännu vacker om dagen, men thermometern sjönk till 34° om natten, och det frös om måndagsmorgon, ehuru dagvärmen åter var 44°. Det kunde ej heller vara annorlunda, helst vi omgåfvos af snö och is, hvarå allt hvad en nattlig sol kunde uträtta, förblef utan verkan. Ingen väsendtlig förändring timade den 19:de, och under mina öfriga

J. Ross. R. Brandard.

THE RIVER LINDSAY.

Printed by J. Yates

London, Published 1834 by Captain J. Ross, R.N.

följeslagares frånvaro tillbragtes min tid med höjdmätningar, iakttagelser och jagt, medan besättningen om bord sysselsattes med skeppets drifning. Båtarne voro försänkta, till undvikande af gistning.

Juli 20. Styrmannen och fem matroser återkommo med en slädlast af fisk, med hvars sortering och inpackning vi hade tillräckligt att syssla. En stor mängd hörde till förra årets fångst, och var således ej i god författning; 37, tagne under det innevarande, vägde 129 marker. Efter föda och förfriskning, afgick manskapet åter kl. 9 om aftonen, med ännu tre dagars lifsmedel, pontonen, nätet och tre hundar, för att stöta till Löjtnant Ross, som qvarstannat för att fiska, med infödingarne, på ett angifvet ställe.

Juli 21. Vädret var detsamma; det var en varm dag med en kall natt. Jag sköt en hare i dess sommardrägt; och snöriporna hade någon tid förut ömsat fjädrar. Jag fann nu en mycket större omvexling af smärre foglar än vi förmodat förra året: många voro mig obekanta: men jag träffade ett vingtaggs-näste tillika med ungarne, likasom följande dagen. Denna regnade det: en sällsam sak på denna förvända sommar. Läkaren ankom vid aftonen med tidning att 1600 laxar blifvit fångade, och hvaraf 400 voro på vägen. Dessa ankommo om natten; och hela nästa dag åtgick till deras rensning och inpackning; några konserverades i vinättika. Dessa hundrade vägde, efter alla operationer, mer än 50 pund, en vacker tillökning i vårt förråd.

Juli 24. I anseende till nästan hela besättningens frånvaro, firades ingen gudstjenst. Jag fann en kull

snölärkor färdiga att flyga, tog dem ombord och hoppades uppföda dem tama. Fem af besättningen från det andra sällskapet anlände om Måndag, mycket uttröttade. De hade farit vilse, och lemnat slädan fem mil längre bort, utan att hafva med sig någon anförare. Mr. Thom och det qvarblifna manskapet återvände med dem sedan de rastat, och kl. 6 bragte de 500 laxar tillbaka, rensade och vägande 75 pund. Dessas förvaring gaf fullt upp att göra.

Juli 26. Sällskapet begaf sig åter efter mera fisk, sedan slädan blifvit lagad, och återkom nästa dag med 200, som var allt hvad de kunde medföra, jemte en note från Löjtnant Ross, hvaraf jag erfor att de tagit 3,378 laxar i en drägt. Isen uppgick undertiden så hastigt, att han fann omöjligt att föra dem alla välbehållna till skeppet, äfven om vägarne tillåtit det. Vi hade nu tillräckligt att göra, och ingen fruktan för brist; de af manskapet, som kunde umbäras, affärdades i samma ärende till ön der fisken var upplagd.

Juli 28. Löjtnant Ross anlände med tidning, att båda sällskaperna voro på väg med 500 laxar, och att lika många återstodo att hämta från ön. De hade samfäldt tagit 5,067 laxar, men måste afträda 3,000 deraf åt infödingarne; emedan isens uppbrott tvang dem lemna sin ståndpunkt. Kl. 5 återkom den första hopen, efter att hafva lemnat slädan två mil längre bort. En af dem var illamående, och de öfriga kunde éj bringa honom längre. Det andra partiet återkom kl. 8 med 300 laxar och matrosen Buck, som angripits af fallandesot, på slädan. Om aftonen återvände

båda slädarne till ön, för att hämta tältet, nätet och den öfriga fisken.

Juli 29. Thermometern om natten var blott 36°, men följande dag var den varmaste vi haft; middagsvärman utgjorde 50° och medelbeloppet 41°. Kl. 8 om morgonen kom en af slädarne tillbaka med noten och tälten, samt 350 laxar. Två matroser vid den andra slädan voro upptrötta, hvarföre två andra sändes i stället; och alla återkommo kl. 10. Thermometern om Lördagsnatten var 41°: den hade ännu aldrig varit så hög vid samma timma.

Juli 31. Hvilodagen var särdeles välkommen. Isen uppgick ändteligen så mycket, att vi ej kunde komma i land utan båten; ehuru denna vik var långt ifrån så klar, som vid samma tid förra året, hvilket också gällde om hafsisen. Månaden slutades med vackert väder: intet moln syntes vid solens nedgång om natten.

En jemförelse mellan denna månads medel-temperatur och samma månads förra året, visar, att den varit 7° kallare; den utgjorde nemligen 37° i stället för 44°. Högsta värmen hade varit 70° under den förra; under denna senare blott 50°, men den lägsta skilde sig blott en grad derifrån; eller utgjorde 32° i den förra och 31 i den senare.

För besättningen hade mycket arbete vankats, i skeppets klarering och ett vackert extra-arbete med resor och fiskens rensning. Många hade deraf lidit till helsan, men voro nu bättre; hvilket också var händelsen med mannen, hvars fot blifvit amputerad. Den epileptiske matrosen var vår egentlige patient; men som

han ej fått något recidiv efter hemkomsten, hoppades vi att ett sådant ej skulle snart inställa sig.

Genom en större vana vid jagten hade vår framgång i denna del ökats; och som allting delades gemensamt, erhölls ett nyttigt ombyte i dieten.

Om vår lycka vid fisket godtgjorde våra svikna förhoppningar om tillförsel af infödingarne, var den också dem sjelfva till nytta. Vi hade upptäckt, att laxen ankom vid islossningen, i ännu större skaror än vi förmodat; emedan infödingarne, derigenom att de kastade sig i vattnet utanför deras stimmar, kunde drifva dem in uti små gölar vid stranden, eller upp på sjelfva det torra landet. Det är klart, att huru glupska skälarne än äro, kan fisken här ej hafva många fiender; hvilket synes gälla om alla nordliga kuster, der laxen går till i ymnighet.

För första gången hade infödingarne nu sett bruket af ett nät och, hvad ej alltid inträffar med dem, hvilkas begrepp städse är jemförligt med deras okunnighet, de inságo till fullo dess värde. Vi undervisade dem om sättet att göra ett sådant, ehuru ej alldeles säkra, om materialierne dertill dugde. Om så likväl var, hade vi lärt dem en konst af värde, och mer förbättrat deras ställning, än genom alla de nyttiga saker vi förut gifvit eller sålt dem.

En hugnad hade vi ostridigt hämtat af vår gemenskap med dem, af varaktigare och angenämare åminnelse än alla de förmåner vi vunnit af dem i handelsväg. Vi hade icke föryttrat till dem något Brännvin, vi hade ej infört bland dem några sjukdomar, ej

heller hade vi på något sätt bidragit till försämring af deras moral eller våldförande af deras hälsa, för att göra dem mindre rättskaffens eller lyckliga än vi funnit dem. Icke heller hade de lärt något af oss, som kunnat göra dem mindre nöjda med sin närvarande och nästan oundvikliga ställning. Tvärtom, i det vi snart hoppades lemna dem lika lyckliga som vi funnit dem, hade vi skäl att tro dem vilja begagna vårt exempel samt vår kunskap och fintlighet, till befrämjande af egen skicklighet och resurser, samt derigenom efter möjlighet förbättra sin ställning.

Att vi ej kunde undervisa och förbättra dem i sedlighet och gudsfruktan, borde vi beklaga; men vi kunde ej tadla oss sjelfva för underlåtandet af något som gjordes omöjligt genom vår ringa gemenskap och bristande språkkännedom; vi gjorde åtminstone det enda försök som stod i vår makt, då vi sökte att undervisa ett af de äldre barnen; men huru detta misslyckades, har jag förut visat. Der seglare i allmänhet föröfvat så mycket ondt bland de af dem besökta råa folkstammar, utgjorde äfven detta negativa förfarande ett ämne till fägnad, i det vi, numera hemkomna och i saknad af tillfälle att återse dessa folkstammar, kunna med tillfredsställelse minnas hvad vi undvikit att göra, och hvad vi gjorde, stundom jemväl öfverlemnande oss åt den dröm, att om de återigen skulle besökas af ett Europeiskt folk, vårt minne skall öfvergå till en aflägsen efterverld med tilläfventyrs samma magiska glans, hvaraf Manco Capacs namn omstrålas.

De under månaden anställda rön beträffa hufvudsakligt refraktionen; de af vanlig beskaffenhet fortsat-

tes, när sådant lät sig göra. Samlingarne i Naturalhistorien voro förökade.

Vi lågo ännu infrusna, ehuru vår kanal tycktes snart böra uppgå; men viken var ännu full med is, och hafsytan fast tillsluten; förra året vid samma tid var allt i rörelse, och bogen förevisade en lång sträcka af klarvatten.

Jag anser nödigt att här meddela på hvad sätt våra erhållna fiskförråder användes.

Uppgift å det i Juli 1831 erhållna Laxförråd.

Sju tunnor lax, inlagd i varm vinättika	1378	st.
En tunna, inlagd och torkad	144	„
Rimsaltad på bergen	177	„
Uppristad och torkad	131	„
I krukor inlagd med vinättika	59	„
Begagnade på skeppet	80	„
Förvarade till omedelbart bruk	27	„
Prof-exemplar	27	„
Erhållne i säckar efteråt	302	„
	2836	st.

Trehundrade bragtes ytterligare till skeppet, hvaraf blott 36 voro dugliga; resten gafs åt hundarne.

FYRATIOSJETTE KAPITLET.

JURNAL ÖFVER AUGUSTI MÅNAD 1831. — VICTORY FLYTTAS UR HAMNEN. — FÖRSÖK ATT FRAMTRÄNGA UTMED KUSTEN. — SKEPPET AF ISEN INTRÄNGDT I ANNAN HAMN. — MÅNADENS ÖFVERSIGT. — DAGBOK ÖFVER SEPTEMBER OCH DESS ÖFVERSIGT.

Aug. 1. Det var vackert väder: ett sällskap afgick att hämta den öfriga fisken och återkom till middagen. Skeppet hade länge lutat mot styrbordssidan, men var nu kringsågadt, så att det framskred halfva sin längd. Det regnade ymnigt nästa dag, då skeppet förtöjdes vid ett större isberg utanföre.

Aug. 5. Det var åter kallt. Krutet fördes ombord och hvalfiskbåten lagades. Den 6:te såg ett landstiget sällskap isen för första gången i rörelse mot NO. En stor göl syntes från öarne söderut. Om Söndag ökades den och ännu mer om Måndag, då isen rörde på sig, men icke mycket uppgick. Om Tisdag remnade det stora isberget framför oss, så att vi måste utlägga en lina åt annat håll.

Aug. 10. Vinden var ännu nordlig, men med isen föregick ingen vidare ändring; väderleken var

töcknig och regnig. Nästa dag var föga olik, men vi kommo dock litet längre ut och fingo Krusenstern långsides. Den 12:te anlände ett sällskap infödde, hvaribland fyra af våra gamla bekanta och sex främlingar. De voro vid ett fiskställe två dagars väg aflägset och lofvade återkomma med några skinn till salu. De främmande fingo hvardera en krok och undfägnades med aftonvard.

Aug. 13. Hopen återkom, med hustrur, barn och allt, 23 till antalet, och förplägades af oss med en middag af fisk och tran. Vi köpte några klädesplagg, och följde dem till tälten, glade öfver sjelfva deras sällskap under denna brist på förströelse.

Kan väl någonting starkare skildra vår fullkomliga brist på allt som kan intressera menniskor, vare sig i fråga om sysselsättning eller nöje, än erkännandet af att vi funno en lättnad från våra egna betraktelser och umgänget med hvarandra, från det evigt tröttsamma upprepandet af thermometer-anteckningar, vindar, tidvatten, is, båtar, tackling och mat, i samtalet med dessa glupska menniskobeläten, hvars språk vi knappt förstodo, men hvilkas tankar mer än tillräckligt begrepos utan något språk? Må ingen tro, att vi icke kännt allt detta, under månader först, och under år sedermera, äfven om jag ej sagt det, om jag förbigått det alldeles, liksom skulle vi icke kännt det. Här mötte oss vidrigheter af köld, hunger och ansträngning; och ehuru vi ej förlorade våra lemmar, såsom andra menniskor gjort i dessa länder, hade vi med den öfriga verlden att dela dessa en tärande sjukdoms plågor, tillräckligt qvalfulla medan de påstå, ehuru de

blott väcka föga uppseende i lifvets historia, och ännu mindre vid ett företag sådant som vårt. Hade vi ej äfven genomgått en mängd bekymmer och lidanden, felslagna förhoppningar, och hvad mera är, denna trängtan efter aflägsna vänner och fädernesland, hvarifrån ingen, som färdats långt ifrån detta hem och dessa vänner, någonsin varit fritagen? Och om hvilken gällde detta i högre grad än om oss, som blott alltför ofta ihågkommo, att vi aldrig mera torde få återse dessa vänner och detta hem? Men en ännu större plåga återstod, och denna upphörde sällan. Vi voro utledsna af brist på sysselsättning, på ombyte, på medel till själsansträngning, på tankeyttring och (hvarföre ej tillstå det) af brist på sällskap. Den närvarande dagen liknade den förflutna; medan, om ingen omvexling eller hopp om förbättring yppades, det var underbart att sjelfva barbarernes besök voro välkomna, — eller kan väl någonting starkare skildra vår fägnad, än bekännelsen att dessa besök voro glädjande, liksom Londons sällskapslif bland Londons affärer?

Om natten föll thermometern till 36°, och det var således långt ifrån varmt; isen blef oförändrad. Det är svårt att gifva Läsaren ett begrepp om det intryck som föranleddes af ett sålunda tillfruset hafs sömnaktiga och stationära beskaffenhet. När vintern en gång på allvar inbryter, blifva vi beredda derpå, likt flädermössen, (ehuru vi ej sofva, som dock vore önskligast) inhölja vi oss i ett slags pälsklädd belåtenhet, enär intet bättre val gifves, och afvakta stundande tider; helt annat var det att alltid finnas vaken, afbida uppstigandet och verksamheten, men likväl ännu finna hela na-

turen sofvande, och intet annat återstå, än att önska, gäspa, och hoppas det bästa vi kunde.

Vid nämnde besök i tälten funno vi träbenet åter i olag, på ett sätt, hvarom jag ej tog närmare reda, helst timmermans-doktorn var tillhands att afhjelpa bristen efter förmåga. Om han härvid alltid ådagalagt en synnerlig fördragsamhet, tillkom detta beröm ej mindre besättningen i allmänhet, under alla våra förhandlingar med inbyggarne. Jag påstår icke att en verkligt deltagande sinnesart saknades hos vårt manskap; men visst är, att godsinthet ej är mindre smittsam än förderfliga lidelser, och att likasom en ömtålig eller retlig menniska gör en eljest mild och ömsint natur snarsticken och vresig eller så anser den, hvilken af en annan person eller i annat sällskap räknas bland milda och intagande karakterer, äfvenså framkalla godsinthet och mildhet samma dygder, jemväl der de i sjelfva verket torde saknas; eller ock underlätta de åtminstone yttringarne af välvilja, der ett motsatt lynne vore det naturligare och då knarrighet eller trumpenhet skulle framkallat detsamma i dagen. Må äkta makar åtminstone begagna de reflexioner, hvartill våra Esquimauers fredliga sinnesart gifvit anledning. De voro ej blott ömsinta, utan som Falstaff säger om qvickheten, de voro orsaken till samma känslor hos sin omgifning, oss sjelfva inberäknade, hvaribland befunnos ett par personer, som tilläfventyrs hos ett annat folk skulle hafva röjt en helt annan sinnesstämning.

Aug. 14. Infödingarne fingo ej komma ombord förrän efter messan, då de afhämtades med båten. Träbenet var omlindadt med koppar och bättre än nå-

gonsin. Byteshandeln fortgick och föräringar utdeltes efter vanligheten. De ämnade nästa dag dela sitt sällskap, för att gå till Shagavoke och Neitchillee, samt lofvade förse oss med vildt under vintern. En skäl blef i dag skjuten, på ett ställe, der vi hittills ej haft någon medgång.

Aug. 15. Vädret var ganska oblidt med ostlig blåst och regn, som nekade infödingarne att uppbryta. I det följande kommo tio af dem ombord, särdeles för att urskulda sina hundar, som slitit sig lösa och bortsnappat en del af vår fisk. De arma djuren hade derföre blifvit temligen hårdt straffade. Detta förekom oss alltid såsom den största bristfällighet i detta folks husliga lefnad; det har ock varit lika underkastadt anmärkningar och tadel af andra resande. De hämta stor nytta af sina hundar, men synas icke älska dem. Djuren behandlas med hårdhet, och underhållas ännu sämre; detta vore ännu mer händelsen, om de ej ansågos så högst oundgängliga. Det kan gälla som en ursägt, att hundslägtet här icke röjer någon vänlighet, dock misstänker jag, att detta lynne blott är en följd af deras behandling, och att om de voro husvana och handterades lika mildt som hos oss, de jemväl skulle röja samma tillgifvenhet för sina herrar. Men kanske bör jag ej tadla dem. England behandlar sina hästar icke stort bättre; och jemförelsen mellan en svärm Brittiska räfhundar och ett spann Esquimau-doggar, skulle ej lemna våra landsmän mycket att skryta af. Främlingarne förplägades med skälkött och lemnade om aftonen sin post, sedan de förnyat löftet att förse oss med vildt. Isen var i rörelse, och den uppgångna gölen tillfrös ånyo.

Aug. 16. Efter ett fortfarande regn kom en ymnig snö-nederbörd och marken betäcktes åter, liksom under vintern, tills ett nytt regn åter upplöste den. Dagen derpå omvexlade med dimma, snö och regn, men blef lugnare mot aftonen. Nästa dag var blid, men ingen förändring timade med isen dessa tre dagar. Den 20:de bragte ett sunnanväder isen i rörelse på hafvets yta, men då det kastade om till vestlig vind, upphörde denna massas rörelse; emellertid syntes en betydlig göl på hvardera sidan af udden.

Aug. 21. I isen föregick någon brytning, så att den lossnade omkring skeppet; men den inträngde slutligen och uppfyllde viken liksom förut. Nästa dag föll regn och snöslask; thermometern var icke öfver 33°. Vintern tycktes hafva börjat. Det var kallt och mulet om Tisdag, men mildt dagen derpå, och allt förblef i sitt vanliga skick. Skjutandet af en ny skäl utgjorde den enda omvexlingen.

Aug. 25. Vädret var nästan detsamma, men isen bredvid oss i rörelse. Hvalfiskbåten inträngdes mellan skeppet och ett bland dessa isberg som endast bortflyta, för att gifva rum åt ett nytt, emedan deras förrådshus är oändligt. Till dess bergen smälta för solen, är den händelse ansedd omöjlig, i en af mitt hemlands sånger, hvarmed någon Svenn jemför varaktigheten af sin kärlek; och jag tror vi började slutligen tycka att hon aldrig skulle uppsmälta dessa klippor, som äfven vid denna sena tid på året fortforo att belägra oss i alla skepnader, deras sköna men förhatliga kristall kunde antaga. "Ack! en eld, för att smälta dessa upp-

roriska massor!" var vår stundliga önskan, "äfven om hela den omgifvande trakten dervid råkat i brand."

Den af båten lidna skadan var sådan, att han ej kunde repareras, för att nyttja tre par åror. Vi beslöto således deraf bygga en mindre, och den togs derföre om bord. En ny skäl fälldes. Thermometern var 38° om midnatt.

Aug. 26. Den föll till 34° nästa natt; och som vinden låg söderifrån om aftonen, började isen röra sig och något klarvatten synas. Tidvattnet var högt nästa dag, och bortförde så mycket deraf, att en vattenlinie af en mils längd öppnades norrut. Änder af flere slag, jemte andra foglar skötos de sista dagarne; och vi hade nu ett lefvande menageri ombord, bestående af fyra räfvar, tre harar och tolf möss.

Vinden låg starkt från vester den 27, och isen började drifva utur viken. Men det blef afton innan en genomfart kunde verkställas. Skeppet varpade nu ¼ mil åt SV, i ett passande läge att begagna den första öppning. Så snart detta inträffat, gingo vi under segel, men som vi förlorat mesan-bommen, kunde vi ej kringfara ett isstycke, hvaraf skeppet bortfördes, och misslyckades jemväl att kringsegla ett stort isberg som låg bottenfruset; hvarigenom fartyget sjelf stötte på grund. Men vi hulpo det snart undan genom linor utlagda till landet; och ehuru bottnen ej var skadad, befanns den lägre jernhaken vid rodret brusten, så att ingen vidare resa för dagen kunde påtänkas.

Aug. 29. Bittida om morgonen lagades rodret; vinden förblef jemnstark vestlig med snö. Detta var

just den vind som anstod oss; och efter mycken tvekan och oro, kände vi oss omsider befriade, churu ännu icke fria. Vi lade ut straxt efter kl. 4, med refvadt toppsegel och styrde till öarne, genom en till utseendet lös is. Men tyvärr slog vinden om till NV, när vi hunnit $\frac{2}{3}$ af vägen, och vi voro ur stånd att hinna en mil öster om öarne, hvarefter vinden skiftade om åt norr, med en snö-by, och förde isen nedåt norra kusten. Vi måste derföre kryssa, hvarvid våra nya svärd kommo oss väl till pass. Kl. 9 slog vinden åter om åt NV, och vi lågo snart tätt invid stranden, efter fyra mils segling.

Vi hade öfverfarit två vikar och passerat två märkvärdiga berg, då ett tjockt snöfall kl. 1 tvang oss att brassa seglen bidevind och styra inåt en liten vik; der ett oförmodadt vindkast var nära att drifva oss mot klipporna, och vädret innan kort började att hota med en storm. En båt utsändes med varplinan till en strandklippa; men denna slant af, medan vi halade, och ankaret måste fällas på 23 famnar. Derefter lyftade vi det åter och varpade till högra sidan, hvarunder vi undersökte viken, som var tryggad för alla vindar utom fyra, och alldeles utom isens strömfåra.

Vi bogserade oss in i den nya hamnen, der en liten flod utföll och fastgjorde oss genast vid land med två linor. Detta var knappt skedt, innan en våldsam nordanvind med snö tvang oss att utlägga flera linor. Vi sågo här isen drifva söderut med betydlig hastighet, och hade skäl att glädjas öfver vår trygghet. Nu var det stränga arbete, enhvar utstått, snart förgätet.

Aug.

J. Ross, E. Finden.

THE VICTORY.

Under sail for the last time.

M.c Q.

J. Ross. E. Finden.

VICTORIA HARBOUR.

THE VICTORY.

Under sail for the last time.

M^c Q.

Aug. 30. Kölden var skarp om morgonen och thermometern blott 24°. Vinden kastade om från norr till söder och åter tillbaka, samt bortförde någon nybildad is. Från landet syntes vägen klar kl. 11 ända till And. Ross' ö, men vinden låg rakt emot oss. Vi funno denna hamns latitud vara 70° 18′ 11″¼; vid närmare undersökning, fann jag att fjerden norrom farleden låg oss en mil nära, hvaremot mellanrummet upptogs medelst en kedja af tre insjöar, som nästan uppfyllde ett slags fördjupning deri. Denna udde liknade en halfö. Från en af höjderna syntes ingenting norrut, utom en enda vidsträckt ismassa hopväkt i skrofliga högar omkring vestra bayen och som alldeles tillspärrade vår fordna hamn. Det syntes derföre som hade vi i hög tid kommit derifrån, antingen ödet förunnade oss en vidare färd eller ej.

Aug. 31. Vinden föll och vi gingo i land att undersöka tillståndet i sundet, som vi funno tillspärradt af is och otillgängligt. Vi sköto två harar i deras vinterbeklädnad. Omkring skeppet var vikisen besvärlig, men inga tjockare stycken kommo in. Vinden slog nu om till SV, och vi halade längre ut, i fall af en gynnsam förändring. Augusti månad var slut, och vi hade seglat 4 mil.

Månaden hade varit lika litet lofvande som bekymmerfull. Medeltemperaturen var lägre än i föregående Augusti; snön qvarlåg längre och ett mindre antal flyttfoglar visade sig. Isen var ej så upplöst som förra året, och rörelsen deri mindre.

Om de sista dagarne varit de enda tjenliga för vårt ändamål, hade de fört oss 4 mil till den plats jag benämnt Mundy Harbour år 1829. Och här voro vi fångar: men utsigten var dock ej absolut menlig, emedan vi kunnat utkomma derifrån förra året den 4 Okt., och sådant väl kunde låta sig göra vid en tidigare period.

Det var en obehaglig tanke, att ehuru vi ej hade några verkliga patienter, och ingen skörbjugg yppats, besättningens hälsa i allmänhet icke var den fordna, äfvensom manskapet visat sig oförmöget att bära fatiger och särdeles att färdas bland isen.

Att månaden på det hela varit tung och besvärlig för oss, behöfver jag icke säga. Jag fruktar att denna magra Jurnal deraf företer alltför synbara tecken, vid flera än närvarande tillfälle. Men hvad kan jurnalisten uträtta mer än seglaren? Om detta var en af få och föga omvexlande händelser utmärkt inspärrning, hade äfven de ej mer något drag för att beteckna en skillnad dem emellan, intet för att locka uppmärksamheten eller väcka eftertankan. Den beständiga enformigheten nedtyngde sinnet, och förståndet sjelf vacklade under brist på väckelse; medan äfven de uppmuntringsmedel som förekommo blott utgjorde en tröttsam förnyelse af hvad ofta förut inträffat. Vid intet tillfälle, äfven då allt var nytt, hade något intressant föremål fästat uppmärksamheten, ännu mindre nu, då vi så länge varit fängslade vid nästan ett enda ställe: och med lika litet att se på som att reflektera öfver, funnos inga ämnen hvaraf någon mensklig tanke, lika fri från lögnens och diktens vådor, kunnat sam-

manfoga en intressant berättelse. På land medgaf ingen pittoresk omständighet en skildring: kullarne utvecklade ingen karakter, bergen ägde sällan någon dylik, insjöarne och floderna saknade all skönhet. Knappt röjdes ett spår till vextlighet, träd funnos icke; och äfven om ett förtjusande sceneri hade existerat, förqväfdes och vanställdes allt af den ändlösa, tröttande, nedslående, enformiga, kalla is- och snö-tyngden. På hafvet förspordes ingen omvexling; ty också här var allt is under större delen af året, och gränslinien mellan vatten och land var alltså likgiltig. Sällan visade himlen något drag, som ersatte denna brist på skönhet och omvexling härnere; alla fantasiens medel voro fruktlösa, och när vi vände oss till den moraliska sidan af målningen, hvad innehöll den väl annat än det sällsamma skådespelet af menniskor, hvars ömkliga egenskaper voro för inskränkta att intressera oss länge, och hvilkas ideer voro uttömda nästan vid första mötet. Hvem skall väl, inskränkt till sådana ämnen, kunna hoppas att frambringa ett intressant och roande arbete? Det var värre än straffdomen "att tillverka tegel utan halm."

Sept. 1. I dag inträngde isen och bortförde en af våra varplinor, hvilket tvang oss att fälla töj-ankaret; hvarefter skeppet fastgjordes 20 alnar från land, med ett bottenfast isstycke mellan oss och bergen, och med ett annat att förtöja oss vid i nödfall. Det regnade och snögade den 2:dra, och farleden var segelbar, men kunde ej försökas innan morgon-tidvattnet började. Vinden blef då nordlig, och isen hade gjort sundet otillgängligt. Om aftonen blåste och snögade det.

Intet kunde företagas om Söndag, då isen dref upp och ned i en tät massa, så att det i alla hänseenden var en hvilodag. Blåsten fortfor den 5:te till middagen, med snö, så att vi ej kunde se isens tillstånd i sundet. Landet var alldeles betäckt följande morgon; vind och ebb drefvo samfäldt isen in uti sundet med den hast, att skeppet ej kunde varpas tillbaka i tid, och vi måste lägga till vid en af de grundfasta massorna, för att ej slungas mot klipporna. Här hade vi en svår tryckning att utstå, och lyftades två fot i höjden med en lutning åt styrbord, i hvilken ställning vi förblefvo fyra timmar. Då isen sedan drog sig tillbaka, kunde vi bogsera oss opp till land under skygd af en kaj, bildad af ett stort isstycke. Det snögade starkt om aftonen och isen låg fast sluten längre ut.

Sept. 7. Dagen var lindrig, men att vinna en utsigt från höglandet var fruktlöst, i anseende till yrvädret. Nästa dag under nordlig vind sågs isen hastigt drifva söderut. Detsamma hände följande dag, med ombytlig vind och väderlek; de större insjöarne voro nästan öfverfrusna, hvaremot de mindre hade undsluppit. Hamnen var islupen om aftonen och thermometern föll till 22°.

Sept. 10. Ankarplatsen var ännu mer belagd med is om Lördag; och på öppna sjön var allting stilla. Naturen tillät Söndagen ej att vara annat än en hvilodag, äfven om vi varit benägne att öfverträda dess lagar. Om Måndag blåste en skarp nordanvind, och isen hoppackades, om möjligt var, ännu mera. Efter fyra timmars ostlig vind, stannade densamma vid nordlig nästa dag, och om aftonen blåste det starkt med

klar väderlek: temperaturen var för första gången denna månad under 20°. Isen var oförändrad.

Sept. 14. Isen var tjock nog till skridskolöpning, en förströelse, den vi gerna kunnat umbära.

Hyde Park är ostridigt särdeles roande för dem, som kunna framställa sina attituder för de sköna skaror, hvilka tillströmma för att se, hvad könet är beryktadt för att beundra: och det utgör en lustbarhet i bättre mening, när förmågan att flyga öfver den blanka isens yta, likasom fiskarne ila genom vattnet, och foglarne klyfva luften, med en fart som ej fordrar ansträngning, så sällan inträffar och är inskränkt till en så kort årstid. I annat hänseende, är denna nästan öfvernaturliga rörelse ej mindre angenäm än nyttig, när Hollands mjölkflickor på detta vis kunna segla med deras förnödenheter till torgs, i kapp icke med ångfartyg och diligenser, utan med foglarne och fiskarne. Men ännu mer än förnöjande är det att se isen om Söndagarne i Sverige och Ryssland, när alla menniskor äro i rörelse, så till lands som vatten, men der vatten och land blott utgöra *ett* element; då den gladare verlden af båda könen, glömsk af allting utom det närvarande ögonblicket, hänföres af den flyende minuten, liksom hade hela denna folkmassa ingen annan sysselsättning än att fly all omsorg och eftertanka, att lemna allt bakom sig, likt de flammande blixtrarne genom luftens regioner, bekymmerslösa om allt som ligger nedom deras brinnande bana.

Men hvad hade vi med allt detta att göra? För oss var isens åsyn en plåga, ett qval, ett ämne till förtviflan. Kunde vi än hafva lupit skridskor öfver

hela landet, det skulle dock ej hafva varit ett nöje; ty intet syftemål var dervid att uppnå, intet sällskap att täfla med i rygte, ingen framstod att beundra oss, ingen täflan yppades, ingen uppmuntring, intet ändamål. Vi hade öfning nog dessutom, och värst af allt, isen som fjättrade oss och skeppet värre än med bojor af jern, som spärrade, fängslade och hindrade oss på allt möjligt sätt, och sålunda gäckade oss under mer än tio månader af året, hade länge varit oss så förhatlig, att jag tviflar om nöjet af skridskofärden ej blifvit oss snarare en plåga. Vi hatade dess åsyn, emedan vi hatade dess verkningar, och allt, som dermed stod i sammanhang, hvarje dermed förknippad idé var förhatlig.

Finnes väl någon som älskar åsynen af is och snö? Jag tror nu, att jag alltid tviflat derpå: jag är för närvarande alldeles säker derom. Tanken på is kan möjligtvis väcka angenäma känslor på en varm Juli-dag; åsynen af en Schweitzer-glacière, vid samma tidpunkt, är tvifvelsutan "förfriskande." Den är jemväl pittoresk, jag erkänner det, likt Alpernas frusna spetsar, särdeles under en upp- eller nedgående sols rosenfärgor. Dessa och andra uppträden äro sköna, ej mindre derföre att de för mången äro sällsynta, medan de tillika äro karakteristiska samt utgöra delar af ett allmänt landskap, hvaråt de gifva ett nytt och eget intresse, i det de öka dess omvexling. I närvarande tid är det också ingen småsak till isens beröm, att den resande kan säga: jag har besökt Schweitz, jag har färdats öfver en glacière, jag har sett solens uppgång från Montblanc, medan jorden derunder ännu låg insvept i skugga, jag har bestigit det, jag, äfven

jag, den oförsagde och dristige, har bestigit bergens fader, också då, när vägvisarne blefvo efter af räddsla. Äfven då är isen skön, upplifvande, angenäm.

På samma sätt utgör snön skolgossars förtjusning; hafva vi ej alla hälsat de fallande flockarna, emedan vi nu skulle göra snöbollar och kasta på hvarandra, och uppresa en stod af himlen vet hvem, en snö-koloss att bortsmälta, likt den bekanta herrskarinnans palats, för solen. Är snön ej också en sinnebild af qvinlig renhet och oskuld, och kan ej ännu mera sägas till dess lof och beundran? Dock uppväges allt detta af ett ondt, som vanställer hvarje landskap, förstör allt intresse, förblandar hvarje afstånd och dermed alla förhållanden, och, hvad mera är, färgteckningens harmoni; så att ett brokigt lappverk af svart och hvitt uppkommer, i stället för dessa ljufva färggradationer och sammansättningar, dem naturen frambringar i dess sommardrägt, äfven i de mest tillbakastötande landskaper.

Dessa äro de inkast mot ett snö-landskap, dem redan en dags erfarenhet gifver vid handen; huru mycket mera då, när hvarje element öfver hufvud är snö, blåsten en snöyra, dimman en rimfrost, solen blott glittrar mot snön, när snö fastnar vid håret, kläderna, ögonbrynen, när snön faller öfverallt och uppfyller våra rum, sängar eller bord, så snart en dörr öppnas eller den yttre luften får tillträde i vår innersta fristad; der den "krystallflod," hvari vi måste släcka vår törst, är en kittel snö med en tranlampa, der våra soffor äro af snö, och våra hus af snö; när snö var vårt täcke, snö våra observatorier, snö våra visthus, snö vårt salt; och då snöns alla öfriga bruk åtminstone ej mer kunde

lända oss till nytta, åtminstone våra grafvar och likkistor skulle blifva snögrafvar och snö-likkistor.

Är detta icke mer än nog till snöns beröm? Är det icke värre, att under tio månader af året marken är snö och is och slask; att under hela året dess plågsamma, isande, förhatliga åsyn jemnt möter ögat? Hvem har väl högre än jag beundrat den yttersta nordens glacierer, hvem har väl mera än jag älskat att betrakta isbergen seglande från polen för tidvattnet och vinden, flytande öfver oceanen, genom lugn och storm, likt slott och torn eller berg, yppiga i färgskiftning, och ståtliga, ehuru nyckfulla, till formen; och har icke äfven jag, midt ibland det brakande och åsklika tumultet på ett haf af rörliga isberg, sökt det sublima, och kännt att naturen ej kunde göra mer? I allt detta röjdes skönhet, rysligheten, fasa, allt som kunde väcka själskraften; det skulle hafva stegrat skaldens förmåga ända till vansinnighetens gräns. Men att se, att hafva sett is och snö, att hafva kännt is och snö för beständigt, och ingenting annat, under alla månader af året, af fyra långa år, detta är något som gjort åsynen af dessa förstelnande och tröttsamma föremål oförgätliga och bittra.

Sept. 15. Intet öppet vatten syntes nu från höjden. Den allmänna temperaturen var 32°, men det frös ej i solen; i sanning en lumpen tröst. Den 16:de var ej bättre, och Söndagen lemnade oss såsom den funnit oss. Det är i sig sjelf föga anmärkningsvärdt, men i anseende till sällsyntheten af händelser här icke ur vägen att omnämna, det en ansenlig hop hjerpar blifvit skjutna sistlidne vecka. Under en lefnad som

vår, måste fångsten af en polar-råtta redan anses för en händelse, och om det är bruket bland seglare nu för tiden, att skrifva utan materialier, hvad kunde vi väl annat än följa modet, och rätta oss efter gällande plägseder?

Sept. 18, 19. Söndagen frikallar mig från någon berättelse. Måndag erbjuder intet ämne, om icke att vi genomsågade isen kring skeppet, i fall de yttre massorna skulle påtränga. Detta inträffade, oaktadt vår omtanka; ehuru ingen skada skedde.

Sept. 21. Det blåste friskt med sydlig vind, i följd hvaraf isen började att drifva, men förblef dock stillastående vid hamnutloppet, så att intet dermed vanns. Nästa morgon lemnade den gamla isen bayen, men den nya låg qvar; hafvet utanföre var betäckt med tunga massor af samma oändliga ämnen, och landet med snö. Vi befunno oss i en värre ställning än nånsin.

Sept 23. Denna dag voro vi i stånd att föra skeppet till en kant af den yttre isen, med hopp att nästa dag torde gynna vår undkomst. Detta skedde ej. Det vanliga hoppet lefde ännu, om önskningar kunna så benämnas, och detta var allt. Om Söndag gaf oss den yttre isens påträngning någon ytterligare oro, motvägd af ingen hugnande utsigt. Nu voro vi fast inneslutne, och ingen hade väl kunnat vänta sig något bättre. Om så var, missräknade han sig.

Sept. 26. Det enda stormen och snöyran kunde göra, var att den hindrade oss att förlora vidare tid med förhoppningar eller spekulationer; intet var numer

att se och intet lemnadt åt gissning. Vi ägde åtminstone nästa klara dag vissheten om att isen låg så tätt sammanpackad som möjligt; det utgör någon vinst här i lifvet, att ej oroas af förhoppningar. Ett stormväder den 28 kunde ej hafva förbättrat sakernas tillstånd; men ehvad än måtte hända, var dock snöyran så stark, att vi ej kunde se det ringaste. De sista dagarne hade thermometern om aftonen sväfvat mellan 16° och 30°. De båda följande voro att räkna för intet; och månadens slut fann oss i alldeles samma skick, med utsigterna till frihet hvarje dag minskade.

Jag kan med skäl säga, att de hade upphört. Det var omöjligt att vänta någon fortkomst under en sådan ismassa och påträngning af vintern som den oss omgifvande; äfven under en mycket blidare period hade detta varit omöjligt. Den värsta delen af utsigten var likväl den aflägsna; det syntes som skulle skeppet aldrig kunna frigöras, och att vi skulle nödsakas öfvergifva det och allt som fanns ombord.

Men jag tror denna dröm var lik många andra, hvaraf menniskan låter sig tjusas under lifvets vanliga förhållanden. Vi frukta olyckliga händelser, eller rättare, tror jag, inbilla oss att vi frukta dem, och intala oss sedermera sjelfve att de verkligen måste inträffa, medan vårt mera sansade omdöme, under våra egna tankars enslighet (såvida ej dessa äro den naturliga förtviflans eller melankoliens) säger oss, att sannolikheterna äro till vår förmån, att det onda, vi inbillade oss frukta, aldrig skall inträffa; att något, vi veta ej huru eller hvad, skall befria oss från det onda, likasom vi förut blifvit räddade. Så fruktade och hoppades vi,

misströstade och lugnades med utsigt om undsättning, flykt, seger, återkomst till vårt eget gamla hem i England, och en återkomst att berömma oss af hvad vi försökt, lidit, fruktat och uträttat.

Vår dagboks enformighet gifver åt hela skildringen af denna månad ett utseende af lugn, liksom hade intet varit ur den vanliga ordningen och som skulle vi alla, likt skeppet, varit i stillhet. Förhållandet var dock helt annat, hvad vår sinnesstämning beträffar; men hvad är väl en dagbok af stundligt hopp och fruktan, och af fruktan i sanning mer än hopp, för den som ej kan röna dessa känslor; af en saknad, hvarunder vi, vid närmare eftersinnande, ej kunde tadla oss sjelfva, och af denna oro som ej förunnar något lugn?

Skrifva menniskor vid sådana tillfällen hvad de tänka och känna? Jag önskade andra bevis derför än de vanliga. Hvardagsarbetet, och framför allt då detta arbete går ut på egen ansträngning till lifvets bibehållande, om också den ännu svårare pligten ålåg oss att sörja för andras räddning, lemnar föga tid öfrig åt andra betraktelser än dem omständigheterna kräfva. Jag misstager mig storligen om handlingens tid äfven är besinningens; eller om den åtminstone inrymmer andra tankar än dem som stå i beröring med syftemålet. Vi handla, emedan vi måste det, och oftast, hoppas jag, rätt; en tid stundar, då vi kunna reflektera öfver det vi gjort, och då förmodar jag vi blott föreställa oss hvad vi då gjorde; men det betyder föga; häfdatecknare föreställa sig hvad andra menniskor tänkte för tvåtusen år tillbaka, och säkert äga vi lika stort skäl

att tro, att hvad vi nu tänka var detsamma vi tänkte för ett år sedan.

På manskapet var effekten handgriplig, emedan den var enkel. När vi först uppbröto från vår gamla hamn, hade hvarenda man i sigte sin för tre år innestående hyra, sin återkomst till England och sitt möte med vänner och slägtingar; deras nedslagenhet var nu svarande deremot. De voro troligtvis ej mindre angelägna att förtälja sina äfventyr, emedan de flesta af dem fört dagböcker; men för närvarande var bäst att icke uppehålla sig vid dessa ämnen genom alltför tidiga samtal; tiden att besluta hvad som borde göras, och att söka verkställa det, skulle innan kort inträffa.

Jemförd med föregående September månader, i temperaturväg, förhåller sig den närvarande till den af år 1829 och 1830 så, att den har en medeltemperatur af 6 grader mindre än den förra och af 4 grader mindre än den senare; extremerna äro i alla tre följande:

1820	högsta	plus 40°	lägsta	plus	17°
1830	d:o	plus 43°	d:o	plus	5°
1831	d:o	plus 36°	d:o	plus	6°

Väderlekens jemförelse är märkvärdigare. År 1829 förekommo stormar, som bröto isen och förde honom söderut, samt lemnade oss seglatsen fri på detta haf samma dag. År 1830 var lika stormigt med samma verkningar; så att vi kunnat segla från vår nuvarande ståndpunkt äfven den 5 Okt. Men närvarande månad hade i allmänhet varit lugn, med ett enda stormväder, och detta sent; hufvudvindarne voro ostliga, hvilket

gjort landets och hafvets tillspärrning fullkomlig. Intet tecken till vatten syntes, och marken var öfverallt betäckt med djup snö.

Vår ställning förenade den vanliga blandningen af godt och ondt. Den låg utom djurens kosa, der funnos inga strömmar, och vi visste om ingen fisk i insjöarne. Om vi således ej kunde påräkna någon undsättning från dessa källor, var detta lika omöjligt från infödingarne, enär afståndet mellan dem och oss var uppfyldt med otillgänglig is. Om vår utsigt var sydlig, lågo dock betydliga höjder söderut, som mycket förkortade solens redan alltför knappa besök. Hamnen var trygg, verkligen alltför trygg; hälst vi, till undvikande af all rörelse ej mindre än skada, lika väl kunnat inmuras på torra landet.

Första åliggandet för framtiden var att hushålla med lifsmedel, och ännu mera med bränsle; och naturligtvis att hafva all möjlig omsorg om besättningens helsa. Dess munterhet borde efter bästa förmåga upprätthållas, och tröstegrunder saknades icke, huru de än måtte anstå de flera olika lynnen vår besättning innehöll. Vi voro i sjelfva verket på återvägen, och hade gjort någon fart; medan intet skäl fanns, hvarföre denna icke nästa år skulle fulländas. Ännu låg Furys förråd framför oss; och båtar funnos att bringa oss till Davis' sund, om vi nödgades öfvergifva skeppet; då vi antingen torde anträffa en hvalfiskfångare eller uppnå Danska kolonierna i Grönland. Om mera sades än jag här anför, följde emellertid det vanliga resultatet: den förhoppningsfulle hoppades icke mer, och den nedslagne fortfor att misströsta.

FYRATIONDESJUNDE KAPITLET.

Dagbok öfver Oktober månad 1831, — öfver November och December, jemte årets slut.

Oktober 1. Väderleken var töcknig och lugn om Lördag, och föga annorlunda om Söndag. Nästa dag var isen på öppna sjön i rörelse, skeppet förlades å en bättre plats på tio famnars vatten, och rodret aftogs. Den 5:te uppstack en blåst, och den yttre isen började röra sig och drifva norrut; något öppet vatten syntes i dagningen, en mil från skeppet. Vi sågade derföre kanaler i den nya isen, för att vara beredda, i fall den ännu mer uppgick, men vädret lugnades mot aftonen och allt förblef som det var.

De tre sista dagarne i veckan var temperaturen mellan 16° och 19°; vädret var ostadigt med en nordlig bris om Lördag, som åstadkom en klara på öppna sjön; men detta var allt, hvaraf första veckan i Oktober betecknades.

Okt. 9. Söndagen var blott anmärkningsvärd genom thermometerns fallande till 8° och genom det lilla klarvattnets försvinnande. Om Måndag började vi att nedtaga seglen och tacklaget. Att längre uppskjuta

detta, hade varit att fruktlöst hylla hoppets gäckande förespeglingar. Ett observatorium i land blef således börjadt; vi voro hemmastadde för återstoden af ett nytt år; men hemmet var också derefter.

Vädret var föga märkligt de nästföljande dagarne; Tacklets nedtagande och förvaring i land fortsattes; och en kedja drogs midskepps rundtomkring fartyget. Det var vår afsigt att sänka skeppet, eller att snarare, då det innan kort måste sjunka, i följd af sina läckor, bereda en utväg att åter lyfta det, i händelse något skepp framdeles anlände till stället, der det låg sålunda förvaradt för vindar, vågor, is och Esquimauer. Om visheten af denna åtgärd för en framtid, lika mycket osannolik som en vår eller sommar i Boothia Felix, har jag intet att anmärka; men troligen är det vår amm-uppfostran, eller något dylikt, som förmår oss göra allt hvad vi kunna, till afvärjande af förödelse eller, likt våra mormödrar, till gamla plaggs förvaring o. d. m., enär de i en framtid åter torde lända till nytta, skulle vi lefva till denna ovissa tid; hvilket, förmodar jag, icke ofta är händelsen.

Efter denna förrättning bragtes ankarne i land och båtarne vändes med bottnen uppåt på isen. En del af takläggningen uppsattes äfven, och veckan slutades med thermometern vid 10°. En klarvatten-ränna syntes åter den 13 nordvart, men detta allt förekom oss nu likgiltigt. Klarvatten eller is, allt var nu detsamma: det var ganska säkert, att vi nu blifvit bosatta för vintern. I andra tider var en sådan syn ännu mer än ett hopp: det var längesedan det utgjort blott ett Tantali vatten; för oss var det ännu mindre, enär vissheten om

en felslagen beräkning så förlamat allt hopp, att vi icke ens hade orons qval att öka vår plåga. Allt var nu likgiltigt; vi voro instängda med oupplösliga fjättrar, och hade lika mycket upphört att hoppas, som att frukta.

Vädret var ombytligt den 17, men vackert för årstiden, ehuru åtföljdt af ett och annat snöfall. Temperaturen fortfor att sjunka, tills den uppnådde fryspunkten om Thorsdags natt, och var en gång vid minus 2°; det första hittills observerade fall till denna del af skalan. Vid denna tid blåste en stark nordanvind med snö. Det vanliga arbetet vid skeppets vinter-anstalter upptog dessa dagar, och lyckligtvis fanns arbete att förrätta; hvad annat hade väl kunnat rädda oss från förtviflan?

Okt. 21. Maximi-beloppet för dagen var minus 2°; och detta var en ganska låg temperatur för denna månad, jemförd med de förra årens. Nästa dag var den lägsta minus 14°. Temperaturen var blott obetydligt högre denna dag, och om Måndag föll den till minus 23° eller 50° på tre dagar. Några harar och hjerpar visade sig och ett par dylika skötos; äfven spår efter filfrasen observerades. Vår sysselsättning bestod till en del deruti att fortsätta öfversigten af närvarande ort, till fulländning af vår karta, samt att företaga höjdmätningar af bergen, så att om vårt arbete icke är lika noggrannt som detaljeradt, sådant åtminstone ej härrörer af brist på tid.

Den 25 stormade det så våldsamt, att det numera nötta tält-taket sönderslets. Vi kunde ej ens söka att

rädda

rädda det, för att ej blottställa manskapet för kyla. Från norr kastade vinden om nästa dag till sunnan, och när vi kunde se ut, voro höjderna blottade på snö. Ostadigt väder fortfor under det öfriga af veckan, med temperaturen vid fryspunkten. En ny tak-resning gaf folket fullt upp att göra.

Okt. 30. Vädret om Söndag var vackert, men thermometern föll till minus 7°. Två renar sågos på sjöarne något oväntadt; om Måndagen sväfvade temperaturen mellan minus 11° och plus 17°.

Rekapitulationen af denna Oktober månad kan ej vara särdeles innehållsrik eller intressant. Några förberedelser till skeppets sänkning om våren hade blifvit gjorda, som jag redan nämnt, med afseende på vår föresats att till lands och på båtar resa till Furys förråder. Allting utom nödiga lifsmedel m. m. var fördt i land, och de tvenne båtarne voro så uppställda att slädar kunde placeras derunder.

Temperaturen hade sväfvat från plus 22° till minus 23°. Isen på hafvet var sista dagen i månaden 19 tum tjock och på insjön 22.

Om manskapets helsa är intet nytt att anmärka.

De första fem dagarne i November medförde intet märkligt omskifte; manskapet hade nog att göra vid skeppets beläggning med snö, observatoriers uppsättning och mera dylikt. Thermometerns högsta sväfning var plus 20° och den lägsta minus 2°. Den 15 föll han till minus 16° om aftonen och till 17° om mid-

natten. Vädret var således kallt. Vi voro ännu ej nog vana vid den nya vintern.

Om denna större eller mindre förmåga att uthärda olika temperaturer, har jag förut talat; och hvarje årstid af vår långa erfarenhet i detta land bidrog att ännu mer öfvertyga mig om saningen af våra slutsatser härutinnan. Det är ej mitt ändamål att förklara förhållandet eller angifva grunderna dertill; hvarföre säga oss icke de naturkunnige, som allting veta, orsaken, eller hvarföre gifva de oss icke en ord-theori, om de icke förmå något mer? Jag har sett detsamma under alla temperaturer i Westindien och Orienten; i Sverige och här i det yttersta Nord-Amerika, under dagjemningslinien och bortom polar-cirkeln. Det oaktadt vet jag ej huru jag bör förklara mig den omständighet, att de som flytta från Ost- eller Westindien till England, uthärda första vintern bättre än den andra, att de blifvit så genomvärmda, som vi tro, genom några års vistelse under tropikerna, att ett helt års afkylning erfordras för att göra dem känsliga för en lägre temperatur. Men ord uträtta större underverk än detta; det har en gång blifvit så sagdt; man har hört det och man tror det, såsom menniskor tro på spöken och annat mer, emedan deras ammor så hafva lärt dem.

Nov. 7—12. Veckan framskred enformigt och utan intresse. Vädret var på det hela blidt, utom Söndagen, och för det mesta vackert, ehuru ostadigt. Likväl uppnådde thermometern minus 19° om Måndagen. Sedan steg han till den 10:de, då han var vid 17° om midnatt och slutade om Lördagsnatten vid 7°, efter att hafva fallit till minus 2° om middagen. Vanligt arbe-

te, observationer, kroppsrörelse och jagt fortforo, deraf vi alla voro i behof.

Nov. 13—19. Intet nytt utmärker dagarne från Söndag till följande Lördag. Väderleken omskiftade flera gånger om dagen, men var aldrig särdeles elak. Öfverhufvud tilltog kylan, och lägsta midnattstemperaturen var minus 20°; om Thorsdag var densamma plus 17°. Däcket betäcktes med snö på vanligt sätt, till vårt skygd under den öfriga vintern, som nu fullkomligt inträdt.

Nov. 20—26. Om mellan denna och förra veckan röjdes någon skillnad, var den kallare, i anseende till oftare nordanvindar, ehuru thermometern ej föll synnerligt, eller aldrig under 18° och ofta blott till minus 7° eller 8°. Skörbjuggens första kännetecken visade sig, hvarom jag bör framställa några anmärkningar.

Hvarje läsare af resbeskrifningar vet hvilka härjningar nämnde sjukdom föranledt, huru ofta skeppsbesättningar ej blott deraf blifvit försatta i overksamhet, utan ock tillintetgjorda; omständigheter, hvarom Lord Ansons resa lemnar tillräcklig upplysning. Man vet också, att den rasat med särdeles stränghet bland besättningar som seglat i dessa nordliga luftstreck, äfvensom bland dem hvilka uppehållit sig på land, hvilket nogsamt intygas af det oftanämnda Holländska manskapets förstöring.

Hvad det senare angår, finna läkare en tillräcklig förklaringsgrund i näringsmedlens och landets natur, hvarföre jag ej behöfver uppehålla mig vid detaljer. Väl hafva de sedan Cooks tid såväl vid flottan som å

köpmansskepp vidtagna större försigtighetsmått, med särdeles eftertryck minskat det onda; vi åter voro försatta i ett läge, hvilket all senare tiders omtanka och all egen sorgfällighet omöjligt kunnat under en så lång tid motstå.

Detta allt oaktadt, var nyssnämnda händelse första förebudet till detta förfärliga plågoris; äfvensom följande skildring af vår resa, intill det ögonblick då vi lemnade detta land efter fyra års uppehåll och under hvad jag vore benägen att kalla en enda oafbruten vinter, som saknar sin like i stränghet, visar, att skörbjuggen aldrig särdeles strängt angrep vårt folk, och, nästan utan undantag, ej var orsak till allvarsam skada.

Att detta var en följd af trägna omsorger, kan icke bestridas; huruvida expeditionens befälhafvare deri ägde någon förtjenst, tillhör ej mig att bestämma; nog af, en sorgfällig vård saknades icke, å fleras sida än min; eljest hade de ifrågavarande goda resultaterna aldrig kunnat uppkomma. Man måste först och främst besinna, att vi voro afskurna från de bäst kända och kraftigaste medlen till det ondas utestängning och botande; emedan landet ej frambragte någon vegetabilisk föda, ej heller kunde manskapet vänja sig vid bruket af fisktran, hvilket jag anser för ett bland de kraftigaste antiscorbutiska medel, naturen tilldelat dessa kalla luftstrecks invånare. Det är icke mindre sannt, att en stor del af våra lifsmedel bestod i vanligt salt kött, eller åtminstone fläsk; men om vi hade en tillfällig resurs i den fisk som fångades samt i det till våra egna förråder hörande torkade köttet, vinättikan, sockret och citronsaften, tviflar jag om dessa, som så ofta varit af

ringa verkan, kunnat bibehålla vårt manskap vid hälsa under en så lång tid och i ett dylikt klimat.

Ännu mera behöfdes, och detta ernådde vi medelst de omsorger jag nu vill meddela, till gagn för framtida seglare i samma land. De södra hvalfiskfångarne intyga, att brist på vatten är en af de vigtigaste orsakerna till skörbjugg, hvarföre de finna ett botemedel i utdelning af nämnde artikel utan inskränkning. Häri efterföljde vi deras plägsed, ehuru till större delen tvungne att anskaffa vårt vatten genom konstlad hetta. Ur samma skäl tilläto vi aldrig vårt folk förblifva i deras våta kläder, äfvensom vårt bemödande att uppvärma deras boning mellan däcken och afleda den derstädes alstrade ångan, bibehöll denna plats i ett tillstånd af fullkomlig trefnad och fuktfrihet.

Sällan voro de ock så länge blottställda för köld, att deras hälsa väsentligt äfventyrades, då vi väl kände huru mycket ifrågavarande sjukdom deraf frambringas. Med afsende på värdet och nyttan af kroppsrörelse för samma ändamål, var det mitt syfte att gifva dem ständig sysselsättning, eller, der sådant ej lät sig göra, tillhöllos de om Söndagarne, och i öfrigt då vädret så medgaf, att promenera på land, eller, då detta var ogörligt, under vårt vältäckta och hägnande tak.

Framför allt, och jag bör anföra det såsom ett slutligt försigtighetsmått, fingo de aldrig grubbla öfver missöden eller öfverlemna sig åt misströstan, såvidt det stod i vår makt att förekomma detta; ett bemödande, som på det hela lyckades oss. Likväl, om jag härtill lägger ett i början inskränkt bruk af spirituosa och slutligen ett totalt bortläggande af detta falska och skad-

liga retemedel, tviflar jag ej att jag härigenom afskar en af de orsaker, som, om den också icke ovilkorligt frambringar skörbjugg, väsentligt bistår andra anledningar i frambringandet af nämnde sjukdom.

Sådant är hvad jag ansett nödigt att meddela i detta hänseende; om orsakerna till vår verkliga befrielse från det onda icke häri samtligen igenfinnas, äro de emellertid de enda som nu rinna mig i hågen; men skulle jag ock hafva begått något misstag härvid, kan jag dock vädja till utgången. Vi voro en lång tid nästan alldeles fredade för denna sjukdom; vi ledo deraf obetydligt, äfven i de största vidrigheter, och jag återförde till England en besättning, som hade lika litet skäl till klagan i detta fruktansvärda klimat, som den nu äger orsak att ångra något af de hårda prof den bestått, eller de lidanden den uthärdat.

Nov. 27—30. Thermometern var nu minus 20° med en frisk bris, och manskapet urstånd att kringvandra efter gudstjensten. Om Måndag föll den till 30° och om Tisdag till 40° vid medlet af dagen. Lägsta temperatur-förhållandet under de fyra dagarne var minus 42°. Vi hade ännu en gång passerat qvicksilfrets fryspunkt, men som vädret var lugnt, hindrades folket ej att vandra utanför skeppet. Isens tjocklek på hafvet vid denna månads slut var 2 fot 9 tum.

Med få dagars afräkning, hade det varit en blid månad, med i allmänhet töcknig och mulen himmel, en omständighet, som enligt hvad den med värmans theori bekante Läsaren finner, är tillräcklig att förklara nämnde tillstånd. Erfarenheten hade i sanning vid fler-

faldiga tillfällen lärt oss att frukta för en klar och strålande himmel; och medan vi, oberäknadt den kunskap vi kunde äga om värmans radiation, väl visste huru vi borde skatta en töcknig och mulen himmel, för att äfven i jemförelse dermed efterlängta vårt kära Englands "cœlum nubibus fœdum," upphörde ofta vårt missnöje med den besvärande dimman, såvida den ej hindrade vår färd, vid åtankan af att densamma, med få undantag, bidrog att hålla oss varma.

Medeltemperaturen för denna månad var 9 grader högre än sistlidne Novembers och 5° högre än samma månads år 1829, men slutade med en stränghet som vida öfvergick bådas.

Vi hade förbättrat däckets betäckning genom ett lager af grus och sand under snön, hvilket hindrade värman derunder att smälta densamma. Andra af erfarenheten angifna förbättringar voro gjorda vid de inre beqvämligheterna.

Vår brödranson hade måst inskränkas, men tillika utdelningen af salt kött; oaktadt denna sista förändring och bruket af tallstruntöl, hemsöktes sex personer af manskapet med ett lätt anfall af skörbjugg, som emellertid snart hämmades genom bruket af citronsaft. Deras nedslagenhet syntes hafva upphört.

Ganska få observationer å himmelen voro gjorde, i följd af det mulna vädret; men de magnetiska iakttagelserna hade fortgått. Jagten hade lyckats bättre än vi trott, innefattande harar, hjerpar och rapphöns.

Dec. 1. Första dagen i denna månad var ganska

kall, med en temperatur af minus 41°, och den följande likaledes.

Kl. 6 om morgonen den 3:dje blåste en stark nordanvind, som ännu engång hotade att förstöra vårt tak, hvilket med någon svårighet skyddades. Om Söndag var blåsten ännu värre, med stark snöyra; och resultatet blef, så snart vi kunde se något, att finna det alla höjder blifvit blottade och dalarne fyllda med snö. Vinden lade sig icke förrän om aftonen dagen derpå, med en temperatur af minus 6°.

Dec. 6. Det blef lugnt och vackert den 6:te, och jag uppsteg på ett till utseendet 1000 fot högt berg. Derifrån öfverraskades jag med åsynen af solens öfre skifva, vid passagen i azimuth. Hon var astronomiskt försvunnen den 25 Nov., och vi hade ej sett henne, sedan den 23:dje, genom någon refraction. Genom samma utomordentliga refraktionsförmåga hos atmosferen, höjde sig jemväl öarne mycket mer än jag nånsin varseblifvit. Vidare föreföll intet af vigt ända till Lördag. Vinden blåste från alla trakter skiftevis, och thermometerns lägsta ståndpunkt, sista dagen i veckan, var minus 22°.

Dec. 11—17. Söndagen inföll med stark nordlig blåst, som vid en temperatur af minus 24° åstadkom en skarp kyla. Måndagsmiddag saktades den, så att nästa dag var lugn och klar; men en ny stormvind uppstack den 14:de, som blåste starkt båda följande dagar, men slutade med lugnt och klart väder om Lördag. Temperaturen varierade under veckan mellan minus 2° och 31°.

Dec. 18—24. Det var lugnt och klart om Söndag; temperaturen föll till 35°. Den vackra väderleken fortfor till den 20:de om aftonen, då en storm blåste och thermometern steg till 8°; blåsten, åtföljd af stark snöyra, ökades till middagen den 21, och öfvergick till lugnväder om aftonen. Så fortfor det till den 24:de, sedan thermometern sväfvat mellan 24° och 36°.

Juldagen var en helgdag i alla bemärkelser. Vid kajut-middagen förekom den märkliga omständighet, att dervid serverades ett stycke oxkött, som för åtta år tillbaka funnits bland Furys förråder och nu, tillika med något kalfkött och grönsaker, var lika godt som den dag det kokades.

Jag vet ej om förvaringen af detta sålunda konserverade kött är oändlig eller ej; men hvad vi hemförde, är ännu år 1835 lika godt som när det utgick ur stämpelmästarens hand, eller huru han bör kallas, gastronomen för evigheten med ett ord, år 1823. Om det håller sig så länge utan den ringaste förändring, utan ens någon minskning i lukten hos sådana saker som harsoppa eller en morotbudding, hvarföre kan det ej bibehålla sig för alltid, med förutsättning att kärlen sjelfva äro varaktiga? Ofta har jag föreställt mig hvad vi skulle hafva kännt, om Mr. Apperts upptäckt (hvartill, i förbigående sagdt, hvarken han eller hans efterträdare äro upphofsmän) varit känd i Rom, och vi kunnat uppgräfva ur ruinerna af Herculanum eller Pompeji en af Luculli supéer eller Nasidieni anrättningar; feta ryggremsor af en sugga, en fargalt med ena halfvan stekt och den andra kokad, eller en af Syriska

slafvar gödd muræna, eller en låda med saucer, tillredda icke af Mr. Burgess, utan af sjelfva Apicii händer. Huru mycket mer skulle ej fornforskare blifvit förtjusta, i ännu högre grad än en Kitcherer eller Ude, att finna en rätt från Amenophis eller Chefrens hof, i Pharaonernas grafvar; huru skulle de ej hafva frossat med inlagda läckerheter af 4000 års ålder och njutit af att hafva skrifvit böcker om Herdekonungarnes eller den i röda hafvet drunknades kokkonst? Möjligtvis kan detta inträffa några tusen år senare, Boothia Felix' eviga is konservera Furys lika eviga köttunnor och således öfverlemna åt en sen efterverld de i London under Georg IV:s regering kokade anrättningar. Lycklig i sanning bör en sådan dag blifva för Boothia Felix' fornforskare, och lyckligt Boothia, hvilket dylika upptäckter blifvit förbehållna.

Dec. 26—31. Intet anmärkningsvärdt timade de tre nästa dagarne, utom förlusten af tvenne våra hundar, kännbar i sanning nu, emedan den ej kunde ersättas, och emedan de utgjorde en del af vårt framtida hopp. Återstoden af denna månad var lika enformig och tung, och slutade med thermometern vid 27°. Under de fyra första hade den varit mer än 37°. Vid isens upphuggning var dess tjocklek fyra fot på hafvet och sex tum mera på insjön.

Denna månad började med qvicksilfret fruset; men en omvexling timade den 3:dje, straxt efter nytändningen, och vi erforo i tre veckors tid en sådan kedja af stormar som vi aldrig förut upplefvat. Dessa bidrogo att stegra temperaturen, likväl mindre än vanligt; och

ehuru det snögade obetydligt, var dock yran stark, emedan den fallna snön liknade det finaste hvetmjöl.

Manskapet var ganska medtaget i styrka, men skörbjuggen hejdad. Blott en man, Dixon, som besvärades af en inrotad sjukdom, troddes icke kunna lefva länge.

En jemförelse mellan Dec. i detta och båda föregående år lemnar följande resultat:

1820. Högsta, lägsta och medeltemp. —8—37—23.08
1830. Dito . . . . +6—47—20.24
1831. Dito . . . . —2—42—23.96

UTDRAG AF DEN METEOROLOGISKA JURNALEN.

Januari 1831.

$\frac{97}{\text{N}275.}$ $\frac{19}{\text{NtV}.76.}$ $\frac{62}{\text{NNV}.284.}$ $\frac{12}{\text{NVtN}.80.}$ $\frac{123}{\text{NV}.399.}$

$\frac{1}{\text{NVtV}.4.}$ $\frac{11}{\text{VNV}.34.}$ $\frac{4}{\text{VtN}.17.}$ NVg.=329

$\frac{41}{\text{V}.82.}$ $\frac{2}{\text{VtS}.5.}$ $\frac{3}{\text{VSV}.5.}$ $\frac{0}{\text{SVtV}.0.}$ $\frac{75}{\text{SV}.163.}$

$\frac{0}{\text{SVtS}.0.}$ $\frac{0}{\text{SSV}.0.}$ $\frac{12}{\text{StV}.14.}$ SVg.=133

78	15	6	8	26		
S.105.	StO.19.	SSO.19.	SOtS.0.	SO.26.		
		0	0	6		
		SOtO.0.	OSO.0.	OtS.0.	SOg.=131	
6	0	0	0	4	0	
O.6.	OtN.0.	ONO.0.	NOtO.0.	NO.4.	NOtN.0	
			12	0		
			NNO.30.	NtO.0.	NOg.= 22	
						615

Summa.

615 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+2½—59½—25.43
12 d:o ost. vind.		
127 d:o stilltje.	Vindens totalstyrka	16.57
744=31 dagar.	Vindens medelstyrka	53.45

Februari 1831.

47	4	36	0	101		
N.144.	NtV.6.	NNV.139.	NVtN.0.	NV.205.		
		0	7	3		
		NVtV.0.	VNV.18.	VtN.6.	NVg.=198	
42	4	20	0	101		
V.62.	VtS.4.	VSV.63.	SVtV.0.	SV.219.		
		0	39	6		
		SVtS.0.	SSV.94.	StV.10.	SVg.=212	
112	0	5	0	30		
S.244.	StO.0.	SSO.15.	SOtS.0.	SO.55.		
		0	7	0		
		SOtO.0.	OSO.7.	OtS.0.	SOg.=154	
3	0	4	0	4		
O.8.	OtN.0.	ONO.4.	NOtO.0.	NO.8		
		0	3	0		
		NOtN.0.	NNO.10.	NtO.0.	NOg.= 14	
						578

Summa.

578 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur +9½—49—32.46
12 d:o ostad. vind.
82 d:o lugnväder. Vindens totalstyrka 13.33
672=28 dagar. Vindens medelstyrka 47.62

Mars 1831.

17	0	30	4	79	
N.41	NtV.0.	NNV.79.	NVtN.13.	NV.81.	
		2	26	0	NVg.=158
		NVtV.0.	VNV.71.	VtN.0.	
61	4	25	0	81	
V.83.	VtS.27.	VSV.86.	SVtV.0.	SV.160.	
		0	10	2	SVg.=193
		SVtS.0.	SSV.44.	StV.30.	
113	0	13	1	13	0
S.178.	StO.0.	SSO.20.	SOtS.2.	SO.24.	SOtO.0.
				5	2
				OSO.30.	OtS.2.
16	2	5	0	15	
O.14.	OtN.8.	ONO.16.	NOtO.0.	NO.32.	
		0	3	0	NOg= 41
		NOtO.0.	NNO.7.	NtO.0.	
					539

SOg.=147

Summa.

539 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur —8½—51—34.74
32 d:o ost. vind.
172 d:o lugnväd. Vindens totalstyrka 10.67
744=31 dagar. Vindens medelstyrka 34.42

April 1831.

105½	4	113	28	103½	
N.354.	NtV.6.	NNV.481.	NVtV.111.	NV.275.	
		2	25	10	NVg.=390
		NVtV.2.	VNV.70.	VtN.63.	

32	6	10	0	42	
V.109	VtS.15.	VSV.11.	SVtV.0.	SV.69.	
		0	15	0	SVg.=105
		SVtS.0.	SSV.16.	StV.0.	
62	4	10	3	11	
S.88.	StO.16.	SSO.27.	SOtS.4.	SO.17.	
		0	3	0	SOg.= 93
		SOtO.0.	OSO.3.	OtS.0.	
20	0	6	0	6	
O.48.	OtN.0.	ONO.14.	NOtO.0.	NO.8.	
		4	35	0	NOg.= 71
		NOtN.16.	NNO.101.	NtO.0.	
					659

Summa.

659 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } +30—25—6. 44
7 d:o ost. vind.
5 d:o lugnväd. Vindens totalstyrka 16.95
720=31 dagar. Vindens medelstyrka 56. 5

Maj 1831.

118	23	72	12	65	
N.449.	NtV.49.	VNV.300.	NVtN.49.	NV.163.	
	5	23	2	2	NVg.=320
	NVtV.25.	VNV.42.	VNV42.	VtN.4.	
67	0	18	6	40	
V.165.	VtS.0.	VSV.30.	SVtV.15.	SV.88.	
		0	4	0	SVg.=135
		SVtS.0.	SSV.42.	StV.0.	
24	0	21	0	34	0
S.34.	StO.0.	SSO.32.	SOtS.0.	SO.52.	SOtO.0.
			16	0	SOg.= 95
			OSO.61.	OtS.0.	

11	0	8	5	35	
O.39.	OtN.0.	ONO.23.	NOtO.6.	NO.123.	
		0	48	2	NOg.=109
		NOtN.0.	NNO.114.	NtO.4.	659

Summa.

659 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+36-16+16.02
15 d:o ost. vind.		
70 d:o lugnväd.	Vindens totalstyrka	10.76
744=31 dagar.	Vindens medelstyrka	60.52

Juni 1831.

43	3	28	8	100	
N.122.	NtV.4.	NNV.61.	NVtN.36.	NV.253.	
		0	52	4	NVg.=238
		NVtV.0.	VNV.160.	VtN.13.	
81	0	34	7	132	
V.231.	VtS.0.	VSV.64.	SVtV.34.	SV.387.	
		4	25	0	SVg.=283
		SVtS.8.	SSV.52.	StV.0.	

71	4	11	2	19	0	
S.155.	StO.8.	SSO.25.	SOtS.6.	SO.23.	SOtO.0.	
				4	0	SOg.=111
				OSO.18.	OtS.0.	

6	0	0	0	7	
O.17.	OtN.0.	ONO.0.	NOtO.0.	NO.9.	
		0	2	0	NOg.= 15
		NOtN.0.	NNO.7.	NtO.0.	647

Summa.

647 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+52+14+31.56
8 d:o ost. vind.		
65 d:o lugnväd.	Vindens totalstyrka	17.15
720=30 dagar.	Vindens medelstyrka.......	57.17

Juli 1831.

88 N.188. 11 NtV.33. 30 NNV.19. 4 NVtN.17. 40 NV.124.
7 NVtV.20. 25 VNV.109. 0 VtN.112. NVg.=205

25 V.100. 0 VtS.0. 6 VSV.19. 0 SVtV.0. 20 SV.74.
0 SVtS.0. 1 SSV.1. 0 StV.0. SVg.= 61

49 S.116. 19 StO.32. 29 SSO.65. 0 SOtS.0. 38 SO.94. 0 SOtO.0.
13 OSO.20. 7 OtS.11. SOg.=155

66 O.102. 1 OtN.2. 15 ONO.34. 0 NOtO.0. 88 NO.189. 4 NOtN.19.
58 NNO.192. 23 NtO.121. NOg.=255

Summa. 676

676 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } +50+32+37.94
22 d:o ostadig.
46 d:o lugnväd. Vindens totalstyrka 17.75

744=31 dagar. Vindens medelstyrka 57.25

Augusti 1831.

84 N.271. 1 NtV.4. 48 NNV.127. 17 NVtN.46. 50 NV.127.
5 NVtV.7. 37 VNV.141. 19 VtN.95. NVg.=261

57 V.201.

57 / V.200.	8 / VtS.43.	23 / VSV.100.	9 / SVtV.10.	25 / SV.72.	
		0 / SVtS.0.	6 / SSV.7.	13 / StV.35	SVg.=134
56 / S.117.	3 / StO.3.	13 / SSO.24.	0 / SOtS.0.	20 / SO.28.	0 / SOtO.0.
			18 / OSO.67.	0 / OtS.0.	SOg.=110
67 / O.177.	0 / OtN.0.	30 / ONO.81.	22 / NOtO.53.	46 / NO.96.	0 / NOtN.0.
			17 / NNO.42.	0 / NtO.0.	NOg.=182
Summa.					687

687 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur +54 +24 +36.51
14 d:o ostad. vind
43 d:o lugnväder. Vindens totalstyrka 2001
744=31 dagar. Vindens medelstyrka 64.55

September 1831.

87 / N.465.	32 / NtV.150.	148 / NNV.780.	43 / NVtN.80.	24 / NV.64.	
		8 / NVtV.22.	12 / VNV.23.	0 / VtN.0.	SVg.=354
26 / V.36.	0 / VtS.0.	18 / VSV.38.	0 / SVtV.0.	19 / SV.53.	
		1 / SVtS.2.	19 / SSV.35.	18 / StV.63.	SVg.=101
49 / S.82.	0 / StO.0.	8 / SSO.8.	0 / SOtS.0.	21 / SO.26.	
		0 / SOtO.0.	14 / OSO.46.	2 / OtS.19.	SOg.=101

22	4	4	0	14	
O.38.	OtN.18.	ONO.17.	NOtO.0.	NO.33.	
		0	24	37	NOg.=105
		NOtN.0.	NNO.64.	NtO.241.	——

Summa. 661

661 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+36+6+23. 4
25 d:o ostad. vind.		
34 d:o lugnväder.	Vindens totalstyrka	9441
720=30 dagar.	Vindens medelstyrka	81.37

Oktober 1831.

144	98	83	0	7	
N.526.	NtV.545.	NNV.306.	NVtN.0.	NV.15.	
		0	2	0	NVg. = 334
		NVtV.0.	VNV.2.	VtN.0.	
24	0	14	0	35	
V.41.	VtS.0.	VSV.26.	SVtV.0.	SV.70.	
		0	34	8	SVg. = 115
		SVtS.0.	SSV.70.	StV.12.	
76	0	28	10	22	
S.126.	StO.0.	SSO.31.	SOtS.21.	SO.46.	
		0	16	0	SOg. = 152
		SOtO.0.	OSO.22.	OtS.0.	
31	0	3	0	11	
O.58.	OtN.0.	ONO.4.	NOtO.0.	NO.30.	
		0	18	0	NOg. = 63
		NOtN.0.	NNO.60.	NtO.0.	——

Summa. 664

664 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur	+29—34+ 8.32
24 d:o ost. vind.		
56 d:o lugnväd.	Vindens totalstyrka	2044
744 = 31 dagar.	Vindens medelstyrka	65.94

November 1831.

120	33	36	0	43	
N.489.	NtV.109.	NNV.144.	NVtN.0.	NV.83.	
		0	3	0	NVg. = 235
		NVtV.0.	VNV.25.	VtN.0.	

23	0	4	0	8	0	
V.52.	VtS.0.	VSV.9.	SVtV.0.	SV.13.	SVtS.0.	
				17	2	SVg. = 54
				SSV.73.	StV.5.	
75	18	66	2	81	0	
S.134.	StO.42.	SSO.123.	SOtS.2.	SO.140.	SOtO.0.	
				4	2	SOg. = 248
				OSO.4.	OtS.2.	
23	0	2	0	2		
O.39	OtN.0.	ONO.6.	NOtO.0.	NO.4.		
		0	0	0		NOg. = 27
		NOtN.0.	NNO.	NtO.0.		564

Summa

564 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } + 20—42 – 1.23.
75 d:o ostad. vind
141 d:o lugnväd. Vindens totalstyrka 1449
720 = 30 dagar. Vindens medelstyrka 48. 3

December 1831.

86	15	199	0	71		
N.428.	NtV.129.	NNV.1189.	NVtN.0.	NV.257.		
		0	0	0		NVg. = 31
		NVtV.0.	VNV.0.	VtN.0.		
14	1	1	0	7	0	
V.14.	VtS.2.	VSV.1.	SVtV.0.	SV.20.	SVtS.0.	
				0	0	SVg. = 27
				SSV.0.	StV.0.	
30	0	13	0	53	0	
S.48.	StO.0.	SSO.14.	SOtS.0.	SO.61.	SOtO.0.	
				4	0	SOg. = 100
				OSO.4.	OtS.0.	
54	0	0	0	7	0	
O.61.	OtN.0.	ONO.0.	NOtO.0.	NO.7.	NOtN.0.	
				1	0	NOg. = 62
				NNO.5.	NtO.0.	556

Summa.

556 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } —2—42—23.96
36 d:o ostad. vind.
152 d:o lugnväd. Vindens totalstyrka 2277
744 = 31 dagar. Vindens medelstyrka 73.45

FYRATIONDEÅTTONDE KAPITLET.

Jurnal öfver Januari, Februari och Mars 1832.

Januari 1—5. Efter Söndagens förlopp gjorde vi anstalter till anläggning af en säkerhets-ort för våra förråder. En högst lysande meteor, så stor som månan, syntes; den söndergick slutligen i gnistor och upplyste hela dalen. Thermometern föll till 36° om Tisdag, och till 40° följande dag; den steg, för att blott uppnå samma punkt den nästa, då ett herrligt norrsken af en gyllene färg inträffade; det passerade öfver nordstjernan. Jag upprepade det med differential-thermometern förut gjorda försök till lika liten nytta.

Jan. 6—8. Thermometern föll till 45°, men i anseende till lugnvädret var det ej särdeles kallt; det är jemväl ostridigt, att vi nu återtagit vår vintermåttstock för känseln i detta hänseende. Norrskenet syntes åter om Lördag; och Söndagen tillbragtes som vanligt. Patienten Dixons tillstånd förvärrades dagligen.

Jan. 9—14. Till den 13 var vädret ombytligt men lugnt. Temperaturen steg från 45° ända till 12°. Den 10 afled den länge plågade James Dixon. Ett ymnigt snöfall, med en storm från NV bragte en ny vecka till slut. Samma personer, som, när det var

möjligt, varit sysselsatta med den underjordiska källaren, hade äfven tillredt grafven för den döde.

Jan. 15—21. Begrafningen måste uppskjutas för vädrets skull; men en för tillfället passande predikan valdes om Söndag. Följande morgon skedde begrafningen med vanliga högtidligheter. Båda följande dagar voro blida och arbetet vid källaren fortsattes. De tre sista dagarne i veckan var vädret ostadigt och thermometern varierade mellan 26° och 29°.

Jan. 21—28. Det började emellertid att blåsa friskt om Lördags natt och fortfor hela denna och följande dag med stor stränghet. Om Tisdag mildrades vinden något mot middagen, men var åter lika våldsam om aftonen. Oaktadt snöyran syntes solen denna dag, men stormen fortfor den 25 och lade sig ej förrän följande middag. Veckans två sista dagar voro lindrigare, och thermometern slutade om Lördags natt vid 33°.

Jan. 29—31. Söndagen och Måndagen var vinden nordlig och kall med thermometern vid 30°. Den varierade något dagen derpå, och månaden slöts med en temperatur af 26°. Litet eller intet kunde göras utom skeppet de sista dagarne, och vår motion inskränkte sig likaledes inom däcket.

Tre veckor af månaden voro stormiga, hvilket gjorde kylan sträng, ehuru medeltemperaturen blott var 2° lägre än förlidne Januari. Nämnde medelbelopp utgör minus 27°, de högsta och lägsta äro minus 8° och minus 47°. Vi sökte att hämta någon tröst af den

föreställningen, att Baffins-viken skulle genom dessa nordanstormar frias från is.

Vädret hindrade så våra observationer, att de voro att anse för intet; dessutom saknade vi en nautisk almanach för innevarande år. Om det redan nämnda norrskenet bör jag anmärka, att det på ett ovanligt sätt inverkade på magnet-nålen.

Vår läkare-rapport börjar numera blifva helt annorlunda mot hvad den hitintills varit. Alla voro mycket försvagade: och många krämpor infunno sig utan bestämda sjukdomar. Ett gammalt sår uti min egen sida hade gått upp och blödde; och jag visste rätt väl att detta var ett af skörbjuggens kännetecken. Att alla voro i ett högst bekymmerfullt tillstånd, är öfverflödigt att nämna; och den, på hvilken ansvaret hvilade, var ej den minst beklagansvärde. Men andra måste befinna sig i samma tillstånd, innan de kunna bedöma våra känslor.

Febr. 1—4. Månaden ingick med en rasande storm, som fortfor två dagar och afstannade den tredje, då thermometern steg från 24° till 18°. Den upphuggna isen var fem fot tjock. Insjön vid samma djup var bottenfrusen. Vi voro tillräckligt fjettrade af skeppets hopplösa tillstånd; men det syntes ämnadt att blifva ett verkligt fängelse för oss, emedan det stormiga och kalla vädret sällan gjorde det möjligt att gå utom dess tak eller däck. Icke underligt derföre, att vi voro tungsinta.

Febr. 5—11. En stark bris från norr, som aldrig ville upphöra, stegrades till en i 2 dagar fortfarande

blåst, då han slutligen lade sig mot natten, och thermometern sjönk till 35°. Härifrån till Lördag var det nog vackert, att tillåta manskapet arbeta på källaren och jägarne att företaga en vandring, men utan framgång.

Febr. 12—18. Men en blåst stack upp ännu en gång om natten, fortfor hela Söndagen och höll oss åter fängsliga. Den aftog om Måndagen, och folket kunde arbeta till Thorsdags-aftonen. En styf bris om Fredag gjorde ånyo slut på allt arbete för resten af veckan, och om Lördags natt, efter sju dagars ostadigt väder, var thermometern 41°.

Febr. 19 & 20. Söndag var stormig och kall och Måndag ännu värre. Om morgonen kom en filfras ombord och började att uppsluka hundmaten. Det var ett ogästvänligt mottagande att döda den stackars kraftlöse uslingen, men det var första exemplaret af detta djur vi kunnat erhålla. — Äro väl ett djurs lif och lycksalighet att jemföra med vår egen fägnad att se dess skinn uppstoppadt med halm och uppstäldt i ett glasskåp? Efter den 21 kunde manskapet arbeta utomskepps till slutet af Fredag, men Lördag var åter stormig, och vi voro alla fängslade. Lägsta temperaturen under veckan varierade från 34° till 39°.

Febr. 20—29. De tre första följande dagarne voro ombytliga, men icke svåra; och på de två arbetsdagarne förrättades något arbete utomhus. Om Lördag mättes isen och befanns mer än 6 fot tjock. Den hade ökats sexton tum under månaden, som slöts med thermometern vid 38°.

Denna sista månad var sträng. Om thermometern ej sväfvade lika mycket, som vid samma tid förra åren, var deremot temperaturen mera enformigt låg, och de kalla stormvädren gjorde känslan deraf ännu bittrare. Medeltemperaturen var minus 34°, och extremerna minus 12 och minus $44\frac{1}{2}$ °.

Isens tjocklek omkring skeppet hindrade allt hopp om befrielse, äfven under ett längre vistande derpå, hvilket blef omöjligt, i anseende till våra lifsmedels beskaffenhet och manskapets helsotillstånd. Matrosen Buck, som oförmodadt fått ett nytt anfall af fallandesoten med ovanlig våldsamhet, hade blifvit blind.

Timmermannen hade nära fulländat slädarne för båtarnas transport och skulle förfärdiga några flera till lifsmedlens medtagande. Detta utgör ett kort inbegrepp af månaden; andra måste försöka att föreställa sig hvad vi kände, och hvad de aldrig kunna upplefva.

Mars 1—10. Första dagen af Mars var blid, men utan synnerlig temperaturförändring. Så fortfor det till Lördag, då isen på insjön var sju fot tjock, och thermometern vid 42°. Den 4, 5 och 6 voro föga olika, och manskapet kunde arbeta utomskepps båda sistnämnda dagar, ehuru thermometern föll till 48°. Något arbete gjordes äfven de båda sista dagarne; men den 9 uppkom en frisk bris, som åter stillades om Lördag, då en vecka med icke mycket ostadig väderlek tilländagick. En hare och några snöripor skötos.

Mars 11—17. Skeppsfolket, som efter gudstjensten företog en vandring, såg de första spår efter renar denna årstid, tillika med dem af en filfras. Måndag

var ganska vacker, fastän thermometern om eftermiddagen var 38°. Härifrån till den 16 voro vi alla innestängda af starka nordvestliga vindar, och det blef ej vackert före Lördags afton, med thermometern vid 20° om natten.

Mars 18—24. Söndagen var utan märkvärdighet, men hindrade icke den vanliga utvandringen efter messan, då spår efter en hvit björn syntes bland dylika efter andra djur. Det stränga vädret och vår inspärrning förnyades om Måndag och varade till Lördag, som före slutet blef vacker. Intet kunde således göras utomskepps. Thermometern sväfvade hela denna tid mellan 31° och 37°, och slutade vid 35°; en räfs fångst var den enda händelsen under en högst ledsam vecka.

Mars 25—29. Om Söndag inföll en blåst, som icke stillades före Måndags eftermiddag. Hvalfiskbåten, som nu kunde blifva till nytta, upphöggs. Väderleken blef småningom blidare, och den 28 var thermometern minus 4°, med något snö. Besättningen hindrades ej att skaffa förråden på land i säkerhet. Den 29 blåste det åter så starkt, att härpå gjordes en ända, hvarföre de sysselsattes om bord med tillredelse af nödvändighets-varor för den instundande färden.

Mars 30. Dagen var blidare, ehuru thermometern om natten var vid 16°. Vi hade nu fullt arbete med tillredelsen af skinnfällar till bäddar, med slädarnes utrustning och annat mera. Isen på hafvet upphöggs om Lördag, medelst ett tälts uppförande öfver stället, emedan den starka blåsten eljest hindrade arbetet. Den var 7 fot tjock, och hade under månaden ökats med 9 tum. Temperaturen sista natten i Mars var 20°.

Temperaturen var öfver hufvud lägre under första hälften af månaden, än de förra åren, eller 42° under fryspunkten. Den blef småningom blidare mot slutet, så att medeltemperaturen för det hela var ungefär densamma, eller minus 31°, äfvensom den lägsta och högsta voro $4\frac{1}{2}$° och minus $48\frac{1}{2}$°.

Men likt Februari, var det en ganska kall månad för känseln, i följd af de talrika stormarne; hvarförutan det är ostridigt att vår relativa svaghet och förändrade diet härtill betydligt medverkade.

Detta hade hindrat våra förråders uppläggning och arbetet å slädarne; men vi hade sysselsatt oss om bord med ordnandet af hvarjehanda rese-förnödenheter: ett verk som fordrade någon omtanke, emedan vi, utom lifsmedel, vapen, ammunition och verktyg, hade bränsle att medföra, om också blott för att upptina snön till dricksvatten, jemte instrumenter och allt annat som erfordrades för vår egen beqvämlighet.

Bland besättningen hade vi nu en blind man; och styrmannen Taylor var ännu så lam, att han blott kunde gå ett kort stycke väg, hvarjemte tre andra voro af ganska ostadig helsa, och ingen enda vid samma styrka som förra året. Å min sida syntes försigtigheten kräfva, att fulla ransoner nu åter tilldelades alla; hvilket ock skedde.

De magnetiska rönen hade blifvit fullföljda; men äro sannolikt af ringa värde, i anledning af nålens grannskap med ansenliga höjder och berg. Hvad Saussure ursprungligen visat, hafva D:r Mac Cullochs iakttagelser ytterligare utvecklat, genom ådagaläggandet ej

mindre af granitens än många andra bergarters särdeles de basalt-artades inflytelse på magnetnålen till afvikelsers frambringande, i likhet med dem som härröra från jerns närvaro i ett skepp. På instrumenter, och vid försök så grannlaga som våra, borde denna inflytelse blifva hinderlig för alla säkra resultater.

I anseende till den jemförelsevis ringa snön och starka blåsten voro höjderna skäligen bara. Att vi ej sett några infödingar, kunde ej väcka vår förundran. Framgången vid jagten hade nästan varit ingen.

UTDRAG AF DEN METEOROLOGISKA JURNALEN.

JANUARI 1832.

$\frac{130}{\text{N.796.}}$	$\frac{33}{\text{NtV.129.}}$	$\frac{215}{\text{NNV.1209.}}$	$\frac{4}{\text{NVtN.16.}}$	$\frac{17}{\text{NV.66.}}$		
		$\frac{0}{\text{NVtV.0.}}$	$\frac{2}{\text{VNV2.}}$	$\frac{0}{\text{VtN.0.}}$		NVg.=400
$\frac{9}{\text{V.23.}}$	$\frac{0}{\text{VtS.0.}}$	$\frac{0}{\text{VSV.0.}}$	$\frac{0}{\text{SVtV.0.}}$	$\frac{12}{\text{SV.25.}}$		
		$\frac{0}{\text{SVtS.0.}}$	$\frac{48}{\text{SSV.212.}}$	$\frac{0}{\text{StV.0.}}$		SVg.= 69
$\frac{64}{\text{S.143.}}$	$\frac{0}{\text{StO.0.}}$	$\frac{30}{\text{SSO.127.}}$	$\frac{0}{\text{SOtS.0.}}$	$\frac{34}{\text{SO.72.}}$		
		$\frac{3}{\text{SOtO.3.}}$	$\frac{0}{\text{OSO.0.}}$	$\frac{0}{\text{OtS.0.}}$		SOg.=131
$\frac{5}{\text{O.9.}}$	$\frac{0}{\text{OtN.0.}}$	$\frac{0}{\text{ONO.0.}}$	$\frac{0}{\text{NOtO.0.}}$	$\frac{4}{\text{NO.5.}}$	$\frac{0}{\text{NOtN.0}}$	
				$\frac{4}{\text{NNO.14.}}$	$\frac{0}{\text{NtO.0.}}$	NOg.= 13
						614

Summa.
614 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } —8—47—27.52
30 d:o ost. vind.
100 d:o lugnväd. Vindens totalstyrka 3937
744=31 dagar. Vindens medelstyrka 94.74

Februari 1832.

$\frac{11}{N.25.}$ $\frac{8}{NtV.40.}$ $\frac{415}{NNV.2348.}$ $\frac{0}{NVtN.0.}$ $\frac{20}{NV.77.}$

$\frac{0}{NVtV.0.}$ $\frac{0}{VNV.0.}$ $\frac{0}{VtN.0.}$ NVg.=451

$\frac{3}{V.10.}$ $\frac{0}{VtS.0.}$ $\frac{0}{VSV.0.}$ $\frac{0}{SVtV.0.}$ $\frac{4}{SV.16.}$

$\frac{0}{SVtS.0.}$ $\frac{7}{SSV.22.}$ $\frac{0}{StV.0.}$ SVg.= 19

$\frac{36}{S.90.}$ $\frac{0}{StO.0.}$ $\frac{13}{SSO.18.}$ $\frac{0}{SOtS.0.}$ $\frac{40}{SO.69.}$

$\frac{0}{SOtO.0.}$ $\frac{3}{OSO.3.}$ $\frac{0}{OtS.0.}$ SOg.= 92

$\frac{30}{O.61.}$ $\frac{0}{OtN.0.}$ $\frac{0}{ONO.4.}$ $\frac{0}{NOtO.0.}$ $\frac{5}{NO.5.}$

$\frac{0}{NOtN.0.}$ $\frac{0}{NNO.0.}$ $\frac{4}{NtO.8.}$ NOg.= 39

614

Summa.
614 timmar. Högsta, lägsta och medel-temperatur } —12—44½—33.96
13 d:o ostad. vind.
79 d:o lugnväder. Vindens totalstyrka 2817
696=29 dagar. Vindens medelstyrka 96.93

Mars 1832.

$\frac{7}{N.13.}$ $\frac{0}{NtV.0.}$ $\frac{371}{NNV.1985.}$ $\frac{0}{NVtN.0.}$ $\frac{34}{NV.59.}$

$\frac{0}{NVtV.0.}$ $\frac{1}{VNV.1.}$ $\frac{0}{VtN.0.}$ NVg.=413

9	0	0	0	2		
V.13.	VtS.0.	VSV.0.	SVtV.0.	SV.3.		
			0	21	0	
			SVtS.0.	SSV.70.	StV.0.	SVg.= 32
34	0	22	0	32	0	
S.44.	StO.0.	SSO.36.	SOtS.0.	SO.43.	SOtO.0.	
				6	0	
				OSO.9.	OtS.0.	SOg.= 94
37	0	0	0	11		
O.42.	OtN.0.	ONO.0.	NOtO.0.	NO.15.		
		0	1	0		
		NOtO.0.	NNO.3.	NtO.0.		NOg= 49
						588

Summa.

588 timmar.	Högsta, lägsta och medel-temperatur } —4½—48½—31.37
23 d:o ost. vind.	
133 d:o lugnväd.	Vindens totalstyrka 2289
744=31 dagar.	Vindens medelstyrka 73.84

FYRATIONIONDE KAPITLET.

APRIL, 1832. BÖRJAN TILL FRAMFÖRANDET AF BÅTAR, SLÄDAR OCH LIFSMEDEL, I AFSIGT ATT ÖFVERGIFVA SKEPPET. — MAJ. — SAMMA ARBETES FORTSÄTTNING. — SKEPPET ÖFVERGIFVES.

April 1—7. Det blåste så starkt, att manskapet deraf innestängdes efter messan. Om Måndagen var det blidare, och folket sysselsattes med issågning omkring Krusenstern, för att upphala nämnde lastfartyg. Den 3, 4 och 5 blef väderleken efter hand mildare, ehuru thermometern icke öfversteg minus 14°, och sjönk till 30° om natten; men om Fredag var det åter ganska kallt. Om Lördag steg thermometern plötsligt till plus 7°, sedan han på 136 dagar ej öfverskridit fryspunkten. Jag tror knappast att någon annan anteckning af så jemnt fortfarande låg temperatur gifves; och detta var ett sakernas tillstånd, som med allt fog styrkte oss i vår föresats att lemna skeppet åt sitt öde och försöka vår egen räddning så godt vi kunde.

April 8—14. Thermometern föll ännu en gång till 20° Söndags-natten och till 24° om Måndags morgon, hvarefter den hastigt steg till plus 2°, med ett betydligt fallande af barometern, slutande med tjock uft och snö. Detta väder öfvergick följande dag till

en blåst, som först stillades aftonen den 11. Nästa dag var blid, vid plus 11°, och den 13 snögade det starkt och veckan slöts med mildt väder. En båt var i full ordning på dubbelslädan.

April 15—21. Den 15 och båda följande dagar voro blida, så att vårt arbete efter Söndagen fortsattes. Den 18 verkade ett stillestånd utombords; men nästa dag fördes båtarne i slädarne ända till nästa insjö, och funnos fullkomligt motsvara sitt ändamål. Vi voro färdiga till uppbrott följande dag, men hindrades af ett starkt snöfall, med en temperatur af minus 28°, äfven om middagen, och måste sluta veckan som vi voro, med thermometern vid minus 18°, då den förlidet år på samma dag var plus 30°.

April 22. Vi hade ingenting kunnat uträtta denna dag, äfven om det ej varit Söndag, emedan thermometern var vid minus 30° om morgonen och aldrig steg öfver minus 3°. Jag bör förklara, att vår närvarande afsigt var att färdas ett visst afstånd med ett förråd af lifsmedel och båtar och att nedlägga dem der, för att sedan kunna resa så mycket lättare. Skeppets öfvergifvande hade längesedan upphört att utgöra ett ämne till tvekan; och afsigten var nu att tåga till Furys strand, icke blott efter lifsmedel, utan ock för att komma i besittning af dervarande båtar, i brist hvaraf våra egna skulle försättas i en ställning, att vi på dem kunde bygga vårt hopp.

April 23. Fastän temperaturen var lika låg, var det klart och lugnt. Vi anträdde således resan kl. 9, och uppnådde den närmsta båten, som redan blifvit förd till hafvet, fyra mil från skeppet; hvarefter vi

drogo densamma till den andra båten och det två mil längre fram afsatta matförrådet. Tyngden var nu lika fördelad; vi framträngde med stor möda och svårighet öfver skarp is, så att slutligen en sak i sender måste transporteras, och de andra sedermera hämtas, hvilket blott tillät oss hinna en mils väg, under fem timmars arbete. Det började derpå att blåsa så häftigt med snöyra, att vi måste göra halt och bygga snökojor. Dessa belades med väf, och medelst skinnfällarne och vår kok-anstalt blef vårt sällskap, som utgjordes af 14 personer, väl förplägadt, fastän temperaturen i vår bostad för natten blott var minus 15° och utomhus nere vid 30°.

Thermometer-grader göra föga intryck på läsare, och isynnerhet är skalans negativa sida kraftlös på dem, som ej lefvat i länder lika det ifrågavarande. Siffran 30 kan frappera ögat, utan att bringa Läsaren till känsla af att den motsvarar 60 grader under fryspunkten. Vårt sofrum var vid detta tillfälle 47° under nämnde punkt. Huru fortforo vi att sofva, huru kunna menniskor sofva i en sådan temperatur? Detta är hvad jag sökt förklara vid föregående tillfällen, men med ganska slät framgång, fruktar jag, helst det icke fanns någon kroppsrörelse till frambringande af värma eller motvägande af köldens verkan. Ännu en gång måste jag öfverlemna hela saken åt de allvetande fysiologerna.

April 24. Vi begåfvo oss straxt på middagen åstad med den andra båten, öfver samma slags is, och uppnådde efter fyra timmar hafskusten, der en is-ter-

rass

J. Ross W. Read

THE SAUMAREZ RIVER,

Which never Freezes in Lat. 70° N. Long. 92° W.

London, Published 1834, by Captain J. Ross, R. N.

rass var danad af de starka tidvatinen, som åstadkommit en jemnslät väg inom de å ömse sidor uppstaplade ismassorna. Här var färden temligt lätt och kl. 6 voro vi ungefär 7 mil från norra udden, der vi lemnade båten och återvände till vårt förra nattqvarter.

April 25. Vi började vårt tåg tidigt denna dag, med den andra båten och förrådsslädan, skiftevis, i trots af en besvärande blåst med snöyra, uppnådde båten och framförde alltsamman ett stycke längre, då vi måste söka skjul, likt första dagen af denna resa. Vårt kött var så fruset att det måste sågas i stycken, och kunde blott upplenas derigenom att vi doppade det i vårt varma chokolad; vi kunde icke umbära bränsle till båda ändamålen. En häftig snöyra betäckte innan kort vår hydda och vi hade den ännu större harmen att finna oss uppehållna af en mot hafvet sluttande bergsrygg, der isen hopat sig till femtio fots höjd.

Man har smålett åt skildringar af måltiderna hos "den gamle Homer," och kritici hafva försvarat honom. "Dormitavit" måhända i många fall, men vid detta slumrade han åtminstone icke; emedlertid behöfde "den gode mannen" icke vara särdeles bekymrad för sina hjeltars middags- och aftonmåltider, helst de aldrig voro i brist af en ko eller get att stycka med sina svärd eller koka på sina bränder, så godt de kunde. Om några af oss blifvit uttröttade af dessa aftonmåltider, och aldramest då, när vi voro minst hungriga, finnes icke många, mätta eller fastande, som icke varit intresserade af middagarne och frukostarne i Gil Blas eller Don Quixotte, möjligtvis äfven af Scotts skildringar af

samma slag, som, likt sina företrädare, väl kände huru djupt detta menniskonaturens första kraf intresserar alla, som höra till menskligheten, ej mindre än till djurslägtet.

Dylika ämnen voro för oss emellertid ingenting mindre än förlustande eller romantiska; de voro alltför allvarsamma för att medgifva en fingerad eller lustig framställning; vi kunde hafva önskat oss aftonmåltider att anrätta eller frukostar att äta; men vi kände oss föga benägna till en tom skildring af ämnen tillhörande en bitter nödvändighet, eller att berätta sagor om en tom mage och knapp husmanskost till Läsares förlustelse. Dagens eller gårdagens knappa ransoner, den jemna utsigten af en lika knapp ranson för morgondagen, utgjorde blott ämnen till allvarsamma tankar och oroande bekymmer; det var ej endast fråga huruvida vi skulle uppnå vårt ändamål och verställa våra afsigter, utan fråga var här om lif eller död. Ordspråket säger, att en hungrig mage låter icke skämta med sig; ostridigt var detta förhållandet med oss vid nuvarande tillfälle, ej mindre än vid många föregående och efterföljande. Vårt försök skulle icke allenast hafva misslyckats, utan vi kunde ock hafva tillsatt lifvet och qvarlemnat, såsom vedermäle deraf, dessa ben, hvilka aldrig kunnat igenkännas såsom qvarlefvor af forskare, de der kommit från fjerran land, för att göra — hvad som gjordes. Himlen allena vet, hurudant vårt öde blifvit, hade detta lands två- eller fyrbenta djur plundrat våra lemningar vid de särskilta tillfällen, vi litat på deras enfald eller mer än tvetydiga heder, och om brist på styrka eller medel till fortkomst öfverlåtit oss

till rof för en kringstrykande räfs eller några fiskmåsars ömkansvärda och tillfälliga angrepp.

April 26. Vi fjättrades hela denna dag af stormen, men den gaf åt manskapet en förmånlig hvila. Tidigt om morgonen den 27 sökte vi att bana oss väg öfver isen på hafvet, med den svårighet, att vi ej tillryggalade mer än 300 alnar på två timmar. Slutligen uppnådde vi dock den is-terass, som omgaf stranden, der vägen blef lättare, ehuru vi måste kringgå hvarje udde och vik, hvilket gjorde den direkta vinsten ganska obetydlig. På detta sätt framskredo vi dock två mil, då terassen slutade vid en brant udde, som på tre à fyra mils rymd var otillgänglig, i anseende till isen.

Intet annat återstod nu, än att lemna slädarne på land, och på en tjenlig plats draga dem deröfver. Med stort besvär, och blott i stånd att transportera en enda sådan skiftevis, hunno vi tre mils väg öfver hårdfrusen snö, och uppnådde den bugt vi hade i sigte, inom en ö nära samma udde, der vi qvarhållits i September 1829. Här bygde vi åter snökojor och rastade.

Stormen hindrade andra dagen vår resa; den förvärrades om Söndag, då vi beslöto att skaffa båtarne i säkerhet och återvända till skeppet, emedan vinden låg bakom oss och kunde uthärdas utan olägenhet. Hyddorna uppnåddes mot aftonen och den 30, sedan vi der aflagt ett förråd af lifsmedel, likasom förut, återkommo vi hem kl. 12. Resultatet af vår färd var en 110 mils vandring, på ett real-afstånd af blott 18; då det var nödigt att tillryggalägga en tre gånger så lång sträcka, innan vi kunde anse oss så långt komna

på en färd som var beräknad till 300 mil, ehuru det direkta afståndet blott utgjorde 180.

Jag anser onödigt att meddela ett utdrag af April månad, emedan nyss anförda detaljer äro tillräckliga.

Den 1 Maj var blid, med thermometern mellan plus 2° och 20°.

Lifsmedel tillreddes för afresan; det salta kött och andra förråder vi ej kunde medföra, uttogs för att nedläggas i Krusenstern på land, såsom sista tillflykten, i händelse af vår återkomst. Detta och annat arbete upptog följande dag; då, ehuru thermometern var 20°, den föll till fryspunkten om aftonen.

Maj 3. Två slädar fördes till hafvet 4 mils väg, och manskapet återkom kl. 7. Den 4 började vår andra färd: sällskapet bestod af mig sjelf och Löjtnant Ross, med 10 man, utgörande hela vår effektiva besättning, som drog en tungt lastad släda. Vi igenfunno det afsatta godset, hade fem mil godt väglag, och drogo sålunda slädarne, tills den ena bräcktes mot skrofisen, hvarefter vi med den återstående anlände till vårt första nattqvarter.

Maj 5. Allt befanns säkert för rofdjurens besök, och efter åtta timmars hvila afgick manskapet efter den söndergångna slädan och två andra, som jemväl skulle medtagas. Dagen åtgick härvid och efter tolf timmars arbete hade vi bragt den ena slädan 18 mils väg från skeppet.

Maj 6. Den andra inbragtes följande dag och den söndriga lagades; hvarefter, och sedan tyngderna blif-

vit lika fördelta, vi begåfvo oss på väg och uppnådde nästa lägerplats först kl. 8, i följd af ett besvärligt snöfall. Härpå aflastades slädarne och återfärden togs till vårt förra nattqvarter, efter 14 mils resa. Thermometern var vid fryspunkten.

Maj 7. Vi uppbröto med de återstående lifsmedlen och sängkläder, samt hunno den 18 mil aflägsna andra stationen kl. 3 eftermiddagen, dit vi kunnat transportera två båtar och fem veckors matförråd, jemte ett dylikt förråd för ytterligare 10 dagar. Vårt arbete var alltför ängsligt, för att tillåta något skämt, likväl kunde vi ej afvisa den föreställning, att vår resa liknade mannens i den algebraiska eqvationen, hvars göromål är att bära ett ägg i sender till ett visst ställe. Här lagade vi de skadade slädarne ånyo, framryckte 7 mil med två af dem och fem andra med en, efter 16 mils resa, samt hvilade åter för natten i vår hydda.

Maj 8. Ett starkt snöfall höll oss hela dagen inne; och om det skänkte oss hvila, oroade det oss öfver vägens tillstånd. Natt-thermometern steg till plus 18°. Den följande var mycket värre, med blåst österifrån; likväl sofvo de tanklösa matroserna och plägade sig, liksom hade de intet annat att göra; lemnande allt bekymmer och sömnlöshet åt honom, som uppbar hela ansvarigheten. Men den 10, då stormen och yran ej upphörde, syntes de tröttna vid denna overksamhet, i en hydda så liten, att man omöjligt kunde ändra den en gång intagna ställningen. Om natten lade sig likväl blåsten, men thermometern var vid fryspunkten.

Mycket af det slags skämt, som vankas på land har i Joe Millers samt en Dibdins och konsorters sån-

ger yttrats om sjömäns egenheter och om en karakter, hvilken dessa "landkrabbor" sjelfva fingerat, lika skiljd från en Brittisk och hvarje annan seglares, som från vildens eller Kinesens. Djuret har en egen karakter, detta är ostridigt; men den afviker i lika hög grad från hvad den på skämt-ord och dikter troende allmänheten föreställer sig, som från hvarje tänkbar form, hvarunder menniskonaturen i detta läge kan yttra sig. Huruvida den är sämre, tillkommer ej mig att afgöra; i hvad mån den är bättre eller skiljaktig, är här ej stället att upplysa; men så mycket är åtminstone visst: låt någonting, lifsmedel eller vatten vara ifrågasatt, en storm eller orkan å färde, skeppets kosa förlorad, seglen eller tacklaget förderfvade och ohjelpliga, eller ens fartyget på en lä-kust i stormen, — så är detta och mera dylikt "Kaptens sak." Manskapet lyder order, detta är väl sannt, och hvad det försöker och tillvägabringar, skall knappt någon landbo kunna tro; men så snart vakten är slut, sofva de så godt, som om intet vore i olag: det öfriga är ju "gubbens ensak." Vårt eget manskap hade under närvarande resa måhända sett nog, för att äga någon egen eftertanka, och möjligtvis tänkte de stundom på saker, för hvilka "gubben" icke bordt uteslutande uppbära ansvaret; men ständigt frambröt den inrotade driften, och ehvad nya eller ovanliga åtgärder än föreslogos och vidtogos, rubbades dock aldrig deras stoiska lugn, de måtte ha varit riktiga eller ej; ty sådant var "Kaptens sak," icke deras; — ett i sanning afundsvärdt ansvar å hans sida, dock torde ej tillfällen saknats, då han i detta hänseende gjort sig förtjent af ett beröm, som icke alltid blifvit honom förunnadt.

Maj 11. Vi måste uppgräfva slädar och båtar ur snön, innan vi kunde framskrida längre. Vägen försvårades mycket af snödrifvorna, men kl. 6 nådde vi en af hviloplatserna vid en ö nära fasta landet, och återvände till vårt qvarter om aftonen. Thermometern var nära fryspunkten om dagen och vid plus 18° om natten.

Maj 12. Kl. 8 begåfvo vi oss åstad med den andra båten, med extra-förråden och bragte den, oaktadt snöyran, till ön, derifrån vi återvände till hvila. Den 13 hämtades den efterblefna slädan till samma ort. Nästa dag framfördes två slädar, med tält, sängar och lifsmedel, i trots af en storm, som utbröt på halfva vägen, hvilket gaf oss stort bryderi, äfvensom att två af folket voro utmattade och bländade af snön. Vi ankommo sent och byggde hyddor för natten.

Maj 15. Resan uppsköts till aftonen, i anseende till manskapets ögonsjukdom; och vi måste numera förvandla dagen till natt. Vi gingo öfver en smal ås och fortsatte färden till Eclipse-hamn, men uppehöllos der af isen. Här funno vi viken skiljd från hafvet norrut endast genom en smal landtunga, utanför hvilken isen icke var besvärlig.

Den 16 gingo vi öfver nämnda hamn, genom mycken snö samt öfver förbemälda landtunga af 500 alnars vidd och icke mer än 50 alnar hög. Derifrån nedkommo vi till hafvet på andra sidan, som utgjorde en rymlig hamn med en holme, och begränsad i norr af en så hög udde, att hafvet ej syntes deröfver. Båten halades derpå till fasta landet, och vi återvände efter 8 mils färd.

Den 17 fördes två slädar till samma udde, dit lifsmedlen transporterades följande dag; hvardera försöket medtog 16 timmar. Den 19 anlände vi med det öfriga till nästa hviloställe kl. 11. Snön var så djup följande dag, att vi knappt kunde draga de två lätta slädarne; detta oaktadt anlände vi kl. 8 till stället, 12 mil från skeppet, hvarefter vi med de tomma slädarne nådde bayens slut, på återvägen, 4 mil från fartyget.

Maj 21. Vid ankomsten om bord vid middagstiden, funno vi en ny månads förråder färdiga, som utgjorde nästan allt hvad ännu återstod; men som en hel vecka erfordrades till slädarnes lagning och besättningens rekreation, hade vi tid att öfverse hvad vi nyligen uträttat, hvaraf resultatet var att vi tillryggalagt 329 mil, för att endast hinna 30 dylika i rak linie; härvid hade tvenne båtar med lifsmedel för fem veckor blifvit transporterade framåt, och detta arbete hade medtagit en hel månad. Det utgjorde dock den värsta delen af vägen.

Maj 22 och 23. Båda dagarne efter hemkomsten voro så oblida, att vi för nordanvindens och snöyrans skull gerna sågo oss qvarhållna om bord; men då väderleken mildrades följande dag, afgick ett antal af skeppsfolket med slädan och lifsmedel för en månad att förvaras tolf mil längre fram. En ny släda tillreddes, och den 26 återkom sällskapet efter väl förrättadt ärende. Det hade funnit snön mycket upptinad, och landets utseende deraf förändradt.

Maj 27. Gudstjenst förrättades denna Söndag

och manskapet njöt hvila. Thermometern var nu plus 22° vid midnatt och hade stigit till 40° om dagen.

Maj 28. Anstalter gjordes till slutlig afresa. De kronometrar och astronomiska instrumenter, som kunde umbäras men icke medtagas, blefvo undangömda på ett dertill utsedt ställe, jemte något krut; mast, segel och tacklage förvarades på Krusenstern, och manskapet förde två med lifsmedel lastade slädar till den tredje insjön, samt qvarlemnade en om bord till de öfriga sakernas transport.

Maj 29. Vi hade nu förvarat på land allt det, som kunde vara oss nyttigt, i fall vi återkommo, eller i motsatt händelse, åtminstone gagna infödingarne. Flaggen blef således uppsatt å masten, vi tömde en afskedsskål för vårt arma skepp, och sedan alla om aftonen lemnat detsamma, tog jag mitt eget farväl af Victory, som förtjent ett bättre öde. Det var det första skepp jag nånsin nödgats öfvergifva, efter 36 års tjenstetid under en period af 42 år. Det liknade sista skilsmessan från en gammal vän; och jag förbigick ej udden, der hon upphörde att synas, utan att stanna, för att göra en teckning af denna sorgliga ödemark, som ännu mera fördystrades genom det ensliga, öfvergifna och hjelplösa fartyget, som under en kedja af år utgjort vårt hemvist, inspärradt bland den orörliga isen, tills tiden skulle börja att mot detsamma utöfva sin vanliga härjning.

Maj 30. I den mån vi framtågade, funno vi snön hårdare och vägen förbättrad; likväl fördröjdes färden af de ansenliga tyngderna, och vi anlände först om middagen till hyddorna. Kl. 1 följande morgon

uppbröto vi, men kunde blott framföra två slädar i sender mot höjderna, så att närmsta rastställe på 8 mils afstånd ej uppnåddes på mindre än 10 timmar. Här slutade vi Maj månad, med thermometern om midnatt vid fryspunkten.

Jag bör nu meddela planen för den sålunda anträdda resan. Denna var, att föra begge båtarne till Elisabeths hamn, med lifsmedel för 6 veckor till fulla ransoner, der nedlägga båtarne och halfva matförrådet, samt att gå vidare med slädarne och den andra hälften tills vi uppnådde 71° latitud, hvarifrån vi ämnade utskicka ett lätt parti af 5 personer, för att undersöka tillståndet vid Fury-stranden.

Denna månad hade bragt oss till 70° 21′ latitud samt lemnat oss 16 mil öfriga till Elisabeths hamn, och ehuru manskapet icke var särdeles dugligt till arbete, måste dock alla, äfven den blinde och lame, på något sätt anstränga sina krafter, för att ej duka under af modlöshet.

Isens beskaffenhet vid denna framlidna tid af året var högst elak. Hafvet bildade öfverallt en fast massa af de tjockaste stycken så långt ögat kunde nå; och sjelfva de remnor, vi först anmärkt, voro åter igenfrusna. Allting var stelt som klippan: det tycktes som skulle vatten aldrig åter visa sig; och när sådant någon gång skedde, var det klart, att skeppet, som vi lemnat, härigenom ej kunde befrias under loppet af detta år. Det var åtminstone en lugnande känsla, att vi ej öfverilat oss i vårt tagna beslut, och att intet annat räddningsmedel återstod än det vi begagnat.

FEMTIONDE KAPITLET.

Juni 1832. — Vår resa med slädar och båtar. — Ankomst till Fury-strand. — Händelser och uppehåll under Juli.

Juni 1. Kl. 8 om eftermidd. aftågade vi med tre slädar och funno snön hård; men ingenstädes vatten, som vi alltid måste upptina till drickning. Kl. 7 om morgonen anlände vi till tredje stationen, 8 mil längre bort, der dagen egnades åt hvilan.

Juni 3. Vi uppnådde de närmsta hyddorna med våra öfriga lifsmedel. Folket syntes ganska uttröttadt, och Styrmannen Blanky tillkännagaf å deras vägnar den önskan de hyste att öfvergifva båtarne och afsätta lifsmedel på detta ställe samt färdas direkte till Furys udde. Jag anade detta; men som lifsmedlen ej kunde qvarlemnas på ett ställe, dit vi ej skulle återvända, vägrade jag ej blott detta, utan befallte sällskapet jemväl att gå framåt på ett sätt, som ej kunde missförstås, med alltför afgörande skäl, för att kunna bestridas; sedan jag tillrättavisat talaren för dess obehöriga handlingssätt. Detta var första tecknet till myteri, som hittills yppat sig.

Jag vill nu ej vidare yttra mig om ämnen, hvilka jag då ansåg bäst att ej vidare anmärka än nödigt var till hela sällskapets egen trygghet, och hade jemväl underlåtit att väcka fråga derom vid återkomsten till England. Jag har städse varit benägnare till loford än till tadel, och bör nu, sedan jag i fullt mått berömt befälets och manskapets uppförande, ej mer erinra mig något af hvad som deri förekom tadelvärdt, då jag ej kan godtgöra och afhjelpa det, med någon mer stränghet och obehagliga följder för dem, än som vore min egen känsla angenämt. Nog af, dessa svårigheter besegrades, och jag hemförde nämnde personer oskadda; om jag ej erfarit en förtjent tacksamhet för detta och annat mera, äger jag för mycken erfarenhet af menskligheten att undra härpå, eller hysa fiendskap mot dem, som blott handlade efter sin onda naturs ingifvelse.

Juni 4. Vid Eclipse-hamn funnos några vattengölar öfverfrusna med tre tums is; kl. 6 anlände vi till hyddorna. Vi begagnade här sommartälten, som ej voro otrefliga, ehuru temperaturen var vid fryspunkten. Sedan resten af sakerna blifvit hämtade, emedan mellan hvarje station erfordrades två resor, uppbröto vi om aftonen med slädan och en båt samt öfvergingo om natten den landrygg, hvaraf Elisabeths-hamn begränsas i söder. Följande dag uppnådde vi det yttre inloppet, aflastade slädarne och återvände till tälten efter det qvarblifna. Två skjutna harar ökade något vårt ringa förråd. Vi öfvergingo åsen lika långt som de första båtarne dagen derpå och återkommo till tälten kl. 8, mycket tröttade af snön. Vi sågo renspår och hararne ännu i sin vinterdrägt.

Den 8 qvarhöll oss en storm, och följande dag framfördes allt till vår förvarings-ort i Elisabeths-hamn. Här bestego vi en höjd att utforska isen, hvaraf vi funno omöjligheten att transportera båtarne vidare. Som de jemväl nu voro i granskapet, i fall vi nödgades återvända, beslöt jag aftåga med folket och tre veckors matförråd, 20 à 30 mil framåt, sedan resten här blifvit lèmnad i reserv, och ett antal af besättningen förutsänd till Furys strand att der undersöka tillståndet.

Juni 10. Kl. half 1 om morgonen aftågade vi med tre tungt lastade slädar, innehållande utom lifsmedlen, vapen, ammunition, verktyg, instrumenter och kläder m. m. Några artiklar af värde, som ej kunde medföras, qvarlemnades under den ena båten, som för detta ändamål omvändes, för att gifva dem ett säkert förvar. Vi stannade vid södra delen af udden som utgör den oftanämnda viken, och passerade densamma efter mycket besvär om midnatt.

Vägens svårigheter tvungo oss att styra kosan till den norra udden, der vi rastade i 8 timmar. Den 12 uppnåddes en annan udde, der läger valdes. Här vidtogos anstalter till Löjtnant Ross' förutsändande tillika med Abernethy och Park, som afgingo kl. 10 till Furys udde, med en släde, 14 dagars matförråd, ett tält och andra förnödenheter. Deras uppdrag var att lemna en anvisning på hvarje hviloställe, dem vi beräknade att uppnå på dubbelt så lång tid med våra last-slädar, så att vi hunnit 70 mil, då de framryckt 150. Detta var att förunna dem 15 mil på dagen och oss 7, hvilket var allt hvad vi kunde åstadkomma, sedan vi förlorat tre af vårt bästa manskap.

Juni 13. Sällskapet var snart ur sigte; men vi gjorde ganska långsamma framsteg, i anseende till de flera omvägarne. Efter nio timmar stannade vi vid en udde, der äfven om middagen intet vatten fanns. Här lemnade vi ett förråd af lifsmedel och färdades vidare kl. 4 om morgonen, men nödgades snart rasta, förmedelst en Läkaren påkommen opasslighet. Det blåste starkt med snöyra, och vårt nattqvarter var ganska otrefligt.

Vi qvarhöllos hela den 15 af samma orsaker; men uppbröto åter nästa dag kl. 7 om aftonen, oaktadt snön, hvarvid is passerades så betäckt dermed och så full med remnor, att mången af oss halkade omkull och skadade sig betydligt. Vi funno en skrifven efterrättelse vid ett af det förutsända partiet upprest vårdtecken, vid midnatt, då vi slutade vår nio mils resa.

Juni 17. Vi passerade många små vikar och landtuddar, och sågo de blå bergen vesterut, på ungefär 10 mils afstånd. Kl. 4 om morgonen slutades vår 11 mils långa färd. Här afsatte vi åter ett matförråd, och afreste kl. 8 om aftonen. Vi funno det första vatten följande morgon och stannade vid ett nytt af våra föregående kamrater upprest vårdtecken, der en note sade oss att de uppehållits af trötthet och ögon-inflammation. Vår resa om natten öfversteg ej 8 mil.

Juni 19. Vi hade uppbrutit kl. 8 förliden afton, då hela landet visade sig snöbetäckt som under vintern. Thermometern föll till 24°; hvarje vattengöl var frusen och vi måste åter uppsmälta snön till dricks-

vatten. Kl. 9 om aftonen fortsattes åter resan, i trots af snön, som fortfor hela natten, och vi anlände kl. 2 om morgonen till det tredje vårdtecknet, då vi slutligen lägrade oss kl. 5 på ett ställe, der tecken förekommo till en äldre boningsplats för de infödda. Här måste vi umbära vatten, som icke fanns, och emedan vi ej kunde anskaffa bränsle till isens upptinande.

Juni 21. Kl. 2 om morgonen kommo vi till en, af våra förutgångna kamrater upprest, ny stenhög, men den var nedfallen och ingen anvisning stod till finnandes. Vi kunde dock uppspana deras tilltänkta väg, förmedelst några stenar, som de uppsatt; men som denna väg var oss för oländig, togo vi en annan kosa, och stannade efter tolf timmars färd kl. 8.

Juni 22. Medan de andra sofvo, gick jag ut att undersöka lokalen, den vi häromkring icke förr varit i tillfälle att taga i ögonsigte; hvarefter vi färdades om aftonen såsom vanligt, tills vi på fjerde dagen efter Löjtnant Ross' afresa vid södra Grimble-öarne funno en af honom uppförd stenhög. Enligt hans observationer voro vi tolf, och enligt mina åtta mil från den plats vi först tagit i besittning den 10 Augusti 1829. Som 8 mil ännu återstodo, innan fjerden kunde passeras, valde vi hellre att sofva på isen der vi voro. Efter kl. 6 om morgonen lemnade jag mina följeslagare åt deras hvila och gick åstad att beskåda denna fjerd.

Efter vanliga mätningar och observationer, utrönte jag dess skapnad och omfång, då jag fann att en ansenlig flod deri utföll, och att der således ej fanns någon öppning eller genomfart till vestra ocean, hvilket

eljest kunnat dragas i tvifvel. Dess vatten var jemväl ganska lågt.

Kl. 9 öfvergingo vi två betydliga strömmar vid fjerdens norra sida, och derefter flera öar, till en udde, der vi åter funno en upprest stenhop med en efterrättelse. Vi lägrade oss å sydöstra sidan, der jag fulländade vikens öfversigt.

Juni 24. Kl. 3 om morgonen funno vi vårt förutgångna sällskaps femte vägtecken; och som noten underrättade oss att allt stod väl till, beräknade jag att de nu måste hafva varit två dagar vid Furys udde, och således på återvägen skulle träffa oss. Jag lemnade derföre ett svar vid stenhögen, att vi passerat stället och ämnade hålla oss nära land; emedan de händelsevis kunde taga en annan väg och förfela oss.

Juni 25. Vi fortsatte resan utmed kusten, och passerade en udde, hvarefter Löjtn. Ross' sällskap snart anträffades. Han berättade, att vid Furys udde hade hafvet stigit högt och bortfört tre af båtarne, jemte andra saker, norrut, och att en bland dem var mycket skadad. För öfrigt var allt i samma skick som förut; bröd och andra lifsmedel funnos i ymnighet och i godt stånd. Vi lägrade oss för dagen, och funno, att hvad de medtagit, förslog till fulla ransoner för oss, tills vi uppnådde nämnde ort.

Juni 26. Efter att hafva uppbrutit kl. 8, fortsattes resan under ett ganska kallt snöfall till kl. 5, då vi stannade, efter förbifarten af den sjette uppförda sten-

stenhopen. Kl. 2 om morgonen den 27 uppnådde vi Garry-udden, upptogo de qvarlemnade matförråden och uppslogo vårt tält under en stark bris, åtföljd af snö, som slutade med en hela dagen fortfarande storm, med thermom. vid 32°.

Juni 28, uppnådde vi landet nära det inre af viken, som tycktes formera en större flods utlopp; jag fann vattnet låggrundt, och öfvertygades att häromkring ingen genomfart vesterut stod att finna. Dagen derpå färdades vi genom mycket vatten, som ofta räckte öfver knävecken; detta var en, ehuru ej behaglig, nyhet; vi fortsatte emellertid kosan till utloppet af åtskilliga mindre strömmar vid denna del af kusten.

Juni 30. Vi återtogo färden efter vanligheten, måste dervid transportera den sjuke, utom våra öfriga saker, och passerade åtskilliga låga uddar och öar af kalksten. Solen verkade starkt på snön, och landets utseende förändrades stundeligen; men på öppna sjön tycktes isen vara lika fast som någonsin. Om midd. var therm. vid 47° och om midnatt vid 32°. Vi hade de sista dagarne skjutit flera änder; de voro för oss ännu mer än en läckerhet, särdeles innan vår ranson blifvit ökad. Ändtligen hunno vi fram till Fury-stranden.

Juli 1. Vattnet rann nu omsider nedåt de stora remnorna i isen och allt antog beständigt ny skepnad. Starka rännilar flödade nedför åtskilliga fördjupningar; nära en sådan lägrade vi oss, och funno en tunna hvetmjöl, som blifvit ditförd af en öfversvämning. Slutet af färden var ovanligt mödosam, förmedelst skarpa ismassor, våldsamt

hopdrifna af vågorna; vi passerade dem alla och anlände kl. 10 till Furys strand.

Juli 2. Vi voro ännu en gång hemma, för en tid åtminstone, sådant som hemmet var, och huru lång eller kort tid vi der än skulle dväljas. Der rönte vi känslan af hemmet åtminstone, och detta var dock något: det hade en gång varit allas vårt hemvist, emedan det utgjort vårt förrådshus; i hvilket fall det tvenne gånger kommit Löjtn. Ross till godo. Jag är förvissad att besättningen kände detta lifligast, efter alla utståndna vedermödor, och tillfredsställelsen deröfver försvagades af inga bekymmer för framtiden.

Min första åtgärd var, att sända dem alla till hvila för natten, på det dagarnes regelbundna ordning måtte återställas i vanligt skick; hvarefter vi gingo att taga förråden i ögonsigte. Dessa lågo öfverallt kringspridda; emellertid kunde det uthungrade manskapet med svårighet derifrån afhållas; i följd hvaraf, och oansedt alla råd och befallningar, många ledo smärtsamt af sin oförsigtighet. Utom den skada som åstadkommits af hafvets höga stigande, var den enda vigtiga förlust vi upptäckte, ljusens förstöring af räfvarne, som öppnat några af lådorna och förtärt innehållet.

Så snart manskapet hvilat ut, hölls det till hvarjehanda förrättningar. Det första som skedde, var uppbyggandet af ett hus, af 36 fot i längd, 16 d:o i bredd och 7 i höjd, hvilket öfverdrogs med segelduk; ännu om aftonen var resningen uppförd, och vi slöto denna märkliga dag med en ypperlig aftonmåltid.

Juli 3. Gårdagen var töcknig, med thermom. vid

J. Ross.

W. S. Wilkinson.

Printed by [illegible]

fryspunkten, ehuru den förut varit vid 50°, och denna morgon blåste en stark östanvind, som något hindrade vårt arbete, hvilket äfven fördröjdes deraf, att några matroser förätit sig; de öfriga sysselsattes med båtarnes transport till ett tjenligt reparationsställe.

Juli 4. Den första regnskur under sommaren föll i dag, 3 veckor senare än vanligt. Byggnaden var färdig, och erhöll öknamnet Sommerset-house, efter trakten, som blifvit benämnd North-Sommerset. Det snögade den 5:te; och detta slutade med ett klart nordanväder, så kallt att det fallna regnet frös; högsta thermom. graden var blott 30° och den lägsta 27°. Om natten snögade det åter, hvaraf marken ånyo betäcktes om morgonen, liksom skulle det varit midt under vintern.

Timmermännen sattes i arbete vid båtarne, som hvardera förstärktes genom två bakskott och tvenne fasta balkar. Jag ämnade förse det hela med ett vid masten fastgjordt trekantigt segel, såsom det säkraste och bästa; men Löjtn. Ross föredrog ett sprit-segel, och fick upptackla den ena båten efter egen plan. Huset, som vi nu intogo, var afdeldt i två rum: ett för besättningen, och det andra, som utgjorde fyra små afplankningar, för befälet; kockens boning var tills vidare ett tält. Skeppsskrifvaren öfvertog ordentlig tillsyn öfver lifsmedlen.

Juli 7. Snön smälte om natten; men isen på hafvet var lika tjock som förut, och om natten snögade det åter; thermom. stod 2° under fryspunkten. Om Söndag återställdes gudstjenstens vanliga ordning, efter många oundvikliga afbrott.

Juli 9—15. Intet anmärkningsvärdt hände under flera följande dagar, utom att temperaturen en gång steg till 50°, men var vid fryspunkten de flesta nätter. Det blåste starkt den 12:te, men vädret stillades dagen derpå; intet föreföll under veckan, utom att arbetet å båtarne framskred.

Juli 16—21. Vädret var ostadigt de tre första dagarne, och det regnade något litet om Thorsdag. Snön försvann långsamt, men natt-temperaturen steg aldrig öfver fryspunkten. En af dessa dagar besteg jag ett berg af 1000 fots höjd, derifrån hela hafvet visade sig utgöra en enda fast ismassa. Några djupa hålvägar med rinnande snövatten voro för detta land i visst afseende pittoreska.

Juli 22—31. Öfver den återstående delen af månaden behöfver jag icke meddela en utförlig dagbok. Väderleken fortfor enahanda, eller omvexlande med en natt-temperatur vid 40°. Vårt arbete var enformigt, och bestod i utrustandet af båtarne och lifsmedels tillagning; en och annan sjöfogels fällande utgjorde blott en ringa omvexling i detta enformiga lif. En obetydlig brytning af isen d. 29 måste dock icke lemnas oanmärkt; den tilltog de följande dagarne.

Medan vi satte Furys båtar i ordning, hvaraf en lidit betydlig skada, måste jag beklaga att vi efterlemnat våra egna, som snarare kunnat vara färdiga än de förra, hvilka troligen skulle qvarhålla oss efter islossningen. Slutligen var dock allt färdigt, och vi beredda till resan.

Månadens temperatur utvisar ett medium af plus

35°, med de båda extremerna af plus 50° och plus 22°. Det hade blott regnat sex gånger, och först mycket sent; men snö föll i ymnighet. Vegetationen var derföre icke långt hunnen. Manskapet hade åter bekommit fulla ransoner och dess hälsa var förbättrad.

Följande utgör en förklaring af de meteorologiska tabellerna vid slutet af åren 1830 och 1831.

Vindens rigtning är uttryckt i bråk, t. ex. $\frac{4}{NNV}$ utmärker 4 timmar nord-nordvestlig vind; täljaren betecknar timmarnes antal, och nämnaren rigtningen; siffran 0 tillkännager, att vinden ej låg åt det af nämnaren angifna hållet, under månaden. Summan till höger om nämnaren, utvisar vindens totalstyrka i samma rigtning; detta meddelas fullständigt å tabellerna i Bihanget, betecknadt med siffror på följande sätt:

0. Stilltje.
1. Lätt kåra, eller lagom att styra skeppets kosa.

2. Lätt kultje	eller en sådan, hvarunder ett krigsskepp med fulla segel kan färdas i lugn sjö	1 till 2 knop.
3. Sakta kultje		3 till 4 knop.
4. Lindrig kultje		5 till 6 knop.
5. Frisk kultje	eller en sådan, hvarvid ett krigs-skepp i godt stånd kan under jagten på ett annat fartyg tillsätta fulla	Bofvenbramsegel.
6. Stark kultje		Enkelt-refvade bramsegel och märssegel.
7. Lagom väder		Dubbelt-refv. bramsegel.
8. Friskt väder		Trefaldt refv. bramsegel.
9. Hårdt väder		Högrefv. bramsegel och undersegel.

10. Helt väder, eller det som knappt förmår bära det refvade stor märsseglet och fockseglet.
11. En storm, då skeppet inskränkes till storm-stagseglen.
12. En orkan, eller den hvilken intet segel kan motstå.

FEMTIONDEFÖRSTA KAPITLET.

Augusti 1832. — Afresa från Furys strand i båtar. Dröjsmål och vidrigheter på kusten. Öfversigt af Augusti månad. — Tilldragelser i September. — Fruktlösa försök att framtränga. — Återfärd till Fury-stranden. — Öfversigt af September.

Aug. 1. — Sista dagen i förra månaden hade isen oförmodadt uppbrutit, och lemnat oss något segelbart klarvatten; och som båtarne jemväl voro färdiga, beredde vi oss till afresan, med hopp att kunna lemna detta sund och uppnå Baffinsviken före hvalfiskskeppens afresa. Båtarne försågos med lifsmedel till den 1 Okt., jemte sängkläder och andra förnödenheter; och hvardera förde sju man, med en befälhafvare. Löjtn. Ross och jag utvexlade afskrifter af våra kartor och beskrifningar, i händelse af en skilsmessa; och en butelj förvarades i huset, med en kort framställning af våra åtgärder.

Vi lemnade stranden kl. 4 e. m., men funno rännorna i isen ganska krokiga och mycket uppfyllda med flytande stycken, hvarföre vi blott med svårighet kunde nyttja årorna. Vår färd var således långsam; och

efter öfverfarten af två strömmar med mycken tjockis, stannade vi kl. 9 under sjelfva det bråddjup, der Fury lidit skeppsbrott. Som det var lågt vatten och isens rörelse norrut upphörde kl. 11, var det klart att den snart skulle återvända mot oss; hvarföre båtarne aflastades skyndsamt och uppdrogos på stranden.

Detta skedde ingen minut för bittida; emedan isen omedelbart kom tillbaka, och två floar nära oss sönderbrusto med ett häftigt brak samt bildade en rygg af hopträngda stycken vid kusten. Vi hade nu tillryggalagt åtta mil; och en besynnerlig tillfällighet räddade oss med knapp nöd att dela Furys öde, på samma ställe och dag, der nämnde fartyg för 8 år sedan gått förloradt.

Aug. 2. Vi hoppades, att floden skulle hafva brutit isen om natten; men den blef så mycket värre, att vi nödgades hala ännu högre, och såga en docka för båtarne i ett stort stycke vrak-is: ett uppskof som satte timmermännen i stånd att sluta något ofulländadt arbete. Något regn under loppet af dagen lossade stenar från branterna, hvaraf en slog ned mot en båtmast; och vi funno af spillrorna nedanföre, att grannskapet af denna brant var ett vådligt ställe.

Detta synes blott vara en kall anmärkning, der en sådan klippa, uppskjutande till en dylik höjd, hängde öfver våra hufvuden, och då vi kände, hvad alla känna, ett töväders verkningar och förmåga att nedkasta sådana klippstycken, dem isen förut sönderbräckt. I sanning var denna ställning ytterst vådlig: vi hade alla kunnat, utan aning om olyckan, krossas inom en half minut, såsom den lägre strandens tillstånd bevi-

sade, eller ock hade hvarje bland oss befintlig persons hjerna kunnat utpressas, innan någon skymt till fara ännu försports. Men jag tror vi voro fullt pröfvade af vådor, och hade blifvit något bekymmerslösa; ehuru eftertanken snart lärde oss att vi ej behöfde lägga denna onödiga vidrighet till allt hvad vi genomgått och allt som ännu låg framför oss.

Aug. 3 var en högst odräglig dag, med snö och slask-väder, med thermometern vid fryspunkten om natten; väderleken uppklarnade först om aftonen derpå, medan vi ständigt hotades af stenras från klipporna. Vinden förblef nordostlig, men isen lade sig ännu en gång norrut, och temperaturen var en grad lägre.

Aug. 6. Sedan vädret omsider förbättrats, vandrade jag nordvart, och såg en möjlighet att uppnå en säkrare strand, två à tre mil längre bort, der en ström utföll i hafvet; helst vi icke utan grund befarade, att någon af oss kunde träffas af de genom tövädret lösgjorda stenarnes oupphörliga nedfallande. Vi hunno med mycken svårighet fram om middagen, och öfver något öppet vatten passerade vi förbi flera bråddjup samt lyckades att komma några få mil längre utmed stranden. Vi funno derefter vattnet norrut bilda en fast is-massa, och måste ånyo hala båtarne öfver en landsträcka, der vi nästan lika mycket hotades af nedramlande stenar, som i vår förra ställning.

Aug. 7. Thermometern var vid 30° om natten och öfversteg ej 40° om dagen, då den yttre isen något rörde sig under en stark östanvind, men utan nytta för oss. Räfvar, fiskmåsar och vilddufvor förekommo talrikt; men vi vågade icke att skjuta, i anseende

till de nedfallande klippstyckena, ej heller kunde vi anskaffa bränsle till kokning, äfven om jagten lyckats oss. Den 8 hotades vi af isens påträngning, hvaraf vi öfverallt inspärrades.

Aug. 9. Isen i rännan bortfördes norrut af strömmen och öppnade oss lagom rum för att kl. 2 stiga i båtarne. Men vi hunno blott två timmars väg, och måste sedan hala dem öfver skroflig is till den första strand vi kunde finna, emedan allting bortom oss var tillfruset norrut, och för tälten hade vi knappt rum under bråddjupet. Thermometern steg aldrig högre än till 34° om dagen och föll till 31° om natten; det var ännu fullkomlig vinter.

Aug. 10. Medelst det vackra vädret, drogo vi båtarne till en bättre plats, ½ mil längre bort, der vi lägrade oss vid ett vattenfall och hämtade dit hvad vi qvarlemnat. Nästa dag sökte vi att uppbryta, men uppehöllos snart af isen, och voro glada att kunna återvända till det ställe, som erbudit oss ett så godt läger. Den 12 inspärrades vi af snöyra och is.

Aug. 13. Som ingen förändring i dag yppades, blef Mr Thom afsänd med en båt till Furys strand, efter tre veckors matförråd, emedan vattnet gick öppet åt detta håll, ehuru icke norrut. Följande dag blåste ett hårdt nordanväder, då vinden väl öppnade en vattengöl bredvid oss, men ingen obehindrad väg. Byarne voro så starka, att de blottställde våra tält, och upplöste vattenfallet i ångor. Natt-temperaturen var ännu 31° eller 32° och om dagen 40.

Aug. 15. Mr Thom lät underrätta oss, att han

uppnått Fury-stranden på tre timmar, halat båten två mil tillbaka på återfärden, och trodde sig kunna återkomma till oss vid nästa tidvatten. Jag afsände två man till biträde, men båten kunde ej framtränga, och de återvände derföre till oss med en del af matförråden. Vid närmare undersökning, fann jag båten icke kunna föras utmed stranden lastad, för isens skull, hvarföre förråden bragtes till vår nuvarande vistelseort, och båten uppdrogs, tills vi alla voro åter samlade. Kölden var ännu strängare, eller 30° om natten; någon nyfallen snö qvarlåg till middagen.

Aug. 19 och 20 blåste en kylig vind med ymnig snö och dimma, som uppklarnade den 21; thermometern sjönk till 29° och båt-hamnen betäcktes med ny is denna och följande dag. Den var 2 tum tjock den 23, men aftonen lugnade vädret och det frös ej om natten. En hvalfisk hördes, utan att synas. Dagen derpå timade ingen förändring, och isen var öfverallt fast.

Aug. 25. En kall nordanvind stack upp och floden ökades till 8 fot, men utan någon verkan på isen. Det snögade åter om aftonen, vid 29° temperatur. Dagen derpå föll den till 25°; och blåsten var mycket starkare; vi voro osäkra, om denna köld härrörde af den gamla vintern, eller utgjorde början till en ny. Isen dref sydvart, och tryckningen var så stark, att flera tunga massor vräktes upp mot båten, högre än vid föregående tillfällen.

Aug. 27. Floden steg denna gång 9 fot och under den starka nordanvinden fördes isen hastigt söderut, hvarefter den kastade om till nordvest, då isen

aldeles började att lemna stranden, och efter två timmars förlopp var hela kusten klar. Om midnatt blåste en storm med starka väder-ilar från branterna, så att våra båtar knappt kunde ligga qvar; sjelfva vattenfallet var så tillfruset, att vatten blott kunde erhållas genom uppsmältning; thermometern var om natten vid 26°.

Aug. 28. Om middagen lugnades vädret, och vi stego i båten, samt gingo under segel utmed stranden, blottställda för tunga vindkast från branterna, hvilka gjorde synnerlig omsorg nödvändig. Vi passerade Batty-bay och uppnådde Elwin-bayen om midnatten. Derefter seglade vi till en strand, en mil längre norrut, och som nu en allvarsam blåst uppstack, uppslogo vi tälten under en häftig snöyra, hvaraf hela landet betäcktes om natten.

Aug. 29. Blåsten lade sig om morgonen och vi gingo till sjös kl. 4, då kosan styrdes till brynet af drif-isen, åt trakten af Cap Yorke. Vi färdades derutmed, i hopp att finna någon genomfart, men isen bragte oss alltmer utom vår kosa, tills den inneslöt oss vid Leopards-ön, den vi, då vinden tilltog, med svårighet kringforo, och hunno land en mil norrom Seppings-udden, dock utan att uppnå stranden, som öfverallt tillspärrades af is. Det snögade, och thermometern sväfvade mellan 33° och 36° under dygnet.

Aug. 30. Vi nödgades sofva i våra båtar, i ingen treflig ställning, och som vår plats ej kunde bibehållas, stego vi åter om bord kl. 6 om morgonen med sydlig vind. Innan kort mötte vi drif-isen och fördes med densamma uppåt Barrows sund, men till ingen nytta, emedan någon utgång icke visade sig. Vi styr-

de således inåt kusten, och funno en god plats att uppslå tälten och uppdraga båtarne, vid ett berg, som lofvade oss en utsigt öfver den aflägsna isen; emedan ismassorna stodo så högt öfver relingarne, att vi ej kunde se deröfver.

Aug. 31. Det snögade hela morgonen, då vi flyttade båtarne till den bottenfrusna isen, för att kunna transporteras lättare. Här funnos många lemningar efter Esquimau-hyddor och några räfsnaror; och som vi varseblefvo många skälar, var orsaken till infödingarnes vistelse på stället naturlig. Sjelfva höjden var en halfö, förenad med fasta landet genom en lång bank eller snarare landttunga, ungefär 2 mil bred, omgifven å ömse sidor af en vik; der isen ännu ej gått upp; ett nytt vedermäle af årstidens stränghet. Hela hafvet norrut sågs härifrån uppfyldt med fast is, ehuru den stundom drefs fram och tillbaka vid landet, förmedelst tidvattnet.

Augusti hade varit en högst bekymmerfull månad; en kedja af gäckade förhoppningar hade derunder strängt pröfvat allas tålamod. Då vi lemnade Fury-stranden, voro utsigterna så gynnande, att hvarje närmande till en vik, udde eller näs vid kusten smickrade oss med hoppet att snart uppnå isens norra brädd och öfvervinna vägens största hinder, medelst en genomfart öfver Prins-Regents-sundet. Men vid 73° latitud uppehöllos vi tyvärr så länge af isen, att det blef fråga, huruvida vårt försök skulle lyckas under närvarande årstid.

Här var ett af hufvudprofven för vårt tålamod, och en på klipporna uppförd utkiks-post var det enda

som tillskyndade manskapet något nöje, bestående i att observera förändringarne med isen, som efter all sannolikhet ej skulle inträffa. Detta uppehåll försonade dem som först satt sig emot denna åtgärd såsom onödig, med vårt förra arbete att transportera matförråd till detta ställe, helst vi nu kunde förse folket med bättre ransoner. Dessa bestodo af ½ # kött, ett dito bröd och en pint choklad, fördeladt till frukost och aftonvard, som, i anseende till tiden, bestämdes alltefter som vår resa medgaf. Vildt ansågs för en extra-förplägning, men det som erhölls var ganska obetydligt, och utgjorde blott tre räfvar, lika många harar och ett par vild-änder. Alla vattenfåglar försvunno vid slutet af månaden.

Båtarne seglade nästan lika, men de voro af mahogny och så tunga, att deras upphalning blef ganska besvärlig, hvarföre hela sällskapets åtgärd erfordrades att draga upp en i sender, som ofta måste ske med vindspelet. Detta var stundom förenadt med fara och olägenhet, emedan isen ej sällan dref nedåt stranden så hastigt, att båtarne då lupo fara att krossas, innan de kunde bringas i säkerhet.

Kusten den vi sålunda passerat, bestod helt och hållet af kalksten, med ofta 500 fots höga bråddjup på 5 à 6 mils sträckning. Hvarje dal bar spår af en ström eller dess bädd; men dessa syntes aldrig innehålla vatten, om icke under snösmältnings-tiden. Knappt förspordes ett tecken till vextlighet.

Om temperaturen bör jag slutligen anmärka, att ytterligheterna voro plus 40° och plus 20°, samt me-

delförhållandet plus 31°, hvilket, relatift till våra fordna Augusti-månader i detta land, gifver följande analogier:

1830.	Högsta, lägsta och medeltemp.	+58 +33 +40.87
1831.	Dito	+54 +24 +36.51
1832.	Dito	+40 +20 +31.23

FEMTIOANDRA KAPITLET.

Försök att framtränga med båtarne. — Hinder af isen. — Förslag att återvända till Furystranden. Förnyadt försök. — Landstigning nära Batty-bay. — Förrådens landsättning. — Öfversigt af Augusti. — Mineral-exemplarens öfvergifvande.

September 1. Vi höllos fängslade af en storm, och all vår omvexling bestod i åsynen af fyra svarta hvalfiskar och många hvita. Om Söndag timade ingen förändring. Om Måndag besteg jag berget, som i sjelfva verket blott utgör Amerikas nordöstra udde, hvarifrån jag varseblef Warendens-udde och den så kallade Hoppets Minnesvård å ena sidan, samt på den andra: Yorks udde jemte tre delar af kontinenten bortom densamma, tillika med hela den del af segelleden, som kallas Barrows sund. Detta bildade ett oafbrutet isfält; der syntes ej ens någon vattenpuss; allt var helt och hållet så, som den 1 Augusti 1818. En dålig utsigt, som tycktes förebåda vår återfärd till Furys strand.

Sept. 4—8. Ingen ändring, utom starkare köld; thermometern föll till 15° den 6. Det snögade tidtals,

med kalla vindar. Samma väderlek fortfor till veckans slut, då värmans högsta grad var 16° och den lägsta 12°. Ingen ändring föreföll med den fasta isen.

Sept. 9—15. De tre första dagarne liknade de föregående, utan väsentligt ombyte, och utan händelser. Utsigten från höjden om Thorsdag visade hela Lancaster-sundet, Barrows- och Prins-Regents-sunden betäckta med fast is, utom en smal sträcka utmed näset vid Leopolds-öarne. Återstoden af veckan var lika tung och enformig.

Sept. 16. Thermometern sjönk småningom, utan att nånsin stiga till fryspunkten om dagen, och föll till 21° om natten. Det var så kallt i tälten, att vi måste bygga snömurar omkring dem, och snöyran förvärrade väderleken ännu mera. Någon is lossnade från landet, under en nordvestlig vind den 17, men hopfrös åter dagen derpå. Två räfvar skötos, tillika med några rapphöns, och vi hade således proviant nog för de olika matlagen. I början af vårt vistande i detta land hade vi ansett räf-kött för en dålig föda; men nu föredrogs det framför annat.

Sept. 19 var ännu kallare, thermometern föll till 18° och steg icke öfver 25°, men då isen tycktes lossna den 20, inskeppade vi våra saker och efterlemnade en berättelse om våra åtgärder i en bleckdosa under ett stenrös. Om middagen lade vi ut, uppnådde brädden af drif-isen, der Barrows sund förenar sig med Prins-Regents-sundet, sedan vi banat oss väg genom mycken nybildad is. Den befanns vara en samman-
hän-

hängande fast massa, som icke lofvade att bryta sig, under nuvarande framskridna årstid. Landet var lika tillspärradt af tjock-is, hvilket tvang oss återvända derifrån vi kommit, icke utan mycken svårighet, och vi landade ingen minut för bittida, emedan isen omedelbart derefter med mycken våldsamhet fördes ned mot kusten. Om någon ännu hoppades genombryta detta hinder, var jag färdig att här afvakta ett ytterligare försök, som dock syntes fruktlöst.

Vi qvarstannade tre dagar i lugnt väder, hvarunder thermometern uppnådde 9°. Den 24 funno alla hvarje hopp afskuret, och att enda utvägen vore att återvända till Fury-stranden. Nästa dag blef vinden mer gynnande, och isen inomskärs började röra sig; något vatten syntes äfven utanför Seppings-udde. Vi gjorde oss alltså beredda att stiga om bord och jag nedgräfde på stället en ny berättelse, om våra åtgärder och föresatser, tillika med ett utkast till våra upptäckter.

Vid middagstiden reste vi under en frisk kultje åter till vårt gamla hemvist och funno vid udden en klar men smal ränna, tillräcklig att medgifva passage åt en af båtarne i sender, hvarefter vi styrde kosan genom vatten, som tidtals betäcktes af två tums tjock is, och anlände kl. 6 till vår förra ståndpunkt vid Elvin-bayen. Vi kunde dock ej nalkas stranden och måste sofva i båtarne, i en liten hamn icke långt derifrån, under en ganska kulen och obehaglig natt med snö.

Sept. 26. Nästa morgon, vid försöket att öfverfara viken, hindrades vi mycket af is-floarne och måste slutligen om middagen hala in i en isbugt, der vi uppslogo tältet. Kl. 6 följande morgon hade thermometern fallt till noll, ehuru den steg till 20° om dagen; och vi förblefvo fångar; deremot erhöllo vi till middagen i byte en räf och två fiskmåsar. Isen lossnade mer nästa dag, och vi afreste ganska långsamt genom sammanhopade is-massor, då en kl. 10 uppkommen storm så hastigt tilltog, att vi om middagen ej kunde föra något segel och måste närma oss land-isen.

Vi befunno oss olyckligtvis under det förfärligaste brådjup vi ännu sett, två mil från norra udden af Batty-bay, på en blott 6 fot bred strand under klippor, som höjde sig 500 fot öfver oss. Ett hastigt aflägsnande var nödvändigt; men östanvinden, som dref vikisen emot oss, tillintetgjorde hela dagen detta uppsåt; vår enda tröst under tiden bestod i att skjuta tre räfvar, jemte några vildänder och måsar. Vi voro nu inskränkta till half ranson, sedan vi förut länge blott haft två-tredjedels.

Sept. 30. En rörelse i isen tillät oss passera vikens norra udde; men den södra funno vi snart tillspärrad af ansenliga fasta massor, så att vi efter mycket arbete blott kunde uppnå en isflo, som utlopp en mil från stranden söder om denna inskärning. Som stranden här befanns lofvande, uppdrogos båtarne på isen och förråden bragtes i land.

Så ängsliga de förflutna månaderna varit, i anseende till den hotande utsigten emot en möjlig befrielse från detta olyckliga land, der vi hållits så länge fångs-

lade, och svårigheterna vid försöken att reda oss derifrån, hade emellertid den närvarande tilländagått under ännu större bekymmer och utgjort en period af ännu talrikare och bittrare missräkningar. Detta oaktadt funno vi någon sysselsättning för vår tankekraft, som åtminstone bidrog att afleda uppmärksamheten från den obehagliga delen af våra utsigter och de plågsamma svårigheter som städse förnyades under samtalen oss emellan, hvilka, ehuru talrika de nyligen varit, nu helt naturligen vunnit mer styrka och liflighet.

De erbödo stundom jemväl ämnen till muntra förströelser, så mycket denna för öfrigt saknades: en känsla, som ofta uppkom af sjelfva den bitterhet, hvarmed dessa dispyter fördes; medan vi alla voro för mycket sysselsatte med ett enda stort syftemål, för att länge tvista om de bidragande omständigheter, hvarunder detsamma kunde ernås. Ej heller var det en ringa förmån att dessa debatter bidrogo att hålla våra lifsandar vid makt; den frimodige öfverdref under hettan af sina skäl våra utsigter till framgång, såsom händelsen är vid hvarje ordvexling; de försagdare åter vunno något mod, och emottogo några ljusare strålar af hopp från sjelfva de åsigter och förutsättningar de bestredo.

Våra tre tält utgjorde således hvart för sig ett slags delibererande samqväm eller litet sällskap; i tvenne af dessa voro befälhafvarens åsigter jemväl hans besättnings, hvaremot de stridiga meningarne lågo emellan dessa olika föreningar. Bland dem var Löjtnant Ross, som alltid befunnits frimodigast, ännu de förhoppningsfullas ledare, åtminstone nära intill denna tid,

ehvad tvifvelsmål än måtte hafva uppstått i hans sinne, dagarne efter detta försök. En motsatt mening herrskade bland Mr Thoms parti, hvars aktningsvärda egenskaper i öfrigt icke åtföljdes af den tillit, som i allmänhet tillhörer en period af lifvet, den min förträfflige vän redan hade tillryggalagt. Endast mitt eget tält var ett tillhåll för delade tänkesätt, och erböd således ymnigare tillfällen till dessa ordvexlingar; hvad mig sjelf angår, behöfver jag väl icke nu förklara huru stor min egen tillförsigt kunde vara, efter de åtgärder och bemödanden jag redan skildrat.

Men jag önskade, och sådant ansåg jag klokast, att dölja mina egna åsigter och att ej blanda mig i deras öfverläggningar, för att härigenom ej blott utröna deras egen tanka, utan ock att draga fördel af en dylik kännedom.

I åsigterna och känslorna föregick emellertid någon vexling, under den tid vi gjorde dessa ofta betydliga och alltid svåra framsteg. De sista dagarne af månaden syntes Löjtnant Ross hafva mer än betviflat möjligheten af vår räddning; och den 20 måste jag erkänna, med hvad ledsnad jag sjelf började ifrågasätta, huruvida vi denna årstid skulle kunna passera isens förmur; i hvilket fall det alternatif blott återstod att tillbringa en ny vinter — ett nytt år borde jag säga —, på Furys strand, såvida någon bland oss vore lycklig nog att öfverlefva en tidrymd, lik något af de tre sistförflutna åren.

Det var det fruktlösa försöket att öfverfara sundet den 20, som försatt mig i denna sinnesstämning, som likväl ej inverkade på mitt beslut, i afseende på

de åt min vård anförtrodda personers behandling. Så länge den ringaste utsigt ännu förefanns, var det min pligt att framhärda; åtminstone så länge våra lifsmedels tillstånd rättfärdigade ett dylikt förfarande; helst vi, om nöden tvang oss att lemna båtarne vid den aflägsnaste udde, dit vi kunde föra dem, måste färdas 80 mil tillbaka öfver en så ojemn väg, attt den nödvändigt borde upptaga en ganska betydlig tid och medföra stor åtgång af munförråden, dem vi ej kunnat föröka utöfver hvad vi medtagit, i anseende till det stora besväret vid transporten.

Vi hade, som redan är nämndt, qvarlemnat mineral-kistan, såsom för tung att medföra, vid en klippa, hvars latitud jag här bör angifva, vid 73° 51′, härledd af tvenne särskilta beräkningar. Det förut nämnda berget på detta ställe ligger nemligen mellan 73° 53′ och 74° nordlig latitud, och dess longitud är 90° vestlig; det intager samma plats, hvilken jag år 1818 betecknade såsom Crokers-berg. Jag kan derföre ej tvifla, att landet, hvarpå jag nu stod, var detsamma jag sett under min förra resa, och hvilket jag haft tillfälle att ganska tydligt betrakta från trakten af det berg jag då kallade Hoppets minnesvård (Hopes monument).

Efter den tiden har det blifvit ansedt tillhöra de så kallade Leopolds-öarne, och sålunda fått en ny benämning, den jag ej kan gilla. Jag måste derföre återgifva det ett namn, hvilket jag ursprungligen tillagt detsamma, och, vid begagnandet af en alla upptäckare tillerkänd rättighet, göra mitt anspråk gällande på upptäckten af ett land, hvilket jag då tog i besittning. Emedan detta ställe jemväl utgör en del af fa-

sta landet och icke den ö man förmodat i den nyare resbeskrifning jag här åsyftat, är det likaledes min pligt att angifva, det upptäckten af Amerikanska kontinentens nordöstra udde följaktligen tillhör mig sjelf och den första resa jag anställde till dessa nordliga haf. Slutligen bör jag, vid återställandet af traktens ursprungliga benämning, äfven åberopa min rätt att fastställa allt öfrigt, som dermed äger gemenskap, på sätt sådant finnes betecknadt å mina egna kartor, och således förnya de namn jag då tillade åtskilliga föremål i dess grannskap.

Härvid bör jag ej anklagas för egenkärlek eller lystnad efter en lumpen ryktbarhet. Det är hvarje seglares, åtminstone hvarje upptäckares, sak jag förfäktar. Det är blott en ringa lön, som tillfaller dem för deras mödor; och om de sålunda skulle gå miste om den enda utmärkelse de nånsin kunna hoppas att vinna, skall verkningen deraf blifva att hejda deras ifver, utan att nämna den sålunda begångna orättvisan. Den mot Columbus af okunnighet, vanvördnad och slapphet föröfvade orättrådighet är ett exempel, som bör undflys, men icke efterföljas, och ehuru nyare tiders största upptäckter ej uthärda den aflägnaste jemförelse med hans, bör det icke förgätas, att hvarje mans rykte, ehuru ringa som helst, likaledes är hans egendom och för honom icke mindre dyrbart än äran af större bedrifter är för den, som intager en högre ståndpunkt i verldens ögon.

De omständigheter, hvari vi nu voro försatte, bidrogo jemväl att bevisa ett annat förhållande, beträffande min resa af år 1818 och de påståenden, hvartill den sedermera gaf anledning. Detta faktum blef i

sjelfva verket alltför ostridigt bevisadt för vår säkerhet eller vårt hopp; det hade numera varit för oss vida bättre, om hvad jag då påstod vara sannt, hade varit ogrundadt; hade Barrows sund varit ur stånd att frysa, och aldrig varit belagdt med is eller kunnat dermed betäckas; hvilket med mycken tillförsigt utgjort ett gammalt påstående.

Det var nu tillfruset, eller hade åtminstone varit det under förra vintern och närvarande sommar, ända tills nu, från Amiralitets-sundet till Crokers-sund, på samma sätt som år 1818. Jag tviflar också icke, i anledning af tillståndet under hela vår nuvarande inspärrning, att förhållandet jemnt varit detsamma, hvilket jemväl bevisas af hvalfisk-fångarnes fruktlösa försök att framtränga till Lancaster-sundet.

Om således det af mig bestridda påstående är ogrundadt, finnas öfverensstämmande fakta, som bevisa att detta sunds tillstånd år 1818 måste hafva varit sådant jag då framställt detsamma. Det hade varit en lugn sommar, den otjenligaste väderlek att segla i dessa haf; emedan det blott är genom vindarnes styrka isen kan brytas och skingras, samt seglare hafva sommarens nordanstormar att tacka för de framsteg de kunna göra. Denna sommar förekom under vårt vistande på kusten blott en enda storm, som varade två dagar; och som denna blåste från norr, men icke från söder, blef effekten den, att isen dref mot landet, i stället för att spridas, hvaraf ifrågavarande resultat betryggades, om icke föranleddes. Deraf kom, att vid vår ankomst till Lancasters sund den 31 Augusti, is-massorna ännu lågo norr om detsamma, medan de i söder

ännu ostridigt voro i samma tillstånd, som vi nu funno dem, utgörande en enda fast sträcka från sundets ena sida till den andra, dem hvarken skepp eller båt kunde genomtränga.

Under de sista dagarne af vårt vistande här, då, utom hvad vi ansågo för en omöjlighet att lyckas i försöket att lemna detta land, det jemväl blef tvetydigt huruvida isens beskaffenhet tillät oss återvända till Furys strand, eller att ens tillryggalägga en del af vägen till detta enda återstående hopp för våra tankar, hade vår ställning blifvit ganska allvarsam, om icke betänklig. Vi hade bestämt den 25 September till vår afresa, om slädarne blefvo färdiga, och från nämnde dag hade vi blott tio dagars lifsmedel öfriga, med halfva ransoner, men ej tillräckligt bränsle att smälta snön, som erfordrades till vatten-förtäring. Sålunda var vår ankomst till Batty-viken en af Försynens underbara skickelser, emedan från bemälde punkt blott 32 mil i direkt afstånd återstodo; en sträcka, den alla vägens besvärligheter och hinder väl ej kunde föröka till mer än fyratio.

Vid denna tid var det vi började att röna de största lidanden, vi hittills erfarit af kölden. Vi hade ej kunnat medtaga vårt vanliga förråd af kläder eller segelduk, hvarföre vi voro i stor brist af skygd mot väderleken, då vi minst förmådde att uthärda dess stränghet. Numera fanns ingen sysselsättning, som kunnat hålla oss i verksamhet; och, måhända ännu värre, minskningen af våra förhoppningar under de senare dagarne af månaden bidrog att försvaga denna lifs-funktionernas energi, hvaraf den animaliska värman otvif-

velaktigt underhålles. De muntrande och, tvertom, de nedslående lidelsernas verkan på den värme-alstrande kraften kan ej annat än vara känd af hvars och ens erfarenhet, icke blott af läkare, ehuru de ej torde uttrycka sin kännedom i samma termer och tilläfventyrs icke ens förr anmärkt dessa fakta, tills de blifvit angifna; och då det bör utgöra ett hufvud-vilkor för hvarje officer, som har en besättning att vårda i dessa kalla luftstreck, att upprätthålla dess munterhet och hopp, kan jag lägga ifrågavarande anmärkning till de reglor och försigtighets-mått jag redan meddelat i ämnet. Säkert är åtminstone, att vi kände oss ganska frusna och ömkansvärda; och, enligt hvad jag redan yttrat om min egen kropps-konstitution, äger jag skäl att tro, att ehuru stort mitt eget lidande måtte ha varit, detsamma vida öfverträffades af de andras. Den för oss liggande utsigten, i händelse af en nödtvungen återfärd, var ännu värre, såvida icke öfvermåttet af våra mödor under den väntade resan, tillika med öfvertygelsen att ett ändamål och ett hem, sådant detta var, vinkade oss, skulle göra detta företag möjligt.

Under senare delen af denna månad hade vår framgång vid fångsten af räfvar och snöripor varit ansenlig, och emedan vårt sällskap ej var så talrikt, att ju icke denna undsättning var af väsentlig nytta, utgjorde densamma ett ovärderligt tillskott, både i mängd och beskaffenhet, uti vårt alltför knappa förråd af lifsmedel. Vi hade stort skäl att frukta för verkningen af en inskränkt mat-ordning på manskapet; icke blott på dess helsa och styrka, utan ock på sjelfva lifvet. Alla bland oss hade redan lidit deraf vid åtskilliga till-

fällen; men utsigterna till ohjelpliga förluster och svårigheter ökades med hvarje dag.

En öfversigt af väderleken visade, att detta hade varit den kallaste September-månad, vi kunde erinra oss: en omständighet, den jag tillskref varaktigheten och grannskapet af de oss omgifvande snö- och ismassor, och särdeles den totala bristen på ett öppet haf, hvilken alltid har ett dylikt inflytande på temperaturen. Denna månad var anmärkningsvärd för sin vindstilla, och sålunda saknades någon tillräcklig orsak till islossning. Äfven landet hade alltsedan medlet af Augusti varit helt och hållet snöbetäckt, så att, om ej solen visat sig, allt burit prägeln af djup vinter.

Jag har förut omtalt den nödvändighet, som tvang oss att vid den nordöstra udden qvarlemna vår betydliga mineral-samling, och bör nu tillägga, att jag angaf stället för Kapten Humphreys på Isabella, i hopp att han följande sommar torde uppnå denna plats, och sålunda ännu en gång sätta mig i besittning af de materialier, hvarmedelst jag kunnat uppdraga en beskrifning om detta lands geologiska byggnad. Medan närvarande ark gjordes färdigt till tryckning, ankom nämnde samling; men detta är ett ämne, hvilket jag måste hänvisa till Bihanget, bland andra vetenskapliga och naturhistoriska föremål.

FEMTIONDETREDJE KAPITLET.

Fortsättning af vår resa söderut i Okt. 1832. — Återfärd till Fury-strand. — Bosättning i Sommerset-house för vintern. — Öfversigt af denna månad. — Dagbok och öfversigt af November och December.

Okt. 1. Det snögade starkt, och therm. steg från fryspunkten till 10°. En häftig nordvestvind inverkade icke på isen, som nu betäckte hela hafvet och gaf det samma utseende som under djupet af vintern. Det var ett helt dagsarbete att gräfva en väg derigenom för båtarne och hala dem upp på stranden, utan att hinnas af floden.

Okt. 2. Timmermannen började att göra slädar af de tomma brödlårarne, och hans spånor voro ett välkommet bränsle, som tjenade att koka ett par räfvar, till fyllnad i vårt sparsamma förråd, som under hela denna expedition utdelats i tvenne mål, frukost och aftonvard. Detta arbete slutades den 4:de under ett ymnigt snöglopp; hvarefter slädarne lastades med våra tält och hvad annat som kunde behöfvas vid Furys strand. Intet hopp återstod att ditkomma i båtar; hvarföre jag

genast i början beslöt att qvarlemna dem här, till begagnande nästa år, samt att aftåga med slädarne så godt det lät sig göra.

Försöket befanns förknippadt med nästan oöfvervinnerliga svårigheter, och hela den väg vi tillryggalade utgjorde endast fyra mil. Den var tillika nästan ofarbar, i anseende till den djupa och lösa snö som fallit; och till råga på förlägenheten kunde den halta styrmannen Taylor hvarken gå på sina kryckor eller åka på slädarne, som beständigt välte på den skrofliga isen. På ett eller annat sätt uppnådde vi emellertid en dålig hviloplats kl. 7, då det redan var mörkt, med therm. vid fryspunkten.

Okt. 5. Vi tillbragte en odrägligt kall natt, men undgingo lyckligtvis förfrysning. Om morgonen nödgades vi, i anseende dertill att en af våra slädar gått sönder, här qvarlemna några förråd; utan att medtaga något annat än lifsmedlen, tälten och sängkläderna, på de två öfriga, och hade således starkare last att draga än föregående dag. På detta vis färdades vi 7 mil denna dag, oaktadt en sträng kyla och jemn snö, samt voro i stånd att medtaga styrmannen Taylor på en tom släda. Som vi redan voro tillräckligt belastade och hindrade, utgjorde detta ett ökadt besvär; men de som voro benägne att knota, hade åtminstone den tillfredsställelsen att finna sin egen ställning bättre än hans.

Okt. 6. En svårighet af annat slag mötte oss dagen derpå, då vrak-isen trängdes upp mot bråddjupen vid kusten, och vi ofta måste lemna en dräglig

väg, för att kringgå dem så godt vi kunde. Men arbetet höll oss varma; och vid ankomsten om middagen till vattenfallet, 18 mil från Furys strand, lifvades besättningens mod, då vi efter elfva mils färd lägrade oss 8 mil från vår vinterbostad, sedan vi på vägen skjutit några räfvar.

Söndags morgon fann oss ännu en stund sysselsatta med dylikt arbete, hvarefter vi uppnådde vår boning, Sommerset-house, kl. 3, då våra mödor hade en ända och vi åter befunno oss hemma. Tälten hade vi qvarlemnat å sista hvilostället, till beqvämlighet för den efterblifna delen af manskapet, hvilken så snart möjligt var skulle återvända efter kläderna och annat som denna gång ej kunnat medtagas.

Vi funno vårt hus intaget af en räf, som snart flydde. Allting var sådant vi lemnat det, och som vi ej voro mindre hungriga än frusna, då vi förtärt vår sista matbit till frukost, undfägnades manskapet med ett godt mål, hvilket de oförsigtige likväl icke njöto utan plågor. Två af besättningen hade erhållit kylsår, och jag sjelf fått ett djupt sår i benet.

Dagen derpå sysselsattes folket att laga slädarne och sina skoplagg, till en ny utfart. Den 10:de gjorde en skarp blåst allt yttre arbete omöjligt; sjelfva vårt hus var i stor fara. Men stormen verkade så på isen, att den sattes i rörelse till den grad, att hvarje smula vik-is i vårt grannskap lösrycktes af vågorna och en betydlig sträcka med vatten öppnades i nordost.

Denna storm fortfor den 11:te, och som vårt hus

ännu ej var förberedt till en så sträng och förtidig vinter, ledo vi mycket af kölden, då vi ej kunde bringa värmen i våra sofrum öfver 18°. Floden steg ganska högt, och många stora isstycken, dem vi lemnat efter oss vid afresan, bortsvämmades.

Följande morgon uppnådde stormen sin höjd; thermometern föll till 8°, och tidvattnet bortförde den öfriga land-isen söderut med stor hastighet, medan mycket vatten syntes i norr. Detta tjenade nu till intet. En månad förut hade det kunnat hjelpa oss, men vid denna tid var det ej mer än en enda timma kunde utplåna, ända till nästa höst.

Okt. 13. Denna högst ovanliga storm ville icke upphöra: sedan den tyckts aftaga mot middagen, blåste den ännu starkare än förut, och i anseende till segeldukstakets svaghet att motstå dess våldsamhet, inträngde snön till våra sängställen, och allting frös. Vi hade stor svårighet att hålla oss varma framför elden, men hade deremot den lyckan att fånga tre räfvar i fällan; en sak som nu började att särdeles fägna oss.

Vi hade samma lycka nästa dag, men intet ombyte i väderleken timade denna eller följande dag, ej heller den 16 ända till middagen, då blåsten aftog och folket var i stånd till arbete utomhus, vid takets beläggning med något af Furys löpande tackel. Nästföljande dag var dräglig nog att tillåta manskapet afgå med slädarne till den plats, på 25 mils afstånd, der några af våra förråder blifvit nedlagda.

Okt. 18—20. Thermom. sjönk till minus 2°; för öfrigt timade på dessa tre dagar intet märkvärdigt. Den

21 återkom Löjtn. Ross' sällskap, och medförde allt, utom tälten, som qvarlemnats på sista rastställct. Bland resten var vår andra spis, som genast uppsattes.

Okt. 22. Isen, som öppnat sig, tillslöt nu viken, enligt hvad vi förutsett, och thermometern föll till minus 10°. Den nya kakelugnen höll emellertid vårt hus varmare än vi ens önskat, då värmen deri kunde bringas ända till 51°. En 4 fot tjock snömur uppfördes kring byggnaden, nya stänger och tåg användes att betrygga taket, för att kunna betäcka det med snö. Ett fortfarande stormväder de tre följande dagarne gjorde allt arbete omöjligt. De sista dagarne i veckan voro blidare, då vi kunde fortsätta våra företag.

Okt. 28. Gudstjensten förnyades i dag, efter ett längre uppehåll än tillbörligt var och vi sjelfve önskade: men detta kunde icke hjelpas; och väl vore, om de som försumma denna skyldighet hemma, voro i stånd att finna lika giltiga ursäkter derför som vi. Manskapet hade nu sin sista middag med fulla ransoner, emedan en indragning var nödig. Vi funno en räfstek utgöra en ganska god rätt. Så tyckte vi åtminstone då; jag tänker, att hungriga menniskor icke mycket bry sig om lukten, eller enligt moralisternas yttrande, att hungern kryddar alla rätter. Jag har efter återkomsten till Englands ox- och fårstekar samt till middagarne i "Grocers Hall" haft skäl att tveka, huruvida jag icke för högt uppstegrat räfstekens smak; och jag misstänker till och med, att Barney Laughy, fastän uppfödd vid välling och potatis, har gjort samma upptäckt.

Det blåste hårdt den 29:de, hvilket ökades till en häftig storm de tre följande dagarne, så att Okt. må-

nad slutades så strängt som möjligt. Vi funno dock nu nyttan af snömuren, och hade intet skäl till klagan inomhus, ehuru therm. föll till minus 18°. Mycket klarvatten öppnade sig ännu en gång på hafvet under denna sista storm.

Okt. månad detta år öfverträffade alla andra i kyla och stormväder; blott sex dagar hade varit lugna. Vår resa från Batty-viken, som slutades på fyra dagar, var högst besvärlig och i anseende till väderleken ganska pröfvande för enhvar; men, hade vi måst vandra hela vägen från vår mest aflägsna ståndpunkt, skulle resan varit förderflig för några, om icke för alla ibland oss, emedan vi då blifvit öfverraskade af stormen den 9:de. Vi voro derföre ganska glada, att vi genom Försynens nåd oskadde uppnått äfven detta kalla och fruktansvärda ställe.

Att vårt hus redan var uppfördt, var jemväl en särdeles skickelse; ty så bristfälligt det än var, hade det ej kunnat utföras med samma omtanka denna årstid; och förr än det blifvit färdigt, hade vi onekligen måst lida betydligt; men hvad vi hade största skäl att med tacksamhet erkänna, var det ännu öfriga förrådet af lifsmedel, som befanns tillräckligt att underhålla oss till en ny sommar, och, då vi öfverväga de olika omständigheter, hvilka bidragit att förlänga våra lif, kunna vi ej annat än hembära vår ödmjuka erkänsla åt händelsernas store Utdelare och Styresman.

Först och främst bör jag anmärka förlusten af Fury, hvarigenom dess förråder och lifsmedel kommo oss till godo; dernäst myteriet bland Johns besättning; ty

ty om nämnde skepp varit oss följaktigt, hade vi ämnat klarera Fury-stranden; för det tredje ångpannorna, utom hvilka vi måhända färdats så långt att ingen återgång blifvit möjlig; för det fjerde Furys båtar, som, efter att hafva blifvit bortförda af vinterstormarne, uppkastades på land nära samma ställe, utan synnerlig skada; och slutligen uppförandet af en boning under sommaren, dit vi nu, under Försynens ledning, tillstaddes att återvända.

Mr Thom undersökte och upptecknade nu återstoden af lifsmedlen; neml. mjöl, socker, buljongskakor, ärter, vegetabilier, inlagda grönsaker och citronsaft, som funnos i öfverflöd; ehuru vi med ledsnad märkte, att af det salttorkade köttet icke fanns mer än som förslog för vår resa i båtarne nästa sommar, jemte ett halft skålp. per man dessutom på Söndagarne och lika mycket om Thorsdagarne.

Hvad nuvarande mat-ransoner vidkommer, erhöll manskapet skiftevis ärtsoppa, eller en dylik af morötter och rofvor, från Furys förråder. I stället för bröd, hvilket vi nu ej kunde anskaffa i tillräcklig myckenhet, erhöllo de klimpar af mjöl och vatten, med hvilket nödtvungna surrogat de ej hade skäl att vara missnöjda. De njöto i sjelfva verket en tillräcklig näring, emedan det befanns att de kommit i ett mycket bättre läge efter vår återfärd. Köttransonen var nu en mark pr dag; tillika fastställdes, att indragningen skulle börja den 1:sta Nov.

Stormarna under denna månad skulle, derigenom

att de brutit isen i Prins-Regents-sundet och drefvo den nedåt Baffinsviken, ostridigt hafva varit oss till stor nytta; men den låga temperaturen var oss emot. Taylor, Laughy och J. Wood stodo på sjuklistan. Vi började hålla ordentlig vakt och anteckna thermometerns gradtal hvarannan timma.

Nov. 1—3. Ännu blåste ett skarpt nordanväder, som först lade sig om Lördagsnatten; och fastän himlen var klar, var dock snöyran så häftig, att intet kunde synas och ingen gå ut. Ett godt stycke öppet vatten sågs efter denna storm, och thermom. föll till minus 18°. Söndagen var relatift blid, och mot aftonen lugn.

Nov. 5—6. Snömuren var färdig; och isen drefs af en vestanvind mot land. Genom väggarnes begjutning med vatten och fogningarnes tillsmetande med våt snö, blef vår bostad otillgänglig för kölden. Den 7:de föll therm. till minus 35°, och en stark bris stack upp, som slutade med häftig snöyra om aftonen, hvilket fortfor nästa dag och hela den följande, då isen dref söderut och mycket klarvatten öppnades i norr.

Nov. 11. Söndagen var lugn och kall. Om Måndag blåste det starkt med snöyra, hvarvid isen var i jemn rörelse och mer vatten öppnades. Tillståndet ändrades ej heller nästa dag, då therm. föll till minus 37°. Solen var vid horisonten den 14:de, och sågs för sista gången den 15:de. I väderleken timade ingen förändring, utom att thermom. oförmodadt steg till minus 10°.

Nov. 16. Stormen blef värre än förut, och klarvatten fanns nu så långt vi kunde se i nordost, hvilket likväl nästa dag var alldeles tillfruset och betäckt med snö. Under dessa inspärrningsdagar hade tillräckligt arbete vankats inomhus med sängställens inrättning och förfärdigandet af en ventil. Den goda verkan häraf röntes omedelbart, genom ångans bortförande. Om Söndag hade vädret lugnats, men var töcknigt om Måndag, och öfvergick nästa dag till stilltje. Så fortfor det, tills en östanvind uppstod, som dock ej hindrade arbetet utomhus, med en snögångs anläggning. Vi sågo åter en varg den 22, på hvilken ett skott aflossades utan verkan, emedan han sedermera syntes sårad, men ännu i stånd att undkomma. Manskapet förblef inspärradt till Lördags afton, då thermom. var minus 13°.

Nov. 25—30. Söndagen tillät ingen utvandring efter messan. Hela den öfriga delen af månaden fortfor isens rörelse, under vestlig vind och blidt väder. Manskapet slutade sitt arbete, och therm. var vid slutet af Nov. minus 32°.

Första delen af sammandraget öfver denna månads förhållanden, hvilket jag här vill meddela, har afseende på temperaturen. Extremerna voro minus 18° och 37°, samt medeltemp. $20\frac{1}{7}$°, eller $15\frac{1}{2}$° mindre än vid Port Bowen under samma månad 1824.

Denna månad var ännu märkvärdigare än den föregående, i anseende till de täta stormarne, och såsom den enda i sitt slag, hvarunder therm. aldrig steg öfver

fryspunkten. Maximi-beloppet var minus 4°, och medeltemp. icke mindre än 19½ under samma temperatur i Nov. sistl. år; hvaremot den var 8° lägre än förra årets, samt 15½° lägre än i Novemb. 1824, vid Port Bowen. Den var dock högre än vid Melvilles-ön, år 1819; ehuru det bör märkas, att denna är belägen 2½° nordligare lat.

Öppet vatten hade visat sig på en betydlig sträcka, under denna månads stormvindar. Med mycken svårighet hunno vi att fullända vår boning, hvaröfver jag redan lemnat en beskrifning.

Under samma stränga månad kunde besättningen, som saknade kläder att motstå kölden, sällan arbeta i fria luften; men det lyckades oss slutligen att göra våra hus temligt trefliga, så att temp. inomhus var omkring 45°, med undantag af inhägnadens grannskap, der den naturligtvis var under fryspunkten, på samma sätt som våra kojer. Besättningen hade hvardera sitt sängrum med väfbotten, jemte en yllematta och täcke, hvartill ytterligare mattor förfärdigades.

Vår matordning kunde icke förändras, af brist på tillgångar, så gerna vi än önskat det; men manskapet syntes icke lida, och ingen stod på sjuklistan, utom Taylor, den förfrusne styrmannen, och timmermannen Thomas; våra utsigter hade väl icke ljusnat genom väderlekens utseende denna månad; men vi voro alla vid drägligt lynne, och de tacksamma voro belåtne med de förmåner vi njöto.

Dec. 1—6. Föga är att anmärka om Dec. må-

nads början, utom att Söndagen, den 2, var en stormig dag, och att qvicksilfret frös den 4:de, 4 dagar senare än sistl. år å samma datum. Härifrån till Lördags natt fortfor väderleken stormig med snöyra; vinden kastade ofta om, och isen drefs upp- och nedför sundet, så att öppet vatten här och der visade sig. Från minus 40° steg therm. småningom, tills den stannade vid 29°.

Dec. 9—15. Det var ej bättre om Söndag, men blef derpå en fullkomlig storm, som fortfor med ringa förändring till den 12:te, då stilltje inträdde, men blott för att återkomma, då den bröt isen mer än hittills, ehuru denna snart betäcktes med flytande isstycken och innan kort med en ny isformation. Den 13:de var lugn och klar, och väderleken blid; hvaremot, efter en storm den 14:de, veckan slutades med lugnväder och en temperatur af 24°.

Dec. 16—22. Manskapet kunde göra en utvandring om Söndag, efter messan; och vädret, som uppklarnat, förblef temligen godt och olikt hela återstoden af veckan, då therm. föll till 43°, den största köldgrad vi ännu måst vidkännas. Tre eller fyra räfvar fångades vid olika tillfällen.

Dec. 23—25. Det blåste friskt Söndag och Måndag, hvaraf folket hindrades att gå ut; men en fångad räf tjenade oss till jul-middag, då jemväl besättningen erhöll fulla ransoner, ehuru för dem, liksom för oss, intet annat vankades till dryck än snövatten. Intet märkligt väderskifte föreföll till månadens slut, ej hel-

ler inträffade bland oss sjelfva något som gjorde den ena dagen olik den andra, eller minskade denna tröttsamma enformighet. Månaden och året slutades med temlig kyla, emedan qvicksilfret åter föll till fryspunkten.

Under loppet af månaden blåste det starkt de flesta dagar, och alltid från norr och nordvest, hvaraf isen hölls i våldsam rörelse. Öppet vatten syntes under hela månaden, och sista dagen i året sågs det från land, så långt ögat kunde spana, i NNO.

Medeltemp. hade varit 1° under alla föregående, och kölden kändes strängt af oss i vår frusna boning; men genom att utvändigt öka snö- och ismassan, äfvensom genom husets beläggning med tak, gjordes det trefligare. Ett halft dussin räfvar fångades, och gåfvo oss ett förträffligt mål om Söndagarne och Juldagen, den första vi tillbragt utan att smaka spirituosa eller vin, hvilka öfverflödsartiklar nu blifvit ganska medtagna, och långt för detta besparade till dylika förplägningstillfällen, dem en sjöman ej lätt försakar och ej bör tillåtas att förgäta. Timmermannen var nu ensam på sjuklistan, och det väckte min stora ledsnad, ej blott för hans egen, utan ock för alla de öfriges skull, ej mindre än i fråga om nyttan af den läkarevård han njöt, att skörbjuggen, hvaraf han nu omsider besvärades, icke gaf vika för vårt stora lindringsmedel, citronsaften, hvilken nu tycktes hafva förlorat sin antiscorbutiska kraft, ehuru felet sannolikt låg i denna sjukdoms ökade anledningar.

Norrskenet hade blott sällan förmärkts, och var

obetydligt, äfvensom dess ställning vanligen motsatt solens. Men för att sluta med månadens öfversigt, blef det ombytliga och stränga vädret lugnt och klart, fastän kallt, och så slutade vi December månad och året 1832.

FEMTIONDEFJERDE KAPITLET.

Dagbok öfver Januari, Februari och Mars 1833, tillika med öfversigt deraf. — Timmermannens död och begrafning.

Januari 1—6. Vår Nyårs-fest liknade Juldagens. Återstoden af veckan var vacker och folket i stånd att hvarje dag skaffa sig kroppsrörelse. Temperaturen sväfvade mellan 33° och 38°.

Jan. 6—12. En bris uppsteg om Söndag med snöyra och det med ny is betäckta hafvet uppbröt. Blåsten lade sig nästa dag; men om Tisdag blåste det hårdt, med thermometern vid 43°, och kölden var odräglig. Temperaturen steg något följande dag, men sjönk till 44° den 10. Fredag och Lördag voro stormiga, med isen i våldsam rörelse; och resultatet af denna storm var att temperaturen steg till 26°.

Jan. 13—19. Denna Söndag utmärktes af en fullkomlig storm, men nästa dag blef lugnare, de följande ännu mera, så att vi åter kunde gå ut hela den återstående delen af veckan, då thermometern, som ännu ej varit jemförelsevis låg, stod vid 31°.

Jan. 20—26. Söndag slutade med blåst och snöyra, som fortfor hela nästa dag, och lemnade isen i rö-

relse om Tisdag. Väderleken var ostadig hela den öfriga veckan. Om Lördag hade solen bordt visa sig för första gången, men snöyran beröfvade oss dess åsyn, och veckan erböd i öfrigt ingen märkvärdighet.

Jan. 27—29. Det blåste så hårdt första dagen i veckan, att vi icke kunde gå ut. Den 29 var en ganska vacker dag, och en del af solens öfra skifva visade sig kl. $\frac{1}{4}$ till 12; tre-fjerdedelar deraf syntes öfver horizonten om middagen och hon gick ned kl. $\frac{1}{2}$ till 2. Det var första gången vi sett henne på 74 dagar. Den 30 steg thermometern till 11° och månaden slutades med densamma vid 4°, en stor förändring på ganska kort tid.

Denna månad började och fortfor i tio dagar med sådan stränghet, att den hotade med att blifva den kallaste vi kunde minnas. Den förbättrades dock vid medlet, så att medel-temperaturen var minus 30°, hvaremot extremerna utgjorde minus 4° och minus 44°. Likväl var vår bostad ganska kall och ömkansvärd, emedan vi under försöket att värma oss på ena sidan, fröso på den andra och voro dessutom mer än nog uppledsna af brist på böcker eller annan sysselsättning och af omöjligheten att taga oss rörelse i fria luften. Besättningen var, utan förenämnda undantag, icke illamående: men om timmermannens vederfående var ingen förhoppning.

Febr. 1—9. Väderleken höll oss innestängda de två första dagarne af Februari, men Söndag och Måndag voro vackra; en häftig stormvind uppstack den 5, som efter en åter lugn dag, ånyo utbröt den 7, då qvicksilfret frös, och det fortfor att blåsa med stor

våldsamhet till veckans slut, då thermometern föll till 44°.

Febr. 10—16. Som timmermannen nu var utan hopp, lästes denna Söndag en dertill passande predikan. Om Lördags morgon dog han. Detta var den kallaste vecka vi upplefvat, då thermometern sväfvade mellan 44° och 55°; väderleken hade jemväl varit ombytlig, men icke särdeles utmärkt i detta afseende, efter hvad vi så ofta erfarit.

Febr. 17—23. Hela följande vecka var vädret måttligt men kallt; och den 22 begrofs timmermannen Chimham Thomas med vanlig högtidlighet. Det var emellertid ej lätt att läsa de för tillfället vanliga bönerna utomhus, då thermometern stod vid 45° och marken var så hård, att vi med största svårighet kunde göra en graf. Den stackars mannen hade varit sjuk i tre månader och länge ansetts hopplös, emedan han led af skörbjugg, jemte en utmärglad kropp. Detta var emellertid den första af våra förluster, som med något skäl kunde tillskrifvas klimatet och vår belägenhet; den först aflidne matrosen kunde knappt hafva lefvat längre hemma, ej heller hade den andres död hvar som helst kunnat särdeles fördröjas.

Febr. 24—28. Temperaturen steg plötsligt från minus 36° till 6°, uppnådde derefter fryspunkten samt föll åter till 23° vid månadens slut. Den första förändringen gaf oss något hopp, men utan varaktighet. Väderleken, som var ostadig men måttlig, företer ingenting märkligt.

Febr. månads öfversigt erbjuder ingen märkvärdighet eller nyhet. Den kunde ej ha varit särdeles

bättre, och det var tillfredsställande att den ej varit sämre. Hurudan väderleken varit, behöfver jag ej upprepa; men om temperaturen är nödigt att tillägga, att medelbeloppet var minus 32. 87°, likasom under föregående Febr. månader, minus 29. 9°, 32° och 33. 69°. Extremerna voro plus 6° och minus 55°.

Den förnämsta händelsen var timmermannens död; som, oberoende af saknaden öfver en förtjent och nyttig man, desto mer smärtande när vi skådade omkring oss i vår krets, sågo några kamraters bestämda sjuklighet och icke lätt kunde undvika att förutse hurudant vårt eget öde skulle blifva, utgjorde en ganska allvarsam förlust, helst hans biträde knappt kunde förfela att bittert erfaras i framtiden, vid båtarnes reparation och andra till hans yrke hörande ämnen. I afseende på honom sjelf, behöfver jag blott åberopa det berömliga rykte han vunnit å flottan, innan han förenade sig med oss; men till lindring i den sorg vi borde röna i känslan af att denna resa varit för honom förderflig, visste vi att hans kroppstyrka mycket försvagats af lång tjenstgöring, särdeles på de Amerikanska insjöarne och i kriget med Birmeserne. Han var 48 år gammal; och vid denna ålder är en sjöman, som mycket tjenstgjort, en åldrad man, om han icke är helt och hållet medtagen.

Mitt eget tillstånd, i anledning af de gamla såren, hvilka på ett obehagligt sätt gåfvo sin närvaro tillkänna, förmedelst benägenheten till skörbjugg, hvars kännetecken likväl på intet annat särdeles tydligt sätt förspordes, var vid denna tid något hotande. Jag hade sannerligen nu skäl att tro, det jag slutligen ej

skulle kunna öfvervinna alla närvarande omständigheter; i hvilket fall jag ej vet, om icke min oro öfver de personers öde, som icke skulle hafva särdeles väl betedt sig, när jag ej mer var tillhands att hjelpa dem, vida öfvergick allt det bekymmer jag kunnat hysa för min egen räkning.

Isens tillstånd kunde icke ha varit sämre än vid denna månads slut, och bergen voro alldeles betäckta med snö. Den var så djup omkring vår nödtvungna vistelseort, att denna nästan bortskymdes deraf, likt en Esquimaus snöhydda om vintern: och hvad vårt lefnadssätt och vår sinnesstämning beträffar, finnas ämnen, dem skaldekonsten väl en gång kan skildra, men dem hvarken poesi eller prosa kan ständigt upprepa, i hopp att någon kan höra, fatta och känna dem.

Mars ingick med stark blåst och snöyra, så att vi ej kunde se femtio alnar framför oss. Braket i isen var fruktansvärdt: och den 2 föll temperaturen åter till 40°, samt till 43° den 4. Stormen upphörde först den 6, då öppet vatten syntes på en ansenlig sträcka. Två renar sågos den 7, dem vi tyckte ganska tidigt hafva inträffat; de båda följande dagarne var temperaturen 25°.

Mars 10. Om Söndag blåste det hårdt från NO, och thermometern steg till vår stora förvåning till plus 1° samt uppnådde följande dag 5°. Den 12 tillfrös vattnet, och intet mer syntes deraf under veckan, då lugnväder inföll om Lördags natt, sedan en stark blåst fortfarit båda föregående dagar.

Mars 17. Väderleken var lugn, med snö, och thermometern vid minus 5°, både om Söndag och

Måndag. Årstidens andra vild-and syntes vid en remna i isen, der hon höll på att skaffa sig något till föda. Under hela den öfriga delen af veckan var väderleken tillräckligt god, för att sätta manskapet i stånd att skaffa sig daglig kroppsrörelse utomhus.

Mars 24. Detta motvägdes af ett hårdt stormväder och snöyra, som fortforo de tre första dagarne i veckan; och vi kände oss ganska frusna, då thermometern sjönk till 34°. Det blef lugnare den 27, och resten af månaden, Söndagen inbegripen, fortfor i samma skick, hvarvid marken öfverallt betäcktes med djup snö.

De första åtta dagarne i Mars voro ovanligt stränga; ombytet den 9 var stort och hastigt, men icke varaktigt. Medel-temperaturen var 20°, extremerna hade varit från minus 45° till plus 5°. Stormarne voro utomordentligt starka, och den sista, som inträffade kort före dagjemningen, fortfor i fyra dagar.

Manskapet hade derföre, liksom under föregående månad, varit ytterst inspärradt; och sålunda bidrog omöjligheten att taga kroppsrörelse, jemte brist på nödig verksamhet, knapp föda och ett af de dystra utsigterna förstämdt lynne, att försätta oss alla i ett ganska betänkligt tillstånd af ohelsa. Mr Thom var sjuk; mina gamla sår voro plågsamma och hos tvenne matroser hade skörbjuggen hunnit så vida, att vi fruktade, det de ej skulle kunna återställas.

Mer ur detta än andra skäl borde vi beklaga vår ringa framgång i jagten; äfvensom det ännu skulle dröja länge, innan vi kunde emotse flyttfåglarnes åter-

komst, för att öka vårt förråd med något färskt kött. Vi hade blott fångat två harar och tre räfvar på hela månaden, hvilket såsom föda betraktadt var utan betydenhet.

Vid slutet, efter alla de omskiften, som timat under stormarne, var isen så ojemn och skarp, att den var ofarbar med slädar, och jemväl till fots. Intet norrsken hade visat sig; och vi hade i sanning knappt märkt något sådant under hela vintern.

Vi voro i sjelfva verket alla högst utledsna vid detta ömkliga hem. Det var väl en välkommen tillflyktsort, när vi först uppnådde detsamma, emedan det kontrasterade mot ett ännu sämre. Det hade mottagit oss uttröttade, värnlösa och halfdöda af hunger, och det lofvade oss till slut relatift lugn och hvila. Men nyheten af denna känsla hade längesedan försvunnit; och en lång tid hade dagarne numera varit nästan utan både omvexling och betydelse; hvar och en mera tung och sömngifvande än den föregående, och natten återkom blott för att säga oss, det en ny dag af samma art vore i annalkande. Sjelfva stormarne voro utan omvexling under denna eviga enformighet af snö och is; utomhus var intet att skåda, äfven då himlen visade sig, och inomhus hade vi blott den harmen att se oss om efter ombyte och sysselsättning, men att icke finna någon. Om de trögare bortslumrade sin tid i en half dvala, den ett sådant tingens tillstånd föranleder, voro de bland oss alla de lyckligaste. De af oss, som ägde den afundsvärda gåfvan att sofva vid alla tillfällen, befunno sig bäst.

Att många önskningar sändes till vårt eget En-

gelska hemvist, kan icke betviflas; men det var obilligt att öfverlemna sig åt saknad och ånger, der ingen anledning fanns att anklaga oss sjelfva; och de som skådade framåt, kunde känna att framför dem låg tillräcklig ansträngning, för att erfordra allt deras mod, och åtminstone förhoppning nog för att vidmakthålla detta mod, tills tiden var inne att bringa det i verksamhet. En ny månad skulle förgå under den dagligt annalkande utsigten till uppbrott; under loppet af ännu en annan, kunde vi vara i rörelse; och om äfven Juni måste blifva en tidrymd af fruktlösa bemödanden och förhoppningar, kunde deremot Juli månad finna oss i Baffins-viken.

Enligt all sannolikhet, drabbade ledsnaden lättast dem, på hvilka ansvaret hvilade; ty i blotta känslan derutaf låg en kraftansträngning, enär föreställningen af framtiden uppfyllde själen med förslager och utsigter, samt äfven derigenom ensamt höll den i verksamhet. Likväl var tiden oss mer än till öfverlopps, för att kunna bereda oss en förströende sysselsättning, och utan all beräkning öfverflödig för tanken; och medan en del af vårt hvardagsarbete bestod i att komplettera dubbel-jurnalen, fylldes några långsamma timmar med anteckningar af våra minnen rörande infödingarne, med hvilka vi så länge stått i gemenskap. Min egen sysselsättning under denna tid innefattas i ett utkast, hvilket jag mot min vilja måste hänvisa till ett Bihang, så gerna jag än velat införa det i närvarande dagbok, som, om den ofta torde hafva tröttat läsaren genom ett oundvikligt upprepande af samma tilldragelser, likväl ej kan hafva satt hans tålamod på prof, till den grad som mitt eget. Må den, som läser för att fördömma hvad

som är så magert, hafva något undseende med författaren, som ej hade något bättre än denna magerhet, detta upprepande af en tröttsam hvardags-slentrian att omtala, och, hvad ännu vida värre är, att uthärda. Jag borde hafva sett mera, har man sagt: må så vara; men jag såg blott is och snö, moln, yrväder och stormar. Likväl borde jag hafva sett hvad jag ej såg, sett såsom målare och känt såsom skald, och i denna sinnesstämning hafva börjat min framställning. Äfven detta må vara; men låt målaren och skalden komma hit och försöka: försöka huruvida köld och hunger, elände och nedslagenhet lifva och underhjelpa dessa förmögenheter, hvilka alltid synas bäst utvecklade under den yttre beqvämlighet, eller åtminstone under det sinneslugn, om icke mer, dem skalden och författaren behöfva, för att yttra sin inre förmåga. Våra "fecundi calices" voro kallt snövatten; och ehuru, enligt Persius, det är hungern som gör skalden till författare, likasom papegojan språksam, misstänker jag att hvarken den ena eller andra skulle hafva vunnit mycket i vältalighet under en knapp räfkötts-diet, i Boothia Felix' välsignade trakter.

FEMTIONDEFEMTE KAPITLET.

APRIL 1833: JURNAL OCH ÖFVERSIGT. — MAJ: BÖRJAN AF DE FÖR VÅR FRAMTIDA EXPEDITION TILLÄMNADE RESOR. — JUNI: FORTSÄTTNING AF NÄMNDE RESOR. — JULI: VINTERBONINGENS ÖFVERGIFVANDE OCH ANKOMST TILL BÅTARNE. — REKAPITULATION.

Första dagen i April var mulen, med snö, och temperaturen var minus 12° om natten. De två följande dagarnes väderlek var ostadig, men öfverhufvud blid, så att manskapet knnde gå ut. Några hjerpar sågos för första gången, jemte två björnar. Den 5:te steg temperaturen till plus 5°, och fortfor så till veckans slut.

April 7—13. Första dagarne i denna veckan medförde intet omskifte, utom att dag-temperaturen steg till plus 25°. Det snögade den 10, och vi sågo två björnar med två ungar nalkas eller gå oss förbi på icke särdeles afstånd. Den sista, som gick ensam, var hanen; han kom oss temligen nära och blef skjuten. De sista dagarne i veckan voro ganska stränga, med häftig storm och snöyra. Thermometern föll till minus 24°.

April 14—20. Söndagen var icke mindre stormig, och ingen kunde gå ut. Det blef lugnare Måndags eftermiddag, men vi höllos likväl alla innestängda. Nästa dag var ännu mera lugn; men resan kunde ej anträdas före den 19, då en del af folket sändes förut med lifsmedel på en släda, dem de nedlade på 8 mils afstånd och återvände: om Lördag gjorde de en ny resa med ett dylikt förråd och återkommo om natten.

April 21. Intet uträttades i dag, och om Måndag var det för kallt att färdas. Vår afsigt var att transportera till båtarne nödiga lifsmedel till vårt uppehälle från den 1 Juli till den 1 Oktober, vid hvilken tid vår sommarfärd skulle börjas. Om Tisdag afgick Löjtnant Ross med följeslagare jemte två transporter af särskilta artiklar till vår upplags-plats och återkom vid middagstiden den 24. På återresan sågo de en björn och dödade en skäl; och om aftonen sköts ånyo en björn, som nalkats huset. Han hade varit vid vår flaggstång och nedrifvit densamma; och det befanns, att han upptäckt och förtärt något bröd, vid öppnandet af magen, som icke innehöll något annat.

April 25. Manskapet gjorde en ny utfart, men återkom med inflammerade ögon, och måste följande dag hålla sig inne. Den nästa var vädret vackert och thermometern steg till plus 14°, under en betydlig solvärme: en ny utfart gjordes till första nederlags-platsen, och thermometern steg till 17°.

April 28. Söndagen var egnad åt hvilan: och den 29 kompletterades vid en ny resa förråds-upplaget vid båtarne. Den 30 stormade det häftigt, och vi kun-

de ingenting företaga: med detta sista arbete slöts April månad.

Den sistförflutna månaden var på det hela blid, och aldrig under minus 26° eller högre än plus 19°; medel-temperaturen var minus 4° eller fyra grader högre än vid Port-Bowen och sju mer än vid Victory-hamn under samma månad sistlidet år.

Vi hade lyckats att få alla våra lifsmedel framskaffade, innehållande våra matförråder från den 1 Juli till slutet af September, och hade dervid hunnit 8 mil eller $\frac{1}{4}$ af afståndet från båtarne vid Batty-viken. Transporten till nämnda ort beräknades utgöra ett tillräckligt arbete för nästa månad, emedan de utsända partierna måste färdas samma väg åtta gånger, motsvarande en sträcka af 256 mil.

Späcket af de dödade björnarne var en ytterligare och för oss temligen vigtig tillökning i vårt bränsle, — hvarjemte skinnen hade sitt eget värde. Fem hjerpar hade blifvit skjutna; men ingen snöripa ännu visat sig. Blott en räf hade vi fångat.

Manskapet mådde bättre, utom en af skörbjuggspatienterna, John Wood, som tycktes vara utan hopp. Solen verkade synbart på snön, som nu försvann på höjderna.

Maj 1. Blåsten, som fortfor hela dagen, hindrade transporten, och varade så till den 7, då en jemn storm vidtog, som höll oss i overksamhet. Thermometern var emellan minus 3° och plus 10°. Två björnar sårades.

Maj 8. Denna dag var nästan lugn, och sedan vi ställt allt i ordning till resan, anträddes den kl. 11 om natten: den bästa tiden på dygnet för detta ändamål. Nästa dag, kl. 3 om morgonen, uppnådde vi första hvilostället, efter 8 mils väg. Sedan vi här rastat till kl. 8 om aftonen, uppbröto vi åter med slädarne, som innehöllo sex tunnor bröd, och qvarlemnade de tre sjuka matroser, för att transporteras af ett annat parti.

Maj 10. Vid middagen uppnådde vi den andra lägerplatsen, nära de Två Strömmarnes vik, der första transporten aflastades och vi återvände tio mil, för att hämta en ny. Isen var ganska elak, hvarföre vi måste färdas tätt under branterna. Om aftonen återkommo vi till nämnda ställe med andra transporten, och anlände dit kl. 3 om morgonen. Kl. 8 återvände vi efter den tredje transporten och framskaffade densamma, den 12 kort efter midnatt, samt gingo ännu en gång tillbaka till vår gamla lägerplats efter en fjerde transport, som framkom den 13 vid samma tid.

Maj 14—24. För att ej nödgas upprepa dessa dagliga åtgärder, vill jag nu i allmänhet anmärka, att, under denna färd från vårt hus till de förra året qvarlemnade båtarne, hvarje station erfordrade fyra särskilta omgångar, emedan vi, snarare i brist på styrka än fordon, icke kunde annorlunda fortskaffa våra förråder och jemte dem det sjuka manskapet. Icke förr än den 24 ankommo vi således till båtplatsen med första transporten, och kunde i början knappt urskilja densamma, i anseende till den djupa snön. Båtarnes och förrådens uppgräfning medtog större delen af dagen,

medan vi mycket hindrades och slutligen uppehöllos af en med snöyra åtföljd stark blåst. Vädret var ombytligt med mycken snö, som ansenligt ökade denna ledsamma resas obehag. Thermometern sväfvade mellan minus 2° och plus 18°, så att kölden ännu var betydlig.

Det blef lugnt och blidt den 25, hvarföre transporten fortsattes denna och följande dag, då jag qvarblef vid båtarne i Batty-viken, för att göra observationer, medan resten af sakerna afhämtades. Jag återkom ganska trött. Medan jag sof här ensam i hyddan, om natten, undansköt en björn stenarne som uppburo väftaket och inträngde nära der jag låg. Då jag med hög röst frågade, hvem som var der, förfogade sig djuret till den andra hyddan, då det vid undersökningen af en köttgryta fick ett skott af min bössa, hvarefter det, såradt eller ej, snart förlorades ur sigte.

Maj 27—31. Sista dagarne af denna tråkiga resa, voro isynnerhet de värsta; derunder snögade det starkt, med ganska kall väderlek, hvaraf väglaget så förderfvades, att, om detta skett förr, vi hade blifvit fullkomligt uppehållna. Den 29, sedan allt slutligen blifvit sammanfördt, återvände vi till vårt hus vid Fury-stranden. Jag sköt en af dessa dagar en björn och två räfvar, hvilka senares antal denna månad utgjorde tolf. Åsynen af några fiskmåsar två gånger under månaden var ganska välkommen.

Denna månads medel-temperatur var 7° lägre än vid Port-Bowen 1824; den utgjorde plus 11°, och extremerna plus 25° och minus 3°. Till töväder förmärktes intet spår. Isen på öppna sjön var lika till-

frusen, och de två eller tre fiskmåsar, tillika med några snöripor, dem vi sågo, utan någon enda hjerpe, voro blott svaga tecken till sommarens ankomst.

Befäls och manskaps strapatser voro stora under de sista tjugu dagarne af resan; vi hade dock ej lidit väsentligt, ehuru de sjuka ej befunno sig på bättringsväg.

Våra matransoner och måltider voro desamma. Lifsmedlen voro numera tillräckliga, med $\frac{2}{3}$ ranson per man, till den 1 Oktober.

Juni 1. Sedan vi nu transporterat till båtarne allt som kunde umbäras, på det allt måtte vara färdigt, då isen började gå upp, hade vi nu att sysselsätta oss så godt vi kunde med vårt Sommerset-house, och göra oss så belåtna som möjligt, tills tiden att åter bryta upp instundade. Denna utfärd var nödig, emedan framdeles, då det blef tid för båtarne att genomtränga det tillfrusna sundet, vägarne från vår vinterboning till deras plats ej blott blef värre, utan ofarbar för dylika transporter, med den ringa arbetskraft vi ägde. Vid nuvarande anstalter blef det ännu återstående öfverskottet tillräckligt och en kort tid erfordrades till vår framkomst; hvaremot, om denna sista månads arbete blifvit fördröjdt, isen kunde hafva gått upp och åter tillfrusit för vintern, innan vi gjort oss beredda att draga fördel deraf. Jurnalen öfver denna månad är således i allmänhet enformig och utan intresse. Sådan var den för oss: och kan ej vara annorlunda för läsaren.

Juni 2—8. Gudstjensten återställdes om Söndag. Det var ganska elakt väder, med starka nordanvindar,

snöglopp och yrväder, men blef bättre mot veckans slut, då thermometern steg till 30°; oaktadt denna låga temperatur upplöste solen mycket af den nya snön, och blottade några bergshöjder. Åtskilliga foglar skötos.

Juni 9. Väderleken blef bättre. Om Måndag kom en björn till hyddan och började sönderrifva några skinn, tillika med lemningarne af det förut skjutna djuret; då han dödades, och vid undersökning befanns redan vara sårad. Det regnade något den 11 för första gången, men började snart snöga; likväl sågs vatten rinna nedåt flera håll och många gölar bildades på isen. Derifrån till Lördag förblef vädret ombytligt, medan isen ännu lossnade, ehuru thermometern om natten sällan uppnådde fryspunkten, hvaremot den om dagen steg till 52°.

Juni 16—22. Beskrifningen om närvarande vecka är blott ett upprepande af samma väderlek och temperaturer, hvilka åtminstone voro två eller tre grader högre öfverhufvud. Islossningen fortfor och hastigare än förra året. Sommardjuren tilltogo, och ungefär ett tjog vild-änder och en gås skötos på en och samma dag, jemte några andra foglar vid olika tider. Något arbete förrättades äfven på slädarne, för vår nästa resa, som nu tillstundade.

Juni 23. Vi kunde i dag förpläga hela besättningen med en god måltid af vild-änder: den enda drägliga spis de på länge smakat, ehuru vid andra tillfällen dessa läckerheter besparades för de sjuke.

Den 25 afgick ett sällskap med en släd-last af bränsle och lifsmedel, samt berättade vid återkomsten,

att vägen var betäckt med vatten och våt snö. Jag fann den bättre än jag trott andra dagen. Om Lördags natt voro slädarne färdiga. Väderleken denna vecka liknade den föregåendes i beständiga omskiften; ej heller förbättrades temperaturen väsentligt. Många skälar sågos, jemte några renspår, och någon vild fogel dödades.

Juni 30. Denna Söndag återvände hela det sällskap, som gått förut, vid god helsa. Vägarne voro bättre; och temperaturens dagliga sväfning var från 32° till 42°.

I början af Juni var utsigten ganska litet gynnande, då vädret var mycket kallt och temperaturen lägre än de förra åren vid samma tid. Den förbättrades dock, ehuru föga regn men mycken snö föll. Extremerna voro plus 45° och 16°, och medel-temperaturen plus $35\frac{1}{4}$ °.

Vi hade framflyttat tälten och några förråder till det andra rast   stället, som, ehuru blott 30 mil aflägset, erfordade mer än 100 mils omväg, af nödvändigheten att återvända för att hämta transporterna. Vi belastades emellertid med de sjuka, som ej kunde gå; de voro tyvärr också de tre tyngsta personer af besättningen. Några andra kunde med svårighet hålla sig på fötterna, men icke biträda oss att draga slädarne. Några syntes vid god helsa, och alla hoppades nu en snar inskeppning och befrielse från en odräglig vistelseort, som i hvarje hänseende kunnat jemföras med ett fängelse.

Några af de talrika personer, med hvilka jag samtalat efter min återkomst, angående våra rese-

äfventyr, hafva i detta hänseende framställt en anmärkning, den jag säkert icke gjorde vid nämnde tid, och eljest icke hade nu meddelat. Det föll lika litet mig som någon af mina officerare in att tro oss nu eller nånsin hafva uppfyllt något mer mot de sjuka, än pligt och böjelse fordrade. Onekligen var det ett tungt arbete att transportera dessa sjuka och kraftlösa menniskor, så belastade vi redan voro; det var en vida allvarsammare sak, då äfven de friskares lif kunde uppoffras för en pligt, som förknappade medlen att fortskaffa de för vårt uppehälle nödiga lifsmedel och beqvämligheter, särdeles då dessa voro oundgängliga för uppfyllandet af vårt sista hopp om en efterlängtad återkomst till fäderneslandet. Det var jemväl, som jag sedan hört påstås, en stor uppoffring af våra egna beqvämligheter, att hafva besparat vår bästa och läckraste föda för de sjuka, att hafva skött och förplägat dem, som upphört att vara något annat än en börda, och hvaraf några, såsom vi fullkomligt insågo, ej skulle öfverlefva dylika pröfningar. Detta må vara sannt: jag tror, att, i afseende på oss sjelfva, vi gjorde ganska orätt; det är möjligt att dylika föreställningar uppstått hos mig vid ett och annat tillfälle efter min återkomst, då det förtal och den otack jag rönt af sjelfva dessa personer isynnerhet plågat mig; och jag tror, att när berättelsen om Medusas skeppsbrott meddelades mig af dessa vänner, jag stundom undrat, hvarföre vi så länge uppskjutit vår föresats; ehuru föga benägen jag är att minnas något, som kan framställa menskliga naturen i ett oförmånligt ljus eller öka den bittra känsla, England alltför ofta hyser mot sin granne. Men i trots af allt som kunnat rinna oss i hågen, ehu-

ru jag icke ens kan minnas att så skedde, — i trots af de olägenheter vi verkligen utstodo och de äfventyr vi pröfvade, samt i trots af den otacksamhet, jag fruktar mig hafva lidit från ett håll, der jag ej bordt vänta mig en sådan, tycker jag mig ej hafva gjort mer än behörigt var, och hvad jag åter skulle göra under dylika omständigheter; likväl är detta intet skryt, enär jag är viss, att hvarje Brittisk officer skulle göra detsamma, likasom jag vet att hvarje kristen borde göra det, i min ställning. Är det sannt, att Frankrike verkligen behöfver en sådan lärdom, skulle det göra mig ondt; men jag fruktar, att ingen lärdom skall kunna inverka på dem, som icke hysa inom sig böjelsen att handla rätt, eller som icke ledas af någon bättre bevekelsegrund än menniskors beröm, hvari de vänta sig en lumpen vedergällning, som dock, till rättvist straff för deras motiver, till och med torde blifva dem frånkänd.

Vind och väderlek voro ombytliga under de fyra första dagarne af Juli, men i allmänhet kalla, med snö och slask, medan therm. om natten knappt steg öfver fryspunkten. Vårt torkade kött var förtärdt, och vi hade nu ingen annan animalisk föda, än den vi kunde förskaffa oss med våra gevär, hvilket ännu icke var mycket. Några reservstänger gjordes för byggnaden, och taket reparerades, i händelse af vår återkomst dit nästa vinter; fastän ovissa, huru vi skulle uppehålla lifvet under en så olycklig händelse.

En hop yllelappar gåfvos åt folket, för att laga deras kläder, innan resan började till Batty-viken. En is-lavin från klipporna, blandad med stenar och vatten, var en ny syn, och skulle vid denna brist på händel-

ser varit intressant, äfven om den utgjort ett vida mindre lysande skådespel. Vid nedstörtandet i hafvet, ryckte den allt med sig, uppbröt den jemna isen på ett ansenligt afstånd, och visade oss, om sådant varit nödigt, det sätt hvarpå isbergen stundom finnas betäckta med lösryckta stenmassor och jordlager.

Så många af våra landsmän hafva numera sett Alpernas laviner, och så många hafva läst derom på vers och prosa, äfvensom det gifves andra, hvilka aldrig kunna förgäta Lautherburgs ypperliga målning öfver detta ämne, att hvarje försök å min sida att skildra en tilldragelse som denna, måste vara öfverflödig, emedan den icke kan blifva annat än svag. Emedlertid låg deri en omvexling, som, kunde jag i öfverensstämmelse med föremålet teckna densamma, äfven på den enklaste prosa, eller framställa den i en ofullkomlig målning, ej skulle förfela att göra ett djupt intryck äfven på dem som varit åsyna vittnen till Helvetiens sublima naturscener. Det var ej en gigantisk snömassa, som lossnar från bergspetsen, vinner i storlek och snabbhet under sin framfart, derefter rullar nedför ett ojemnt brådjup, slinter, hoppar och brister, tills den ernått en tryggad plats i den nedanföre belägna dalen, eller i en strömbädd, för att der måhända uppdämma ett vattendrag, skingras öfver en slättmark, eller, äfven om den krossande nedfaller öfver en boning, öfvergå till hvila bland isen, hvaraf den upptages. Här åter, var allt lika plötsligt som oväntadt. Isberget, som så länge rest sig öfver våra hufvuden, var försvunnet, innan vi hunno att säga: Se upp, gif akt! — i samma ögonblick det rörde sig, instörtade det, och förr än det syntes hafva börjat nedrasa, hade det redan störtat i

hafvet: nej, icke i ett vattenhaf, utan i ett ishaf; hvarvid det uppbröt dessa glatta fält, som så länge hållit oss fjettrade, liksom hade de blott utgjort ett skört spegelglas; under det att spillrorna vidt och bredt kringslungades, med ett dån starkare än åskans, och förlängdt likt blixtens härjningar, tills allt ånyo öfvergick i en graflik tystnad; för att lemna detta nya berg i vågorna, ett minne af denna katastrof, så länge ett vedermäle återstod af dessa berg, dem solen innan kort skulle smälta och vindarne bortföra till andra aflägsna trakter.

Juli 6. Femtio stycken vilddufvor, som skötos i dag, gåfvo besättningen en god Söndagsmiddag; och den sista gudstjenst, vi hoppades nånsin hålla på denna ort, förrättades. Den utgjorde början till ett farväl, som alla hoppades blifva evigt; men enhvar måste svara för de känslor, hvarunder han för den väntade sista gången upprepade Herrans Bön, och hörde sig afskedas med dessa ord, hvilka lofva dem, som det förtjena, en frid, den der öfvergår allt förstånd. Jag tror att de voro få, som icke uppsände sina enskilta tacksamhets-offer för ett så långvarigt beskydd under sådana faror och försakelser, och som icke utgjöto sitt hjerta i varma böner om hjelp i det nu tillstundande stora företag, af hvars framgång eller misslyckande allas vårt lif eller död berodde.

Juli 8. Om Måndag var allting färdigt, och vi sjelfve lika beredde som angelägne att lemna denna fruktansvärda nejd, såsom vi hoppades för alltid. Men med detta hopp blandade sig mycken fruktan; nog, för att göra det för oss alla ännu ovisst, huruvida vi ej

skulle tvingas att återvända — ännu en gång återvända till förtviflan, och måhända blott för att dö. Att hafva med tillförsigt kunnat säga: Farväl för alltid! skulle i sanning hafva gjort skilsmessan angenäm; då äfven det skyggd vi njutit, var otillräckligt att motväga allt det elände vi utstått, och som skulle hafva utsläckt all känsla af saknad vid yttrandet af dessa tvenne ord, som, påstås det, ännu aldrig blifvit utsagda utan smärta. Detta kan vara sannt; jag tror nästan att det skulle hafva varit det i vårt närvarande läge, ehuru vid skilsmessan från vår usla vinterboning vi endast lemnade bakom oss elände och hågkomsten deraf; emedan den, i jemförelse med hvad den kunnat vara, likväl utgjorde en skyddsort för vida större obehagligheter och sjelfva döden, samt ett, ehuru slätt, hemvist: denna besynnerliga tillflyktsort, hvarifrån man aldrig skiljes, så uselt det än må vara, utan vedervilja, och utan en egen längtan att se det åter. Men så uppriktigt än bekymret må vara öfver ett farväl, eller föreställningen af att för alltid lemna ett hem, och så oförställd, å andra sidan, glädjen bör vara att för alltid öfvergifva skådeplatsen för fordna lidanden, så var dock hvarken glädjen eller bekymret vårt. Knappt uppfylldes något enda sinne vid afskedets känsla af hopp eller saknad, glädje eller bekymmer, då vi kallsinnigt afreste om aftonen, med våra tre slädar, för att gå det öde till mötes, Försynen oss förelagt.

De sjuka, som utgjorde vår förnämsta svårighet, uthärdade första dagens färd väl, och vi uppnådde vår hviloplats före middagen. Det var en vacker dag, och den varmaste som hittills förekommit; temp. var 48°. Kl. 3 e. m. anträdde vi åter färden, med oändligt be-

svär, öfver nästan ofarbara vägar, ännu svårare för oss, förmedelst den omsorg de sjuka erfordrade; och så mödosamt var arbetet, att vi äfven här och om natten måste anstränga oss i blotta linnet. Vi hunno blott två mil om natten, och voro glade att få hvila.

Juli 10. Vi började åter att med allt vårt bagage mödosamt bana oss väg under en stundom ganska stark solvärma, samt uppnådde kl. 9 det tredje hvilostället vid vattenfallet, som nu utgjöt sig i en med fiskmåsar uppfylld göl, der vi funno någon ängsyra. Björnarne hade kullstjelpt en här qvarlemnad och med skinn uppfylld lår, men ej kunnat öppna den.

Juli 11. Nästa dag framskaffade vi de sjuka, som ej kunde flyttas tillika med bagaget, samt afgingo till tredje hvilostället, efter en ganska tröttsam färd fram och tillbaka af 24 mil. Vi hade nyss erhållit ett temligt antal vilddufvor, och kunde nu undfägna enhvar med en god frukost: som ej var mindre nödig än angenäm, så uthungrade som de flesta bland oss voro, och likväl tvungne att uthärda detta trägna arbete. På eftermiddagen, då vägen vid land blifvit bättre, transporterades våra flesta förråder, jemte de sjuka, men först efter många svårigheter på isen, uppnådde vi båtarne vid Batty-viken, kl. 8 om morgonen.

Björnar och räfvar hade gjort betydligt förfång på våra förråder, hvaribland en brödlår, någon olja och socker, äfvensom de skoplagg de kunnat åtkomma. Väderleken var ganska vacker och af de talrika vilddufvorna skötos några till vår förplägning. Äfven vid midnatt var therm. nu 48°; i väderleken föregick ett

stort och hastigt ombyte. Två lätta slädar framskaffade i dag de få qvarlemnade sakerna, samt någon ängsyra för de sjuka; trettio änder bekommos.

Juli 14. Söndagen helgades åt hvilan. Landet saknade all vegetation, och en ansenlig ström utföll i viken. Följande dag undersöktes isen från bergen, men började ännu ej att lossna på sjön; vädret var vackert och lugnt, men stundom töcknigt. Manskapet lagade båtarne och gjorde anstalter till resan. Isen rörde sig den 16:de, men den större hamnen var ännu uppfylld och ofarbar. De två följ. dagarne regnade det nästan jemnt, och vi voro innestängda. Omkring hundrade vildänder skötos, så att vårt förråd af färskt kött var temligen betydligt.

Juli 20. Denna dag blef vädret åter vackert, isen fortfor att röra sig och båtarnes drifning fortsattes. En östanvind gjorde att thermometern föll till 38°. Om Söndag berättades isen vara loss på öppna sjön; men efter tre dagar, utan märkvärdighet, förblef den tätt sammanpackad vid kusten, så att vi ej kunde uppbryta. — Väderleken var derefter ostadig, med regn, blåst och dimma till den 30:de. De enda märkliga händelser voro att de sjuke förbättrades och att några flera foglar skjötos för vårt bord.

Juli 31. Vi hade nu ändtligen sett isen lemna kusten, men hindrades i går att inskeppa oss, i anseende till en tjock dimma. Den slutades med regn och slask, under en stridig östanvind, sista morgonen i månaden, hvarföre vi ej lastade båtarne förrän middagen; ehuru fruktlöst, emedan det blåste och regnade så starkt

hela eftermiddagen och aftonen, att all tanka derpå blef utan ändamål. På hvad sätt som hälst, var det likväl önskligt att lemna stället, då stenar nu börjat nedrasa från klipporna, hvaraf två personer erhållit svåra stötar och en var nära att tillsätta lifvet. Så slutades Juli.

Af denna månad är hvarje total-öfversigt onödig, och det är nog att anmärka, det medeltemp. varit 36°, samt extremerna plus 28° och 50°. Den hade, på det hela taget, icke varit ofördelaktig för våra utsigter, emedan vi ej hade skäl att så tidigt vänta oss öppen sjö i dessa trakter, ännu mindre i ett sund, som visat en dylik envishet i att bibehålla sin is hela sommaren, under de förlidna åren. Att de sjuka förbättrats, var ganska hugnande, medan vår ställning åtminstone utgjorde en kedja af ansträngning och hopp.

FEMTI-

FEMTIONDESJETTE KAPITLET.

Augusti 1833. — Uppehåll vid Batty-viken. — Isen uppbryter. — Afresa i båtarne. — Ankomst till östra kusten af Prins-Regents-sundet. — Vårt möte med Isabella och upptagande ombord.

Mellan den 1:sta och 15:de Augusti liknade vind- och vädervexlingarne de förhållanden, jag så ofta skildrat under de två sista månaderna, då det allmänna resultatet är allt hvad som här förtjenar anmärkas. De förras rådande karakter var nordostlig, och följden var, att kusten tillspärrades med is, samt att vi höllos trångt inneslutna vid vår strand och våra båtar. Den 3:dje försökte vi väl att komma omkring vikens södra udde; men då vi härtill voro utur stånd, och funno inspärrningen af detta fasta land vara så envis, att viken snarare måste gå upp, för att anvisa oss en möjlig väg till genomfart, återvände vi, emedan ingenting härmed kunde uträttas.

Men äfven detta fruktlösa arbete var icke utan sin nytta. Resultatet deraf blef, att något kunde företagas; och att göra något, äfven om det var utan nytta, var att upprätthålla folkets verksamhet och hopp,

medan det tillika afbröt den enformigt tomma tanke-spänning, som blott föranledde grubbel öfver vår när-varande ställning och benägenhet till olycksbådande föreställningar. Högländaren, som låter Boswell hala på bakstaget i stormen, är klokare än någon invånare till lands kan vara.

Jag vet icke hvad vi skulle hafva gjort, eller hvad "det blifvit af oss," såsom ordspråket lyder, om vi ej förrättat arbete, då vi upphört att finna det. "Manskapet," såsom det kallas, är ostridigt icke sär-deles benäget att tänka, fastän närvarande tiders sjö-män, jag yttrar det med ledsnad, tänka mycket mer än i mina yngre tjenstår, och ganska säkert äro de derföre "så mycket värre deran." Må mina medbröder i befälet förklara, huruvida detta är grundadt eller ej; de äro de oförsagda män, som ej tveka att erkänna san-ningen häraf, i trots af den ömkliga, fantastiska och anspråksfulla ultra-filantropi, som stämplar dessa dagar af förderflig dårskap. Men detta ämne är för allvar-samt att här omtvistas. "En fåfäng menniska är ett hy-ende för djefvulen," säger ett Spanskt eller Italienskt ordspråk; det var icke godt att vårt folk skulle erfarit detta öde; bättre var, att de arbetade sig trötta, att de hemsöktes af hungern till den grad att de blott tänkte på tillfredsställandet af detta kroppsliga behof, föllo i sömn och endast drömde om en bättre middagsmåltid, då de vaknade, för att hoppas och arbeta för densamma, och att deras sömn skulle njutas icke på det i ordsprå-ket nämnda hyende, utan på en snöbädd, tillräcklig att hin-dra alla reflexioner, utom önskningen om ett bättre läger efter en bättre aftonmåltid, och den rastlösa åtrån efter mer och bättre den följande dagen.

Jagten efter vattenfogel gaf väl någon sysselsättning åt dem, som voro värdige att få sig krut och kula anförtrodd; men jag menar att bästa tidsfördrifvet för en hop så uthungrade uslingar som vi, var att förtära vildbrådet, icke att skjuta det. Hvarje morgon vinkade oss nu med förhoppning om en god aftonmåltid: om denna kom, var den mer än välkommen; hvarom icke, fortfor utsigten om en sådan dagen derpå. Jag vill ej påstå, att den uteblifna måltiden var af lika värde med den som förtärdes, då hopp eller väntan lika litet fylla magen; men visst är, att de sjuka hastigt återställdes och de friska erhöllo ny styrka; och jag kunde icke tvifla, att deras nuvarande sinnesstämning var härvid ej mindre verksam än sjelfva åsynen af den läckraste fogel.

Att från bergshöjden taga isens tillstånd i ögonsigte, var en annan sysselsättning för den som sådant åstundade, samt beredde någon kroppsrörelse och tidsfördrif. Vi voro ej i samma olyckliga läge som Behrings följeslagare, de der afbidade ett fartyg som aldrig skulle anlända, för att vid dagens slut ännu en gång hemsökas af mörker och förtviflan. Räddningens dag kunde fördröjas, men ännu återstod lång tid innan vi behöfde frukta att den skulle uteblifva; under det i hvarje vindskifte, i hvarje regnskur och hvarje än så obetydlig isens rörelse tillräcklig orsak fanns till hopp och längtan efter morgondagen; hvarjemte enhvar, då han begaf sig till hvila, kände sig benägen att, ehuru icke under samma motiver som de bekanta uslingarne i Lättjans slott, yttra: "Gud vare lof, dagen är slut."

Den 14 öfvergick hoppet till spänd förväntan, då ett

klarvatttten för första gången syntes, ledande åt norr, och icke många tror jag kunde sofva, under föreställningen af hvad nästa dag skulle medföra. Snart voro alla sysselsatta med isens genomsågning vid land, redan kl. 4 om morgonen, och då tidvattnet kort derefter steg, med god vestlig vind, uthalades båtarne, förråden och de sjuka bragtes ombord, och kl. 8 voro vi på vägen.

Vi voro i sjelfva verket omsider på vägen; och vår egen välfärd böd oss förgäta, att vi varit i samma omständigheter året förut, på samma ställe; att känna, det tiden till ansträngning nu var kommen, och att dessa ansträngningar slutligen skulle belönas; att utbyta hopp mot visshet, och att med förståndets öga se hela sundet öppet framför oss och vår lilla flotta seglande med god vind öfver viken, som i våra ögon nu utgjorde England och hem.

Vi kringforo snart norra udden af Batty-viken, funno en vattenränna, passerade Elwins-bay om midnatt, och hunno den 16:de den ort, norr derom, hvarest vi lägrat oss den 28 Aug. förra året. Jag vet ej, om alla här voro fredade för hågkomster, som dämpade våra nya förhoppningar. Skillnaden i tid var blott tolf dagar, och skulle dessa dagar tilländagå likasom förra året, kunde det ännu blifva vårt öde att återvända till vårt förra vinterhem och der ända våra lidanden, på ett sätt som alltför tydligt kunde förutses; den första, hvars lott det blefve, i en frusen graf, och den sista i björnars eller räfvars klor.

Vi funno här ingen väg österut; men klarvattnet

sträckte sig ännu norrut; så att vi ej dröjde här mer än som behöfdes till hvila. Under framfarten tilltog det öppna vattnet i bredd, och kl. 8 om aftonen uppnådde vi vår förra ståndpunkt vid Amerikas nordöstra udde. En utsigt från höjden visade, att isen i norr och nordost var så beskaffad, att den tillät en genomfart, men den starka blåsten förmådde oss uppskjuta försöket till morgonen.

Aug. 17. Kl. 3 stego vi åter i båtarne, och qvarlemnade en ny underrättelse om våra åtgärder, på samma ställe der den förra var nedlagd. Det var lugnväder, och vi rodde österut, tills vi mot middagen hunno drif-isens bryn, genom flera strömmar af flytande isstycken; då vi funno att dess yttersta gräns blott låg en mil nordvart. Vid en sydlig kultje, som derefter stack upp, kunde vi kringfara densamma, då vi funno vattnet öppet, styrde derigenom och uppnådde östra sidan af sundet kl. 3 e. m. Inom några få timmar utfördes nu hvad vi så länge afbidat, och som troligen ej kunnat verkställas under något af de år vi varit fängslade i detta land.

Vana vid isen, dess nycker och dess plötsliga förändringar, förekom det oss likt verkan af ett trollslag, att finna denna fasta massa — som ännu var allt-för frisk i vårt minne, och den vi så många år lärt oss att anse försänkt i en evig hvila, som af intet kunde störas — hastigt förbytt i vatten, segelbar och öppen för oss, som nästan förgätit hvad det ville säga att fritt kringflyta på hafven. Vi hade stundom svårt för att tro det, och den i en känslolös dvala försänkte behöfde ett ögonblick öfvertyga sig sjelf, att han ändt-

ligen blifvit en sjöman på sitt eget element, att hans båt ännu en gång klöf vågen, för att med vindens tillhjelp lyda hans vilja och hand.

Så flöto vi hastigt utmed stranden, i det blåsten tilltog, och måste, vid förbifarten af Eardly-udden, söka land, tolf mil vester om Cap York, sedan vi denna dag färdats sjuttiotvå mil.

Aug. 18. Då vinden lade sig och det omsider blef lugnt, nödgades vi åter gripa till årorna, och rodde, utan hinder af isen, österut, samt hvilade om natten för en kort stund vid östra udden af Amiralitets-fjerden. Nästa dag, med samma väderlek, voro vi midt emellan sistnämnde ort och den så kallade Sjömans-Sällskaps-fjerden, kl. 8 om morgonen, då vi, sedan manskapet blifvit uttröttadt af nära 20 timmars rodd, stannade vid stranden och uppslogo våra tält. Vädret var ännu ej varmt, fastän vattnet gick öppet, emedan natt-temperaturen aldrig öfverstigit 35° eller dag-temperat. 40°.

Vi drefvos snart från denna blottställda trakt af en ostlig vind, fattade ånyo årorna och rodde vidare bland isbergen, tills vi uppnådde en god hamn, der en betydlig ström utföll och der vi skyddades af större ismassor, samt i nödfall kunde hala båtarne in uti en damm vid flod-utloppet. Vi hade sålunda uppnått ännu fem mil, eller 6 à 7 dylika vester om nyssnämnda sund och 80 från Possession-bay.

Aug. 20. En stark nordostlig vind började förra aftonen att blåsa upp, med svår sjögång, som fortfor

denna dag, hvaraf vi alldeles inneslötos, men kunde dock upphala båtarne till reparation. Under en tilltagande blåst, förde vi dem uti den inre hamnen, och då densamma ökades till en häftig storm, uppbröto alla de yttre isbergen och försvunno. Stormen åtföljdes af regn och snö, och therm. föll till 34°.

Aug. 22. Försigtigheten ålade oss ånyo en inskränkning till $\frac{2}{3}$ ranson; den 23 och 24 hindrades vi af stormar, snö och regn, och thermometern föll till 29°, en köldgrad, som allvarsamt röntes af de sjuka.

Aug. 25. Vinden aftog ändtligen och vattnet inströmmade, så att båtarne kunde utsättas, och som det nu var lugnt, rodde vi österut öfver det förenämnda sundet, förbi mycken drif-is, då vi efter tolf timmars ihärdigt arbete och tio mils väg funno en hamn, samt uppslogo tälten vid en annan ströms utlopp, der vi rastade och reparerade båtarne, som icke voro i det bästa tillstånd.

Aug. 26. Kl. 4 om morgonen, under det alla sofvo, tyckte sig utkiken, David Wood, upptäcka ett segel på öppna sjön, hvarom han ofördröfvadt underrättade Löjtnant Ross, som genom kikaren snart öfvertygades att det verkligen var ett skepp. Alla man voro genast utom tälten och vid stranden, inbegripna i en liflig ordvexling om dess tackling, beskaffenhet och kosa; ehuru ännu en och annan i sin misströstan påstod att det blott var ett isberg.

Ingen tid förlorades; båtarne utskötos och signaler af vått krut antändes; hvarefter vi stego uti och

lemnade vår lilla hamn kl. 6. Farten var långsam, i anseende till omvexlande lugnväder och lätta flägtar, som blåste åt alla håll; emellertid banade vi oss väg mot skeppets ståndpunkt, och hade stilltjen fortfarit der det låg, skulle vi snart befunnit oss vid sidan deraf. Olyckligtvis uppstack i detsamma en bris, och det tog med fulla segel kosan österut, hvarigenom den främsta båten snart lemnades bakefter, medan de andra två styrde mer österut, i hopp att afskära dess kosa.

Omkring kl. 10 sågo vi ett nytt segel i norr, som tycktes dreja bi, för att invänta sina båtar, och trodde en gång, då det vände sig, att det blifvit oss varse. Så förhöll det sig likväl icke, emedan det snart aflägsnade sig under fulla segel. Innan kort märktes det tydligt, att fartyget hastigt lemnade oss, och det var det ängsligaste ögonblick vi upplefvat, att befinna oss nära icke mindre än två skepp, hvilka hvar för sig kunnat göra ett slut på all vår farhåga och alla våra lidanden, men att vi sannolikt ej skulle hinna upp någotdera.

Det var dock nödigt att upprätthålla besättningens mod genom den som oftast upprepade försäkran, att vi nalkades skepppet; då lyckligtvis en stilltje uppkom och vår färd så påskyndades, att vi kl. 11 sågo det med alla segel nalkas och fira ned en båt, som genast rodde till vår egen.

Den var snart långsides, då befälhafvande Styrmannen språkade oss an, i den förmodan, att vi råkat ut för någon olycka och förlorat vårt skepp. Sedan vi härtill jakat, begärde jag att få veta namnet på skeppet och tillkännagaf vår önskan att blifva tagna om

J. Ross. E. Finden.

THE VICTORYS' CREW SAVED BY THE ISABELLA.

bord. Jag erhöll till svar, att det var "Isabella från Hull, fordom kommenderad af Kapten Ross;" hvarpå jag yttrade, det jag vore den ifrågavarande personen sjelf och mitt folk besättningen på Victory. Att Styrmannen häröfver mycket förvånades, är icke underligt, hvarvid han med en vid dylika tillfällen vanlig grofhuggar-mine påstod att jag redan i två år varit död. Jag öfvertygade honom dock lätt, att hvad som i hans tycke bordt vara sannt, utgjorde en något öfverilad slutsats; enligt hvad hela vårt yttres björnlika form kunnat bevisa, om han tagit sig tid att betänka, det vi voro ingenting mindre än på hvalfiske utgångna gentlemen, och att vi buro skäliga spår, att vi voro "riktiga menniskor" och inga bedragare, på vår kropp samt våra utmärglade och orakade ansigten. En hjertlig lyckönskning följde naturligtvis härpå, i sann sjömans-stil, och efter några helt oskyldiga spörsmål, tillade han att Isabella kommenderades af Kapten Humphreys; hvarefter han genast begaf sig åstad i sin båt, för att meddela händelsen om bord, under upprepande att vi länge blifvit ansedda förlorade, icke blott af dem, utan ock af hela England.

Under det vi efter honom långsamt nalkades skeppet, klättrade han uppför sidan, och inom en minut var tacklet bemannadt; medan vi helsades af trenne hurrarop på en kabbellängds afstånd, och ej voro sena att stiga om bord på mitt gamla skepp, der vi alla mottogos af Kapten Humphreys med en hjertlig sjömans-välkomma.

Om också icke understödda af andra hänseenden, skulle vi likväl i stöd af medlidandets känsla gjort an-

språk på det deltagande vi rönte; ty aldrig skådades en samling af mer beklagansvärda uslingar, under det ingen af oss tviflade, att vår åsyn blott skulle uppväcka fasa. Om ett ytterligt armod, åtminstone under närvarande förhållanden gjorde oss förtjenta af medömkan, kunde ingen med större skäl åberopa ett dylikt; men om ett sådant yttre borde afskräcka alla så kallade medlidsamma hjertan, kunde ingen af Irlands tiggare hafva öfverträffat oss i att väcka de personers vämjelse, som icke lärt känna hvad elände vill säga. Orakade, sedan jag minnes ej när, smutsiga, klädda i vilda djurs skinn, i stället för hyfsade menniskors drägt, och utmärglade till bara knotorna, sade oss våra hemska och insjunkna blickar, i motsats till utseendet hos den oss omgifvande välklädda och välfödda besättningen, jag tror för första gången, hvad vi verkligen voro, ej mindre än hvad vi syntes för andra. Armodet förfelar hälften af sitt intryck, så vida det icke framstår i kontrast till rikedomen, och hvad vi kunnat anse för grundadt i fordna dagar, hade vi förgätit att minnas, tills vi sålunda påmintes om hvad vi i sjelfva verket voro och hvad vårt yttre bevisade.

Men det komiska utträngde snart alla andra betraktelser; i en sådan trängsel och förvirring blef hvarje allvarsam tanke omöjlig, i det våra på nytt uppväckta lifsandar gjorde oss mer än benägna att förnöjas af det uppträde som nu ägde rum. Hvarenda man var hungrig och borde förplägas, alla voro trasiga och borde uppklädas; det fanns ingen, som icke tarfvade tvättning, och ingen, hvars skäggyäxt ej beröfvade honom allt Engelskt utseende. Allt skulle ske på en gång; rentvagning, påklädning, rakning, ätning, allt blandades

om hvartannat; medan under sjelfva denna oreda ändlösa frågor gjordes och besvarades å alla sidor; Victorys äfventyr, vår egen räddning, Englands politik och andra nyheter, som nu voro fyra år gamla. Men allt öfvergick slutligen till stillhet. De sjuke förplägades, matroserna användes till hvarjehanda förrättningar, och allt gjordes för oss alla, hvad omtanka och deltagande förmådde att uträtta. Natten medförde ändtligen hvila och allvarsamma tankar; och säkert fanns bland oss ingen enda, som ej kände sig uppfordrad att hembära Allmakten sitt tacksamhets-offer för den underbara skickelse som räddat oss alla från en förtviflan, den ingen nu kunde förgäta, och bragt oss tillbaka från sjelfva brädden af en nära hotande graf, till lif, vänner och ett odladt samhällsskick.

Länge vana vid ett kallt läger på den hårda snön eller bara klippan, kunde få bland oss sofva under njutningen af våra nya beqvämligheter. Jag sjelf måste lemna den säng, som vänskapsfullt blifvit mig anvisad, och taga min plats i en stol för natten; med de öfriga gick det ej bättre. Det var tiden förbehållet att förlika oss med denna plötsliga och våldsamma förändring, att bryta hvad som öfvergått till vana, och att ånyo inympa hos oss fordna dagars plägseder.

FEMTIONDESJUNDE KAPITLET.

Händelser om bord på Isabella. — Öfversigt af kusten. — Afresa. — Ankomst till Hull och London.

Augusti 27. Under ett samtal med Kapten Humphreys på morgonen, erfor jag, att han fångat 27 stycken hvalfiskar, som blott utgjorde två-tredjedelar af lasten, och att han föresatt sig att ännu någon tid hålla sjön. Isabella hade seglat uppför Prins-Regents-sundet, ända till Sherrar-berget, åtföljd af William Lee, som var det skepp vi sett och nu åter visade sig, medan vi ämnade att sända ditöfver en del af vår besättning. Han gjorde ett djerft försök att fara öfver Prins-Regents-sundet till Leopolds-öarne, i hopp att finna några spår efter oss, snarare än oss sjelfva; men hade uppehållits vid ungefär $\frac{2}{3}$ af vägen, genom ett isfält. Han hade seglat utefter dess brädd dagen förrän vi öfverforo, och vi hade på detta vis gått miste om honom, hvarefter vi råkades vid hans återkomst, sedan han förgäfves efterspanat oss vid östra kusten. Att han ej gifvit akt på våra båtar, ehuru han sett dem, härrörde deraf att han misstagit dem för William Lee's.

Min åstundan, att vid Possession-bay qvarlemna en underrättelse för något skepp, som kunde vilja der

ankra, för att söka efter oss, äfvensom begäret att undersöka rigtigheten af min kronometer, förmådde mig att för dessa ändamål stiga i land; och efter att hafva nedgräft en butelj, med inneliggande berättelse om förloppet, vid samma vårdtecken vi uppfört år 1818, återvände vi om bord och afseglade. Före middagen hade vi kringfarit Graham Moores udde utanför landisen, samt uppnådde efter några betydliga svårigheter bland flytande isstycken och berg, en säker ankarplats, ehuru ännu beständigt kringhvärfda af isen.

Om Söndag förrättades gudstjenst, som nu gaf oss offentlig anledning att hembära våra lofoffer för en nästan undransvärd befrielse.

William Lee och några andra fartyg syntes nu vid yttre isbrädden, men vi blefvo sjelfva icke klara förrän den 13, då vi med seglens biträde varpade ut, styrde mot söder och förenade oss med den öfriga hvalfisk-flottan. Från hvarje skepp anlände Kapten om bord, för att helsa oss välkomna, och de från Hull och Newcastle isynnerhet bragte oss skänker af deras förråd, som voro ej mindre kärkomna än de tacksamt mottogos.

Vi uppehöllo oss nu några dagar vid Isabella- och Alexanders-bankarne, som utan grund blifvit utstrukna från kartorna till min resa 1818. Jag landsteg derföre vid Cap Bisson, och fastställde, förmedelst en anmärkt longitud-skillnad, sanningen af mina förra rön. Dessa instämde med Kapten Humphreys öfvertygelse; och medelst de tillfällen han förskaffade mig, undersökte jag åter kusten, jemte dess åtskilliga vikar och fjerdar, i

afsigt att utgifva en special-karta öfver en i anseende till dess ymniga fiske så vigtig trakt.

Mot slutet af månaden inställde sig vintern med ovanlig stränghet, och det blef tydligt, att vi icke kunde längre qvarblifva i dessa haf. Clarendon, som var med i sällskapet, afseglade utan att medtaga de bref jag ämnat öfversända med nämnda skepp, ehuru vi kunnat vara lika så hastigt hemma, om vi ej måst landsätta några personer vid Orkney-öarne.

Den 30 September lemnade vi Davis' sund och landstego, efter blott 12 dagars segling, den 12 Oktober vid Stromness. Vi uppehöllos de två nästföljande vid Long Hope, hvarifrån vi seglade den 15, uppnådde Humber den 18 och begåfvo oss till Hull på ångskeppet Rotterdam.

Emedan nyheten om vår ankomst gick före oss, var det med någon svårighet vi kunde uppnå värdshuset, der vi innan kort erhöllo välkomst-besök af Mairen och Magistraten, Embetsmännen vid Trinity House och det Filosofiska Samfundet jemte många denna urgamla stads förnämste invånare. Borgarrätt blef mig sedermera förunnad; och efter en offentlig måltid, afreste vi alla i ångfartyget till London, dit vi anlände den 19. Här vände jag mig omedelbarligen till Sekreteraren vid Amiralitetet, och blef nästa morgon presenterad för Konungen i Windsor, då jag erhöll Hans Maj:ts tillåtelse att tillegna Honom min jurnal, och att med Wilhelm IV:s namn pryda den Magnetiska Polen.

TILLÄGG.

Vid min ankomst till London, den 20 Oktober 1833, blef mitt första åliggande att infinna mig på slottet i Windsor, med en beskrifning om min resa, och att nedlägga för Hans Maj:t Konungens fötter den vid Magnetiska Polen upphissade Brittiska flaggan. Jag hade den äran att blifva ganska nådigt emottagen af Hans Maj:t, som städse omfattat mitt företag med synnerligt intresse, och offörtöfvadt gaf mig tillåtelse att pryda Magnetiska Polen å min Karta med Dess eget och Hennes Maj:t Drottningens höga namn; samt anmodade mig, att dervid bifoga namnen å den Kongl. familjens medlemmar och Europas regerande Monarker. Den 21 blef mitt häjemte följande Bref uppläst inför Amiralitetet och sedermera offentliggjordt, på befallning af Sir James Graham, Bart., då för tiden förste Lord vid Amiralitetet, med hvilken jag hade en sammankomst, straxt efter hans ankomst till staden.

Det verkligt liberala sätt, hvarpå Regeringen fann för godt att belöna det under mitt kommando ställda befäl och manskap, inhämtas af bifogade Bref; hvad mig sjelf angår, förständigades jag att vänta, tills saken blifvit Kabinettet förelagd; och det var först mot slutet af Februari jag antyddes, att "Regeringen ansåg min brorsons befordran från Löjtnant till Kapten, Mr Thoms förflyttning till krigs-skeppet Canopus, Mr Diarmids utnämnande till Kirurg, jemte betalningen af manskapets hyror, såsom en för mig tillräcklig vedergällning, hvarföre jag hade intet vidare att på-

räkna." I förlitande på Regeringens ädelmod, hade jag afböjt hvarje subskription till godtgörande af mina lidna förluster, och den ringa summa, som i detta afseende insamlades i Plymouth, blef troget fördelad bland enkorna och slägten till de på resan aflidna matroser och en af besättningen som förlorat synen. Den enda återstående utvägen var nu, att vända mig till Parlamentet; och min ansökning, som föredrogs Underhuset af Hr Cutlar Fergusson, diskuterades den 17 Mars, då jag aldraförst erfor, att den förmodan uppstått, som skulle begäret att återvinna ett förloradt rykte hafva utgjort egentliga bevekelsegrunden till detta företag. Min ansökning underställdes lyckligtvis en särskild Komitté af Underhuset, och jag hade inför denna höga domstol tillfälle att vederlägga ett med flit mot mig utspridt förtal, i det jag framdrog skriftliga bevis, att mitt förhållande under föregående upptäckts-resa blifvit godkändt af Amiralitetet, enligt hvad följande utdrag af nyssnämnda Komitté's förhandlingar tillkännager:

"*Fråga* — Ansåg ni edert rykte ifrågasatt, i följd af er första resas utgång?

"*Svar* — Nej, visst icke. Amiralitetet gillade mitt uppförande genom en efter min återkomst tilldelad befordran. Då jag angreps anonymt, yrkade jag på en krigs-rätt, till granskning af mitt uppförande, men fick af Lord Melville det svar, att jag erhållit befordran, och att krigsrätten således var onödig, samt att jag ej borde fästa afseende på den mot mig rigtade beskyllning.

"*Fråga* — Påstod han tillika, att ni ej hade vunnit befordran, om Amiralitetet icke varit tillfredsställdt med edert uppförande?

"*Svar* — Ja. Jag äger ett bref från Lord Melville att åberopa till bevis härpå, af följande innehåll:

"Med den öfvertygelse jag i allmänhet hyser om förhållandet, och med afseende på tiderna för er befordran till

rangen

rangen af Löjtnant och Kapten, samt er tjenste-befattning under mellantiden, hyser jag intet tvifvelsmål, att edert erhållna uppdrag år 1818 var en följd af fordna tjenster. Å andra sidan, om edert uppförande i egenskap af befälhafvare å Isabella ogillats vid Amiralitetet, hade ni ganska säkert icke ernått en så snar befordran efter er återkomst."

Komittéen, som enhälligt yttrade sin tillfredsställelse häröfver, skred dernäst till pröfning af min sak, med afseende på den sist förrättade resan, och afgaf derom följande utlåtande, som är hämtadt utur Parlamentets förhandlingar:

Den utsedda Komittéen bestod af:

Hr Cutlar Fergusson,
Sir Robert Peel,
Sir Robert Inglis,
Sir James Graham,
Mr Hutt,
Mr Aglionby,
Mr Chapman,
Sir Henry Hardinge,
Sir Edward Codrington,
Mr Willian Glodstone,
Mr Ewart,
Mr Bannerman,
Sir Andrew Agnew,
Mr Edward Stewart,
Mr George Robinson,
Mr Warburton,
Lord Dudley Stuart,
Mr Stuart Mackenzie,
Mr Fox Talbot,
Mr Brotherton,
Mr Emerson Tennent,
Mr G F. Young,
Mr Hughes Hughes,
Lord Viscount Sandon,
Mr Labouchere,
Mr O'Connell.

Nämnda Komitté berättigades att afhöra vittnen samt undersöka dokumenter och handlingar, och fem förklarades utgöra ett domfört antal af Ledamöter.

UTLÅTANDE:

Komittéen har ansett sig hvarken uppfordrad eller behörig att afgifva ett yttrande angående det bestämda värdet eller omfattningen af den under Kapten John Ross' befäl anställda upptäckts-resa, vare sig i geografiskt eller veten-

skapligt hänseende; den har följaktligen inskränkt sig till en sådan allmän granskning af förhållandet, som torde anses tillräcklig för afgörandet af hufvudfrågan, huruvida någon belöning bör af allmänna medel anslås, och hvilka personer nämnda belöning tillkommer.

Under loppet af denna undersökning finner Komittéen, att Kapten Ross, lifvad af begäret att försäkra sitt fädernesland om äran af att hafva afgjort den länge omtvistade frågan om en nordvestlig genomfart, år 1827 först föreslog Regeringen, och, på dess afböjande svar, sin vän Mr Booth, att utrusta en expedition för detta ändamål; att året derpå Mr Booth, då han fann, att det Parlaments-beslut, i kraft hvaraf en belöning utfästats för upptäckten af en Nordvestlig Genomfart, blifvit återkallad och ingen ytterligare misstanka om egennyttiga motiver kunde vidhäfta företaget, "enär hans syftemål ej var något annat än befrämjandet af fosterlandets ära och vetenskapens bästa, samt uppfyllandet af en väns önskningar," omedelbart samtyckte till Kapten Ross' förslag, under det vilkor, att hans befattning med företaget ej skulle göras bekant: att således, med undantag af omkring 2000 Pund Sterling, bekostade af Kapten Ross, Mr Booth i sjelfva verket bestridde alla utgifter för expeditionen, till ett belopp af emellan 17 och 18,000 Pd: att Kapten Ross, som af Mr Booth berättigades att, efter eget förgodtfinnande, utvälja sina följeslagare på resan, emottog oegennyttiga anbud om nitiskt tjenstebiträde af utmärkta officerare, såsom Kaptenerna Back och Hoffner, anbud lika hedrande för Kapten Ross som för deras upphofsmän; men ändtligen utvalde sin brorson, Löjtnant James Clark Ross, en ung officer af utmärkta vetenskapliga insigter, som blifvit begagnad vid hvarje föregående upptäckts-resa å Polar-hafven; och, efter att hafva anställt Mr Thom som skepps-skrifvare, hvilken tillika med Löjtnant Ross samtyckte att medfölja utan sold, och Mr M'Diarmid i egenskap af Läkare, jemte en besättning af 19 man, afseglade från England i Maj 1829; att i trots af myteri bland besättningen på ett hvalfisk-skepp, som blif-

vit förhyrdt att ledsaga dem med matförråder, Kapten Ross stod fast i sin föresats, i hopp att finna de på Fury-strand öfrigblifna förråder, samt derefter beträdde en bana af lidanden, faror och upptäckter, till inhämtande hvaraf Komittéen önskar hänvisa Huset till följande af honom till Sekreteraren vid Amiralitets-Kollegium ställda Bref.

Afskrift af ett Bref från Kapten Ross till Hr Georg Elliot, C. B., dateradt om bord på Isabella från Hull, Baffins-viken, September 1833.

Om bord på Isabella från Hull, Baffins-viken, September 1833.

Sir!

I känslan af det synnerliga deltagande Hrr Komitterade af Amiralitetet hysa för naturkunnighetens och särdeles geografiens förkofran, bör jag meddela Eder, till Deras Herrligheters underrättelse, att den expedition, hvars hufvudsyfte bestod uti, att, om möjligt vore, lösa problemet om en Nordvestlig Genomfart från Atlantiska till Stilla Hafvet, förnämligast genom Prins-Regents-sundet, och som afseglade från England i Maj 1829, oaktadt fock-mastens förlust och andra vidriga omständigheter, som nödgade skeppet att reparera i Grönland, uppnådde stranden, hvarest f. d. krigs-skeppet Furys förråder blifvit bragta i land, den 13 Augusti.

Vi funno båtarne, lifsmedlen m. m. i förträffligt tillstånd, men intet spår till vraket. Efter att hafva försett oss med bränsle och andra förnödenheter, afseglade vi den 14, kringforo följande morgon Garry-udden, der våra nya upptäckter började, höllo oss utmed vestra kusten och styrde kosan åt SV, från 10 till 20 famnar, tills vi passerat 72° nordlig latitud, och 94° vestlig longitud; här funno en betydande fjord med vestlig rigtning, hvars undersökning upptog tvenne dagar; på detta ställe rönte vi först allvarsamma svårigheter af isen, som nu sträckte sig från fjor-

dens södra udde, i en fast massa, från söder och öster till ONO. I anseende till denna omständighet, det låga vattnet, tidvattnens hastighet, den stormiga väderleken, kustens ojemnhet samt de talrika fjerdar och skär, hvaraf den utmärkes, blef vår fart icke mindre vådlig än besvärande; emellertid lyckades det oss att framtränga nedom 70° nordlig latitud och 92° vestlig longitud, der landet, efter att hafva fört oss ända till 90° ostl., antog en bestämd vestlig rigtning, medan land, på ett afstånd af 40 mil söderut, syntes utsträcka sig i öster och vester. Vid denna yttersta punkt hämmades vårt fart den 1 Oktober af en ogenomtränglig is-mur. Vi funno likväl en förträfflig vinterhamn, den vi kallade Felix-hamn.

Tidigt i Januari 1830 hade vi den lyckan att tillvägabringa en vänskaplig förbindelse med en intressant förening af infödda, som, isolerade af naturen, aldrig förut haft gemenskap med främlingar; af dem erhöllo vi efterhand den vigtiga underrättelse, att vi redan sett fasta landet af Amerika; att vid pass 40 mil i sydvest lågo tvenne stora haf, det ena i vester, afskildt från det östra genom en smal landtunga. Undersökningen af denna uppgifts riktighet till lands och sjös, hvaraf våra framtida åtgärder så väsentligt berodde, öfverlemnades åt Löjtnant Ross, som sjelfkrafdt åtog sig denna förrättning tidigt i April månad, beledsagad af en bland Styrmännen och tvenne infödingar, begaf sig till stället och fann landet i norr förenadt med det sydliga genom två höga landryggar af 15 mils bredd, men som likväl, — då en kedja af insjöar, hvilka upptaga de mellanliggande dalarne, inberäknas — föranleda, att landet, hvaraf båda verlds-hafven åtskiljas, i sjelfva verket endast utgör fem mil. Detta ovanliga näs besöktes i det följande af mig sjelf, under det Löjtnant Ross företog en noggrann öfversigt af hafskusten i sydvest, den han lyckades att angifva ända till 99:de gr., eller 220 mil från landt-udden Turnagain, benämnd af Franklin, mot hvilken punkt landet, efter att hafva fört honom till 70:de graden nordlig latitud, direkt syftade; under samma färd tog han jemväl i ögonsigte 30 mil af den

närliggande kusten, eller den norr om näset belägna, som, i det den likaledes antog en vestlig sträckning, begränsade vestra oceanen vid en vik. Återstoden af denna sommar användes till bestämmande af hafskustens sträckning i sydost, hvilket skedde utan att qvarlemna något tvifvelsmål om dess sammanhang med Ackullee och landet vid Repulse-viken. Tillika utröntes, att ingen genomfart vesterut förefanns på 30 mils afstånd norr om vår ståndpunkt.

Denna sommar, lik den af år 1818, var ganska vacker, men i högsta grad otjenlig till segling, och då vårt syftemål nu var att försöka en nordligare latitud, afvaktade vi med spänd förväntan islossningen, men fruktlöst; våra yttersta bemödanden satte oss icke i stånd att gå mer än fyra mil tillbaka, och först i medlet af November lyckades det oss att genom isens uppsågning bringa skeppet till en säkerhets-ort, den vi kallade "Sheriff-Harbour." Jag bör här nämna, att vi kallade det söderut nyss upptäckta landet "Boothia," äfvensom näset, halfön norrut och hafvet i öster efter min värdiga vän, Felix Booth, den af sannt fosterlands-nit lifvade Londoner-medborgaren, som på det mest oegennyttiga sätt beredde mig tillfälle att utrusta denna expedition i större skala.

Sistlidne vinters temperatur närmade sig medelförhållandet under de fyra äldre resorna, men 1830 och 1831 årens vintrar röjde en grad af hittills oerhörd våldsamhet; thermometern sjönk till 92° under fryspunkten, och total-beloppet för året var 10° under det föregående; men oaktadt sommarens stränghet, färdades vi landvägen till vestra oceanen öfver en kedja af insjöar 30 mil norr om näset, då Löjtnant Ross tog i ögonsigte 50 mil ytterligare af kusten åt NV, och genom kuststräckans angifvande norr om vår ståndpunkt, ådagalades jemväl fullkomligt att ingen genomfart nedom 71:sta graden vore att påräkna.

Denna höst förmådde vi endast flytta skeppet 14 mil norrut, och som vi ej kringseglat östra udden, var allt hopp om fartygets räddning oss betaget genom en ny sträng vin-

ter. Då vi blott hade matförråd öfriga till den 1 Juni 1832, träffades anstalter att lemna skeppet i dess nuvarande hamn, som efter fartyget kallades "Victory-harbour" *). Så snart lifsmedel och bränsle blifvit framskaffade om våren, lemnade vi skeppet den 29 Maj 1832, för att begifva oss till Fury-strand, den enda återstående utvägen till våra lifs räddning. I anseende till isens ojemnhet tvungos vi att hålla oss antingen på eller nära vid landet, samt togo en omväg kring hvarje vik, hvarigenom vårt afstånd af 200 mil ökades nära hälften, och vi först i början af Juli uppnådde stranden, alldeles utmattade af hunger och vedermödor.

En hydda blef skyndsamt uppförd, och båtarne, hvaraf tre blifvit bortspolade från stranden, men genom en synnerlig skickelse åter drifna i land, reparerades under loppet af denna månad; men isens ovanliga djup tillskyndade oss ingen gladare utsigt förrän den 1 Augusti, då vi i tre båtar uppnådde den olyckliga plats, der Fury strandat, och först i början af September kommo vi till södra Leopolds-ön, som numera befunnits utgöra Amerikas nordöstra udde, vid 73° 56′ latitud och 90° vestlig longitud. Från spetsen af det höga berget på udden kunde vi se Prins-Regents-, Barrows- och Lancaster-sunden, som förevisade en ogenomtränglig ismassa, i likhet med år 1818: här qvarblefvo vi i ett tillstånd af ängslan och ovisshet, som snarare låter sig tänkas än beskrifvas. Alla våra försök att framtränga voro fruktlösa; ändtligen tvungos vi af brist på lifsmedel och en skarp vinters inbrott att återvända till Fury-strand, hvarest ännu återstod något till lifsuppehälle; dit anlände vi den 7 Oktober, efter en tröttsam och besvärlig färd, sedan vi måst qvarlemna våra båtar vid Batty-viken. Vår boning, som bestod i en resning af stänger, 32 fot i längd och 16 i bredd, betäckt med segelduk, blef i November kringgärdad och taket belagdt med snö från 4 till 7 fot, som begjöts med vatten, då temperaturen var 15° under fryspunkten

*) Sedermera kallad Victoria-Harbour, med DD. KK. HH. Hertiginnans af Kent och Prinsessan Victorias tillåtelse.

och omedelbart antog fasthet af is, hvarigenom vi i sjelfva verket blefvo invånare af ett isberg under en af de strängaste vintrar, som ännu inträffat: våra lidanden, försvårade af brist på säng- och gångkläder samt animalisk föda, tarfva ingen beskrifning. Timmermannen C. Thomas var den enda af besättningen som här afled; men tre andra, jemte en som förlorat sin fot, voro på det högsta försvagade, och blott tretton af vårt antal befunnos i stånd att sju gånger, på en färd af 62 mil hvardera, föra lifsmedel till Batty-viken. Vi lemnade Fury-strand den 8 Juli, medförande tre sjuka, som voro oförmögne att gå, samt uppnådde efter sex dagar båtarne, der de sjuka dagligen förbättrades. Fastän våren var blid, bragte oss först den 15 Augusti någon hugnande utsigt, då ett vestanväder plötsligt genombröt isen; efter två dagar, uppnådde vi vår förra ståndpunkt, och hade den glädjen att från berget se öppet vatten nästan rakt öfver Prins-Regents-sundet, hvilket vi öfverforo den 17:de och sökte skygd för ett stormväder 12 mil öster om Yorks udde. Nästa dag, då blåsten aftog, öfverforo vi Amiralitets-fjorden och qvarhöllos sex dagar på kusten af en stark nord-ost-vind. Den 25 passerades Amiralitets-Kollegii-fjorden, och följande morgon upptäckte vi, till vår obeskrifliga glädje, ett på hafvet af stilltjen uppehållet skepp, som befanns vara Isabella från Hull, detsamma, hvaröfver jag år 1818 fört befälet; mot middagen uppnådde vi fartyget, då dess dristiga befälhafvare, som förgäfves efterspanat oss i Prins-Regents-fjorden, efter ett trefaldigt hurrarop, emottog oss med alla tecken till välvilja och gästfrihet, dem menskligheten föreskrifver. Jag bör tillika nämna, att Mr Humphreys landsatte mig vid Possession-bay och sedermera å vestra kusten af Baffins-viken, hvarigenom han beredde mig ett ypperligt tillfälle att sluta min öfversigt och att pröfva fullständigheten af min äldre karta öfver denna kust.

Det utgör nu min glada pligt att fästa Deras Herrligheters uppmärksamhet på Löjtnant Ross' förtjenster, den andre i befälet vid denna upptäckts-resa. Nämnde officers åtgärder, åt hvilken Astronomiens och Natural-historiens

områden, jemte landets undersökning anförtroddes, tala för sig sjelfva bättre än min penna förmår uttrycka; men de lära utan tvifvel behörigt skattas af Deras Herrligheter och de Lärda Samfund, hvaraf han är en medlem, och som redan äro väl bekanta med hans visade insigter.

Min trogne och tillgifne vän, Mr William Thom, som fordom beledsagat mig på Isabella, öfvertog, jemte sitt åliggande såsom tredje man i befälet, tillika vården om den Meteorologiska Jurnalen och matförrådens utdelning; hans sinnrika förslager och råd måste den ovanliga grad af helsa, vår besättning åtnjöt, tillskrifvas; och alldenstund två personer, bland de trenne som afledo på fyra och ett halft års tid, bortrycktes under en tidigare period af resan genom för klimatet ovanliga sjukdomar, kan blott en enda man sägas hafva tillsatt lifvet.

Mr M'Diarmid, Läkaren, som under åtskilliga resor besökt dessa trakter, rättfärdigade den höga tanka jag om honom fattat; han var lycklig i hvarje amputation och medicinsk åtgärd, den han verkställde, samt till en underbar grad jemväl i de sjukas behandling; och jag tvekar icke att tillägga, det han bör blifva en prydnad för Konungens tjenst.

Löjtnant Ross, Mr Thom och jag sjelf hafva väl tjenstgjort utan sold, men, i likhet med besättningen, förlorat vårt allt; hvilket desto mer smärtar mig, som det sätter mig helt och hållet ur stånd att tillbörligt vedergälla mina kamrater i olyckan, hvilkas belägenhet jag ej kan underlåta att framställa till Deras Herrligheters behjertande.

Vi äga likväl den tröst, att denna upptäcktsresas följder varit afgörande och för vetenskapen af hög vigt; de kunna korteligen innefattas i följande ord: upptäckten af Boothia-viken, fasta landet och näset af Boothia Felix, jemte ett betydligt antal af öar, floder och insjöar, äfvensom det ostridiga rön, att Amerikas nordöstra udde sträcker sig till 74:de graden nordlig latitud. Härtill komma alla slags

iakttagelser af värde, men i synnerhet angående magneten, och för att bekröna verket, hafva vi ägt den lyckan att med H. M. Konung William IV:s namn beteckna magnetiska polens verkliga läge.

Jag kan icke sluta detta bref, utan att erkänna de vigtiga fördelar vi skördade af Sir Edw. Parrys och Sir John Franklins oskattbara upplysningar, samt de meddelanden, som vänskapsfullt blefvo oss gjorda af dessa utmärkta officerare, före vår afresa från England.

Men äran af företaget tillkommer endast och allenast Honom, hvars gudomliga ynnest på ett utomordentligt sätt uppenbarat sig mot oss, som styrde och ledsagade alla våra steg, som i sin nåd utsåg verksamma medel till vår räddning, och som, äfven sedan menskliga hugskott och beräkningar helt och hållet förfelat sin verkan, bekrönte våra ringa bemödanden med fullständig framgång.

Jag har äran vara m. m.
JOHN ROSS,
Kapt. vid Kgl. Fl.

Komittéen har funnit de i ofvanstående bref framställda uppgifter, så vidt de blifvit undersökta, intygade af tillkallade trovärdiga personers yttranden, samt understödda af Kapten Beauforts, Hydrograf vid Flottan, Mr Childrens, Sekreterare vid Kongl. Vetenskaps-Akademien, och Professor Barlows åsigter, som gjort de magnetiska afvikelserna till sitt hufvudstudium, och finner intet skäl att tvifla, det Kapten Ross nära nalkats, och Löjtnant Ross verkligen uppnått Magnetiska Polen.

Vigten, särdeles för en sjöfart idkande nation, af denna upptäckt och de med Magnetismen förknippade rön, som deraf härflyta, skattas på det högsta af de vetenskapsmän, hvilkas omdöme härvid anlitats, och intygas derjemte af det nit, hvarmed denna vetenskapsgren af gammalt blifvit odlad af utmärkta män i alla länder samt af de kostnader åtskilliga utländska regeringar i senare tider användt för samma ändamål.

Under sådana omständigheter bör Komittéen ej draga i betänkande att yttra, det en vigtig tjenst blifvit visad det allmänna. Oafsedt det bevis, att en genomfart, den föregående resande antagit böra sannolikast utgöra sambandet mellan Atlantiska och Stilla hafven, icke existerar, hvarigenom fältet för framtida upptäckts-resor, om sådana skulle komma att företagas, blifver mera inskränkt; oberäknadt det tillskott af emellan sex- och sjuhundrade mil utmed kusten, vår jordkunskap ernått samt de oskattbara tillägg Magnetismen och Meteorologien genom denna resa vunnit, bör Komittéen icke förbise den offentliga tjenst, som blifvit ett sjöfarande folkslag bevisad, särdeles under fredstid, genom handlingar af oförtruten verksamhet och ihärdigt tålamod, som väcka allmänt deltagande och vinna opinionen till förmån för dristiga värf till sjös. För detta resultat äger Komittéen ett kraftigt bevis i den allmänna subskription, som beredde utvägar till Kapten Backs utrustning, i afsigt att efterspana Kapten Ross och hans raska besättning, hvartill Regeringen äfven bidrog med 2000 Pund Sterling.

För vigten af dessa hänseenden är Komittéen lycklig att kunna åberopa, det Regeringen ej varit känslolös. Fastän Kapten Ross' upptäckts-resa helt och hållet företogs på enskildt bevåg, och Amiralitets-Kollegium således ej kan göras ansvarigt för några dervid ingångna förbindelser, eller egentligen åläggas att i någon mån afse de dervid anställda personers tjenster, har likväl, så vidt Amiralitetets förmåga sträcker sig, ingen af dessa tjenster lemnats utan hänseende och belöning. Af en från Amiralitetet till Komittéen inlemnad redovisning inhämtas: "att hela besättningen fullständigt erhållit dubbel hyra, tills den slutligen öfvergaf skeppet samt fulla hyrespenningar derefter, ända till ankomsten på Engelsk jord, uppgående till en rund summa af 4580 Pund Sterling; att den tillika erhållit "förmånliga befattningar vid skepps-varfven eller andra ställen, som kunna medföra befordran;" att Styrmannen Mr Abernethy blifvit befordrad och utnämnd att deltaga i expeditionen till Seringapatam;" att Mr Thom, Skeppsskrifvaren, "blifvit ut-

nämnd till den lönande befattningen af Skeppsskrifvare på Canopus, af 84 kanoner;" att läk., Mr M'Diarmid "blifvit befordrad till Under-Kirurg vid Flottan, och skall efter undergången examen, utnämnas till Kirurg;" att Löjtnant Ross, hvilken större delen af upptäckts-resans vetenskapliga resultater synes tillhöra, "blifvit ställd på full sold och utnämnd till Löjtnant å Victory för ett års tid, på det han, efter denna tjenstetids förlopp må kunna erhålla rang af Kapten, som, enligt ett särskilt förordnande af Amiralitetet, är honom efter nämnda tids utgång tillförsäkrad;" och att Kapten John Humphreys på Isabella, hvars oförtrutna menskligbet allena Kapten Ross och hans följeslagare, under Försynens ledning, efter all sannolikhet äga att tacka för lifvet, erhållit en vedergällning för kostnaden vid deras transport till fäderneslandet, som, efter sakens öfverväganade, Amiralitetet funnit tjenlig, och af Komittéen anses för en billig ersättning. Kapten Ross allena, expeditionens befälhafvare, som hade det bekymmerfulla ansvaret om besättningens helsa och disciplin omkring fyra års tid, under omständigheter af ojemförliga svårigheter och vedermödor, och som hade förtjensten af att bibehålla både helsa och ordning till en utmärkt grad (ty blott en enda man af 23 omkom i följd af resan) är, i anseende till sin rang, icke i en ställning att erhålla någon belöning af Amiralitetet i befordringsväg. Oaktadt gjorda kostnader och förluster, till ett belopp af nära 3000 Pund, och ehuru i saknad af allt, utom den halfva sold, som under expeditionen uppkommit, qvarstår han dock i samma post som vid utresan. Under så fatta omständigheter, och i betraktande af de fördelar för vetenskapen och fäderneslandets heder, som härflutit från den under hans befäl anträdda upptäckts-resa, samt med hänsigt till de kostnader landet varit benäget att vid fordna tillfällen vidkännas för dylika värf, äfvensom till de belöningar det anslagit jemväl för mindre vigtiga och hedrande syftemål, hoppas Komittéen icke öfverskrida gränsen för ett behörigt afseende på hushållning med statsmedlen, genom tillstyrkandet att en summa af Femtusen Pund Sterling må Kapten Ross tillerkännas.

Åt Mr Felix Booth, hvars anspråkslösa fosterlandsnit och sällsynta ädelmod denna upptäckts-resa helt och hållet har att tacka för sitt upphof, finner Komittéen med saknad sin oförmåga att kunna föreslå något passande vedermäle af allmän erkänsla; men kan ej underlåta att hembära honom gärden af sin beundran och vördnad.

Den i följd af resan med synens förlust hemsökta sjömannens olycka har genom en Husets ledamot blifvit Komittéen meddelad; och Komittéen anhåller att få hemställa densamma till det afseende, Regeringen, efter behörig pröfning af förhållandet, finner lämpligt.

April, 1834.

LORD VISCOUNT SANDON,
Ordförande.

Jag bör här nämna, att ingen subskription för min enskilta räkning nånsin blifvit af mig emottagen.

Bihang N:o 1.

Afskrift af ett bref från Kapten John Ross till Kapten G. Elliot, dateradt den 22 Okt. 1833.

Portland Hotel, d. 22 Okt. 1833.

Sir. — Då den upptäcktsresa, hvarifrån jag nu återkommit, år 1829 företogs på min egen bekostnad, stannade jag dervid nödvändigt i vissa förbindelser till besättningen, som, enligt min beräkning vid den tiden, bordt uppfyllas efter $1\frac{1}{4}$ års förlopp; men då manskapets frånvaro blifvit förlängd till $4\frac{1}{2}$ års tid, hafva anspråken på mig betydligt stegrats, hvaremot, genom förlusten af mitt skepp, medlen att tillfredsställa dem mycket förminskats.

Då jag hemställer åt Eder min önskan, om framläggandet af min sak inför Hrr Komitterade af Amiralitet, känner jag mig förvissad, att företagets allmänna natur och de ojemförliga vedermödor, hvaraf det åtföljdes, skola väcka Deras Herrligheters deltagande för de omständigheter jag an-

fört och deras benägenhet att sätta mig i tillfälle att afbörda förbindelser af en så helig art.

Det är väl sannt, att i kraft af lag manskapet ej kan fordra betalning af dess hyror efter Oktober månad 1831, då allt hopp om skeppets räddning var förloradt, och fartyget i följd deraf måste öfvergifvas; men i känslan af mitt åliggande och min egenskap af officer vid flottan, ej mindre än i medvetandet af de mot manskapet åtagna skyldigheter, hvars ståndaktighet aldrig svigtade under de mest fruktansvärda utsigter, och hvars trohet och lydnad jag har för så mycket att tacka, skulle jag blygas för mig sjelf, om jag för ett ögonblick kunde inrymma tanken på någon undanflygt, hvarmedelst jag skulle vilja entlediga mig från betalningen af dess välförtjenta sold; jag nödgas emellertid, med mina ringa medel, vädja till Deras Herrligheter i första rummet, i den tillitsfulla öfvertygelse, att ett företag af så helt och hållet nautisk beskaffenhet skall vinna DD. HH. uppmuntran och understöd, samt att, med DD. HH. tillstyrkan, Regeringen benäget torde betrakta resan såsom så helt och hållet egnad åt allmänna syftemål, att den med fog kan, under ofvannämnda omständigheter yrka, det befäls och manskaps betalning måtte blifva ett offentligt åliggande.

Som större delen af besättningen anländt till staden och afvaktar uppfyllandet af sina anspråk, behöfver jag knappt tillägga, det önskligt vore, om jag, med så ringa uppskof som möjligt, erhölle en antydning om DD. HH. beslut rörande denna min hemställan. Jag har äran vara, Sir,

Eder hörsamme tjenare
(undert.) JOHN ROSS.
Kapten vid Flottan.

Bihang N:o 2.

Afskrift af ett bref från Mr Barrow till Kapten J. Ross, dateradt af Amiralit. Kolleg. den 25 Okt. 1833.

Amiralitetskolleg. d. 25 Okt. 1833.

Sir. — Jag har erhållit och framlagt inför Hrr Lorder

af Amiralitetet edert bref, dateradt ombord på Isabella från Hull, i Baffinsviken, under sistl. Sept. månad, och är ålagd att uttrycka Deras Herrligheters fägnad öfver eder och edra följeslagares underbara befrielse ur en vådlig ställning, utan like i sjöfartens häfder, och deras lyckönskning öfver eder trygga återkomst. Jag är m. m.

(undert.) J. BARROW.

Bihang N:o 3.

Afskrift af ett bref från Kapten J. Ross till Mr Barrow, dateradt den 26 Okt. 1833.

Portland Hotel den 26 Okt. 1833.

Sir. — I följd af ett mundtligt samtal med Sir Thomas Hardy, har jag äran att till Hrr Lorders af Amiralitetet skärskådande öfversända en förteckning (se N:o 5) å det vid sista upptäcktsresan till Polarhafven tjenstgörande befäl och manskap, utvisande hvarje särskilt persons innestående sold, enligt den grundsats jag skolat anse för min skyldighet att mot dem iakttaga, i händelse nämnde fordringars godtgörande ålegat mig sjelf, i stället för att öfvertagas af DD. HH. på grund af den tjensts allmänna natur, hvarå expeditionens syftemål rigtades; och jag har skäl att känna mig öfvertygad, det befäl och manskap skall anse sig till fullo godtgjordt genom de föreslagna betalningsvilkoren.

Må det förunnas mig att begagna detta tillfälle, att för egen del och å alla de under mitt befäl ställda personers vägnar, uttrycka den djupa känsla vi hysa af det deltagande, hvarmed DD. HH. så ynnestfullt behagat omfatta vår sak. Jag är m. m.

(undert.) JOHN ROSS.
Kapit. vid Kgl. Flottan.

Bihang N:o 4.

Afskrift af ett bref från Mr Barrow till Kapten J. Ross, dateradt den 28 Okt. 1833.

Amiralitets-Kolleg. den 28 Okt. 1833.

Sir. — Jag har erhållit och framlagt inför Hrr Lorder

af Amiralitetet edert bref af den 26 innev., som innehåller en förteckning öfver det vid eder sista resa till Polarhafven använda befäl och manskap, och utvisar beloppet af hvarje persons innestående hyra, enligt den beräkningsgrund, medelst hvilken ni skulle hafva känt eder sjelf förpligtad att vedergälla dem för deras tjenster, och jag är af Deras Herrligheter ålagd att meddela eder till svar, att ehuru dessa personer icke äga några anspråk hos Regeringen, såvida expeditionen ej utsändes af Amiralitetet, likväl, i betraktande af att densamma företagits till vetenskapens bästa, af de lidanden dessa personer undergått, den vådliga ställning, hvari de under en så lång tidrymd varit försatta, och deras jemnt goda förhållande under de mest pröfningsfulla omständigheter, för hvilka Brittiska sjömän måhända nånsin varit blottställda; och då DD. HH. dessutom äro öfvertygade om eder fullkomliga oförmåga att uppfylla edra ingångna förbindelser samt om det hopplösa tillstånd hvarunder nämnde personer genom Försynens skickelse återkommit till fäderneslandet, hafva de, under i sitt slag så egna omständigheter, förmedelst en känsla af menskliget, känt sig förmådda att genast befria er från eder förbindelse och dem från en tryckande nöd, hällre än att afbida Parlamentets sammanträde, inför hvilket saken skall framställas; DD. HH. hafva derföre anbefallt Räntmästaren vid Flottan, att försträcka eder den summa af 4,580 Pd, 12 sh. 3 pence, ni efter egen uppgift anser eder förpligtad att betala deri anförda personer; hvilka hvar för sig böra tillställa eder, vid penningarnes emottagande, ett stämpladt recipisse, såsom qvittens å den fordran de hos eder kunnat äga. Jag är m. m.

(undert.) J. BARROW.

Bihang N:o 5.

Förteckning öfver penningsummor, erlagda till nedannämnde personer af Besättningen å Upptäcktsskeppet Victory, Kapten J. Ross, enligt Amiralitetets befallning, den 28 Okt. 1833.

G. M'Diarmid, Skeppsläkare, Pd 818, sh. 18, p. 3; befordrad till Amiralitets-Läkare.

W. Light, Skeppskrifvare, Pd 172, 14, 8; icke rekommend.
Th. Blanky, Styrman, Pd 345, 9, 4; anställd i kofferditjenst.
R. Wall, Matros, Pd 171, sh. 16; dito vid skeppsvarfvet.
A. Buck, dito, Pd 127, 9; förlorat synen.
A. M'Innes, Andre Maschinist, Pd 169, 18, 8; återvändt till hemorten.
J. Marslin, Smed, Pd 36, sh. 18; död på resan.
J. Park, Matros, Pd 126, 17; Konstapel vid Flottan.
J. Curtis, dito, Pd 125, 17; dito
J. Wood, dito, Pd 125, 7; återvändt till hemorten.
R. Shreeve, Timmermans-mat, Pd 166, 9, 4; dito.
H. Ayre, Kock, Pd 165, 2, 8; död kort efter återkomsten
Th. Abernethy, Styrman, Pd 229, 14, 8; Konstapel å Southampton.
C. Thomas, Timmerman, Pd 296, 10, 8; död på resan.
G. Taylor, Styrman, Pd 329, 9, 4; återvändt till hemorten.
A. Brunton, Förste Maschinist, Pd 617, sh. 15; dito.
B. Lachey, Pd 121, 15; anställd vid kustbevakn.
D. Wood, Matros, Pd 121, 11; återvändt till hemorten.
J. Dixon, Pd 89, 8; död på resan.
G. Baxter, Pd 121, 11; återvändt till hemorten.

Tillsammans Pd 4,580, sh. 12, p. 3.

Kapten Ross har framlagt qvittenser å alla ofvanstående summor, utom tvenne (J. Marslin och J. Dixon, som aflidit), hvilkas hyrespenningar ingått till skattkammaren. J. Marslins ombud har gjort anspråk å hans innestående hyra, men målet är ännu oafgjordt.

(undert.) J. T. BRIGGS.

Öfversättning af Esquimau-Hymnen:

För vår Konung.

Ton: *Nællunakau tokoviksara.*

1. Gör många, o Fader, Konungens dagar; gör alla hans gerningar stadiga; beskydda honom på höjden; hör våra böner, och var nådig mot vår Konung.

2. Låt sanningen städse vara din Smordas prydnad, och låt honom öfverallt visa mildhet, såsom Du. O! hör våra böner och var nådig mot vår Konung.

To
His Most Excellent Majesty
WILLIAM IVth.
King of Great Britain Ireland &c.
This Chart
of the
DISCOVERIES made in THE ARCTIC REGIONS,
in 1829, 30, 31, 32, & 33,
is Dedicated with his Majesty's gracious permission
by his Majesty's Loyal and devoted Subjects
John Ross, Captain Royal Navy.
James Clark Ross, Commander Royal Navy.

BARROWS STRAIT

BAFFINS BAY

PRINCE REGENT INLET

NORTH SOMERSET

BOOTHIA FELIX

GULF OF BOOTHIA

KING WILLIAM SEA

STRAIT OF THE FURY AND HECLA

Long.de West 90° from Greenw.h

Cape Rennell

Leopold Island

Port Bowen

Humphreys Land

Admiralty Inlet

Navy Board Inlet

Duck Lakes

Creswell Bay

C. Kater

North Unionn Mountains

NORTH MIDDLESEX

Elizabeth Harbour

Lord Lindsay R.

BOOTHIA ISTHMUS

Land between Cape Allington and Cape Scoresby

Land from Cape Nicholas to Cape Francis

Land from the Magnetic Pole to Cape Victoria

Land between Cap.t Ross's Furthest and C. Jane Franklin

